

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ
OLAĞAN ÜSTÜ GENEL KURULU
22 EYLÜL 2007

2006--2007
DÖNEMİ
ÇALIŞMA RAPORU



İNSAN HAKLARI DERNEĞİ
HUMAN RIGHTS ASSOCIATION

Tunalı Hilmi Caddesi No:104/4 Kavaklıdere/Ankara

Tel/Fax: 0 (312) 467 22 19, 466 49 13-14

e-mail: posta@ihd.org.tr - ihd@ihd.org.tr

Web: <http://www.ihd.org.tr>



Yitirdiğimiz Kurucu Üyelerimiz

Emil Galip Sandalcı, Gülizar Çağlayan, Didar Şensoy, Mahmut Tali Öngören, Mehmet Ali Aybar, Niyazi Ağırnaslı, İbrahim Tezcan, Ahmet Tahtakılıç, Aziz Nesin, Hamdi Konur, İsmet Pekdemir, Nusret Fişek, Haldun Özen, Recep Cüre, Cahit Talas ...

İnsan Hakları Mücadelesinde öldürülen Yönetici ve Üyelerimiz

Vedat Aydın, Sıdık Tan, İdris Özçelik, Kemal Kılıç, Orhan Karaağar, Cemal Akar, Şevket Epözdemir, Muhsin Melik, İkrım Mihyas, Tacettin Aşçı, Abuzer Öner, Ahmet Aydın, M. Şirin Polat, Medeni Göktepe, Şükrü Fırat, Yahya Orhan, Eyüp Gökoğlu, Cengiz Altun, Habib Kılıç, Mehmet Sincar, Metin Can, Hasan Kaya ...

Onlar, hayatlarıyla derneğimize güç katıyorlardı. Saygı ve sevgiyle anıyoruz.



Bir yıllık çalışma dönemimiz boyunca emekleri
ile yönetim
Kurulumuza güç katan tüm şube
yöneticilerimize teşekkür ederiz...

MERKEZ YÖNETİM KURULU ASİL ÜYELER	MERKEZ YÖNETİM KURULU YEDEK ÜYELER
Yusuf Alataş- (04.11.2006–16.06.2007 Tarihleri Arasında Genel Başkan)	Saadet Becerikli-(İstifa) 27.02.2007
Reyhan Yalçındağ-(24.06.2007-22.09.2007 Tarihleri Arasında Genel Başkan)	Vetha Aydın
Raffi A. Hermonn	Hüseyin Cangir
İsmail Boyraz	Beyhan Günyeli
Sevim Salihoglu	Rıdvan Kızgın
Öztürk Türkoğan	M. Nafiz Koç
Faruk Duran	Ali Dinsever
Eşref Kiraz	Veysi Altay
Yüksel Mutlu	Ethem Açıkalm
Selahattin Demirtaş (İstifa) 19.05.2007	Sait Çay
Nejat Taştan	Mete Elçi
Emir Ali Türkmen	Bekir Gürbüz
Feray Salman	M. Nuri Topal
H. Necla Şengül	Fikir Demir
Doğan Genç	Ayşe Yılmaz
Cüneyt Caniş	
Sinem Coşkun	
Mihdi Perinçek- 19.05.2007 (Başlangıç)	
Gülay Koca -24.06.2007 (Başlangıç)	
ONUR KURULU ASİL ÜYELER	ONUR KURULU YEDEK ÜYELER
Eren Keskin	Makbule Bektaş
Aydın Bolkan	Ahmet Alagöz
Mustafa Birtane	Melahat Küçükaydın
Mehmet Işıktaş	Hüseyin Ayaz
Ekrem Dönmez	Halil Bayhan
DENETLEME KURULU ASİL ÜYELER	DENETLEME KURULU YEDEK ÜYELER
Mithat Can	Mehmet Şirin Yanılmaz
Sultan Özer	Haşim Uslu
Ali Yüksel	Tahirhan Acar

GİRİŞ

Delegelerimizle en son 4.11.2006'de gerçekleştirdiğimiz 13. Genel Kurulumuzda buluşmuş ve aldığımız öneriler doğrultusunda da MYK olarak iki yıl boyunca hayata geçireceğimiz Çalışma Programımızı kabul etmiştik. Ancak süre dolmadan Olağanüstü Kongreye gitme kararı aldığımız için, şu an elinizde bulunan Çalışma Raporumuz, 10 aylık bir çalışma dönemini içermektedir.

Kongremizi gerçekleştirdiğimiz bugünlerde insan hakları açısından dünyada ve Türkiye'de son derece önemli gelişmeler yaşanmaktadır. Gerek bölgemiz olan Ortadoğu'da ve gerekse dünyanın birçok coğrafyasında, egemen devletler, kendi kirli çıkarları için tarihsel dokuyu, yaşam hakkını, insanlığı hiçe sayarak korkunç tahribatlar yaratmakta ve öldürülen her bir insanla insanlık ailesinin değerlerini eksiltmektedirler. Öte taraftan küreselleşme adı altında kendileri için "yeni bir dünya düzeni" kurmak adına saldırgan emperyal devletlerin çıkarlarını korumaya kurgulanmış işgalci politikalarını artırmaktadırlar. Bu işgalci politikalar nedeniyle salt yaşam hakkı değil; buna bağlı olarak her üç kuşak altında tariflediğimiz hak alanları ihlal edilmektedir. Bu süreçte açlık, yoksulluk, eşitsizlik, adaletsizlik ve ülkelerarası gelişmişlik farkı giderek artmaktadır. Dünyanın doğal kaynakları hızla tüketilmekte, tüm insanlığın ortak mirası olan doğa tahrip edilip, çevre bir daha geri dönüşü olmayacak şekilde kirletilerek gelecek kuşaklara yaşam şansı tanınmamaktadır.

Başta Birleşmiş Milletler ve Güvenlik Konseyi olmak üzere, dünya barışını sağlamaya yönelik olarak kurulmuş uluslararası kurumlar, yeni dünya düzeni kurmaya yönelik saldırı ve savaşları meşrulaştırmanın araçları olarak kullanılmaktadır. Afganistan, Irak, Filistin ve Lübnan'a yönelik saldırı ve işgaller bunun tipik örnekleridir. Sudan ve Ruanda gibi ülkelerdeki soykırımlar görmezlikten gelinirken, ABD ve ortaklarının çeşitli ülkelere yaptığı askeri müdahalelere meşruiyet tanınmakta ve destek verilmektedir. Her gün çok sayıda sivil insanın yaşamını yitirmesine yol açan savaş ve saldırılarda, insancıl hukuk ilkeleri de tümüyle ihlal edilmektedir. Guantanamo başta olmak üzere birçok cezaevinde tutsakların insanlık dışı muamele görüntülerine sessiz kalındığı bir sürece tanıklık etmekteyiz. "Güvenlik mi özgürlük mü" ikilemine yanıt, 11 Eylül'den sonra "salt güvenlikçi anlayış" olmuştur. Bu anlayış, ciddi hak ihlallerinin yaşanmasına yol açtı. 11 Eylül sonrasında tüm dünyada, demokrasi mücadelesi veren dinamikler, insan hakları örgütleri, vb. 'güvenlikçi' bir paradigma ekseninde sorgulanarak hakların rahatlıkla askıya alınabileceği mesajı verildi. Dünyadaki bu eğilimlere bağlı olarak, insan hakları kavramları ve kuruluşları da yeniden dizayn edilmek istenmekte; insan hakları kavramlarının içi boşaltılarak, yeniden biçimlendirilip, tanımlanmakta. Bu zihniyet, neredeyse insanlığa karşı işlenen suçlardan olan işkenceyi dahi meşru görece kadar ileri gitmiş bulunuyor.

Türkiye de dünyaya hakim kılınmaya çalışılan konseptten etkilenmekle birlikte, kurulduğu günden bugüne yapısına egemen olan militarist ve anti-demokratik karakterden dolayı, bu etki çok fazla hissedilmedi.

İnsan Hakları Derneği, kurulduğu 1986'dan beri, hükümetlerin politik rengine göre değil, eylem ve işlemlerine göre; temel sorunların demokratik yöntemlerle çözülmesi iradesinin sergilenip sergilenmemesine göre tutum almaktadır. Bizim odaklandığımız konu, hükümetlerin, insan hakları standartlarına, temel özgürlükler meselesine yaklaşımıdır. Ancak Türkiye'nin insan hakları sorunları yalnızca anayasal ve yasal çerçeveden yani mevzuattan kaynaklanmamaktadır. Sorun, devletin anti-demokratik, eril ve militarist yapısından; statükocu karakterinden ve uygulama sorunlarından da kaynaklanmaktadır.

Bilindiği gibi 22 Temmuz 2007'de milletvekili genel seçimleri gerçekleştirildi. Seçim süreci Türkiye'deki ülke yönetimine halkın katılımı açısından seçim yasalarının öngördüğü %10'luk yüksek barajların ne denli olumsuzluklar getirdiğini göstermiştir. Ayrıca Siyasal Partiler Kanununda ve seçimlerle ilgili kanunlarda yer alan ve dil yasakları ile ifade özgürlüğünü sınırlandırıcı yasaların anti demokratik niteliğini ortaya koymuştur. Bu süreçte İHD, seçimler nedeniyle insan hakları ve temel özgürlükler konusundaki beklentilerini kamuoyuyla paylaşmıştır.

Kongremizi gerçekleştirdiğimiz bu süreçte, Türkiye'nin temel insan hakları sorunları çözüm beklemeye devam etmektedir. Birinci, ikinci ve üçüncü kuşak haklar alanında ciddi ihlaller yaşanmaktadır. Aldığı gemi yapım ve onarım siparişleriyle Türkiye'yi dünya beşinciliğine taşıyan Tuzla tersaneleri, 12 günde yaşanan 5 ölümlü iş kazasıyla yeniden gündeme geldi ancak yetkililerden her zaman olduğu gibi tatmin edici tek bir açıklama yapılmadı. Son 15 yılda 68 işçinin yaşamını yitirdiği Tuzla'nın ve benzer işyeri koşullarının insan onuruna aykırı koşullar barındırdığı bilindiği halde, insanlar yoksulluğun dayatması sonucu tercih etmek zorunda bırakılıyorlar. Açlık ve yoksulluğun kader olarak dayatıldığı bir ülkede kişi sağlığını tehdit eden işyerlerinde insanlar ve çocuklar çalıştırılmaya devam edecek gibi görünüyor. İHD, ekonomik ve sosyal hakların güvence altına alındığı, işyerinde sağlık güvencesinin istisnasız sağlandığı bir yaşam için mücadele etmeye devam edecektir.

19 Ocak 2007'de, insan hakları savunucusu, tüm hayatını Türkiye halklarının kardeşliğine ve toplumsal barışa adayın Sevgili Hrant Dink'in öldürülmesindeki birçok karanlık nokta aydınlatılmayı beklemektedir. Düşünce ifade özgürlüğüne gösterilen tahammülsüzlük ve muhalif olanı düşman olarak gösterme pratiği, sokaktaki linçlere, evlere ve işyerlerine saldırılara, aydın katline dönüşmektedir. Yurttaşlarımız, son günlerde Dink'in katil ve azmettirici zanlılarına methiyelerin düzenlendiği, suçun övüldüğü, halkın bir kesiminin "öteki" gösterilerek onlara saldırının meşruluğunu içeren şarkı ve görüntüleri kaygıyla ve dehşetle izlemektedir. İHD olarak Dink'in

öldürülmesinin tüm yönleriyle açığa çıkması, yargıdan adil bir sonuç çıkması, faillerin hak ettikleri cezaya çarptırılması kadar, katil zanlılarını öven sürecin de yakından takipçisi ve müdahili olduk ve olmaya devam edeceğiz. Söz konusu şarkıyı söyleyen İsmail Türüt ve söz yazarı Ozan Arif hakkında İHD, TİHV ve Mazlum-Der ile birlikte suç duyurusunda bulundu.

Kürt Sorunu / Çatışma Sürecinde Yaşanan İhlaller

Türkiye’de 1999-2004 yılları arasında AB’ye adaylık süreciyle ilgili yapılan yasal değişikliklerden geriye dönüldüğü, kaşıkla verilen hakların kepçeyle geri alındığı bir süreçten geçiyoruz. 2004 yılına gelindiğinde; Kopenhag siyasi kriterlerini yerine getirmeye yönelik olarak göreceli adımlar atılmış olmasına karşın; ateşkesin kalıcı bir iç barışa ve silah bırakmaya dönüşmesi için herhangi bir adım atılmamış, en azından buna ilişkin bir siyasi irade belirtisi gösterilmemişti. Türkiye’nin en temel sorunsallarından Kürt sorununun barışçıl ve demokratik yöntemlerle çözülmemesinden, şiddet dışı araçlarla çözüm üretilmemesinden kaynaklı, Haziran 2004’de yeniden başlayan çatışmalarda birçok insanımızı yitirdik. **2004’den 2007 Haziranına kadar çıkan çatışmalarda 1.239 insanımızı yaşamını yitirirken, 782’si de yaralanmıştır.** Buna bağlı olarak geliştirilen kışkırtılmış milliyetçilik, destek gören linç girişimleri, şiddet politikalarının yarattığı tahribat ve çözümsüzlük, beraberinde hak ve özgürlüklerde iyileştirme yapan yasaların geriye doğru değiştirilmesini, Terörle Mücadele, PYSK gibi yasalarda özgürlüklerin daha da kısıtlanmasını, yaşam hakkının koruma altından çıkmasını, devlet içi yasadışı yapılanmaların ve demokrasi karşıtı anlayış ve çevrelerin güçlenmesini getirdi. 2004-2006 döneminde olduğu gibi, MYK’mızın son on ay boyunca çalıştığı koşullar yine, demokrasi, insan hakları, özgürlükler ve hukukun üstünlüğü alanlarında ciddi bir geriye gidişin yaşandığı dönem oldu. Çatışma ortamından kaynaklı ciddi hak ihlalleri yaşanmakta, güvenlik görevlileri keyfi bir biçimde sivil insanları da hedef almakta ve Siirt’ e bağlı Çeme Kare ve Erenkaya Köyleri başta olmak üzere bölgedeki birçok köyün yeniden zorla boşaltılma çabaları söz konusudur. 2007 yılının ilk altı ayında 14 sivil, yargısız infaz sonucu yaşamını yitirmiş ve 9 kişi de saldırılar sonucu yaralanmıştır. İHD, zorla köy boşaltma iddialarını yerinde incelemek üzere heyet oluşturmuş ve konuyla ilgili raporlar hazırlayarak ilgili otoritelere sunmuştur. Konuyla ilgili ayrıca mağdurlara gönüllü hukuksal hizmet de verilmektedir. Yine geçtiğimiz günlerde Van’ın Özalp ilçesine bağlı Yukarı Koçkiran Köyünde Ejder Demir isimli köylünün askerler tarafından yasadışı biçimde yargısız infaz sonucu öldürüldüğü iddiası, PYSK’da yapılan değişiklikler öncesi İHD’nin duyduğu kaygıların haklılığını açığa çıkartmıştır.

İHD, her koşulda yaşam hakkının kutsal ve dokunulmaz olduğunu yıllardır ifade etmekte ve yaşam hakkının korunması için mücadele etmektedir. İHD, aynı zamanda çatışmalı süreçte ve savaş ortamında da İnsancıl Hukuk Kaidelerine uyulması gerektiğini savunmaktadır. Ancak çatışmaların yeniden başladığı Haziran 2004’den bu yana silahlı çatışmaların ve operasyonların gerçekleştiği bölgelerde insancıl hukuk kaidelerinin çiğnendiğine tanıklık ettik. Şırnak ve Siirt başta olmak üzere, çatışmalarda yaşamını yitiren silahlı militanların cenazelerindeki uzuv kaybı, cenazelerin ailelere verilmemesi, çatışma bölgesinde gömme gibi uygulamalar yanıtlanması gereken sorular içermektedir. İHD, bu yönlü başvuruları olan ailelere hukuksal destek sunmuş, iddiaların aydınlatılması için heyet çalışmaları gerçekleştirmiş, başta TBMM İHİK olmak üzere ilgili mekanizmalara konuyla ilgili başvurularda bulunmuştur.

Her türlü şiddet araçlarına karşı olan ve BARIŞ’ı savunan bir örgüt olarak; gerek dünya ve gerekse ülke sorunlarının şiddete dayalı politikalarla çözülemeyeceğini hep savunduk. Geride bıraktıklarımız, bu söylemlerimizin ne denli haklı olduğunu bir kez daha ortaya koydu. Adalet olmadan, insanların onurda eşit olmasını savunmadan barışa ulaşamayız. Sadece baskıya, şiddete ve yok etmeye kilitlenmiş politikalarla ne dünyaya ve ne de kendi ülkemize barış getiremeyeceğimizin bilincindeyiz. İHD olarak, son on ayda da benzer çok ciddi insan hakları meseleleriyle karşı karşıya kaldık. Sorunlarımızın daha fazla gözyaşı dökülmeden çözülmesi mümkün. Bu bağlamda, yapılması gerekenler, çoğulcu, katılımcı, “öteki”leştirmeye karşı, insan haklarına dayalı bir demokrasiye ulaşmak ile toplumun tüm dinamiklerini hayata geçiren, kapsamlı bir toplumsal barış hareketi ya da projesi olmalıdır. Bu bağlamda, İHD, 2007 yılının Ocak ayında gerçekleştirilen Türkiye Barışını Arıyor Konferansının düzenleyicilerinden oldu ve geçtiğimiz 1 Eylülde ilan edilen Barış Meclisinin de içinde yer aldı. Türkiye’ye onurlu bir barış gelmeden, yitirilen her bir Can’la eksildiğimizin bilincinde olarak, bundan sonra da barış çalışmalarının içinde yer alacağız. İnsan hakları savunucuları olarak biliyoruz ki, yaşam hakkının ihlal edildiği bir coğrafyada, hiçbir hak kategorisi korunamaz. İHD, Kürt sorununu temel insan hakları sorunsallarından kabul etmektedir ve bugüne kadar olduğu gibi, bundan sonra da kalıcı, onurlu ve adil bir çözüm için mücadele edecektir.

Demokratik ve Sivil Anayasa

Çoğulcu bir demokrasi için ilk ele alınması gereken demokratik ve sivil bir Anayasa’nın hazırlanmasıdır. İHD, geçmiş dönemlerde de Darbe Anayasasının değiştirilip demokratik Anayasasının kabulü için kampanyalar düzenledi, etkinlikler gerçekleştirdi. Bugün yine aynı görüşlerimizi korumaktayız. Anayasa, bir bütün olarak ve tamamen değiştirilmelidir. Farklılıklarımızı zenginlik addedip koruyarak, bir arada eşit olarak nasıl yaşayacağımızın temel kurallarını belirleyen yeni bir toplumsal sözleşmeye ihtiyacımız var. Bu, Kürt sorununu çözmeye anahtar olacak, tüm “öteki”leştirilenleri Türkiye’nin temel dokusu olarak görececek bir toplumsal sözleşme olmalı. Toplumsal mutabakata dayanmayan, militarist yaklaşımlar içeren, çoğulculuğu reddeden ve katılımcılığı önemli ölçüde sınırlayan 1982 Anayasası ile Türkiye’de gerçek bir demokratik düzenin kurulması, insan haklarının tam olarak güvence altına alınması ya da hukukun üstünlüğünün sağlanması mümkün değildir. Anayasa’nın sivil niteliği, içeriği kadar önemlidir. Ancak şu ana kadar AKP’nin hazırladığı Anayasa taslağının, tüm bu ihtiyaçlara cevap verecek, sorunlarımızı çözen bir sözleşme olduğunu söylemek mümkün görünmüyor. Bu bağlamda İHD olarak önümüzdeki dönemdeki taleplerimizi şöyle özetleyebiliriz:

- Hiçbir gerekçe ile temel insan haklarının özüne dokunulamayacağı anayasa kuralı olarak öngörülmemelidir.
- Askerin görev ve yetkilerinin sınırları tam olarak belirlenmeli ve sivil iradeye tabi tutulmalıdır.
- Hukukun üstünlüğünde hiç bir istisnaya yer verilmemeli, idarenin her türlü eylem ve işlemi istisnasız yargı denetimine tabi tutulmalı, askeri-sivil yargı ikilemine son verilmelidir.
- Parlamentoda temsiliyet, toplumun çoğulcu yapısı gözetilerek, anayasal norm haline getirilmelidir.
- Çoğulculuk ilkesi kabul edilmeli; Kürt kimliği ve kültürel hakları, bu bağlamda korunmalıdır.
- Yerinden yönetimi güçlendirecek, yeni anayasa normları geliştirilmelidir.
- Vatandaşlık etnik yorumlara yer vermeyecek şekilde yeniden düzenlenmelidir.
- Anadilde öğrenim ve basın-yayın hakkı, temel bir hak olarak kabul edilmeli, kamu hizmetlerinin sunulmasında ve yararlanılmasında yerel dillerin kullanılmasına olanak tanınmalıdır.
- Paris ilkelerine uygun bağımsız insan hakları kurumlarının kurulmasının anayasal temelleri oluşturulmalıdır.
- Kadın-erkek eşitliği yeniden düzenlenmeli, kapsamı daha açık belirlenmelidir. Eşitlik değerlendirilirken, cinsiyet eşitliğinin yanı sıra, 'farklı cinsel kimlikler ve cinsel yönelimler' tanımı da getirilmelidir.
- Vicdani red konusu temel bir hak olarak anayasa ile düzenlenmelidir.

Cezaevleri

Türkiye’de hem adli mahkumların hem de politik mahkumların tutulduğu cezaevleri, çocuk ve kadınların tutulduğu cezaevleri, BM Minimum Cezaevleri Prensiplerinin öngördüğü koşullardan uzaktır. Politik mahkumların tutulduğu cezaevlerinde tecridin 24 saate yayıldığı, bizzat cezaevinde tutulmanın kendisinin işkence ve kötü muamele olduğu koşullar yaşanmaktadır. İmralı Cezaevi gibi dünyada şu anda örneğine rastlanılmayan Tek Kişilik Cezaevi uygulaması yine tecrit ve izolasyonun en ağırlaştırılmış hali olarak uygulanmaktadır. Türkiye’deki cezaevlerinde temel insan hakları, yıllardan bu yana çıkartılan genelgelerle minimize edildi ve halen de edilmektedir. Son on aylık çalışma dönemimizde de en fazla başvuru aldığımız alanlardan biri “cezaevleri” oldu. Cezaevlerinde aileleri ile telefonla konuşma hakkı, eğer konuşulan dil Kürtçe ise ihlal edilmekte ve konuşma Kürtçe olduğu an telefon görüşmesi kesilmektedir. Yine iletişim, sağlık ve tedavi hakkı gibi haklar ciddi şekilde ihlal edilmekte, kantinden alınan bisküviden pasta yapmak veya biberden turşu yapmak bile, “*kantin malzemelerini amaç dışı kullanmak*” tan dolayı keyfi idari cezalara çarptırılma konusu olmaktadır. Ortak kullanım alanlarında uygulanan süre, cezaevi idarelerinin keyfiyetine göre değişmektedir. Sadece 2007’nin ilk altı ayında cezaevlerinde dört insan yaşamını yitirmiş ve 43 de işkence vakası tespit edilmiştir. Cezaevlerinde insanca yaşam mücadelemize ve tüm çabalarımıza rağmen, bu dönemde de herhangi bir ilerleme sağlanamadı. Son olarak 17 Eylülde Sincan 2 No’lu F Tipi Cezaevinden Kırıkkale Cezaevine 28 politik ve 72 adli hükümlü sevk edildi. Sevk edilen hükümlülerin birçoğu Kırıkkale Cezaevi bahçesinde ağır işkence ve saldırılara maruz kaldı. İHD, bu saldırının da takipçisi olmuş, birçok makama konuyla ilgili hazırlanan raporları sunmuştur.

İşkence

Diğer çalışma dönemlerimizde olduğu gibi, bu süreçte de *İşkenceye Sıfır Tolerans* söylemi, yerini uygulamada *İşkenceciye Sınırsız Toleransa* bırakmıştır. Sadece bu yılın ilk altı ayında toplam 376 işkence vakası tespit edilmiştir. Son olarak Beyoğlu Emniyet Müdürlüğünde gözaltında bulunan Nijeryalı bir göçmenin öldürülmesi iddiası, işkencede geline aşamanın göstergesidir. Türkiye’de işkence halen sistematik olarak uygulanmakta; sadece işkencenin yöntemleri değişmektedir. Gözaltı yerleri dışında 89 işkence vakasının tespit edilmiş olması, kayıtdışı gözaltının ne kadar yaygın olduğunu ispatlamaktadır. İHD, bu dönemde de birçok işkence vakasında mağdurlara gönüllü hukuksal hizmet sunmuş ve rehabilite süreçleri için ilgili kurumlara yönlendirmiştir.

Düşünce ve İfade Özgürlüğü

Yargıtay 8. Ceza Dairesi’nin Mayıs 2007’ de Ankara 28.Asliye Ceza Mahkemesi’nin Baskın Oran ve İbrahim Kaboğlu hakkında TCK’nın 216/ 1 maddesine göre açılan davadan verdiği beraat kararını bozmasının ardından, Türkiye’de düşünce ve ifade özgürlüğünün ne boyutta kullanılabildiği bir kez daha açığa çıkmıştır. 2004-2006 çalışma raporunun giriş yazısında bu davanın beraatle sonuçlanmasının önemli olduğunu söylerken, bugün aradan 10 ay geçtikten sonra Yargıtay’ın kararı bozmasıyla birlikte Oran ile Kaboğlu’nun yeniden yargılanacaklarını belirtiyoruz. Bu bile, ifade özgürlüğü alanında ciddi gerilemeler yaşandığının kanıtıdır. Dün (21 Eylül 07), Genel Merkez binamızda açıkladığımız Türkiye’nin 2007 yılı altı aylık İfade Özgürlüğü Raporu, demokratik çağcıl ülkelerde görünmeyecek şekilde ifadenin suç sayıldığını ortaya koymuştur. Sadece 2007 yılının ilk altı ayında 451 kişi hakkında 93 dava açılmıştır. İHD, bu süreçte de bilim insanları, aydınlar, muhalif gazeteciler ve siyasetçiler hakkında açılan davaların takipçisi olmaya çalışmış; bu esnada İHD’nin birçok yöneticisi hakkında da benzer davalar açılmıştır.

Kadının İnsan Hakları

Kadına yönelik her türlü şiddet, bu dönemde de hızından hiçbir şey kaybetmedi. Kadınlar, Türkiye’nin birçok yerinde “*namus*” gerekçe gösterilerek katledildi. Ayrımcılığın önlenmesi, fırsat eşitliği, kadın-erkek eşitliğinin eğitim, sağlık, çalışma gibi yaşamın tüm alanlarında eksiksiz uygulanması hayata geçirilemedi. Erkek egemen sistemin anti-demokratik uygulamaları, kadının insan haklarının ne kadar kolay ihlal edilebileceğini göstermeye devam etti. Sadece 2007 yılının ilk altı ayında 14 kadın namus gerekçesiyle, 22 kadın aile içi şiddet sonucu öldürülürken; 33 kadının intihar sonucu yaşamını yitirdiğini biliyoruz. Bu rakamlar, kayıtlara sadece birer rakam olarak geçmemektedir. Bu rakamların her biri, çoğu kere çocuklarının gözleri önünde yaşam hakkı çalınan kadınlardır...Tüm bu cinayetler, adına “*töre cinayetleri*” denilerek toplumsal geleneksel yapıya mal edilmiş; idari ve yargısal mekanizmalardaki eksiklikler

ve erkek egemen bakış açısına sahip devletin sorumluluğu hiçe sayılmaya devam edilmiştir. Oysa ki sayısının halen 15 olduğu kadın sığınmaevlerinin yetersizliği ve sadece üç aylık gibi bir süre hizmet verebiliyor olması, ya da kendisine şiddet uygulayan eşini şikayet ettikten sonra tekrar evine gönderilen kadının öldürülmesi gibi örnekler hiç dikkate bile alınmamakta. Ocak 2007’de beş çocuk annesi Ayşegül Alpaslan’ın kendisine sürekli eziyet eden madde bağımlısı eşini şikayet ettikten sonra öldürülmesiyle şu gerçek bir kez daha açığa çıkmıştı: Ayşegül, tıpkı benzerleri gibi, daha önceden de defalarca kez eşinin kendisini öldürebileceğini belirterek savcılıklara başvurmuş ancak herhangi bir tedbir alınmadığı için aynı evde yaşamak zorunda kalmıştı. İHD, bu tür vakalardan bazılarının hukuksal takibini kadın hukukçu yöneticiler eliyle sürdürmekte ve var olan idari mekanizmalara yönlendirerek yakın zamanlı öldürülme riski altında olan kadınların yaşam hakkını koruma altına almaktadır. Bundan sonra da kadına yönelik her türlü şiddetle mücadelede gerekli çabayı kararlılıkla sürdürecektir.

İnsan Hakları Savunucularının Eğitimi

Geçirdiğimiz son altı aylık süreçte, daha önceki dönemlerde kabul etmiş olduğumuz üye ilişkileri eylem planının eksik kalan yönleri tamamlanmaya devam edildi. UAÖ, İHD, Mazlum-Der ve Helsinki Yurttaşlar Derneğinin ortaklaşa sürdürdüğü İnsan Hakları Savunucularının Eğitimi Projesi kapsamında bugüne kadar toplam 48 üye ve yöneticimiz eğitici tecrübesi kazanmış ve bundan sonra da 150 üye ve yöneticimize eğitici tecrübesi kazandırılacaktır. 21 yıl gibi son derece uzun ve köklü bir tarihe sahip olan İHD’nin önümüz dönemi örerken yeni insan hakları savunucusu kadrolara erişim gerekliliği açıktır. Bu nedenle eğitim projesinin, yeni genç kadrolara ulaşma aracı da olagelmıştır.

Değerli İnsan Hakları Savunucuları,

Bizler yüklendiğimiz sorumlulukların ve İHD’nin 21 yıllık onurlu geçmişinden devraldığımız tarihi mirasın bilincindeyiz. Bugünlere geride kimleri, neleri bırakarak geldiğimizin de bilincindeyiz. Herkes için onurlu, eşit, adil bir gelecek yaratmak için kader ve yürek birliği etmiş insanlar olarak, İHD, bundan sonra da haklar ve özgürlükler mücadelesinin mihenk taşlarından olmaya devam edecektir.

On aylık bir dönemi içeren çalışma raporumuzda yerine getirebildiklerimiz özetlenmiştir. Tüm bu çalışmalarımız boyunca emeği geçen üyelerimize, şube başkanları ve yöneticilerimize, basın-yayın-dokümantasyon / sekreteryaya / dış ilişkiler birimi çalışanlarımıza, gönüllülerimize ve MYK’ya seçildikten sonra istifa ettikleri tarihe kadar görev yapan değerli YK üyesi arkadaşlarımıza en içten teşekkürlerimi, saygılarımı MYK adına sunarım.

İnsan hakları mücadelesinin engebeli ve zorlu yolunda hepimizin yolu açık olsun.

Reyhan YALÇINDAĞ
Genel Başkan

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ 2006–2008 ÇALIŞMA PROGRAMI

Sunuş:

İnsan Hakları Derneği, 20 yıllık insan hakları mücadelesinde edindiği birikimi, önümüzdeki dönemlere taşımak ve daha etkili ve sistematik bir insan hakları mücadelesini yerleşik kılmak amacıyla 26–28 Ocak 2007 tarihleri arasında; MYK üyeleri, Şube Başkanları ve Temsilcilerinin bir araya geldiği bir toplantı gerçekleştirmiş ve “2006–2008 dönemi Çalışma Programı”na ilişkin bir tartışma zemini oluşturmuştur.

Örgütün sorunlarını herhangi bir çekince koymadan samimiyet içinde ve açıklıkla tartışıldığı bu toplantıda sorunların üstesinden gelebilecek çözüm önerileri sunulmuş ve bu temelde 2006–2008 Çalışma Programının temelleri oluşturulmuştur.

B- Dünyada İnsan Haklarının Durumu

İnsan hakları Hareketi, bugün, 11 Eylül süreciyle başlayan ve bütün dünyada “güvenlik-özgürlük” tartışmasını “güvenlik” lehine geliştiren bir eğilimin sonuçları ile karşı karşıyadır. Bu eğilimin en önemli sonuçlarından birisi evrensel insan hakları değerlerinin tahrip edilmesidir. Türkiye’nin 12 Eylül süreciyle doruğa ulaşan ve bugüne kadar devam eden olağan üstü yönetim modeli, dünyaya yeni bir şekil vermek isteyen uluslararası güçler için adeta esin kaynağı olmuştur. Uluslar arası insan hakları ve insancıl hukuk ile uluslar arası insan hakları mekanizmalarının askıya alınması, işlevsizleştirilmesi, mutlak bir yasak olan işkencenin tavsiye edilir hale geldiği bir sürecin içine girilmiştir. *Guantanamo kampları, işkence uçakları gibi işkence olaylarına karşı dünyada büyük bir tepki oluşmamıştır. Ancak, başka ülkeleri işgal etmek gücünün hakkı olarak görünür olmasına karşı dünyada güçlü karşı etkinlikler yapılmış, ama sonuç alınamamıştır.* Medeni ve Siyasal Hakları doğrudan tehdit eden bu gelişmelerin yanı sıra, küresel anlamda etkinliğini insan hakları aleyhine geliştiren bir diğer eğilim de neo-liberal politikanın baskınlaşmasıdır.

Neo liberal politikalar, dünyada yoksulluğu artırmış, varlıklı ülkeler ile yoksul ülkeler arasındaki uçurumu giderek artırmış, yalnızca politik eksenin belirlendiği değil, iktisadi ekseninde de tek merkezden yönetilir bir dünya yaratmıştır. Bu politikalar sonucunda insanlığın önemli kazanımı olan çalışma hakkı, barınma hakkı, eğitim, sağlık, sosyal güvenlik, sendikalaşma, yeterli bir yaşam standardına sahip olma hakları görmezden gelinmeye başlanmıştır.

Küresel ölçekte insan hak ve özgürlüklerini tehdit eden bu eğilimlere karşı uluslar arası insan hakları hareketi güçsüz konumda kalmış ve ortak bir mücadele alanı oluşturulamamıştır. Ortak bir mücadele hattı oluşturamamasının önemli nedenleri arasında, insan hakları örgütlerinde oluşan fikri farklılaşmadır. Özellikle Avrupa ve Amerikan merkezli insan hakları örgütleri ‘güvenlik olmadan özgürlükler güvenceye alınamaz’ tezini içselleştiren bir zemine giderek yönelmektedirler. İnsan Hakları ve Demokrasi sloganları altında gerçekleştirilen işgal hareketlerine ve tehditlere karşı insan hakları hareketinin güçsüz ve etkisiz kalması, Dünyanın içinde bulunduğu durumu bir nevi meşrulaştırmaktadır.

Türkiye’de İnsan Hakları:

Türkiye’de de durum global düzeydeki gelişmelerden farklı değildir. Türkiye’nin demokrasi güçleri, küresel düzeyde geliştirilen güvenlikçi bakış açısının etkisinde kalarak Kürt Sorunu başta olmak üzere, Ermeni Sorunu, Azınlıklar Sorunu ve hatta başörtüsü sorununda yeterince tavır gösterememekte zaman zaman, mevcut politikaları meşrulaştırıcı bir davranış sergileyebilmektedir.

Kürt Sorununda, PKK’nın kullandığı şiddetin, ekonomik, sosyal ve siyasal bütün toplumsal gelişmeleri tehdit ettiği propagandasından hareketle Kürtlere karşı geliştirilen linç kampanyalarına karşı suskun kalınmıştır, Kürt halkının meşru talepleri bu gerekçe ile görmezden gelinmiştir. PKK gibi şiddet kullanan bir örgülle aynı şeyleri savunmamak adına, kurumlar ve kişiler kendi düşüncelerine ve doğrularına bile sansür uygulamışlardır. Kürtlerin ülke güvenliğini tehdit ettiği inancıyla, Kürtlere karşı her türlü sert tedbiri anlayışla karşılama durumu gelişmiştir. Ermenilerin gizli ve hain planları olduğu, arkalarında büyük dış güçlerin olduğu ve bunların bütün toplumsal yapıyı ileride tehdit edecekleri propagandası ile bir halkın tarihsel trajedisinin yok sayılmasına suskun kalınmıştır. Şeriatçıların devleti ele geçirmek üzere oldukları propagandasından hareketle başörtülü insanlara yapılan ayrımcılığa suskun kalınmıştır. Alevilerin yaşadığı sorundan, ifade özgürlüğü sorununa kadar tüm sorunlarda aynı mantığı görmek mümkündür.

Küreselleşme ile birlikte yeni liberal politikaların Türkiye’de amansızca uygulanması ile birlikte yoksulluk kalıcılaşmış, işsizlik kronikleşmiş, sosyal haklar yavaş yavaş yok edilir hale getirilmiştir. Bu durum sosyal devletin sonu ile birlikte liberal devletin kurumlarını yaratması ile devam ettirilmiştir. Ekonomik ve sosyal haklar, hak olmaktan çıkarılmaya çalışılmaktadır.

Türkiye Barışını Arıyor Konferansının hemen ardından yeniden yükseltelen şiddet dalgası demokratik sorunların barışçıl yollardan çözülmesini güçleştirmiştir. Hrant Dink suikastı ile şiddet giderek artırılmış, demokratik yoldan mücadele eden parti, sendika ve diğer örgütler üzerinde yargı baskısı artırılmış, basın özgürlüğü rafa kaldırılmıştır.

Toplumun en önemli beklentisi olan demokratik bir Anayasa yapılması isteği ellerinde fırsat ve imkân olmasına rağmen 58. ve 59. AKP Hükümetleri tarafından yerine getirilmemiş, diğer Hükümetlerin durumuna düşülmüştür.

Türkiye’de yargı reformunun yapılmamasının sonucu olarak, yargı yolu ile baskı oluşturma giderek artmakta, adil yargılanma hakkı daha fazla ihlal edilmektedir.

İnsan hakları alanında, 2000–2004 arasında gerçekleştirilen AB eksenli reformsal adımlar, 2005 yılından bu yana durmuş hatta elde edilen kısıtlı kazanımların bir kısmı yeni çıkarılan TCK ve TMY yoluyla geri alınmaya başlanmıştır.

İnsan Hakları Derneği’nin İnsan Hakları Mücadelesinde Alması Gereken Konum

İnsan Hakları Derneği’nin önümüzdeki dönemde insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, somut koşullarda uygulanması çabasında daha güçlü, daha üretken, daha tutarlı ve böylece daha belirleyici olma mücadelesini kesintisiz olarak sürdürmek zorundadır. 20 yıllık bir mücadele birikimine sahip olan İHD’nin yukarıda belirtilen eğilimler karşısında, sahip olduğu birikimi yeni bir yaklaşımla yeniden değerlendirmesi ve yeni dönemin ihtiyaçlarına yanıt verecek yeni mücadele araçlarını geliştirmesi gerekir.

İnsan hakları hareketi insanı ve toplumsal yapıları merkezine koyan bir harektir. Toplumsal yapılar ise; ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel açıdan son derece dinamik oldukları için, insan hakları hareketleri değişen bu toplumsal yapılara göre ortaya çıkan ihtiyaçları tespit ederek, kendini güncelleyen ve taleplerini yenileyen bir hareket olmak durumundadır.

İHH’nin toplumu şekillendirme, ona “doğru yolu!” gösterme gibi işlevleri yoktur. İnsan hakları hareketi bu yönüyle “toplum mühendisliğinden” ve yine bu yönüyle “siyasetin” rolünden farklı bir rol üstlenir. Diğer alanlardan ve özellikle siyasetten bu yönüyle ayrılan İHH, kullandığı dil itibarıyla kendine özgü bir literatür yaratmıştır. Her hangi bir toplumsal veya bireysel vakayı, İHH nin dili ile açıklamak, siyasetin dilini kullanarak açıklamak veya tarif etmek arasında farklar vardır. İHH’nin uzun deneyim ve mücadele sonucunda yarattığı bu dil ve üslup, değişen toplumsal ihtiyaçlara göre kendini güncellemektedir. Ancak, bu durum, insan hakları hareketinin siyasetten soyutlanmış, yalıtılmış bir hareket olduğu anlamına gelmez, tam tersine insan hakları hareketi, siyaseti etkileme ve siyaseti tetikleme açısından insan onurunu temel alan siyasetin tam da merkezinde yer alır.

İHD, değişime açık olmayı başarabilmelidir. Geçmişin değerli birikimlerini geleceğe taşıyacak, ama olumsuz alışkanlıklarını geride bırakacak bir süreci örebilmeyi becermelidir.

Türkiye’de 20 yıldır süren insan hakları mücadelesi, insan hakları değerlerinin oluşumunu, tanınmasını ve tartışılmasını sağlamıştır. Mücadele bu yönüyle her zaman kesintisiz bir şekilde sürmelidir. Ancak bu aşamadan sonra, mücadelenin bu yönüyle birlikte, geniş kitlelere erişecek ve insan hakları kültürünü yaygınlaştıracak yaklaşım ve araçları da geliştirmelidir. Bu açıdan insan hakları mücadelesini, sadece mağdurların hareketi olmaktan çıkarıp, henüz hak ihlaline uğramamış ya da uğradığının farkında olmayan insanları da bu mücadeleye katacak, bir yaklaşımı benimsemelidir.

Her İHD yöneticisi teorik ve felsefik olarak insan hakları bilinci ile donanmalıdır. Mevcut yöneticiler, eğitim programları ile hem kendilerini geliştirmeli, hem de İnsan Hakları mücadelesi gönüllüsü olabilecek bireyleri bu programlara katarak derneğimize kazandırılması süreci hızlı bir şekilde etkinleştirmelidir.

İHD bu güne kadar savunduğu hiçbir değerden taviz vermeden, sorunlar ve olaylar karşısında kullandığı dili, örgüt içinde ortaklaştırmalıdır. Örgüt temsilcilerinin insan hakları kavramları ve dili dışında söylem geliştirmeleri, kurumsal bütünlüğü zedelediği gibi, toplumsal ilgi ve desteği daralttığı gerçeği göz ardı edilmemelidir. Özellikle, siyaset dilinin, insan hakları alanı diliyle ile birebir çakışmadığı bilinmeli, toplumun değişik siyasal inanışlardan müteşekkil olduğu hususu da dikkate alınarak söylem ve eylemler gerçekleştirilmelidir.

Hak ihlali devlet tarafından yapılır gerçeği ne kadar doğru ise, hak ihlali “iktidar odağı” veya “otorite” tarafından yapılır anlayışını da o kadar doğrudur yaklaşımı ile olaylara bakılmalıdır. Aksi takdirde aile içi şiddeti insan hakları ihlali olarak kabul etmememiz gerekir. Ya da, özel şirketlerde çalışan işçilerin maruz kalacakları ihlalleri insan hakları ihlali olarak kabul etmememiz gerekir. Bu nedenle; insan hakları mücadelesi sadece devletlere karşı değil, toplum içindeki bütün iktidarlara yani sokaktaki, evdeki, işyerindeki, okuldaki bütün “iktidar odağı” ve “otorite”lere karşı aynı kararlılıkla yürütülmelidir.

B- Çalışma Alanları

İHD'nin 2006–2008 Dönemi Çalışma Programı:

İnsan Hakları Derneği, 2006 – 2008 Çalışma Programı çerçevesinde birbiri ile ilgili ve birbirini güçlendirici dört temel alanda faaliyet gösterecektir:

1. **Örgütsel Yapının Güçlendirilmesi**
2. **İnsan Hakları Kültürünün Geliştirilmesi**
3. **Türkiye’de İnsan hakları ve Demokrasi zemininin Güçlendirilmesi**
4. **İHD'nin İzleme ve Savunuculuk Kapasitesinin Artırılması**

1. Örgütsel Yapının Güçlendirilmesi:

İnsan Hakları Derneği, Türkiye’de insan hakları hareketinin gelişmesi ve güçlendirilmesinin en önemli dinamiklerinden birisi olma potansiyeline sahiptir. Dünya’da ve Türkiye’deki insan hakları ve demokrasi aleyhine gelişen süreçlerden kendini en fazla koruyan örgütlerden birisi de İnsan Hakları Derneğidir. Ancak İHD de bu süreçten gerektiği gibi güçlenerek veya büyüyerek çıkmayı başaramamıştır, sadece diğer örgütlere kıyasla daha az kan kaybederek çıkmaya çalışmaktadır. Önümüzdeki bu dönem, yaşamakta olduğumuz kan kaybını önlemeye ve örgütsel yapımızda açık bir biçimde değişime hazır olmamız gereken bir dönemdir. İHD, değişime açık olmayı başarabilmelidir. Geçmişin değerli birikimlerini geleceğe taşıyacak, ama olumsuz alışkanlıklarını geride bırakacak bir süreci örebilmeyi becermelidir.

2006–2008 Çalışma Döneminde İHD'nin örgütsel yapısını güçlendirmek için aşağıdaki alanlarda çalışmalar gerçekleştirilecektir:

- Üye eylem planı anlayışı tüm şubelerde değişmeli, sadece üye düşümü gidilmemeli aynı zamanda kendini çalışmalara katmayan üyelerin aktif hale getirilmesi yönünde de çalışma yürütülecektir.
- Şubelerin ortak dil ve eylemde buluşabilmesi için İHD’nin yayınları, basın açıklamaları ve raporları düzenli takip edilmesi sağlanacaktır.
- Genel Merkezin önceki dönemlere göre daha mobil hale getirilecek, daha etkin eylemler örgütlenecek, örgütlenen bu eylemlerin şubelerce uygulanmasına özen gösterilecektir. Etkin olamayan şubelerde üye toplantısı yapılarak aktif hale getirilmesi sağlanacaktır.
- Eylem planları, şubelerin görüşüne açılacaktır.
- Katılımcılığı arttırmak için düzenli olarak haftada bir yönetim kurul toplantısı, ayda bir defa da genel üye toplantısı yapılacaktır.
- Üyelerin katılımını etkinleştirecek farklı eylem yöntemleri geliştirmeye olanak sağlayacak mekanizmalar geliştirilecektir.
- Genel merkez web sitesinin güncelleştirilecek, her şubenin bir web sitesine sahip olması sağlanmaya çalışılacaktır.
- Genel merkeze bağlı teknik destek birimleri oluşturulacaktır.
- Genel merkez ve Şube Yöneticileri ile düzenli buluşma ve paylaşma ortamları sağlanacaktır. Bu bağlamda gerçekleştirilen ortak toplantı ile bu çalışma programı hazırlanmıştır.
- Doğrudan seçim yöntemlerine ilişkin orta vadeli bir çalışma başlatılacaktır.
- Genel merkez ve Şube yöneticileri insan kaynakları açısından bir bütün olarak görülecek, yerel ve ülke çapında yapılacak kamuoyu oluşturma ve etkileme çalışmalarına etkin bir biçimde katılmalarını sağlayacak mekanizmalar geliştirilecektir.
- Gençliğin İHD’ye gelmesini sağlayabilmek için, onların sorunlarına ilişkin bir ön çalışma yapılacaktır.
- Şubelerin diğer örgütlerle ilişkileri ancak, kendilerini çok iyi anlatmaları ile düzeyli ve programlı bir hale gelir. Bunun için katılım sağlanacak tüm platform, girişim ve benzeri çalışmalarda mutlaka İHD’nin özgün yapısı ortaya konulacaktır.
- Şube-Genel merkez arasındaki iletişimsizliği kaldırmak için MYK üyeleri periyotlarla şubeleri ziyaret edecek, sorunların giderilmesinde diyalog yöntemi esas alınacaktır. Bu ziyaretler aynı zamanda şube çalışmalarına ivme de katacaktır.
- Resmi kurumlarla ilişki olabildiğince düzenli ve programlı olacak, kendimizi anlatma konusunda eksiklik yaşamamak için bir ya da iki yönetici ile birlikte bu ziyaretler yapılacaktır. Yapılan yazışmalarda kullanmış olduğumuz dilin önemi göz ardı edilmeyecektir.
- Uluslararası alanda insan hakları mücadelesini yürüten diğer örgütlerle ilişki kurulacak, hâlihazırda kurulmuş ilişkilerin geliştirilmesi yönünde de daha fazla çaba sarf edilecektir. Bu dönemde de üyesi olduğumuz FİDH’in genel başkan yardımcılığına seçilmemiz için yoğun çaba sarf edilecektir.
- İHD’nin uluslar arası arenada daha fazla tanınması ve anlaşılması için düzenli bilgilendirmeler yapılacaktır.

- Tek kişiden oluşan Bölge Temsilcisi yerine üç kişiden oluşan Bölge Temsilciliği sistemine geçilecektir. Bunun ilk uygulamaları Doğu ve Güneydoğu Anadolu ile Akdeniz bölgeleri üzer kişiden oluşan Bölge Temsilciliğine geçmişlerdir. Diğer bölgelerde de Bölge Temsilciliğine geçilecektir.
- Temsilciliklerin çalışmaları ile ilgili Yönetmelik yapılacaktır.
- Şubelerde ve Genel Merkezde var olan Komisyonların çalışmalarının daha işlevli ve aktif hale getirilmesi sağlanacaktır.
- Genel Merkezin Yer Edinme Kampanyası: İlk 6 ayda yürütülecek kampanya ile genel merkeze gayrimenkul alınacaktır.
- Genel merkeze destek kampanyası: Öncelikle üyelerin düzenli aidat ödemeleri için Banka talimatı ile aylık aidatın genel merkeze ve şubelere gönderilmesi sağlanacaktır. Bunun yanı sıra en az 100 kişinin aylık olarak genel merkeze bağış yapması için kampanya yapılacaktır.

2. İnsan Hakları Kültürünün Geliştirilmesi:

Türkiye’de 20 yıldır süren insan hakları mücadelesi, insan hakları değerlerinin oluşumunu, tanınmasını ve tartışılmasını sağlamıştır ve mücadele bu yönüyle her zaman kesintisiz bir şekilde sürmelidir. Ancak bu aşamadan sonra mücadelenin bu yönüyle birlikte, geniş kitlelere erişecek ve insan hakları kültürünü yaygınlaştıracak yaklaşımı ve araçları da geliştirmelidir. Bu açıdan insan hakları mücadelesini sadece mağdurların bir hareketi olmaktan çıkarıp, henüz hak ihlaline uğramamış yada uğradığının farkında olmayan insanları bu mücadeleye katacak bir yaklaşımı benimsenmesi gerekliliği ortaya çıkmıştır.

- Yönetici ve aktivistlerin eğitimine ağırlık verilecek. 2006 yılı Mart ayında başlayan “İnsan Hakları Eğitimi Projesi” kapsamında 6 uzman, 24 eğitici ve 150 aktivistin eğitim süreci 2008 yılına kadar tamamlanacaktır.
- Yönetici el kitabı hazırlanacak. İnsan Hakları Eğitimi Projesi kapsamında insan hakları, iç örgütlenme ve raporlama konusunda üç ayrı kitap ve eğitim metodolojisi kitapları hazırlanacaktır.
- Çalışmalar yalnızca bültenle sınırlanmayacak, aynı zamanda toplantı, yuvarlak masa çalışması yapılacaktır. Bunun için bir sistem geliştirilecektir. Ayrıca şubelerin kendi çalışmalarını tanıtmaları için Bülten çıkarmaları imkânı oluşturulacaktır.
- Öncelikle, İnsan hakları kavramında şubeler arasında bir bütünlük oluşturulacaktır..
- Hak arama bilincinin yerleşmesi için alan çalışması yapılacak, şubeler İHD’yi mahalle, köy gibi birimlerde tanınırlığını artıracak ziyaretler yapacaktır.
- Öğrencileri İnsan Hakları kavramları buluşturmak okullarda yapılacak anlatımlarla mümkün olduğu bilinciyle hareket edilecek, bunun için yazılı ve görsel doküman hazırlanacaktır.
- Medya ile daha etkili bir ilişki kurma çabasına girilecektir.
- İHD’nin arşiv oluşturma çalışmaları devam ettirilip sonuçlandırılacaktır.

3. Türkiye’de İnsan hakları ve Demokrasi zemininin Güçlendirilmesi

Türkiye, ırkçı, milliyetçi ve şiddet yanlısı politikaların güçlendirildiği ve beslendiği bir döneme hızla çekilmeye çalışılmaktadır. Bu nedenle, militarizm insan hakları mücadelesinin ekseninde olmalıdır. İnsan hakları savunucuları kamusal alanın tüm çeperinde ayrımcı, düşmanlığı temel alan söylemleri, militarizmin etkin bir şekilde önlenmesi ve koşullarının ortadan kaldırıldığı toplumsal hayatı var etmeye odaklanmalı ve bu yönde çalışmalar yapmalıdır. Bu temelde, 2006 yılında başlatılmış olan BARIŞ çalışmaları içinde yer alacak, Türkiye Barışını Arıyor konferansının aldığı kararların hayata geçirilmesi için çaba sarf edilecek, Türkiye Barış Meclisi içinde olunacak, toplumsal barışa katkıda bulunacak çalışmalar yapacaktır.

Türkiye toplumunun çoğulcu etnik ve kültürel yapısını kucaklayacak, herkesin kendisini ifade edebileceği ve Vicdani Ret’in kabul edileceği demokratik hukuk devleti için, anayasa ve yasalardaki insan hak ve özgürlüklerini kısıtlayan maddelerin özgürlükçü bir anlayışla yeniden düzenlenmesi, bunun için 12 Eylül zihniyet ve yasalarının değiştirilmesini uzun erimli bir hedef olarak benimseyecektir. Bu çerçevede 10–17 Aralık İnsan hakları haftasında başlatılan Demokratik Anayasa kampanyası genişletilerek devam ettirilecektir.

İnsan Hakları Derneği, Kadının insan hakları konusunda hak temelli stratejisini geliştirecek, bu strateji temelinde çalışmalarını güçlendirecektir.

Türkiye’nin UCM Roma Statüsüne taraf olması için 2006’da oluşturulan UCM Türkiye Koalisyonu içindeki çalışmalarımız devam ettirilecektir.

İHOP içerisindeki faaliyetlerimiz devam ettirilecek, özellikle insan hakları savunucuları üzerindeki baskıların giderilmesi için ulusal düzeyde İHOP’ la birlikte, uluslar arası alanda da her türlü imkân kullanılarak çalışmalar yapılacaktır.

4- İHD'nin İzleme ve Savunuculuk Kapasitesinin Artırılması.

İnsan Hakları Derneği'nin önümüzdeki dönemde insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, somut koşullarda uygulanması çabasında daha güçlü, daha üretken, daha tutarlı ve böylece daha belirleyici olma mücadelesini kesintisiz olarak sürdürmek zorundadır. 20 yıllık bir mücadele birikimine sahip olan İHD'nin yukarıda belirtilen eğilimler karşısında, sahip olduğu birikimi yeni bir yaklaşımla yeniden değerlendirmesi ve yeni dönemin ihtiyaçlarına yanıt verecek yeni mücadele araçlarını geliştirmesi gerekir.

İnsan Hakları Derneği, insan hakları ihlallerinin izleme ve belgelemesini yapan üç örgütten birisidir. İHD izleme ve belgeleme çalışmalarının bel kemiğini mağdur başvuruları oluşturmaktadır. İnsan hakları ihlallerini ortaya çıkarmakta kullanılan bir diğer yöntem ise bazı ihlallere ilişkin heyetler aracılığı ile yerinde bilgi toplamak ve kamuoyuna açık raporlar hazırlamaktır. Bunun yanı sıra, gazete taramaları aracılığı ile de ihlal iddia tespitinde bulunmaktadır.

İnsan Hakları Derneği, insan hakları ihlallerinin izlenmesini sadece ihlallere ilişkin bilgi toplamak ve raporlaştırmak olarak tanımlamamakta, izlemeyi uzun bir takip faaliyetini ve savunuculuğu da içerdiğini düşünmektedir. Bu çerçeveden bakıldığında, İHD'nin insan hakları ihlallerini izleme sürecini başarıyla yerine getirdiğini söylemek olanaklı değildir. 2006–2008 çalışma döneminin öncelikli hedeflerinden birisi, İHD'nin insan haklarını izleme, belgeleme ve savunuculuk kapasitesini güçlendirmek olacaktır.

Derneğimizin kadro gücü, nitelik ve örgütlenme düzeyi, mali durumu gibi hususlar dikkate alındığında bütün hak başlıklarında aynı performansı göstermesi beklenemez. Bu nedenle ülke genelinde belirlenen öncelikli başlıklarda İHD müdahil olacak, diğer hak başlıklarını ise yakından izleyecek ve raporlayacaktır.

İHD'nin izleme ve belgeleme çalışmalarını güçlendirmesi için aşağıdakilerin gerçekleştirilmesi gerekir.

- Şubelerdeki izleme, belgeleme ve takip ile ilgili sıkıntılar göz önüne alınarak her şubede iki kişilik izleme birimi oluşturulacak, Genel Merkez düzeyinde oluşturulacak bir Teknik Destek Ekibi aracılığıyla sürekli eğitim olanakları yaratılacaktır.
- İnsan Hakları Eğitimi Projesi çerçevesinde 8 eğitici ile 50 aktivistin raporlama konusunda uzmanlaşması çalışmaları devam ettirilecektir. Ayrıca İHOP bünyesinde yapılan raporlama-izleme eğitimleri ile bu alandaki eksikler de giderilmiş olacaktır.
- Genel Merkez dokümantasyon birimi gözden geçirilecek ve yeni çalışma yöntemleri geliştirilecektir.
- Uluslararası insan hakları sözleşmeleri temelinde Türkiye Gölge raporlarının hazırlanması ve bunların ilgili uluslar arası kuruluşlara sunulmasına ilişkin temel altyapı geliştirilecek, Şubeler ile birlikte Genel Merkezin alternatif rapor hazırlama becerisi geliştirilecektir.
- Hak ihlallerinin takibi konusunda hukukçu problemi yaşıyorsa; yerelde bulunan baro ile diyaloga geçilerek ihlali takibi konusunda ortaklaşa sağlanacak, ayrıca yerelde aynı alanda çalışan diğer İnsan hakları örgütlerindeki hukukçularla görüşme sağlanıp hukuksal takibin bunlar tarafından yapılması sağlanmaya çalışılacaktır.
- Şube başkanı, yönetici ve üyelere açılan davalarla ilgili her şube kendi içinde bir birim kuracak, bu birimden yetkili olan yönetici genel merkezle diyalog içinde olup veri akışı çabucak sağlayacaktır. Genel merkezde hangi MYK üyesinin yetkili olduğu zaman kaybedilmeden şubelere bir yazı ile bildirilecektir.
- İHD, hak başlıkları açısından genel merkez düzeyinde bir öncelikler listesi yapacak, ülke genelinde bu öncelikler dikkate alınacak, ancak her şube yerelde kendi özgün durumuna göre kendi önceliklerini de öne çıkarabilecektir.

MERKEZ YÖNETİM KURULU KARARLARI

05.11.2006

13. Olağan Genel Kurulca Merkez Yönetim Kuruluna seçilen üyeler en yaşlı üye Yusuf Alataş başkanlığında toplanarak, yaptığı görev dağılımında,

1. Genel Başkanlığına Yusuf Alataş'ın, Genel Başkan Yardımcılıklarına Raffi A. Hermonn'un, Reyhan Yalçındağ'ın Genel Sekreterliği Nejat Taştan'ın Genel Sekreter Yardımcılıklarına Öztürk Türkdoğan, İsmail Boyraz ve Eşref Kiraz'ın, Genel Saymanlığa Yüksel Mutlu'nun seçilmesine,
2. Dernek adına aidat ve bağış toplamak, derneği gerçek ve tüzel kişiler nezdinde temsil etmek, bankalarda dernek adına hesaplar açmaya ve kapatmaya YTL ve yabancı paraları çekmeye ve yatırmaya, üçüncü kişilere dernek adına vekâletler vermeye ve öze, Genel Sayman Yüksel Mutlu'nun dolaşmaksızın dernek merkezinde gelir toplamasına ve adına Dernekler İl Müdürlüğünden yetki belgesi çıkarılmasına oybirliği ile karar verildi.

08.11.2006

Dernek merkezinde toplanan merkez yönetim kurulumuz,

1. Hatay şube yönetimimizde bulunan Ekrem Dönmez ile ilgili yapılan başvurularla ilgili işlem yapılmamasına ve başvurulara kararımızın bildirilmesine
2. Muş şube yönetim kurulunun 18.10.2006 tarih 158 nolu kararı ile üyelikten düşürülen 15 üyenin üyelikten çıkarılmasına,
3. İnsan Hakları Haftası için Faruk Duran, Feray Salman, Nejat Taştan, Eşref Kiraz'dan çalışma grubu kurulmasına
4. Cezaevlerinde tecrit uygulaması ile ilgili olarak 3 kapı 3 kilit açılınsı temalı kitle örgütlerinden ve Adalet Bakanlığından randevu istenmesine ve kamuoyu yaratmak için Nejat Taştan, Yüksel Mutlu, Sinem Coşkun'dan çalışma grubu oluşturulmasına,
5. Sel felaketi yaşanan illerle ilgili rapor hazırlanmasına oybirliği ile karar verildi.

17.11.2006

Dernek merkezinde toplanan yönetim kurulumuz,

1. Dernek genel merkezi binası için kampanya açılmasına ve kampanya komisyonuna, Selahattin Demirtaş, Yüksel Mutlu, Raffi A. Hermonn, Sevim Salihoğlu ve Nejat Taştan'dan oluşturulmasına,
2. İnsan hakları savunucularına yönelik baskılar konusunda Feray Salman'ın görevlendirilmesine,
3. Kars ve Ağrı İllerinde temsilcilik açılmasına önerilen temsilci isimlerin atanmasına,
4. İsmail Boyraz'ın Genel Başkan Yardımcılığına, Sevim Salihoğlu'nun Genel Sekreter Yardımcılığına seçilmesine, 1–2–4. maddeler oybirliği ile 3. maddenin oy çoğunluğu ile kabulüne karar verildi.

23.12.2006

Yukarıda belirtilen tarihte dernek merkezinde toplanan yönetim kurulumuz,

1. 17.11.2006 tarihli toplantıda temsilcilik açılmasına karar verilen Kars İlinde temsilciliğe Fahrettin Kaya, Onur Gündoğdu, ve Caner Tanrıverdi'nin, Ağrı İlinde temsilciliğe Sinan Aras, Mehmet Yılmaz ve Cengiz Oruç'un atanmasına,
2. Akdeniz Bölge Temsilciliğine Beyhan Günyeli Karadeniz, Doğu ve Güneydoğu Bölge Temsilciliğine Mihdi Perinçek'in seçilmesine,
3. Bir sonraki MYK toplantısının 19–20–21 Ocak 2007 tarihlerinde şube başkanları ile birlikte yapılmasına,
4. İnsan Hakları Savunucularına yönelik baskılarla ilgili hazırlanacak raporun BM Türkiye temsilciliğine şube başkanlarının katılımı ile götürülmesine,
5. Cezaevlerinde 3 kapı 3 kilit ile ilgili bütün şubelerin katılımı ile ortak kart gönderme eylemi yapılmasına oybirliği ile karar verildi.

30.12.2006

Yukarıda belirtilen tarihte dernek merkezinde toplanan yönetim kurulumuz,

1. İHD'nin barışa ilişkin çalışmalarının devamı olarak 13–14 Ocak 2007 tarihinde Ankara İçkale Otelinde “Türkiye Barışını Arıyor” konferansı yapılmasına,
2. Konferans için sözleşme imzalamaya genel sayman Yüksel Mutlu'nun yetkilendirilmesine,
3. Konferansa gazeteci, aydın, sanatçı ve sivil toplum örgütleri ile işbirliği yapılmasına oybirliği ile karar verildi.

19.01.2007

Yukarıda belirtilen tarihte dernek merkezinde toplanan yönetim kurulumuz,

1. 13. Olağan Genel Kurulda yapılan tüzük değişikliklerinin Ankara İl Dernekler Müdürlüğüne bildirilmesi üzerine İl Dernekler Müdürlüğün 10.01.2007 tarihli yazı ile yapılması istenilen tüzük değişikliklerinin 5253 sayılı dernekler kanununu 17. maddesi uyarınca yönetim kurulumuzca yapılarak, İl Dernekler Müdürlüğüne bildirilmesine,
2. Tüzüğün 6. maddesi uyarınca 2007 yılı üyelik giriş aidatı ile yıllık aidatın “48,00 YTL olarak belirlenmesine ve şubelere bildirilmesine oybirliği ile karar verildi.

03.03.2007

Yukarıda belirtilen tarihte dernek merkez binasında toplanan yönetim kurulumuz,

1. MYK yedek üyemiz Saadet Becerikli'nin 27.02.2007 tarihli istifa dilekçesi kapsamında istifasının kabulüne,
2. MYK Nejat Taştan'ın Genel Sekreterlikten ayrılması nedeniyle Sevim Salihoğlu'nun Genel Sekreterlik görevine getirilmesine, Sevim Salihoğlu'ndan boşalan Genel Sekreter Yardımcılığı görevine Faruk Duran'ın getirilmesine,
3. Newroz kutlamaları için şubelerimizin ve genel merkezimizin, kriz merkezleri oluşturmasına ve gözlemci kartlarının hazırlanarak şubelere gönderilmesine, katılanların oybirliğiyle karar verildi.

13.03.2007

13.03.2007 tarihinde Dernek Merkez Binasında toplanan yönetim kurulumuz,

1. Newroz kutlamalarının gözlem heyetleri oluşturularak izlenmesi ve raporlanmasına, Mersine Mete Elçi, Öztürk Türkdogan, Ali Dinsever ve Beyhan Karadeniz, Hakkâri'ye Necla Şengül, Mihdi Perinçek ve Cüneyit Caniş, Siirt İli'ne de Veysi Altay'ın görevlendirilmesine, katılanların oybirliği ile karar verilmiştir.

06.04.2007

06.04.2007 tarihinde dernek binasında toplanan MYK Üyelerimiz, aşağıdaki kararları almıştır,

1. 2006 yılı dernek beyan formunun il dernekler müdürlüğüne gönderilmesine,
2. Dernek Beyan Formu için Genel Sayman Yüksel Mutlu adına şifre alınmasına,
3. Siirt şube yönetiminin 05.12.2006 gün ve 138 sayılı yönetim kurulu kararı ile üyelikten düşürülen 7 (yedi) üyenin üyelikten çıkarılmasına, (02-Hacı Oğuz, 14-Mirhan Yılmaz, 93-M. Şakir Yıldız 144 Abdurrahman Elçi, 146-Hacı Kılıçaslan, 174-Mahmut Yıldız, 131-Abdullah Akan (vefat))
4. Bingöl şube yönetiminin 10.03.2007 gün 143 sayılı yönetim kurulu kararı ile üyelikten düşürülen 14-Ahmet Acar, 114-Hamza Omak ve 243-Abdullah Dinç'in üyelikten çıkarılmasına,
5. Genel merkez binası için 17.11.2006 günü 3 Nolu karar ile kurulan komisyonun çalışmalarını başlatmasına, şube başkanlarına bilgi verilmesine
6. Marmara bölge temsilciliğine Veysi Altay'ın görevlendirilmesine,
7. Genel merkez binası için kurulan komisyona Halil İbrahim Özdemir'inde katılmasına oybirliği ile karar verilmiştir.

28.04.2007

28.04.2007 tarihinde dernek binasında toplanan MYK üyeleri aşağıdaki kararları almıştır.

1. Çalışma programı katılanların oybirliği ile kabul edilmiştir.
2. Van şube yönetiminin 09.04.2007/77 gün ve sayılı kararları ile üyelikten düşürülen (16 kişi) üyelerin, üyelikten çıkarılmalarına oybirliği ile karar verilmiştir.
3. 2006 yılı dernekler beyannamesinin, il dernekler müdürlüğüne gönderilmesine, oybirliği ile karar verilmiştir.

27.05.2007

27.04.2007 tarihinde dernek binasında toplanan MYK üyeleri aşağıdaki kararları almıştır,

1. Elazığ şube yönetiminin 20.04.2007/4 gün ve sayılı kararı ile üyelikten düşürülen (44) üyenin, üyelikten çıkarılmalarına,
2. 19.05.2007 tarihinde Merkez Yönetim Kurulu asil üyesi Selahattin Demirtaş'ın istifası nedeniyle boşalan MYK asil üyeliğine, yedek MYK ilk sıra üyesi Mihdi Perinçek'in getirilmesine,
3. Mersin şube yönetiminin 13.04.2007/444 sayılı kararı ile üyelikleri düşürülen (111) üyenin, üyelikten çıkarılmasına,
4. Kars Temsilcisi Av. Fahrettin Kaya'nın 24.05.2007 tarihli istifasının kabulüne,
5. Derneğimizin 466 49 13-466 49 14-467 22 19 ve 466 37 51 numaralı telefonlarının Borusan Telekomdan A Tipi hizmet alması için yapılacak işlemlerle ilgili Sevim Salihoğlu'nun yetkilendirilmesine katılanların oybirliği ile karar verilmiştir.

08.06.2007

08.06.2007 Genel merkez binasında toplanan yönetim kurulu aşağıdaki kararları almıştır.

1. 20 Haziran Mültecilerle Dayanışma Günü dolayısıyla uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi ile ortak etkinlikler düzenlenmesine,
2. 26 Haziran İşkence Mağdurlarıyla Dayanışma Günü vesilesiyle TİHV ile ortak etkinlikler düzenlenmesine,
3. Yeni üye kimlik kartlarının basımı için değişik kuruluşlardan teklif alınması ve en uygun teklife göre sekreterliğe yetkili kılınmasına,
4. Türkiye'deki demokrasi ve insan hakları ortamındaki olağanüstü gelişmeler de dikkate alınarak derneğin daha verimli çalışabilmesini sağlamak amacıyla görev değişikliği dahil alınacak tedbirlerin gelecek MYK toplantısında görüşülmesine,
5. Derneğimize yönelik tehditlerle ilgili olarak C. Savcılığına suç duyurusunda bulunulmasına,
6. Üye aidatlarının toplanmasının kolaylaştırılması amacıyla bir posta çeki hesabının (şif) açılması için Genel Sekreterliğe ve Genel Saymanlığa yetki verilmesine; açılacak hesaptan para çekme konusunda Genel Sekreter ve Genel Saymana birlikte ve ayrı ayrı yetkileri almak üzere yetki verilmesine karar verilmiştir.

24.06.2007

24 Haziran 2007 tarihinde genel merkez binasında toplanan yönetim kurulu üyeleri aşağıdaki kararları almıştır.

1. 16.06.2007 tarihinde genel başkanlıktan istifa eden Yusuf Alataş'ın istifasının kabulüne, Genel Başkanlığı, Reyhan Yalçındağ'ın getirilmesine, durumun dernekler genel Müdürlüğüne bildirilmesine,
2. 22.07.2007 tarihinde yapılacak seçimlerle ilgili tutum belgesinin açıklanmasına, gözlemci bulundurulması için şubelerin İl YSK'ya başvurmasına şubelerin olmadığı yerde Genel Merkez üzerinden YSK'ya başvuru yapılmasına,
3. Yusuf Alataş'tan boşalan MYK asil üyeliğine Gülay Koca'nın getirilmesine,
4. Elazığ Valisi Muammer Muşmal hakkında suç duyurusunda bulunmak, katılanların oybirliği ile karar verilmiştir.

30.07.2007

30.07.2007 tarihinde Genel Merkez binasında toplanan MYK üyeleri aşağıdaki kararları katılanların oybirliğiyle alınmıştır.

1. Erzurum H Tipi Yüksek Güvenlikli Cezaevindeki mahkûmların yaşadıkları hak ihlalleri ve işkence iddialarıyla ilgili yaptıkları yazılı başvuru dikkate alınarak, uygulamaları kınayan bir basın açıklaması yapılmasına, sorumlular hakkında Erzurum Savcılığına suç duyurusunda bulunulmasına; suç duyurusu dilekçesini sunma görevinin Genel Sekreter Sevim Salihoğlu'na verilmesine karar verilmiştir.

15.08.2007

15.08.2007 tarihinde Genel Merkez binasında toplanan MYK üyeleri aşağıdaki kararları katılanların oybirliğiyle alınmıştır.

MYK'nın asil ve yedek üyelerinden istifalar nedeniyle boşalmalar olması ve MYK'nın tam katılımlı olarak çalışmalarını yürütememesi nedeniyle dernek çalışmalarının daha etkin ve verimli yürütülebilmesi için organ seçimlerinin yenilenmesine ihtiyaç duyulduğundan, seçimli olağanüstü genel kurul yapılmasına karar verilmiştir.

Olağanüstü Genel Kurulun aşağıda belirtilen gündemle 14 Eylül 2007 günü saat:10.00'da Tunalıhilmi Caddesi No:104/4 Kavaklıdere/Ankara adresinde yapılmasına, yeterli çoğunluk sağlanamaması halinde aynı gündemle 22 Eylül 2007 tarih saat:10.00 da Willy Brant sokak No:13 Çankaya adresinde yapılmasına karar verilmiştir.

Gündem:

1. Açılış ve Saygı Duruşu
2. Divanın oluşturulması
3. Genel Başkanın Konuşması
4. Yönetim ve Denetim Raporlarının Okunması ve İbrası
5. Mali Rapor ve Tahmini Bütçenin Okunması ve İbrası
6. MYK Önerilerinin Görüşülüp Karara Bağlanması
7. Yönetim, Denetim ve Onur Kurulu Asil ve Yedek Üyelerinin Seçimi
8. Dilek ve Öneriler
9. Kapanış

28.08.2007

28.08.2007 tarihinde Genel Merkez binasında toplanan MYK üyeleri aşağıdaki kararları katılanların oybirliğiyle almıştır.

İstanbul şube yönetiminin 27.06.2007 gün / 28 sayılı kararı ile üyelikten düşürülen (1700 kişi) üyelerin üyelikten çıkarılmalarına oybirliği ile karar verilmiştir.

Trabzon şubenin 20.07.2007 gün ve 140 sayılı kararıyla üyelikten düşürülen (38 kişi) üyelerin üyelikten çıkarılmalarına oybirliği ile karar verilmiştir. Yine Trabzon şubenin 25.06.2007 gün ve 139 sayılı kararla (21 kişi) üyeliklerinin düşürülmesine oybirliği ile karar verildi.

Aydın şubenin 25.08.2007 günlü kararıyla (4 kişi) üyeliklerinin düşürülmesine oybirliği ile karar verildi.

Özelikle İstanbul şube üyelerinin isimlerin yazılmasını zorlaştıracığından şubelerden gelen listelerin şube dosyalarına konulmasına oybirliği ile karar verilmiştir.

Kars temsilciliğimizin kapatılmasına oybirliği ile karar verilmiştir.

01.09.2007

01.09.2007 tarihinde Genel Merkez binasında toplanan MYK üyeleri aşağıdaki kararları katılanların oybirliğiyle almıştır.

1. Urfa şubenin 30.07.2007 gün 184 sayılı yönetim kurulu kararları ile üyelikleri düşürülen (58 Kişi) üyelerin üyelikten çıkarılmalarına karar verilmiştir.
2. 4281069 Nolu telefona ait internet hız limitini artırmak ve kablolu TV başvurusu yapmak için Ahmet Kızılkaya görevlendirilmiştir.
3. Bingöl şubenin 10.07.2007 gün 148 sayılı kararı ile üyelikleri düşürülen (36 kişi) üyelerin üyelikten çıkarılmalarına karar verilmiştir.

17.09.2007

17.09.2007 tarihinde Genel Merkez binasında toplanan MYK üyeleri aşağıdaki kararları katılanların oybirliğiyle almıştır.

1. Hrant Dink'in Katil zanlıları ile insan öldürme suçunu övücü içerikteki şarkı sözlerin yazarı Ozan Arif ile şarkıyı seslendiren İsmail Türüt hakkında suç duyurusunda bulunulmasına, tüm şubelerimizde kendi yerellerinde ayrıca savcılıklar nezdinde suç duyurusunda bulunulması konusunda yazı yazılmasına katılanların oybirliğiyle karar verilmiştir.

CEZAEVLERİ:

Cezaevleri sorunu ve cezaevlerinde yaşanan hak ihlalleri bu güne kadar sürekli gündemde kalan, her gün yeni genelgelerle daha da vahim bir hal alan ve halen çözüm bekleyen bir sorun alanıdır.

Cezaevlerinde insan onuru ile bağdaşmayan uygulamalar sürekli devam etmekte, temel hak ve özgürlükler uygulanmamaktadır. Yıllardır gündemimizden düşmeyen F Tipi cezaevleri ikinci bir cezalandırma yöntemi olarak hala karşımızda durmaktadır. İnsan hakları derneği olarak tecrit ve izolasyona son verilmesi için çalışmaya devam edeceğimiz Türkiye'nin çeşitli cezaevlerinden aldığımız başvurularda özellikle, tutuklu ve hükümlülerin diğer tutuklu ve hükümlülerle bir araya gelmelerine, çeşitli aktivitelerde bulunmalarına, genelgeler, personel yetersizliği, gibi gerekçelerle engel olunduğu, Adalet Bakanlığının ısrarla 45/1 nolu genelgenin uygulandığını söylemesine rağmen, İHD' ye yapılan gerek aile ve avukat başvurularından, gerekse de tutuklu ve hükümlülerin derneğimize yaptığı yazılı başvurulardan da bu genelgenin uygulanmadığını anlamaktayız.

En temel haklarından birisi olan anadilde iletişim konusu da sorun olarak devam etmekte, ailelerle tutuklu ve hükümlülerin görüşmeleri engellenmektedir. Ayrıca tutuklu ve hükümlülerin cezaevlerinde ki sağlık sorunları sürmekte, bu konuya ve diğer sorunlara ilişkinde Adalet Bakanlığına defalarca yaptığımız başvurular karşılıksız kalmakta yada cezaevi savcılıklarının tamamen cezaevleri ve görevlileri lehine kararlarıyla geri dönmektedir.

Sonuç olarak İHD yıllardır söylediğini tekrar söylemekte ve tecrit, izolasyon, işkence ve onur kırıcı muameleler, ulusalüstü insan hakları belgelerinde ve Türkiye'nin iç mevzuatında suç olarak tanımlandığı ve nitelendiği için, Adalet Bakanlığının, cezaevleri sorununa daha insancıl bir yaklaşımla bakmalı, ve sorunun nihai çözümü için politik tutuklu ve hükümlüler için siyasi genel af ilan edilmelidir. İHD'nin 21 yıldır üzerinde çalıştığı ve çalışmaya devam edeceği bu sorunsal için önerileri arasında cezaevlerinin sivil izlemeye açılmasıdır.

Adli veya siyasi ayrımı yapmadan bütün tutuklu ve hükümlüler için insan onuruna saygı gösterilmelidir.

Hiçbir tutuklu ve hükümlü tecrit ve izolasyon koşullarında tutulmamalıdır. F Tipi Cezaevlerinde derhal 3 Kapı 3 Kilit talebi kabul edilmeli ve her an yeni ölümlere dönüşebilecek olan ölüm orucunu bu yolla sona erdirilmelidir.

Tutuklu ve hükümlülerin haklarını ihlal eden, onlara işkence yapan, yaralayan ve öldüren kamu görevlileri hakkında davalar açılmalı, açılmış davalar bir an önce sonuca bağlanarak failer hak ettikleri cezalara çarptırılmalıdırlar.

24 saate yayılan tecrit, gayriinsani muamele olduğundan Tek Kişilik İmralı Kapalı Cezaevi derhal kapatılmalıdır.

Temel insan haklarına aykırı birçok madde içerdiğinden, Ceza İnfaz Yasası'nın ivedilikle ilgili meslek kuruluşları, İnsan Hakları Örgütleri ve akademisyenlerden oluşacak bir kurulda yeniden düzenlenmesi sağlanmalıdır.

Cezaevleri sivil izlemeye açık olmalıdır.

* Cezaevlerinde tutuklu ve hükümlülerin, savunma, şiddete maruz kalmama, sağlık, eğitim, beslenme, aileleri ve avukatlarıyla ve genel olarak dış dünya ile iletişim haklarına saygı gösterilmeli ve BM Minimum Cezaevleri Standartlarında belirlenen ilkeler kabul edilmelidir.

* Daha özgün sorunlar da yaşandığından, Kadın ve Çocuk Cezaevleri, insan onurunun zedelenmediği, temel hakların koruma altına alındığı bir bakış açısıyla yeniden düzenlenmelidir.

* Hükümet ve Adalet Bakanlığı sorumluluklarını yerine getirmeli; meydana gelebilecek yeni ölümleri durduracak sorumlulukta davranmalıdır.

08.12.2006

F TİPİ CEZAEVLERİNDE 3 KAPI AÇILMALIDIR!

İnsan Hakları Derneği; 19 Aralık 2000 tarihinden bu yana Türkiye Cezaevlerinde mahkemelerce verileden ayrı ve insan onuru ile bağdaşmayan ikinci bir cezalandırma sistemi olarak uygulanmakta olan Tecrit ve İzolasyon koşullarına son verilmesini savunmaktadır. Türkiye'de tecrit ve izolasyon, olağanlaştırılmış bir cezalandırma sistemidir. Tutuklu ve hükümlülerin, cezaevindeki diğer tutuklu ve hükümlülerle bir araya gelmelerine, çeşitli aktivitelerde bulunmalarına engel olunamaz. Cezaevinde de insanın, yaşam, sağlık, eğitim, beslenme, spor, kültürel ve sosyal faaliyette bulunma hakları vardır ve bu hakları saygı görmelidir.

Bir Tutuklu; Sevgi Saymaz,
Bir Anne; Gülcan Gözoğlu,
Bir Avukat; Behiç Aşçı

F Tipi Cezaevlerinde 19 Aralık 2000 tarihinden bu yana uygulanmakta olan Tecrit ve İzolasyonun kaldırılması için 250 gündür hayati ve ölümü bir arada yaşamaktalar.

Uygulanan tecrit ve izolasyonun yarattığı koşulların sadece tutuklu ve hükümlüler için değil aynı zamanda onların aileleri ve avukatları için de hukuksal yollardan mücadele edilemez ve olumlu sonuçlar alınamaz bir noktaya geldiğinin işareti bu durumdur.

250'ye yakın gündür Adalet Bakanı ve Hükümet ölümleri bekleyen sessizliklerini korumaktadır. İHD olarak cezaevlerinde yaşanan sorunlarla ilgili olarak Sayın Adalet Bakanı'ndan iki yıldır isteğimiz hiçbir görüşme talebimiz karşılık bulmamıştır. En son 24.11.2006 tarihinde tecrit ve ölüm oruçlarına ilişkin randevu talebimiz de yanıtız kaldı.

İnsan hakları derneği olarak bu gün bir kez daha;

— Hükümeti ve Sayın Adalet Bakanını sorumluluklarını yerine getirmeye çağırıyoruz. Tüm Cezaevlerinde Tutuklu ve hükümlülere uygulanan tecrit koşullarını kaldırın.

— F Tipi Cezaevlerinde acilen 3 kapıyı açın 9 tutuklu ve hükümlü birbirleriyle iletişim kurabilsin, Ölüm orucunu bu yolla sona erdirin.

— Cezaevlerinde tutuklu ve hükümlülerin, savunma, şiddete maruz kalmama, sağlık, eğitim, beslenme, aileleri ve avukatlarıyla ve genel olarak dış dünya ile iletişim haklarına saygı gösterin.

— Cezaevlerinde ve özellikle kadınların ve çocuk tutuklu ve hükümlülerin bulunduğu cezaevlerindeki koşulları insan onuruna uygun hale getirin.

— Tüm tutuklu ve hükümlülere insan onuruna uygun muamele yapılmasını sağlayınız.

Biliyoruz ki, tecrit'i sağlayan kapılar Cezaevlerinde ise de, anahtarları Adalet Bakanlığında.

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ

17.01.2007

F TİPİ CEZAEVLERİNDE ÜÇ KAPI ÜÇ KİLİT AÇILSIN

19 Aralık 2000 tarihinden beri gündemimizden asla düşmeyen F tipi cezaevleri, insan onuru ile bağdaşmayan ve asıl cezaya ek ikinci bir cezalandırma olarak karşımızda durmaktadır. Biz insan hakları savunucuları, defalarca tecrit ve izolasyona son verilmesini savunduk, savunmaya devam edeceğiz. Tutuklu ve hükümlülerin cezaevinde diğer tutuklu ve hükümlülerle bir araya gelmelerine, çeşitli aktivitelerde bulunmalarına engel olunamaz. Cezaevinde de olsa insanın yaşam, sağlık, eğitim, beslenme, spor ve kültürel/sosyal faaliyette bulunma hakları vardır ve bu haklara saygı gösterilmelidir. İNSAN SOSYAL BİR VARLIKTIR.

SEVGİ SAYMAZ Uşak cezaevinde tutuklu 263 gündür ölüm orucunda,

GÜLCAN GÖRÜROĞLU Adana da bir anne 258 gündür ölüm orucunda,

BEHİÇ AŞÇI Avukat 288 gündür ölüm orucunda,

Ve F Tipi cezaevlerinde 19 Aralık 2000 tarihinden bu yana uygulanmakta olan Tecrit ve izolasyonun kaldırılması için 288 gündür hayatı ve ölümü bir arada yaşamaktadırlar.

Geçtiğimiz günlerde TBMM Başkanı Sayın Bülent ARINÇ, Behiç AŞÇI'nın ailesi ve sivil toplum örgütlerinin temsilcileri ile bir görüşme gerçekleştirmesine ve cezaevindeki koşulların insani bir yaklaşımla gözden geçirilebileceğini söylemesine rağmen hala bir gelişme olmaması üzüntü vericidir. İnsan Hakları Derneği'nin Adalet Bakanı'ndan talep ettiği görüşmeler hala bir karşılık bulamamıştır. Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürü'nün "sivil toplum örgütlerine kapımız açık" demesi de, kendisine yapılan randevu taleplerinin kabul edilmesine yetmemiştir.

Bütün bunlara rağmen biz insan hakları savunucuları, bir kez daha;

—Hükümeti ve Sayın Adalet Bakanını sorumluluklarını yerine getirmeye çağırıyoruz. Tüm cezaevlerinde tutuklu ve hükümlüler üzerinde uygulanan tecrit koşulları kaldırılmalı

-F tipi cezaevlerinde acilen 3 kapı açılmalı ve 9 tutuklu ve hükümlü birbiriyle iletişim kurabilsin, ölüm orucunu bu yolla sona ersin.

—Cezaevlerinde tutuklu ve hükümlülerin savunma, şiddete maruz kalmama, sağlık, eğitim beslenme aileleri ve avukatlarıyla ve genel olarak dış dünya ile iletişim haklarına saygı gösterilmelidir.

—Cezaevlerinde özellikle kadınların ve çocuk tutuklu ve hükümlülerin bulunduğu cezaevlerinde insan onuruna yakışan uygun koşullar yaratılmalıdır.

—Tüm tutuklu ve hükümlülerin insan onuruna uygun muamele yapılması sağlanmalıdır.

BİZ İNSAN HAKLARI SAVUNUCULARI BİR KEZ DAHA SAYIN ADALET BAKANINA SESLENİYORUZ.

TECRİTİ SAĞLAYAN KAPILAR CEZAEVLERİ İSE, ANAHTARI DA SİZDEDİR.

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ

03.03.2007

ORTAK BASIN AÇIKLAMASI

Öcalan'ın Sağlık Sorunuyla İlgili Soruların Giderilmesi İçin Bağımsız Uzmanlar Heyeti Oluşturulmalıdır!

Değerli Basın Mensupları,

İmralı Cezaevinde bulunan Abdullah Öcalan'ın avukatları tarafından önceki gün yapılan basın açıklamasında ve İHD Genel Merkezine yapmış oldukları başvuruda, Müvekkillerinin saç tellerini üzerinde yapılan tıbbi tahlil ve incelemelerde bazı zehirlenme emarelerinin tespit edildiği, iddia edilmiştir. Avukatlar, müvekkillerinden alınan altı adet saç teli üzerinde merkezi Oslo'da bulunan bir tıbbi kuruluş tarafından toksikolojik tahlil ve inceleme yapıldığını, bunların sonucunda müvekkillerinin saç tellerinde normal bir insanda bulunması gereken değerlerin çok üzerinde krom ve stronyum maddelerine rastlandığını belirtmişlerdir.

Değerli Basın Mensupları,

İnsan hakları savunucuları olarak bizler, insan haklarının her koşulda ve istisnasız herkes için sağlanması gerektiğini her koşulda vurgulamaktayız. Yaşam ve sağlık hakları en temel insan haklarıdır. Öcalan'ın sağlığıyla ilgili ileri sürülen bu son iddialar bir taraftan yaşam ve sağlık haklarını ilgilendirmekte, öte yandan da toplumda sosyal ve siyasal ciddi sonuçlara yol açacak önemli bir sorunu oluşturmaktadır.

Konunun son derece önemli ve acil olduğu açıktır. İddiaların başta Hükümet olmak üzere, tüm devlet kurumları tarafından ciddiyetle araştırılması ve bir an önce kamuoyunun bilgilendirilmesi gerekir. Bu konuda bağımsız ve tarafsız tıp uzmanlarından oluşacak bir heyetin gerekli incelemeleri yapması ve sonuçlarının kamuoyuna açıklanması sağlanmalıdır.

Değerli Basın Mensupları,

Yukarıda da açıklandığı üzere, iddialar sadece Abdullah Öcalan'ın yaşam ve sağlık hakkını ilgilendirmemekte, aynı zamanda kamu düzenini yakından ilgilendirmektedir. Toplumsal gerginliklerin arttırılmaya çalışıldığı, gerilim politikalarının kısırlatıldığı bir dönemde, söz konusu iddiaların bir an önce açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

Bizler insan hakları kuruluşları olarak, Abdullah Öcalan'ın yaşam ve sağlık hakkını ve toplum düzeninin yakından ilgilendirilen bu konunun takipçisi ve izleyicisi olacağız. Bu anlamda, konunun uluslararası insan hakları kuruluşları tarafından da yakından izlenilmesi ve takip edilmesi için gerekli girişimlerde bulunacağız.

İddiaların bir an önce bağımsız ve tarafsız uzman kuruluşları muayene ve incelemeleri ile açıklığa kavuşturulması talebimizi yineliyor ve herkesi sorumlu ve sağ duyulu davranmaya çağırıyoruz.

**İNSAN HAKLARI DERNEĞİ
MAZLUMDER
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VAKFI**

01.08.2007

Erzurum H Tipi Cezaevindeki Uygulamalar İnsanlık Suçudur!

Türkiye'deki politik ve adli mahkumların tutuldukları cezaevlerindeki koşullar, İnsan Hakları Derneğinin yakından takip ettiği koşullardır. Cezaevleri, toplum tarafından sürekli izlenmesi gereken mekanlardır. O duvarların ardında ne olup bittiğini bilmek hakkımız olduğu için cezaevlerinin insan hakları savunucularına açılması, bizzat yerinde inceleme ve gözlemde bulunmanın sağlanması gerekmektedir.

Halen birçok cezaevinde ciddi insan hakları ihlallerinin yaşandığını bilmekteyiz. Çocuk mahkumların bulunduğu cezaevlerinde, yaşı daha büyük olan mahkumlar, daha küçük yaşta çocuklara karşı tecavüz ve işkence suçunu işlemektedir. Devletin güvencesi altında olması gereken bu çocukların maruz kaldıkları uygulamalar insanlık dışıdır ve yaşananlardan cezaevi idaresi doğrudan sorumludur.

Yine politik mahkumların bulunduğu hücre tipi cezaevi uygulamasına devam edildiği için mahkumlar 24 saate yayılan tecrit ve gayriinsani muameleye tabi tutulmaktalar. Son olarak Erzurum H Tipi Yüksek Güvenlikli Cezaevinden aldığımız başvurular, insan hakları savunucuları olarak bizlerin kaygılarını artırmıştır. Erzurum H Tipi Cezaevinde tutulan mahkumlar, cezaevinden hastane ve mahkemelere götürüldüklerinde, araç içerisinde, hastanedeki mahkum koğuşunda, adliye binasındaki mahkum bekleme odasında fiziki saldırılara, kaba dayak ve darp uygulamalarına maruz kaldıklarını belirtmektedirler. Başvurucu mahkumlar, saldırıların hem askeri ve sivil cezaevi görevlilerince ve hem de güvenlik görevlilerinin yönlendirmesiyle adli koğuşlarda bulunan bazı milliyetçi mahkumlar tarafından gerçekleştiğini ileri sürmektedirler. Yaşanan son vaka da, Erdal Özdemir isimli tutuklunun 20.07.2007'de Erzurum Asliye Ceza Mahkemesinde görülecek olan duruşmasına götürülürken önce adli mahkumların küfür ve hakaret içeren sözlü saldırısına maruz kalmış; bu durumu sorumlu Cezaevi Jandarma Komutanına şikayet edince de saatlerce dönüşümlü iki asker tarafından dövülmesi ve vücudundaki darp ve işkence izleriyle birlikte doktora götürülmeden koğuşuna geri götürüldüğü iddiasıdır. Cezaevinde sürekli olarak doktor bulunmadığı için de maruz kalınan işkence izlerinin belgelenemediğini de ekleyen başvurucular, birçok resmi makama şikayette bulunmalarına rağmen işkence uygulamalarının son bulmadığını, aksine arttığını ve bu nedenle de can güvenliklerinden endişe ettiklerini vurgulamaktadırlar.

Mahkumların temel insan haklarına ve özgürlüklerine saygı gösterilmeli, BM Minimum Cezaevleri Standartlarına uyulması gerekmektedir. İHD olarak Erzurum H Tipi Cezaevindeki uygulamalarla ilgili yasal ve idari süreçleri başlatmış durumdayız. İnsanlığa karşı işlenen suçlardan olan sorumlular hakkında gerekli soruşturma başlatılincaya kadar sürecin takipçisi olacağımızı bir kez daha ifade ediyoruz.

Reyhan YALÇINDAĞ
Genel Başkan

POLİS YASASI HAKKINDA TBMM'YE GÖNDERİLEN GÖRÜŞLERİMİZ.

01.06.2007

**POLİS VAZİFE VE SALAHİYETİ
YASASINDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI İNCELEME RAPORU**

Türkiye'de özellikle 1999 yılının başından itibaren AB uyum yasaları neticesinde meydana gelen değişiklikler hak ve özgürlükler alanında çok rahatça gözlemlenebilmiştir. Ancak sonrasında dünyada ve Ortadoğu'da meydana gelen gelişmeler sonucunda başını ABD'nin çekmiş olduğu güvenliği ön planda tutan bir blok oluşturulmuştur. Bu blok dünyada özgürlük mü güvenlik mi tartışmasına yol açmış ve sonuç olarak da güvenlik, insan hak ve özgürlüklerinden daha öncelikli kabul edilmiştir. Türkiye 2006 yılında fiili olarak güvenlikçi blok içerisinde yer aldığı Terörle Mücadele Yasasını mecliste kabul ederek göstermiştir. Gelinen aşamada zaten TMY ile oldukça daraltılan hak ve özgürlüklerin daha da daraltılması ve polise oldukça geniş yetkiler tanıyan bir yasa tasarısı meclise sunulmuştur. Bu yasa tasarısı Polis vazife ve salahiyeti yasasında değişiklik yapmaya yöneliktir. Mevcut yasalarda hak ve özgürlüklerin kullanılması önünde onca engel varken buna yeni bir yasa metninin daha eklenmesi kazanımların aşındırılması anlamına gelecektir. Türkiye'nin de taraf olduğu Uluslar arası sözleşmeler aykırı

hükümler de taşıdığını düşündüğümüz bu tasarının meclisten geçmemesi gerektiğine dair hatırlatmamızı yaparken tasarıya ilişkin görüşlerimizi sizlerle paylaşıyoruz.

Kanun tasarısı dokuz maddeden oluşmaktadır bunlardan iki madde kanunun yürütülmesine dairedir. İlk önce başlıklar verilecek ardından değerlendirme yapılacaktır.

1.2559 sayılı PVSŞ'nın 4.maddesine ek olarak "durdurma ve kimlik sorma" başlıklı 4/A maddesinin eklenmesi teklifi vardır.

2.2559 sayılı PVSŞ'nın 5. maddesi "parmak izi ve fotoğrafların kayda alınması" başlığında değişiklik yapılması teklifi vardır.

3.2559 sayılı PVSŞ'nın 9.maddesinin "önleme araması" adı altında değiştirilmesi teklifi vardır.

4. 2559 sayılı PVSŞ'nın 16.maddesinin "zor ve silah kullanma" başlığı altında değiştirilmesi teklifi vardır.

5.2559 sayılı PVSŞ'nın ek 6. maddesi "adli görev ve yetkiler" adı altında değiştirilecektir

6.2559 sayılı PVSŞ'nın "istihbarat faaliyetlerinde kullanılacak donanuma ilişkin" ek 7.maddesine iki yeni fıkra eklenmesi teklifi vardır.

7.2559 sayılı PVSŞ'nın 3 maddesi, 17. maddenin ikinci, üçüncü,dördüncü, beşinci fıkraları ile, 20. maddesinin birinci fıkrasını yürürlükten kaldırılması teklifi vardır.

8.Kanun tasarısındaki diğer iki madde ise yürürlük tarihi ve yürütecek olan organa ilişkindir.

TASARI MADDELERİNİN İNCELENMESİ

TASARI MADDE 1: Durdurma ve kimlik sorma

MADDE 4/A– Polis, kişileri ve araçları;

1.Bir suç veya kabahatin işlenmesini önlemek,

2.Bir suç işlendikten sonra kaçan faillerin yakalanmasını sağlamak, işlenen suç veya kabahatlerin faillerinin kimlik tespitlerini yapmak,

3.Hakkında yakalama emri ya da zorla getirme kararı verilmiş olan kişileri tespit etmek,

ç) Kişilerin hayatı, vücut bütünlüğü veya malvarlığı bakımından da ya da topluma yönelik mevcut ya da muhtemel bir tehlikeyi önlemek amacıyla durdurulabilir.

Durdurma yetkisinin kullanılabilmesi için, polisin tecrübesine ve içinde bulunulan durumdan edindiği izlenime dayanan makul bir sebebin bulunması gerekir. Süreklilik arz edecek fiili durum ve keyfilik oluşturacak şekilde durdurma işlemi yapılamaz.

Polis, durdurduğu kişiye durdurma sebebini bildirir ve durdurma sebebine ilişkin sorular sorabilir. Kimliğini veya diğer gerekli belgelerin ibraz edilmesini isteyebilir.

Durdurma süresi, durdurma sebebine esas teşkil eden işlemin gerçekleştirilmesi için zorunlu olan süreden fazla olamaz.

Durdurma sebebini ortadan kalkması halinde kişilerin ve araçların ayrılmasına izin verilir.

Polis durdurduğu kişi üzerinde veya aracında silah veya tehlike oluşturan diğer bir eşyanın bulunduğu hususunda yeterli şüphenin varlığı halinde kendisine veya başkalarına zarar vermesini önlemek amacıyla yönelik gerekli tedbirleri alabilir. Ancak bu amaçla kişinin üzerindeki elbisenin çıkarılması veya aracın dışarıdan bakıldığında içerisi görünmeyen bölümlerin açılması istenemez.

Bu kanun ve diğer kanunların verdiği görevlerin yerine getirilmesi sırasında polis tarafından gerekli işlemler için durdurulan kişiler ve araçlarla ilgili hükümler saklıdır.

Polis görevini yerine getirirken kendisinin polis olduğunu belirleyen belgeyi gösterdikten sonra kişilere kimliğini sorabilir. Bu kişilere kimliğini ispatlamaları hususunda gerekli kolaylık gösterilir.

Polis kimlik sorgulaması süresince kişiyi ve aracı bekletebilir. Bu sorgulama işlemi sırasında kimlik bilgileri kayda geçebilir. Belgenin bulunmaması, açıklamada bulunmaktan kaçınması veya gerçeğe aykırı beyanda bulunulması dolayısıyla ya da sair surette kimliği belirlenemeyen kişi tutularak, durumdan derhal Cumhuriyet Savcısı haberdar edilir. Bu kişi kimliği açık bir şekilde anlaşılmacaya kadar gözaltına alınır ve gerekirse tutuklanır. Gözaltına ve tutuklamaya karar verme yetkisi ve usulü bakımından 5271 sayılı CMK hükümleri uygulanır.

Kişinin kimliğinin belirlenmesi durumunda bu nedenle gözaltına alınma veya tutuklanma haline derhal son verilir.

Nüfusa kayıtlı olmadığı için kimliği tespit edilemeyen kişilerin nüfusa kayıtlarının temini için gerekli işlemler yapıldıktan sonra 5. maddeye göre fotoğraf ve parmak izi tespit edilerek, kayda alınır.

Kimliği tespit edilemeyen kişinin yabancı olduğunun anlaşılması halinde 5682 sayılı Pasaport Kanunu ve 5683 sayılı yabancıların Türkiye’de ikamet ve Seyahatleri Hakkında kanun hükümlerine göre işlem yapılır.” denilmektedir.

DEĞERLENDİRME:

1-Tasarının 1. maddesinde polisin durdurma ve kimlik sorma yetkisi düzenlenmiştir. Mevcut kanunlarımızda düzenlenmemiş olan bir yetki olan durdurma yetkisi ilk kez bu tasarıda gündeme getirilmiştir.

2-Durdurma yetkisinin kullanılmasında ve sınırının belirlenmesinde inisiyatif tamamıyla polise bırakılmakta bu durum keyfiyete açabilecektir.

3-Durdurma için makul sebebin olması gereklidir denilmiştir ancak makul sebebin ülkemiz koşullarında ne kadar geniş değerlendirilebileceği unutulmaması gereken bir noktadır. Kaldı ki her polis memurunun “makul sebep-yeterli şüphe-gerekli tedbir” anlayışının farklı olduğunu düşünmekteyiz.

4-Maddenin gerekçesine bakıldığında kişilerin ve araçların bilgi amaçlı olarak durdurulabileceği ancak kişilerin burada bilgi vermede hukuksal sorumluluğu olmadığı fakat ahlaki yükümlülükten bahsedildiği görülmektedir, kişilerin önceden ahlaki bir yükümlük altına sokulması suiistimale açık bir alan yaratmaktadır.

5-Yine madde gerekçesinde durdurulan kişinin sorulara tatmin edici cevap vermemesi veya hiç cevap vermemesi durumunda gerekli tedbirlerin alınabileceği belirtilmiştir. Ancak mevzuatta kişinin kimlik bilgileri dışında herhangi bir beyanda bulunmak zorunluluğu olmadığı açıktır. Kanuni susma hakkının olduğu unutulmamalıdır. Tasarı bizce bununla çelişmektedir.

6-Tasarıda ayrıca durdurma işlemini yapan polisin aynı zamanda yeterli şüphe durumunda kişi üzerinde yoklama ve sıvazlama yöntemiyle arama yapabileceği belirtilmiştir. Buradan hareketle aslında her durdurma işlemi sonucunda yeterli şüphe vardır denildiğinde arama işlemi yapılacağı ortaya çıkmaktadır. Ayrıca durdurma işleminde aracın görünmeyen kısımlarının kişinin rızası ile aranabileceği ve bu rızanın hukuka aykırı olmayacağı dile getirilmiştir. Ancak ev aramalarındaki rızanın hukuka aykırılığı kaldırmadığı gibi buradaki rızanın da hukuka aykırılığı kaldırmayacağı görüşündeyiz.

TASARI MADDE 2- “Parmak izi ve fotoğrafların kayda alınması”

MADDE 5- Polis;

a) Gönüllü

b) Her çeşit silah ruhsatı, sürücü belgesi, pasaport veya pasaport yerine geçen belge almak için başvuruda bulunan,

c) Başta polis olmak üzere, genel veya özel kolluk görevlisi ya da özel güvenlik görevlisi olarak istihdam edilen,

- ç) Türk vatandaşlığına başvuruda bulunan,
d) Sığınma talebinde bulunan veya gerekli görülmesi halinde, ülkeye giriş yapan sair yabancı,
e) Gözaltına alınan,

Kişilerin parmak izini alır.

Birinci fıkraya göre alınan parmak izleri, münhasıran Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde oluşturulan bir sisteme kaydedilerek saklanır. Parmak izi, ait olduğu kişinin, kimlik bilgileriyle birlikte, ne zaman ve kim tarafından alındığı belirtilmek suretiyle sisteme kaydedilir. Ancak parmak izinin hangi sebeple alındığı sisteme kaydedilmez.

Olay yerinde elde edilen ve kime ait olduğu henüz tespit edilemeyen parmak izleri, kime ait olduğu tespit edilinceye kadar, ilgili soruşturma dosya numarasıyla birlikte sisteme kaydedilir.

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 81 inci maddesiyle 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanununun 21 maddesi hükümlerine göre alınan parmak izleri de bu sisteme kaydedilir.

(a) bendi hariç birinci fıkra ile dördüncü fıkra kapsamına giren kişilerin ayrıca fotoğrafları alınarak, ikinci fıkrada belirlenen esaslara uygun olarak parmak izi ile birlikte sisteme kaydedilir.

Bu sistemde yer alan bilgiler, kimlik tespiti, suçun önlenmesi veya yürütülmekte olan soruşturma ve kovuşturma kapsamında maddi gerçeğin ortaya çıkarılması amacıyla, mahkeme, hakim, Cumhuriyet Savcısı ve kolluk tarafından kullanılabilir.

Kolluk birimleri, kimlik tespiti yapmak ya da olay yerinden alınan parmak izini karşılaştırmak amacıyla doğrudan bu sistemle bağlantı kurabilir.

Sistemde kayıtlı bilgilerin hangi kamu görevlisi tarafından ve ne amaçla kullanıldığının denetlenebilmesine imkan tanıyan bir güvenlik sistemi kurulur.

Sistemde yer alan kayıtlar gizlidir, altıncı ve yedinci fıkrada belirlenen amaçlar dışında kullanılamaz.

Sisteme kayıtlı olan parmak izi ve fotoğraflar, kişinin ölümünden itibaren on yıl ve her halde kayıt tarihinden itibaren seksen yıl geçtikten sonra silinir.

Parmak izi ve fotoğrafların sistemde kaydedilmesi ve saklanması ile bu kayıtlardan yararlanmaya ilişkin diğer esas ve usuller, İçişleri Bakanlığı tarafından Adalet Bakanlığı'nın görüşü alınarak çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

5271 sayılı CMK Madde 81 de

1- Üst sınırı iki yıl veya daha fazla hapis cezasını gerektiren bir suçtan dolayı şüpheli veya sanığın kimliğinin tespiti için gerekli olması halinde, Cumhuriyet Savcısının emriyle fotoğrafı, beden ölçüleri, parmak ve avuç içi izi, bedeninde yer almış olup teşhisini kolaylaştıracak diğer özellikleriyle sesi ve görüntüleri kayda alınarak, soruşturma ve kovuşturma işlemlerine ilişkin dosyaya konulur.

2- Kovuşturmaya yer olmadığı kararına itiraz süresinin dolması, itirazın reddi berat, veya ceza verilmesine yer olmadığı kararı verilip kesinleşmesi hallerinde söz konusu kayıtlar Cumhuriyet Savcısının huzurunda derhal yok edilir ve bu husus tutanağa geçirilir.

***DEĞERLENDİRME-

1-Tasarıda 5271 sayılı yasadaki farklı olarak göze çarpan ilk husus parmak izi ve fotoğrafların alınmasında ortada bir şüpheli veya sanığın olmamasıdır. Polis sadece suç sebebiyle değil, her türlü görevi sırasında hakkında fıkrada sayılan bir işlem yaptığı kişilerin de parmak izini alabilecektir. Dolayısıyla suçlu ve suçsuz ayrımının göz ardı edildiği kanaatindeyiz. Ayrıca tasarının

gerekçesinde ayırt edici özelliklerin bu tasarı kapsamında alınamayacağı belirtilmiş bununla da tasarıya bir dayanak yaratılmaya çalışılmıştır.

2-5271 sayılı yasa sadece bir şüpheli veya sanığın varlığı yeterli bulunmayarak, isnat edilen bir suçun cezasının 2 yıl veya daha fazla olması halinde parmak izi alma ve fotoğraf çekme işlemi yapılabileceği belirtilir iken yeni tasarıda bu husus tamamen göz ardı edilmiş neredeyse her hal ve şartta bu işlemi yapması için polise yetki tanınmıştır.

3-5271 sayılı CMK sanık veya şüphelinin kimliğinin tespiti için gerekli olması halinde parmak izi ve fotoğraf alınabileceğini belirtmiş iken tasarıda gereklilik unsuru tamamen göz ardı edilmiş hatta bir adım daha ileri gidilerek, vatandaşın ' gönüllük' temelinde de bu işlemleri yaptırabileceğini düzenlemiştir.

4-5271 sayılı CMK ve mevcut 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'nda fotoğraf ve parmak izi alma işlemlerinin ancak Cumhuriyet Savcısının emriyle yapılabileceği düzenlenmiş iken, tasarı kolluğa bu yetkileri devretmiştir. Adli makamlar bu tasarıyla tamamen devre dışı bırakılarak, kolluğa dönük hukuksal denetimler bertaraf edilmiştir.

5-Tasarıda geniş kapsamlı ve neredeyse herkesi kapsayacak şekilde kayıt sistemi oluşturma hedeflenmiş bununla toplumun bir bütün olarak fişlenmesi hukuki dayanak bulmuştur. Burada özellikle toplumu meydan getiren bireylerin tamamının ilerde suç işleyecek bireyler olabileceği olgusu ortaya konulmuş ve potansiyel suçlu gözü ile topluma bakılmıştır.

6-5271 sayılı yasada alınan parmak izi ve fotoğrafların kovuşturmayaya yer olmadığı kararına itiraz süresinin dolması, itirazın reddi beraat veya ceza verilmesine yer olmadığı kararı verilip kesinleşmesi hallerinde söz konusu kayıtların Cumhuriyet Savcısının huzurunda derhal yok edilip bu hususun bir tutanakla tespitinin yapılması öngörülmüş iken, tasarı da sisteme kayıtlı bu bilgilerin 80 yıl gibi uzun bir süre saklanacağı belirtilmiştir. Hatta daha da ileri gidilerek, kişinin ölümünden itibaren 10 yıl boyunca da saklanacağı düzenlenmiştir. Burada sistemdeki kayıtların kişinin cezai sorumluluğundan bağımsız olarak değerlendirildiği tamamen fişleme amacına dönük olduğu gerçeği karşımıza çıkmaktadır.

7-5271 sayılı CMK'da kayıtların yok edilmesi konusunda yetki Cumhuriyet Savcılarına verilmiş iken tasarıda polis bu konuda da tam yetkili kılınmıştır. Kayıtların belirtilen süreler geçtikten sonra da silinip silinmediğinin hukuki olarak denetlenmesine olanak tanınmamıştır.

8- Ayrıca parmak izinin alınabilmesine dayanak sağlamak için uluslararası kararlara atıf yapılmış ve 2010 yılına kadar ülkedeki herkesin pasaport alabileceği ihtimalinden yola çıkılmıştır.

TASARI MADDE 3- "önleme aramaları aşağıdaki gibi değiştirilmiştir"

"önleme araması

MADDE 9- Polis, tehlikenin veya suç işlenmesinin önlenmesi amacıyla usulüne göre verilmiş sulh ceza hakiminin kararı veya bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hallerde mülki amirin vereceği yazılı emirle; kişilerin üstlerini, araçlarını, özel kağıtlarını ve eşyasını arar; alınması gereken tedbirleri alır ,suç delillerini koruma altına alarak 5271 sayılı CMK ya göre gerekli işlemler yapar. Arama talep yazısında, arama için makul sebeplerin oluştuğunun gerekçesiyle birlikte gösterilmesi gerekir.

Arama kararında veya emrinde;

a- aramanın sebebi

b-aramanın konusu ve kapsamı,

c-aramanın yapılacağı yer,

d-aramanın yapılacağı zaman ve geçerli olacağı süre belirtilir.

Önleme araması aşağıdaki yerlerde yapılabilir;

a- 2911 sayılı TGY kapsamında yapılan toplantı ve gösterilerin yapıldığı yer ve yakın çevresi

b- özel hukuk tüzel kişileri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları veya sendika genel kurul toplantılarının yapıldığı yerin yakın çevresinde,

c-halkın topluca bulunduğu veya bulunabileceği yerlerde,

ç- öğretim ve eğitim özgürlüğünün sağlanması için her derecede öğretim ve eğitim kurumlarının ve 20.maddenin ikinci fıkrasının A bendindeki koşula uygun olarak girilecek yüksek öğretim kurumlarının içinde, bunların yakın çevreleri ile giriş çıkışlarında,

d-umumi veya umuma açık yerlerde,

e- her türlü toplu taşıma araçlarında, seyreden taşıtlarda.

Konutta önleme araması yapılamaz; kamuya açık olmayan iş yerleri ve diğer kapalı alanlardaki önleme araması için hakim kararı gereklidir. Ancak polis, kişilerin hayatı veya vücut bütünlüğüne karşı işlenmesi muhakkak olarak öngörülen ya da işlenmekte olan bir suçun önlenmesi amacıyla, ayrıca bir karar veya emre gerek olmaksızın ve yardım istenmiş olup olmamasına bakılmaksızın kişilerin konutuna ve işyerine girebilir.

Spor karşılaşması, miting, konser, festival, toplantı ve gösteri yürüyüşü ve benzeri toplumsal etkinliklerin düzenlendiği veya aniden toplulukların oluştuğu hallerde gecikmesinde sakınca bulunan hal sayılır.

Polis, tehlikenin önlenmesi veya bertaraf edilmesi amacıyla güvenliğini sağladığı bina ve tesislere gelenlerin; ünvan, sıfat veya görevlerine, diğer özel kanunlarla kendilerine tanınan istisnalara ve herhangi bir emir veya karar olmasına bakılmaksızın, üstünü, aracını ve eşyasını teknik cihazlarla, gerektiğinde el ile kontrol etmeye ve aramaya yetkilidir. Bu yerlere girmek isteyenler kimliklerini sorulmaksızın ibraz etmek zorundadırlar.”

*****DEĞERLENDİRME-**

1-Öncelikle maddenin gerekçesine bakıldığında; öncelikle bu maddede önleme aramasının gece yapılmasına yönelik bir kısıtlamanın olmadığı öngörülmüştür. Ancak çok daha önem arz eden adli aramalarda dahi bir istisna hariç gece arama yapılamayacağı açıkça ortaya konulmuşken, önleme araması için istisna dahi getirilmeden gece arama yapılmasına izin vermek bizce bir hukuksal problem doğuracaktır. Adli aramalardaki istisnadan kaynaklı sıkça yapılamayan bu aramaların yerini önleme aramalarının daha çok yapılması alacaktır.

2-Bir diğer düzenleme ise imdat veya yardım istenmemiş olsa dahi ve herhangi bir emir ya da karar gerekmeksizin kişilere ait konutlara girilebilmesinin yolunun açılmasıdır. Burada özellikle mülkiyet hakkı konusunda bir eksiklik olduğu ve aksi yöndeki malik iradesine rağmen mülkiyet hakkının ihlal edilebileceği durumu ortaya çıkar.

3-Tasarının bu maddesinde yer alan bir diğer hukuka aykırı durum ise; bazı yasalardan kaynaklı olarak (başta avukatlık kanunu) özel yargılama ve usullere tabi kişilere yönelik istisnai durumun tamamen kaldırılması, tek uygulanacak yasa olarak PVSK'nın kullanılmasını doğuracaktır. Bu maddenin özellikle Danıştay saldırısından sonra sürekli olarak dile getirilen avukatların aranmasında engel olan yasa maddelerinin kaldırılması talebinin sonucu olduğu bizce açıktır. Tasarı sadece üst araması demekle kalmıyor bunun aynı zamanda teknik cihazla ve gerektiğinde elle de yapılabileceğini dile getiriyor.

TASARI MADDE 4- Kanunun 16.maddesi aşağıdaki şekliyle değiştirilmiştir.

“zor ve silah kullanma”

MADDE 16- Polis, görevini yaparken direnişle karşılaşması halinde, bu direnişi kırmak amacıyla ve kıracak ölçüde zor kullanmaya yetkilidir.

Zor kullanma yetkisi ve kapsamında, direnmenin mahiyetine ve derecesine göre ve direnenleri etkisiz hale getirecek şekilde kademeli olarak artan nispette bedeni kuvvet, maddi güç ve kanuni şartları gerçekleştiğinde silah kullanabilir.

İkinci fıkrada yer alan;

Bedeni kuvvet; polisin direnen kişilere veya eşya üzerinde doğrudan doğruya kullandığı bedeni gücü,

Maddi güç; polisin direnişçi üzerinde veya eşya üzerinde bedeni kuvvet dışında kullandığı kelepçe, cop, basınçlı su, göz yaşartıcı gazlar veya tozlar, fiziki engeller, polis köpekleri ve atlarını ifade eder.

Zor kullanmadan önce, ilgililere direnmeye devam etmeleri halinde doğrudan doğruya zor kullanılacağı ihtar yapılır. Ancak, direnmenin mahiyeti ve derecesi göz önünde bulundurularak, ihtar yapılmadan da zor kullanılabilir.

Polis zor kullanma yetkisi kapsamında direnmeyi etkisiz hale getirebilmek için kullanacağı araç ve gereç ile kullanacağı zorun derecesini kendisi takdir eder. Ancak, toplu kuvvet müdahale edilen durumlarda zor kullanmanın derecesi ile kullanılacak eşyayı müdahale eden kuvvetin amiri tayin eder.

Polis kendisine veya başkasına yönelik bir saldırı karşısında, zor kullanmaya ilişkin koşullara bağlı kalmaksızın, 5237 sayılı TCK'nın meşru savunmaya ilişkin hükümlerine göre savunmada bulunur.

Polis ;

a-meşru savunma hakkının kullanılması kapsamında

b-bedeni kuvvet ve maddi güç kullanarak etkisiz hale getiremediği direniş karşısında, direnişi kırmak amacıyla ve kıracak ölçüde

c-hakkında tutuklama, gözaltına alma, zorla getirme kararı veya yakalama emri verilmiş olan kişilerin ya da suç üstü halinde şüphelinin yakalanmasını sağlayacak ölçüde,

Silah kullanmaya yetkilidir. Polis yedinci fıkranın c bendine göre silah kullanmadan önce kişiye “dur” çağrısında bulunur. Kişinin bu çağrıya uymayarak kaçmaya devam etmesi halinde, önce uyarı amacıyla silahla ateş edilebilir. Buna rağmen kaçmakta ısrar etmesi dolayısıyla ele geçirilmesinin mümkün olmaması halinde ise, kişinin yakalanmasını sağlayacak ölçüde silahla ateş edebilir.

Polis direnişi kırmak ya da yakalamak amacıyla zor veya silah kullanma yetkisini kullanırken kendisine silahla saldırıya teşebbüs etmesi halinde, silahla saldırıya teşebbüs eden kişiye karşı saldırı tehlikesini etkisiz kılacak ölçü ve oranda duraksamadan silahla ateş edebilir”.

*****DEĞERLENDİRME-**

1-Öncelikle bu maddenin tasarıda yer alması “yaşam hakkı” ihlallerinin artması anlamına gelmektedir. Her şeyden önce madde metnine bakıldığında her ne şekilde olursa olsun polise silahla karşılık vermese dahi sadece “dur” çağrısına uymadığı için ve kaçmakta ısrar ettiği için, kişi polisin açmış olduğu ateşle karşı karşıya kalacaktır. Bu anlamda herhangi bir şekilde polise karşılık vermeyen ve sadece kaçan kişiye ateşle karşılık verilmesi hukuki açıdan orantısızlıktır. 5237 sayılı TCK ya atıf yapılmaktadır tasarıda, ancak TCK Madde 25 “tehlikenin ağırlığı ile konu ve kullanılan vasıta arasında orantı bulunmak koşulu” şeklinde bir ibare barındırmaktadır. Dolayısıyla kaçma eylemi ile silah kullanma arasında orantı olmadığı yasal olarak da ortadadır.

2-Polisin görevi sırasında, “teslim ol” çağrısı dahi yapmadan direnişi kırmak amacıyla silah kullanırken kendisine karşı silah kullanmaya teşebbüs edilmesi halinde kolluk görevlileri, tehlikeyi etkisiz kılacak ölçü ve orantıda, duraksamadan hedefe karşı silah kullanmaya yetkilidirler.” Daha önceden anayasa mahkemesi tarafından iptal edilen ancak hukuku zorlayarak tekrardan mevzuata sokulan bu madde bizce yargısız infazların sayısını arttıracaktır.

TASARI MADDE 5- 2559 sayılı yasanın Ek 6.maddesinin “adli görev ve yetkiler” başlığı altında değiştirilmesi önerilmiştir.

TASARI MADDE 6- 2559 sayılı yasanın Ek 7. Maddesinin sonuna yeni bir fıkra eklenmiştir. Fıkranın içeriğinde polisin suç takibinde kullanacağı beşeri ve teknik imkanlar atıf yapılmıştır.

TASARI MADDE 7- 2559 sayılı yasanın 3.,17/2-3-4-5 fıkraları ile 20. maddesinin kaldırılması önerilmiştir.

TASARI MADDE 8- Yürürlük tarihi

TASARI MADDE 9- Yürütücü organ.

Yukarıda özellikle hak ve özgürlükler alanına kısıtlama getireceğine inandığımız ve incelediğimiz PVSK da değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısının meclis genel kurulunda yapılacak oylama sonucunda kabul edilmemesi gerektiğine inanmaktayız. Hak ve özgürlükler alanımız TMY ile birlikte yeterince daraltıldı ve hukuk devleti ekseninden uzaklaşmamıza neden olacak olan bu kanun tasarısı polis devletine giden yolda atılan başka bir adım anlamındadır. Saygılarımızla.

Cüneyt CANIŞ
MYK ÜYESİ

Beyhan GÜNYELİ
MYK ÜYESİ

Sinem COŞKUN
MYK ÜYESİ

21. KURULUŞ YILDÖNÜMÜMÜZ

17.07.2007 Tarihinde saat:11.00'de Mola Otelde STÖ'lerin de katılımıyla kahvaltılı bir basın toplantısı düzenlenerek 21 yılımız değerlendirildi;

İHD'nin 21. Kuruluş Yıldönümünde Yine Hak ve Özgürlüklerimiz Tehdit Altında!

Değerli Basın Mensupları,

Saygıdeğer İnsan Hakları Savunucuları,

Öncelikle İHD'nin 21. yılı dolayısıyla düzenlediğimiz basın toplantısına katıldığınız için teşekkür ediyorum. İnsan hakları savunucuları olarak, seçim atmosferinden ve hak ihlallerindeki hareketlilikten dolayı gündemimiz oldukça yoğun. 21. kuruluş yıldönümümüzde her yıl geleneksel olanın dışında bir etkinlik kararı aldık ve sizlerle burada daha fazla zaman geçirebileceğimiz bir etkinlik tasarladık. Muhafız olanın sesinin duyurulmaması için her türlü anti demokratik ve hukuk dışı yöntemin denendiği bir yerde siz basın mensupları aracılığıyla kamuoyuyla buluşmayı son derece önemsiyoruz. O nedenle bugün bir aradayız.

Değerli Konuklar,

Değerli Basın Mensupları,

Bildiğiniz gibi Türkiye'de ilk kez bir insan hakları kuruluşu 21. yaşını kutluyor. Birçok siyasi partinin, sendikaların, DKÖ, vs. nin kapatılarak adeta bir kurumlar ve partiler mezarlığına dönüştürüldüğü bir ülkede İHD, Türkiye'nin son 21 yıllık tarihine tanıklık etmiş, her türlü ihlal sürecinin karşısında yer almış, demokrasi ve temel özgürlükler mücadelesi sürdürmüştür. 12 Eylül askeri darbesinin yarattığı olumsuz atmosfer içinde kuruluşunu tamamlayan İHD, sadece ihlalleri takip etmekle ve mağdurların sesi olmakla kalmamış, ancak aynı zamanda demokratik kazanımların elde edilmesinde ciddi bir insan hakları mücadelesi sürdürmüştür. Bu tarihin, sadece İHD yönünden değil, bir bütün olarak Türkiye insan hakları hareketi için de önemli bir eşik olduğuna inanmaktayım.

İHD, kurulduğu 1986'dan beri, insan haklarının korunması ve geliştirilmesi mücadelesini vermektedir. Geride bıraktığımız 21 yılda İHD, iki kez ölüm cezasına karşı imza kampanyası (1987 ve 1999); bir kez askeri darbe döneminde işten atılanlarla ilgili "1402'likler" kampanyası (1987); dört kez ifade özgürlüğü için (1994, 1997, 1999 ve 2001); 2 kez kayıpların bulunması için (1992 ve 1995); 3 kez barış için (1994-1995-2004); iki kez ayrımsız genel af (1987 ve 1998); bir kez DGM'lerin kapatılması (1997); bir kez mültecilerle ilgili (2001); Ocak 2004'de "İşkenceye Sessiz Kalma Kampanyası", 2005'de "Engelli Kişilere Fırsat Eşitliği" kampanyası düzenledi. İHD, salt kendisinin düzenlediği etkinlikler ve çalışmalar dışında, diğer insan hakları örgütlerinin, meslek ve emek örgütlerinin, demokratik kitle örgütlerinin düzenlediği etkinliklere de katılım sağladı.

Değerli Basın Mensupları,

İHD, birinci, ikinci ve üçüncü kuşak haklara aynı derecede önem atfetmekle birlikte, başta yaşam hakkı ve işkence yasağı gibi insanlığa karşı işlenen suçlar olmak üzere, daha aciliyet arzeden alanlarda daha fazla zaman ayırmak zorunda kaldı ve kendisini itfaiye aracına benzeterek “*yangın neredeyse ilk oraya gitmeliyim!*” mesajı verdi. İnsan hakları ihlallerinin gerçekleştiği her yerde ve her alanda İHD vardı. İhlalleri gözlemledi, raporladı, kamuoyuna duyurdu, ulusal ve uluslararası yargı yollarına başvurdu. “*Gerçekler asla karanlıkta kalmamalı*” diyerek Türkiye yurttaşlarına sorumlu davranmanın bedelini 21 üye ve yöneticisini faili gizlenen cinayetlerde ya da işkence sonucu gözaltında ölüm sonucu kaybetti.

Değerli Basın Mensupları,

Türkiye'nin insan hakları ve özgürlük alanındaki geçmişini bazı başlıklarla irdelemek gerekirse;

İşkence:

İHD, 21 yıl boyunca işkence ile mücadelede, on binlerce mağdurun sesi olurken, işkencecin tespiti ve teşhiri için etkin faaliyetler yürüttü, birçok vakada mağdurlara gönüllü hukuksal hizmet sundu. Bunun dışında 1989 yılında, işkence görenlere tedavi hizmeti sunmak üzere bir uzmanlık kuruluşu olan, Türkiye İnsan Hakları Vakfını kurdu. Yine “*İşkenceye Sessiz Kalma*” kampanyası çerçevesinde eğitim seminerleri düzenledi, mevzuat taramasını gerçekleştirerek kitaplaştırdı, işkence davalarını izledi, işkencenin cezasızlığı konusunu kitaplaştırdı, kurumsal olarak Gözaltında Ölüm ve Gözaltında Kayıp Davalarını AİHM'ye ilk taşıyan yine İHD oldu. İşkencenin insanlığa karşı işlenen suçlardan olması nedeniyle işkencesiz bir yaşam için halen aktif mücadele verirken, geçtiğimiz 21 yılda birçok sempozyum ve konferans etkinlikleri düzenlendi; 33 şubesi ve dört temsilcisi ile birçok kez sokak etkinlikleri ve protestolar gerçekleştirdi.

Cezaevleri:

Cezaevlerindeki mahkumların temel hak ve özgürlüklerin kullanımıyla ilgili yaşadıkları sorunlar, İHD'nin en fazla ilgilendiği sorunlardan oldu. Duvarların arkasında yaşananların kamuoyunca bilinmesini sağladı. Cezaevlerinde de insan onuruna uygun koşulların sağlanması için aralıksız çalıştı. İzolasyonu, tecridi her koşulda reddetti. Cezaevi mahpusları ile yakın ilişkiler kurdu, onlardan gelen mektupları kitaplaştırdı, cezaevleri konferansları düzenledi.

Kürt Sorunu:

Kürt sorunu, Türkiye'nin en temel insan hakları sorunlarından biridir. Kürt sorununun şiddet dışı araçlarla çözülme iradesinin sağlanmamasından ve redçi/tekçi/inkarcı/imhacı devlet anlayışından dolayı yaşanan çatışmaların sonuçlarının, başta faili meçhul cinayetler, gözaltında ölümler/tecavüzler olmak üzere ciddi insan hakları ihlallerini, bütün risklerine, baskılara ve engellemelere rağmen izledi, takip etti ve raporlayarak, Türkiye ve dünya kamuoyuna duyurdu; bu ihlallerin bir daha yaşanmaması için aktif tutum aldı. Çatışmanın yarattığı ihlaller ve köy boşaltmalara karşı mücadele etti. Silahların ve şiddetin tamamen yöntem dışına çıkması için çaba gösterdi; toplumsal barışı savunarak Kürt sorununun sadece demokratik yöntemlerle çözüleceğine inandı. Kimden gelirse gelsin sivillere yönelik başta yaşam hakkı olmak üzere şiddet içeren her türlü ihlali kınadı ve karşısında durdu. İHD, halen Kürt sorununu, Türkiye'nin insan hakları ve demokrasi temel sorunun en önemli halkası olarak nitelemektedir. İHD, salt Kürt sorunu açısından değil; farklı dil, din, etnik ve kültürel sorunların çözümünün de, demokrasinin çoğulculuk ilkesinin yaşama geçmesiyle çözüleceği tezini savunmaktadır. Bu bağlamda, “anayasal vatandaşlık” anlayışının yerleşmesi için çalıştı.

İHD'ye Yönelik Baskılar:

İHD yukarıdaki çalışmalarını yaparken, inanılmaz baskılar ve saldırılarla karşılaştı. Bu süreçte 21 yöneticimiz ve üyemiz öldürüldü. Onları minnet ve saygıyla anıyorum. Genel merkezimizde o dönemki Genel Başkanımız Sayın Akın Birdal'a yönelik suikast girişimde bulunuldu. Yine sonraki Genel Başkanımız Sayın Hüsnü Öndül Genel Merkez binamızda fiili saldırıya uğradı. İHD yöneticisi ve üyeleri hakkında, yürüttükleri insan hakları mücadelesinden dolayı yüzlerce soruşturma ve davalar açıldı. İHD'nin kapatılması istemiyle davalar açıldı. Pek çok şubemiz, belirle sürelerle idarenin tasarrufu ile kapatıldı. Soruşturma ve dava basıncı altında çalışmaya mecbur bırakıldık. Yakın geleceğimizin tıpkı geçmişimiz gibi karartılması için egemen sistem tüm araçlarıyla insan hakları savunucularına saldırmayı sürdürmektedir. Son olarak önceki Genel Başkan Yardımcılarımızdan ve İstanbul Şube Başkanlarımızdan Av. Eren Keskin, düşünce ifade özgürlüğünü kullandığı için 1 aylık hapis cezasına çarptırıldı.

Değerli Arkadaşlar,

Türkiye'nin insan hakları sorunları, sadece yasa değişikliği ya da hükümet değişikliği ile çözülebilecek sorunlar değildir. Sorunlar, Anayasal ve yasal sistemin otoriterliği, anti demokratik ve tekçi yapısıyla ilgilidir. Benzer şekilde idari, adli ve askeri bürokrasi içindeki egemen gruplar, demokratikleşme ve sivilleşmenin önünde engeldirler. Bütün mevzuat değişikliklerine ve insan hakları ve demokrasi konularındaki iddialı söylemlere karşın gelinen nokta gerçekten düşündürücüdür.

Hukukun üstünlüğü ve yargı bağımsızlığı, insan haklarına dayalı, demokratik bir hukuk devletinde, gerçekleştirilmesi ve korunması gereken en temel ilkelerdir. Buna karşın, ülkemizde ne hukukun üstünlüğü ve ne de yargı bağımsızlığı tam olarak sağlanabilmiş değildir. Şemdinli yargılamasında son gelişmelerin gösterdiği gibi, arı yuvasına çomak batırmanın neticesi görevden uzaklaştırmalar kadar varabilmektedir. O nedenle esas önemli olan, mevzuat değişikliklerinin arkasında duran siyasi iradenin neyi amaçladığıdır. 1999-2004 yasal değişiklikler sürecinde de, bu alanlarda etkili ve köklü hiçbir değişikliğe gidilmedi. Bütün dünyada yargının temel işlevi insan haklarını ve özgürlükleri korumak iken; ülkemizde yargı neredeyse hak ve özgürlüklerin geliştirilmesinin önünde bir engel konumundadır. Hukukun üstünlüğü ilkesi herkes ya da her kurum için geçerli değildir. Hala kendilerini yargının üzerinde gören kurumlar ya da makamlar var. Bu yüzden de kamu görevlilerinin karıştığı olayların ya da devlet içerisindeki hukuk dışı yapılanmaların üzerine gidilemiyor. Hak ve özgürlüklere saldıranlar yargı önüne çıkarılmaz iken, demokratik haklarını kullanmak isteyenler yargı eliyle cezalandırıyor. Etnik milliyetçilik kutsanan tek değer olarak desteklenmekte ve halklar birbirine karşı kışkırtılmaktadır. İHD'liler olarak Türkiye'nin neredeyse ikili bir kampa ayrılma girişimlerinden, yükselen linç kültüründen ve farklılıkların öteki gösterilmesinden son derece kaygılıyız.

Türkiye'de **işkence** yaygın olarak uygulanıyor. İşkencecilerin korunması ve cezasızlığı anlayışı ve uygulamasında hiçbir değişiklik yok. İşkencenin metotları değişmiş olabilir ancak hızından bir şey kaybetmemiştir. 12 yaşındaki bedenine 13 kurşun sıkılarak yaşam hakkı çalınan Uğur Kaymaz'ın infaz edilmesi, ya da birçok işkence davasında olduğu gibi failler korunduğu ve cezasızlık devam ettiği sürece, işkencenin önlenmesi mümkün değildir.

İfade özgürlüğü alanındaki gelişmeler de ürkütücü boyuttadır. Her gün ifade özgürlüğünün sınırlanmasında yeni yeni ceza maddeleri keşfediliyor. Bağımsız yargının, adil yargılamanın korunması için çıkarıldığı söylenen yasa maddeleri dahi ifade özgürlüğünün engellenmesi amacıyla kullanılıyor. Her gün bir başka yazarımız, aydınımız, akademisyenimiz ya da siyasetçimiz düşüncelerinden dolayı yargılanıyor. Nisbi pozitif yasal değişikliklerle gerçekleşen adımlar bugün geriye gitmektedir. Kaşıkla verilen kepeçyle geri alınmıştır. Son olarak PVSK'da yapılan değişiklikler eskiyi aratır bir düzenlemedir. Bu yasadaki son yurttaşlarımızın yaşam hakkı güvence altında olmaktan çıkartılmıştır.

Değerli Arkadaşlar,

Bugün halen ne yazık ki, çatışmalar devam ediyor ve her gün asker, polis, sivil, militan birçok yurttaşımız yaşamını yitiriyor. Bir kez daha tekrarlamak istiyorum. İHD, kimden gelirse gelsin her türlü şiddete karşıdır. Şiddet ne ülke sorunlarının çözümü için ve ne de haksızlıklara karşı mücadele ya da hak arama için bir araç olmamalıdır. Şiddet araçlarında ısrar, yeni Can'larımızın yitmesine yol açacak ve halklarımıza kaybettirecektir. Türkiye yıllarca **Kürt sorununun** şiddet araçlarıyla, askeri operasyonlarla çözümünü denedi ancak başarılı olamadı. Bu artık görülmelidir. “*Özgürlük mü güvenlik mi?*” ikileminden vazgeçilmelidir. Özgürlüklerin kısıtlanması, demokratik ilkelerden vazgeçilmesi çözüm değildir.

Kadına yönelik fiziksel/cinsel/ekonomik/duygusal şiddet hızından hiçbir şey kaybetmeden devam etmekte, “*namus adına*” işlenen cinayetler adeta kadın katliamlarına dönüşmüştür. Militarist ve erkek egemen devlet aygıtının yarattığı şiddet kültürü, kadının ve erkeğin bir arada yaşadığı mekanlarda da kendisini hissettirmektedir. Başta Aile Koruma Yasası ve TCK'da son yıllarda pozitif düzenlemeler yapılmışsa da idari ve adli mekanizmalar, kadını korumaktan uzaktır. Türkiye'deki sığınmaevi sayısı 15 olup son derece yetersizdir ve ölüm riski altında olan kadınlar, şans yakalayıp bir sığınmaevine gönderilse dahi 3 ay sonra kendilerine “*güle güle*” denilmektedir. Kadın ve erkek eşitliğinin yaşamın her alanında sağlanmasına kadar, İHD toplumsal cinsiyetçiliğe karşı çımaya ve cins eşitliği mücadelesi vermeye devam edecektir.

Benzer şekilde İHD, **cinsel yönelim** sahiplerine yönelik her türlü ayrımcılıkla mücadele etmeye, kendileriyle dayanışma göstermeye devam edecektir.

Türkiye **cezaevlerinde** izolasyon, tecrit ve kötü muamele devam ediyor. Her alanda var olan devlet-yurttaş diyalogsuzluğu bu alanda kendisini daha çok hissettiriyor. Ortak yaşam alanları halen uygulamaya geçmemiştir; Kürt mahkumlar aileleri ile anadillerinden diyaloga girmekten ve anadilleriyle kitap okumaktan alıkonulmaktadırlar. Hücre tipi ve tek kişilik cezaevi uygulamasından vazgeçilmeli; insan onuruna uygun bir yaşam cezaevlerinde de tesis edilmelidir.

Muhafif basına yönelik ihlaller, keyfi kapatılmalar, dava açmalar ve muhabirlerin tutuklanması ile devam etmektedir. Egemen sistem tarafından, muhalif görüşe olan tahammülsüzlük adeta “düşman” görmeye varmaktadır. Son olarak Gündem Gazetesi hakkında verilen 15 günlük kapatma cezasını anti demokratik ve hukuk dışı bulduğumuzu ifade etmek istiyoruz.

Değerli Arkadaşlar,

İHD savaş karşıtı tutumunu ve dünya ölçeğindeki eşitlik, özgürlük ve barış istemini, Afganistan’a ve Irak’a yönelik saldırılar sürecinde de ifade etti. Filistin sorunu içinden çıkılmaz bir hal almış, her gün kardeşkanı akıtılmaktadır. İsrail, insancıl ve uluslararası hukuku tümüyle bir kenara itmiş durumda. Asker, sivil ayrımı yapmaksızın ağır silahlarla saldırılarına devam ediyor. Ve ne yazık ki savaşları önlemek amacı ile oluşturulan uluslararası kurumlar seyirci durumdadır. Günde ortalama 100 insanın yaşamını yitirdiği Irak’ta bize göre, insanlık ailesi de kendi değerlerinden yitirmektedir.

Bizler tüm dünyada BARIŞ istiyoruz. Olanaklar ve fırsatlar açısından adil ve eşitlikçi bir dünyanın yaratılması için mücadele ediyoruz. Silaha yapılan harcamanın, geleceğimiz olan çocuklara, eğitime ve sağlığa yatırılmasını istiyoruz.

Değerli Basın Mensupları,

Saygıdeğer İnsan Hakları Savunucuları,

Türkiye 22 Temmuz’da erken genel seçimlere gidecek. Siirt, Hakkari ve Şırnak illerinin yüksek askeri güvenlik bölgesi ilan edilmesi, DTP’nin bağımsız gösterdiği adayların keyfi biçimde gözaltına alınması, seçim araçlarının silahla taranması, seçim bürolarının yakılması gibi saldırılar, kabul edilemezdir. Demokratik hukuk devletinde olması gereken seçmenin özgür iradesinin sandığa yansması için tüm tedbirlerin alınmasıdır. Hangi siyasi görüşten olursa olsun adayların seçim çalışmalarının engellenmesi ya da seçmenin iradesine müdahale, İHD’nin asla kabul etmeyeceği bir tutumdur.

İHD olarak geçtiğimiz hafta seçimlerle ilgili tutum belgemizi açıklamış ve beklentilerimizi sıralamıştık. Özetle bir kez daha tekrarlamamız gerekirse, Türkiye’nin demin sıraladığımız tüm sorunlarını Parlamento içinde hukuk araçlarıyla çözecek, tüm yurttaşlarımızın farklılıklarıyla birlikte eşit yaşayabileceği, insan onurunun ihlali olan yoksulluğun/adaletsizliğin ortadan kaldırıldığı bir yaşam sağlayacak kararlı bir duruş gereklidir. O nedenle bir kez daha İHD olarak yurttaşlarımıza sesleniyor ve oylarını mutlaka kullanmaları gerektiğini hatırlatıyoruz. Bu seçimde insan hakları savunucuları oylarını, insan haklarından, demokrasiden, barıştan, temel özgürlüklerden, cins eşitliğinin sağlanmasından, tüm farklılıklarımızın zenginlik olarak görülmesinden yana kullanacaktır.

Gelecek kuruluş yıldönümümüzde ihlalleri konuşmadığımız, barışçıl bir ortama kavuşmuş olma umuduyla...

Dünyada ve ülkemizde savaşa, şiddete ve çatışmalara hayır!

Dünyada ve ülkemizde BARIŞ hemen şimdi!

Yaşasın halkların kardeşliği!

Reyhan YALÇINDAĞ
Genel Başkan

22 TEMMUZ 2007 MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMLERİ VE İHD’NİN GÖRÜŞ VE İSTEMLERİ

06.07.2007

İnsan Hakları Derneği, 22 Temmuz 2007 milletvekili genel seçimlerine katılan ve Türkiye’yi yönetmek için halktan oy isteyen siyasi partilere ve bağımsız olarak seçimlere katılan adaylara ve kamuoyuna aşağıdaki görüşlerini açıklamaktadır:

- 1- Türkiye'nin anayasal ve yasal sistemi**, Ecevit hükümeti (57. hükümet) döneminde gerçekleştirilen Anayasa'nın 34 maddesinin değiştirildiği 3 Ekim 2001 Anayasa değişikliklerine; bu Anayasa değişikliklerine uyum sağlamak için çıkarılan 6 Şubat 2002, 26 Mart 2002 ve 3 Ağustos 2002 tarihli üç uyum yasaları paketlerine ve 3 Kasım 2002 seçimlerinden sonra kurulan Gül Hükümeti (58. hükümet) ve daha sonra kurulan ve halen de devam eden Erdoğan

Hükümeti 59. hükümet) dönemlerinde 2003, 2004 ve 2005 yıllarında çıkarılan 4.,5.,6.,7.,8. ve 9. uyum paketlerine karşın, **halâ anti demokratik, farklılıkları reddeden, tekçi ve otoriter/totaliter niteliktedir.**

Bilindiği gibi demokrasi, halkın kendi siyasi, hukuki, ekonomik, sosyal ve kültürel sistemini belirlemek için iradesini özgürce ifade etmesine ve yaşamının bütün yönlerine tam katılmasına dayanan sistemin adıdır. İnsan Hakları Evrensel Bildirisi'nin Başlangıcı'nda, **dünya barışı** için, Bildiride yer alan haklara ve özgürlüklere dayalı olmak üzere, her bir ülkedeki adil hukuk düzeninin önemi vurgulanır.

Türkiye'nin de dahil olduğu Avrupa Konseyi sistemi, Konsey Statüsü'nün 3. maddesinde, Konsey üyesi ülkelerin yurttaşlarına ve tüm insanlara, insan hakları ve temel özgürlüklerini hukukun üstünlüğü ilkesi uyarınca garanti ederler. Avrupa Konseyi tarafından hazırlanan Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 1. maddesinde de, Sözleşme'nin tarafı ülkeler, yargı yetkisi altındaki herkesin, insan hakları ve temel özgürlüklerini garanti ederler.

Bir ülkenin demokratik bir ülke olarak nitelenebilmesinin en başta gelen özelliği, o ülkede **hukukun üstünlüğü ilkesinin** geçerli olabilmesidir. Hukukun üstünlüğü ilkesine dayanmak, insan haklarının korunmasında temeldir. Hukukun üstünlüğü ilkesinin yaşama geçirilebilmesinin şartı ise, **yargı gücünün bağımsızlık ve tarafsızlık ilkelerine göre yapılandırılmış olmasıdır.** Oysa bizzat Yargıtay Başkanlarının her yıl Adli Yıl açılış törenlerinde yaptıkları konuşmalarda değerlendirdikleri gibi, Türkiye yargısının bağımsızlık ve tarafsızlık ilkeleri ile yargıçlık güvenceleri açısından yapısal sorunları bulunmaktadır. Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu ile ilgili Anayasa hükümlerinde ve Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Yasasında 25 yılı aşkın bir süredir, hiçbir değişiklik yapılmamıştır. Yargının araçsallaştırılması veya yargıya müdahale gibi durumlar, çağcıl hukuk sistemlerinde yaşanmaz. Oysa yargılananlardan bir tarafın muhalif kesimler ya da güvenlik güçleri olmasına göre sonucun değiştiğini pek çok vakada gördük. Son olarak Türkiye'nin anti-militarist ve demokratik bir ülkeye evrilmesinde km taşı olabilecek ve yakın tarihimizde yaşanan birçok karanlık olayın açığa çıkartılabileceği yargılamalardan Şemdinli davasında başından itibaren yaşananlar, yargı bağımsızlığının güvence altında olmadığını göstermiştir. Nitekim bu yargılamada son olarak yerel mahkeme kararında direnen yargıçların görev yerlerinin değiştirilmiş ve *'derin güç odaklarına dokunma'* nin sonuçları hatırlatılmıştır.

Hukukun üstünlüğü ilkesine çelişiklik arz eden başka bir durum da, bizzat Seçim ve Siyasi Partiler Yasalarının anti demokratik içeriği ile ilgilidir. Siyasi yasaklar, demokrasinin katılımcılık ilkesine ve temsilde adalet ilkesine aykırı %10'luk barajlarla ve dil yasaklarıyla; aynı zamanda ifade özgürlüğünün sınırlandırıldığı ve baskı altına alındığı koşullar altında seçimler gerçekleştirilmeye çalışılmaktadır.

Sistem sivil otoritenin üstünlüğü ilkesine dayanmamakta, seçimlerle oluşan halk iradesinin yalnızca siyasi iktidarı belirlediği anlayışı hakim kılınmaya çalışılmaktadır. Siyasi iktidar dışında devlet iktidarının bulunduğu, bu iktidarın halk tarafından seçimle belirlenemeyeceği ve özellikle ordu merkezli güvenlik bürokrasisi, yargı ve YÖK gibi devlet kurumlarının devlet iktidarının bileşenlerini oluşturduğu dillendirilmektedir. Öylelikle halk iradesinin ortakları yaratılmaya çalışılmaktadır. Cumhurbaşkanı, devlet ideolojisinin varlığından ve herkesin bu ideolojiyi savunması zorunluluğundan söz etmektedir. Demokrasinin çoğulculuk ilkesi reddedilmektedir. Farklı fikirler tehlikeli olarak nitelenmektedir. Genelkurmay Başkanlığı, *"Ne mutlu Türküm diyene!"* demeyenleri düşman ilan etmektedir.

Türkiye modelinde sivil otoritenin üstünlüğü ve halk iradesine dayalı olarak ülke yönetimi ilkesi, belirtilen durumlarda, geçerliğini yitirmektedir.

2- İnsan Hakları Derneği, 1995, 1999 ve 2002 tarihli milletvekili seçimleri öncesindeki görüşlerinin çoğunu, esas itibarıyla muhafaza etmektedir.

Yukarıda sözünü ettiğimiz Anayasa ve yasa değişiklikleri arasında, barış dönemi/savaş dönemi ayrımı yapmaksızın ölüm cezasının kaldırılması gibi çok önemli; farklı dillerin öğrenilmesinde, radyo ve televizyonlarla yayın yapılmasında ilerleme sağlanması gibi sınırlı da olsa olumlu değişiklikler gözlemlense de, pek çok temel insan hakları sorunları hala çözülememiştir.

Görüşlerimizi, hukukun üstünlüğü, demokrasi, insan hakları ve azınlık hakları/ kültürel haklar çerçevesinde, değiştirilmesi, yürürlükten kaldırılması gereken hukuksal mevzuatı işaret ederek dile getirmek istiyoruz.

Bu talepler, aynı zamanda Türkiye'nin kendi iç barışının temellendirilmesinin koşul ve imkanları olarak da anlaşılabilir. Zira Türkiye, kendi sorunlarını demokratik araç ve yöntemlerle ve demokratik süreçleri işleterek çözme yoluna gittikçe, bölge barışına da, dünya barışına da katkıda bulunmuş olacaktır.

Milliyetçi/ırkçı/savaşçı söylemin yerini barışın diline ve sakinliğine bırakması Türkiye toplumunun yararına olacaktır. Barışın, Türkiye pratiğindeki somut anlamı, insan hakları ve demokratik standartları evrensel ölçütlere uygun halde mevzuata yansıtma ve o ölçütlere uygun olarak uygulamaktır.

İnsan Hakları Derneği'nin, ülke içi ya da ülke dışı savaşı temel alan siyasi partilere oy verilmesini istemesi düşünülemez. Ya da açıkça ölüm cezasını geri getireceğini, idam infazlarını yapacağını deklere eden parti ya da adaylara oy verilmesini istemesi ve idam yanlıları karşısında tarafsız kalması düşünülemez.

İHD, çok, çok uzun yıllar önce, insan hakları ve özgürlüklerinden yana taraf olduğunu ilan etmişti. Şimdi tekrarlıyoruz: Oy verin! Oy vermek, demokratik bir haktır. Ülkeyi bugünkü etkisi sınırlı imkanlarla da olsa yönetecek kişileri seçme hakkınızı kullanın. Bu her şeyden önce yurttaş olarak sizin hakkınız.

Kime oy vereceğinize karışamayız.

Ama insan hakları ve özgürlüklerini savunanlara verin!

İnsan haklarını ihlal edenlere/ edeceğini ilan edenlere oy vermeyin!

Çocuk ölümlerine karşı kayıtsız kalanlara, işkence/yargısız infaz gibi insanlığa karşı suç işleyenlerin cezasız kalmasını sağlayanlara oy vermeyin!

İnsan hakları ve özgürlüklerini koruyacak ve geliştireceklere, onların partilerine ve adaylarına oy verin!

Barış, emek ve demokrasi yanlılarına oy verin!

“Özgürlük, barış, eşitlik, kardeşlik” çağrısı yapanlara, oy verin!

Mevzuat Yönünden Taleplerimiz

A) Anayasa değişikliği:

İHD kurulduğu 1986'dan beri 12 Eylül Askeri darbesinin bir ürünü olan 1982 Anayasası'nın bir defada ve tümüyle değiştirilmesini istemektedir. Anayasa, insan hakları ve özgürlüklerine dayanmalıdır.

Anayasa değişiklikleri, hazırlanışı ve kabul ediliş süreçleriyle de katılımcı ve demokratik olmalıdır.

Demokrasinin çoğulculuk, katılımcılık ve açıklık ilkeleri anayasada yaşam bulmalıdır.

B) Hukukun üstünlüğü ilkesi çerçevesinde yapılması gerekli değişiklikler:

İnsan hakları ve temel özgürlükler ancak hukukun üstünlüğü ilkesine dayanılarak hukuk tarafından korunacağı için:

1) Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, bağımsızlık, tarafsızlık ilkelerine uygun olarak yeniden yapılandırılmalıdır.

2) Barolar üzerinde Adalet Bakanlığının vesayeti kaldırılmalıdır.

3) Askeri Mahkemelerin varlığına son verilmelidir. Ya da pek çok Avrupa ülkesindeki uygulamaya benzer düzenleme yapılmalıdır. İlkece asker, sivil tüm yurttaşların doğal ve sivil yargıda (mahkemelerde) yargılanmaları sağlanmalıdır.

4) Yüksek Askeri Şura kararlarına ve Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararlarına karşı yargı yolu açılmalıdır.

5) Terörle Mücadele Kanunu yürürlükten kaldırılmalıdır.

6) Bağımsız ve tarafsız yargının yapılandırılması için,

6–1. Adalet Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin değiştirilerek kabulü hakkında kanun,

6–2. Hakimler ve Savcılar Kanunu,

6–3. Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanunu

6–4. Avukatlık Kanunu

6–5. Anayasa Mahkemesinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun

6–6. Askeri Hakimler Kanunu

6–7. Askeri Mahkemeler Kuruluş ve Yargılama Usulü Kanunu

6–8. Askeri Yargıtay Kanunu

6–9. Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanunu

6–10. Danıştay Kanunu

6–11. İdari Yargılama Usulü Kanunu,

Değiştirilmelidir.

C) Demokrasi, insan hakları ve kültürel haklar çerçevesinde değiştirilmesi gereken yasalar:

Düşünce, dil, din, inanç ve kültür özgürlüklerini sınırlandıran, yasaklayan ve cezalandıran hükümler içeren aşağıdaki yasaların ilgili hükümleri yürürlükten kaldırılmalıdır.

Türk Ceza Yasası,

Sinema ve Müzik Eserleri Kanunu,

Radyo ve Televizyon Kuruluşu ve Yayın Kanunu,

Türkiye Radyo ve Televizyon Kanunu,

Siyasi Partiler Kanunu.

Örgütlenme özgürlüğünün ve ülke yönetimine katılma hakkının sağlanması için de

Siyasi Partiler Kanunu,

Milletvekili Seçimi Kanunu,

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun,

Sendikalar Kanunu,

Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı kanunu,

2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu,

Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu değişiklikleri,

Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu,

Grev ve Lokavt Kanunu

kapsamlı değişikliklere tabi tutulmalıdır.

Sivil otoritenin halk iradesine dayalı oluşundan hareketle, Milli Güvenlik Kurulu'nun Anayasal bir organ oluşuna son verilmelidir.

Milli Güvenlik Kurulu ve Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği Kanunu yürürlükten kaldırılmalıdır.

D) Uygulamada insan haklarının öne çıkan özel kategorileri konusunda tam bir kararlılık istiyoruz:

1) Genel Af ilan edilmelidir. Toplumsal barışın tesisi ve yüksek standartlı demokrasiye başlangıç için genel af gereklidir.

2) İfade özgürlüğü tam bir koruma altında olmalıdır.

3) BM İşkencenin Önlenmesi Sözleşmesi'ndeki işkence tanımı Ceza Yasası'na alınmalı, işkencenin önlenmesi için yasal, idari, yargısal ve eğitsel önlemler mutlaka alınmalıdır.

"İşkenceye sıfır tolerans" anlayışı sözde kalmamalı yaşama geçmelidir. Seçmeli Protokol onaylanarak *ışkenceciye toleransa* son verilmelidir!

4) F tipi cezaevleri ve Tek Kişilik Cezaevi uygulaması olan İmralı Özel Tip Cezaevi kapatılmalıdır. F tipi cezaevleri hücre (tecrit) esasına dayalıdır. Halâ tecrit amacından ve uygulamasından vazgeçilmiş değildir. Tecrite son verilmeli ve tutuklu ve hükümlülere insan onuruna saygı temelinde yaklaşılmalıdır.

5) İnanç özgürlüğü meselesi;

a) Devlet laiklik ilkesinin gereğini yerine getirmelidir. Dinler ve inançlar karşısında tam bir tarafsızlık sergilemelidir. Yurttaşların dini inançlarına karışmamalıdır. Bir dini, bir mezhebi desteklemekten ve taraf tutmaktan vazgeçmelidir. Zorunlu din dersi uygulamasına son vermelidir.

b) Alevi yurttaşların inancı ve kültürü üzerindeki baskılara ve ayrımcı uygulamalara son verilmelidir.

c) Başörtüsü sorunu, siyasi yaklaşımlarla değil insanların kişisel haklarına saygı çerçevesinde çözülebilir. Başörtüsü yasağı aynı zamanda kadına yönelik şiddettir. Yurttaşların kılık kıyafetine karışılmamalıdır. Özellikle kamu hizmeti alan pozisyonda bulunan öğrencilere yönelik baskıcı uygulamalara son verilmelidir.

d) Azınlık statüsündeki yurttaşlarımızın, eğitim alanında ve vakıflarının çalışmalarındaki yaşadıkları zorluklar; mülk edinmeleri, edindikleri mülklerin bakımını yaptırmaları ve tasarruflarda bulunmaları; kamu hizmetlerine girme ve yararlanmada karşılaştıkları sorunlara, insan haklarına saygı çerçevesinde yaklaşılmalı ve bu sorunları çözülmelidir. Azınlık statüsündeki yurttaşlarımıza gerek eğitim kurumlarındaki materyaller gerekse basın-yayın alanındaki kullanılan dille gerçekleştirilen aşağılayıcı, onur kırıcı üsluptan vazgeçilmeli; her türlü ayrımcı, dışlayıcı ve aşağılayıcı muameleye karşı çıkılmalıdır. Ermeniler, Rumlar, Museviler, Çingeneler (Romanlar), Asuriler, Keldaniler, Araplar, Süryaniler, Türkiye'nin diğer vatandaşları gibi, Türkler, Kürtler, Çerkezler, Gürcüler, Lazlar ve daha pek çoğu gibi, bu ülkenin sahibidir ve saygıdeğerdirler.

Tümümüz eşitiz ve kültürlerimiz, dillerimiz, inançlarımız eşdeğerdir.

Devlet nezdinde böyle muamele gösterilmelidir.

6) **Kadın hakları temel insan haklarıdır.** Hayatın her alanında erkeklerle kadınlar eşit olmalıdır. Yalnızca mal paylaşımı ve aile içi eşitlik değildir söz konusu olan. Kadına yönelik her türlü fiziksel, duygusal, cinsel ve ekonomik şiddetin ortadan

kaldırılması için idari ve adli önlemler artırılmalı ve uygulama sorunlarına son verilmelidir. İnsanlık nüfusunun yarısını oluşturan kadınlar, yaşamın tüm alanlarında da; okulda, evde, işyerinde, parlamentoda, siyasette, sivil toplum örgütlerinde aynı oranda temsil edilmelidir.

7) Çocuklar, gençler, engelliler ve yaşlılarla ilgili mevzuat ve uygulamalar kökten değiştirilmelidir. Engellilerle ilgili kısa bir bilgi verecek olursak;

a) Engellilerin %39'u okuma yazma bilmemektedir.

b) %50'ye yakını sağlık hizmetlerinden yararlanamamaktadır.

c) %78'i işgücüne dahil değildir.

8) **Cinsel eğilim hakkını** kullananlar, insan onuruna uygun muamele görmelidirler. Homofobiyle etkin mücadele edilmelidir.

9) **Kürt sorunu**, Türkiye'nin en temel sorunudur. Bu bir insan hakları ve demokrasi sorunudur. Ancak barışçıl ve demokratik yöntemlerle çözülebilir; şiddet sorunu çözmede araç olmaktan tamamen çıkartılmalıdır.

Bölge için ekonomik, sosyal ve kültürel boyutları olan bölgesel kalkınma ve gelişme planları hazırlanmalıdır. Bu planların oluşum ve uygulama sürecine, özellikle bölgedeki sivil toplum örgütleri ve meslek kuruluşlarının katılımı sağlanmalıdır. Yoksulluk sadece bölgeler arası gelişmişlik farkıyla açıklanabilir olmaktan çıkmıştır; aynı zamanda daha yoksul olan 'öteki' olan, ötelenen, reddedilen etnik kimlikle özdeşleşecek duruma gelmiştir.

Zorla göç ettirilenlerin mağduriyetleri giderilmelidir. Çıkarılan yasalar son derece yetersiz olup gerçek bir tazminden bahsetmek olanaksızdır. Köye gönüllü ve güvenlik içersinde dönüşün koşulları yaratılmalıdır.

Mağduriyetler için tazminat ödenmesi dahil, faizsiz kredi, malzeme ve benzeri destekleyici önlemlerle yaralar sarılmalıdır.

Koruculuk sistemine son verilmelidir.

Bölge mayınlardan temizlenmelidir.

Faili meçhul cinayetler, köy yakmalar, gözaltında ölümler ve tecavüzlerin failleri bağımsız yargı önüne çıkartılarak Geçmişle Yüzleşme ve Hesaplaşma sağlanmalıdır. Böylelikle Türkiye halklarının yaralanan vicdanı adaletle sarılabilir.

Kürt sorunu insan hakları ve demokrasi sorunu olma özelliğini taşımaktadır. O nedenle, baskı ile değil, insan hakları ve demokrasi değerleri ile konuya yaklaşmak gerekir. Herkes gibi Kürtler de kendi dillerini ve kültürlerini öğrenme, kullanma, koruma ve geliştirme hakkına sahiptir.

Ad yasaklarına, yerleşim alanlarının adlarının değiştirilmesi uygulamalarına son verilmelidir.

9 Haziran 2007 tarihinde Güneydoğu bölgesinde bulunan Siirt, Hakkari ve Şırnak İleri güvenlik bölgesi ilan edildi. Bu uygulama ile her üç şehre giriş ve çıkışlar izne tabiidir. Vatandaşlara ait bütün araçlar gerektiğinde güvenlik güçleri tarafından kayıt altına alınmaktadır. Bu uygulama T.C Anayasasının 15. maddesinin yanı sıra AİHS 15. maddesine de aykırıdır. Ve kişi güvenliği, özgürlüğü ile ilgili yasal ve anayasal hakları askıya almaktadır.

10) Demokrasinin, açıklık, katılımcılık ve çoğulculuk ilkesi gereği, hemen hemen pek çok parti programında yer aldığı gibi, herkes köyünün, kentinin ve ülkesinin yönetimine, kenti, köyü ve ülkesi için alınacak tüm karar süreçlerine katılımının sağlanması gerekir. Avrupa Konseyi Özerklik Şartı ve Kentli Hakları Deklarasyonu'nun yol gösterici ilkeleri benimsenmelidir.

11) Çevre, insanlığın ortak malvarlığından yararlanma, gelişme ve barış hakları dayanışma hakları başlığı ile Anayasal hüküm haline getirmelidir.

12) Türkiye fay hatları üzerindeki bir ülkedir. Büyük bir kısmı deprem riski taşımaktadır. Bilim insanlarının ve meslek örgütlerinin uyarıları doğrultusunda, konu ile ilgili olarak hükümetler düzeyinde inisiyatif alınmalı, yerleşim alanlarındaki imar

ve inşaa faaliyetleri kamunun desteği ile hızla gerçekteştirilmelidir. İnsanların hayatlarının deprem riski nedeniyle garantiye alınması devletin öncelikli görevi olmalıdır.

13) Çevre ile ve Küresel ısınma ile ilgili ulusalüstü belgelerin tarafı olunmalı, ülke içersinde o belgelerde yer alan ilkelere uygun davranılmalı ve halkın doğru bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi sağlanmalıdır. Mağduriyet yaşıyan bölgelerde önlemler hızla ve etkili biçimde alınmalıdır.

E) Ekonomik ve Sosyal Haklar Açısından yaklaşımımız:

İHD, insan haklar ve demokrasi ile, kalkınma ve gelişme arasında, başka bir ifadeyle, ekonomi arasında doğrudan bağ bulunduğu görüşündedir. O nedenle de, daha çok demokrasinin, daha çok özgürlüğün, ekmekle ilişkisini kurmaktadır. Siyasi demokrasi, ekonomik ve sosyal hakları elde etmenin, korumanın ve geliştirmenin güvencesini oluşturur.

Türkiye'nin siyasi demokrasisinin gerçekte bir demokrasiye tekabül etmeyip, otoriter/totaliter özellik taşıması, toplumun çeşitli sınıf ve tabakalarının, milli (toplam) gelirden aldığı payı da olağanüstü ölçüde etkilemektedir. Sınıf ve tabakalar arasındaki gelir dağılımıyla ilgili ilke, sosyal adalet ilkesidir. "Türkiye'de gelir dağılımı adaletsizliği vardır" demek bir durumu ifade eder. Adaletsizlik, aynı zamanda, kentler ve bölgeler arasında da keskindir. Bu durumun temel nedeni demokrasi eksikliğidir.

Sağlık hakkı, sosyal güvenlik hakkı, konut hakkı gibi haklarla ilgili olarak da, güvencelerin oluşabilmesi ancak siyasi demokrasi ile mümkündür. Türkiye'nin otoriter/totaliter sistemi, kimi konuların sorgulamasını da yasaklamaktadır. Örneğin savunma harcamaları kapalı bir alandır. Türkiye'nin neden dünyanın en büyük silah alıcısı ülkelerinden olduğu sorulamamakta ve cevaplandırılmamaktadır. Türkiye'nin parasız eğitim hizmetini yurttaşlarına sağlayabilmesi, kişi başına düşen ulusal gelirini arttırabilmesi ve her yurttaşına insan onuruna uygun koşullarda yaşama olanağı ve fırsatını sunabilmesi, siyasi sistemini insan hakları ve demokratik standartlara uygun hale getirmesine bağlıdır.

Sonuç olarak, insanlık ailesinin karşı karşıya bırakıldığı 'güvenlik mi özgürlük mü' ikilemine karşı kendi yurttaşlarına güvenen, güvenlikçilik yerine temel hak ve özgürlükleri esas alan, tüm sorunlarını demokratik yöntemlerle çözen ve farklılıkları zenginlik olarak addeden, tüm ötekileştirilenlerin sesi ve temsilcisi olan, ayrımcılığa uğrayanların haklarını kollayan, toplumsal barışı ve yoksullukla mücadeleyi temel hedef alan, insan onuruna uygun bir yaşam tesis edebilecek milletvekillerinden oluşan bir Parlamento çok şeyi değiştirir inancındayız.

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ

ÖRGÜTLENME ÇALIŞMALARI

Şubelerimizin yapısal sorunları ve şube üye ve yöneticileri ile genel merkez yöneticilerinin bir araya geldiği görüşmeler.

- 02.03.2007 Trabzon Şube ile toplantı: Katılanlar, Yusuf Alataş, Reyhan Yalçındağ Baydemir, Nejat Taştan, Emir Ali Türkmen, Faruk Duran, Öztürk Türkdoğan, Rıdvan Kızgın, Mihdi Perinçek ve Selahattin Demirtaş.
- 10.03.2007 Kayseri Şube ile toplantı. Katılanlar: Yusuf Alataş, Sevim Salihoğlu ve Feray Salman
- 29.06.2007 Gaziantep Şube ile toplantı. Katılanlar: Mihdi Perinçek ve Bekir Gürbüz.
- 26.08.2007 Kayseri Şube ile toplantı. Katılan: Necla Şengül.
- 14.09.2007 Trabzon Şube ile toplantı. Katılan: Sevim Salihoğlu ve Feray Salman

İNSAN HAKLARI ORTAK PLATFORMU (İHOP)

İnsan hakları alanında mücadele eden Helsinki Yurttaşlar Derneği, İnsan Hakları Derneği, İnsan Hakları ve Mazlumlarla Dayanışma Derneği ve Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi tarafından kurulan ve bağımsız bir dayanışma ve paylaşma ortamı olan İnsan Hakları Ortak Platformu (İHOP), Türkiye'de sivil toplumun karar alma süreçlerine etkili bir biçimde katıldığı ve diyalog ortamının sürdürüldüğu, insan hak ve özgürlüklerine saygılı, hukukun üstünlüğünün egemen olduğu katılımcı ve çoğulcu bir ortamın geliştirilmesi ve kalıcı kılınmasına katkıda bulunmayı hedeflemektedir.

İnsan Hakları Ortak Platformu,

insan hakları ve temel özgürlüklere saygıyı geliştirme ve bu hakların ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtma, insan hakları ve temel özgürlüklerin hukuki ve uygulama düzeyinde hayata geçirilmesi için inceleme, araştırma, saptama, değerlendirme, kamuoyu oluşturma yönünde faaliyet ve çaba gösteren kişi, grup ve sivil toplum örgütlerinin oluşturduğu insan hakları hareketinin, insan hak ve özgürlüklerin korunması ve yaygınlaştırılması ile hukukun üstünlüğü ilkesinin hayata geçmesinde önemli bir rol oynadığına inanmaktadır.

Bu nedenle, İnsan Hakları Ortak Platformu, Türkiye'deki insan hakları hareketinin kapasitesini, unsurları arasındaki işbirliğini ve hareketin genel etkisini güçlendirmeyi temel çalışma alanı olarak görmektedir.

İnsan Hakları Ortak Platformu,

İnsan hakları örgütlerinin kendi aralarında ve insan hakları hareketi içinde yer alan unsurlar arasında diyalogun ve dayanışmanın güçlendirilmesi gerektiğine,

İnsan haklarının her alanında sivil toplum ve sivil toplumun örgütlü kesimlerinin yasama ve yürütmeden sorumlu kamu otoritelerine görüşlerini açıklamaları, bilgi alışverişinde bulunmaları olanağının sağlandığı *açık, şeffaf ve düzenli diyalog ortamlarının* yaratılmasının, insan haklarına dayalı politikaların geliştirilmesi ve uygulanmasında ve katılımcı demokrasinin geliştirilmesinde öncelikli bir rol oynadığına inanır. İHOP açısından sivil diyalog, yalnızca danışma sürecini değil, aynı zamanda sivil toplumun kendi ihtiyaçları çerçevesinde politikaları etkilemesini de içerir.

İnsan Hakları Ortak Platformu,

Devletlerden, hükümetlerden, siyasi partilerden ve diğer iktidar odaklarından bağımsızdır.

Demokrasi, insan hakları ve temel özgürlüklere saygının birbiriyle ilişkili ve birbirini güçlendirdiğine inanır.

İnsan hakları ve temel özgürlüklerinin korunması ve geliştirilmesinde sivil toplumun önemli bir rol oynadığına inanır ve bu nedenle üyelerinin faaliyetlerini görünür kılmayı, üyelerinin insan hakları ve temel özgürlükler alanında yaptıkları faaliyetlere katma değer yaratmayı, üyelerinin kendi arasında ve diğer hak temelli çalışan sivil toplum kuruluşları arasında karşılıklı anlayış ve deneyim paylaşımını artırarak dayanışma ve işbirliği olanaklarını geliştirmeyi, güçlendirmeyi çalışma ilkesi olarak benimser.

Çalışmalarında insan haklarının evrensel değerlerini yaygınlaştırmaya çalışır.

Bu değerlere bağlı olarak platform,

- Kararlarını bütün üyelerinin katılımı ile alır.
- Faaliyetlerinin uygulanması ve sonuçlarından tüm üyelerini haberdar eder.
- Üyeleri arasında rol ve sorumluluk paylaşımını bütün faaliyetlerinde esas alır.
- Faaliyetlerinin tümünü üyelerinin katılımına ve kullanımına açar.

İNSAN HAKLARI ORTAK PLATFORMU'NUN STRATEJİK YAKLAŞIMI

İnsan Hakları Ortak Platformu'nun uzun erimli stratejisi, insan hakları alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının karar alma mekanizmasını etkileme kapasitelerinin geliştirilmesi ile ilgilidir. Güçlendirilmiş bir insan hakları hareketi içinde yer alan unsurlar arasında dayanışma ve işbirliği temeline dayanan ilişkilerinin düzeyinin artması, karar alma süreçlerini etkileme yeteneklerini de arttıracaktır. Bu nedenle, İnsan Hakları Ortak Platformu, birbiri ile ilişkili ve birbirini güçlendirici dört temel strateji üzerinden çalışmalarını yürütecektir.

A) Kapasite Geliştirme ve Eğitim:

İnsan Hakları Ortak Platformu'nun temel stratejisi, platform çerçevesinde bir araya gelmiş olan üye örgütlerin, insan hakları alanındaki çalışmalarının etkinlik düzeyini artırmaya, toplumsal alanda üye örgütlerin faaliyetlerini görünür kılmaya, üyeler tarafından belirlenmiş insan hakları ve demokrasi sorunlarını genel bağlamda ele alarak ülke politikalarının değişmesine yön verecek ortak analizleri gerçekleştirmeye ve insan hakları standartlarından sapmalara karşı ortak tepki gösterme kapasitelerini geliştirmelerine katkıda bulunmaktır. Bu strateji, temel olarak üç ayak üzerinde yükselmektedir:

(1) *Platformu oluşturan örgütlerin kendi iç örgütlenme kapasitelerinin güçlendirilmesi,*

- (2) Platformu oluşturan örgütlerin savunuculuk kapasitelerinin geliştirilmesi, ve
- (3) Platform üyesi örgütler arasında dayanışma ve işbirliği kapasitesinin güçlendirilmesi.

B) İnsan Hakları Hareketi

İnsan Hakları Ortak Platformu'nun ikinci temel stratejisi etkili, yaygın, sonuç alabilen bir insan hakları hareketini yaygınlaştırmaya yöneliktir. Bu stratejinin temel amacı, insan haklarının korunması ve yaygınlaştırılmasında sivil toplum ve sivil toplumun örgütlü kesimlerinin aktif rol üstlenme (*savunuculuk*) kapasitesinin güçlendirilmesine katkıda bulunmaktır. Bu strateji iki temel yönetime sahiptir:

- (1) İnsan hakları örgütleri ile diğer hak temelli çalışan örgütlerin paylaşım ortamlarını çoğaltmak;
- (2) İnsan hakları hareketinin kapasitesini geliştirmek.

C) Sistematik Diyalog ve Savunuculuk

Platformun üçüncü temel stratejik yaklaşımı, üyelerinin ve insan hakları hareketinin unsurlarının insan haklarına dayalı politikaların oluşturulması süreçlerine müdahale kapasitesinin güçlendirilmesi ile ilişkilidir.

Stratejinin amacı, hükümet ve kamu otoriteleri ile düzenli ve doğrudan bağlantı kurarak insan hakları konularındaki kaygıları iletmek, tavsiyelerde bulunmak, teknik alanlarda insan hakları örgütlerinin görüşlerinin alınmasını sağlamak ve bu görüşlerin ne ölçüde benimsendiğini izlemektir. Bu kapsamda üç alt strateji hayata geçirilecektir:

- (1) Yasama organlarına, politika oluşturma ve yasa yapma süreçlerine katılımı etkinleştirilmek,
- (2) İdari karar alma mekanizmalarında, izleme ve uygulama süreçlerinin denetlenmesinde ve yerel idarelerle işbirliğinin geliştirilmesine sivil katılımı etkinleştirmek,
- (3) İnsan hakları gündeminin Türkiye, bölgesel ve global alanda yaygınlaştırmak ve mekanizmalara erişimi etkinleştirmek.

D) İHOP Ağ Yapısının Geliştirilmesi

Dördüncü alt strateji, İnsan Hakları Ortak Platformu'nun yapısının geliştirilmesi ve İHOP'un stratejisini uygulaması ile ilgili olarak platformun sürdürülebilirliğinin sağlanmasına ilişkindir. Bu çerçevede

- (1) Yapının geliştirilmesi,
- (2) Strateji, politika ve iletişim,
- (3) Fon oluşturma-kaynak bulma ve sürdürülebilirlik

İNSAN HAKLARI ORTAK PLATFORMU'NUN ÇALIŞMA ALANLARI

Eğitim ve Kapasite Geliştirme

Toplumun insan haklarına yönelik bakışındaki zayıflık ve insan haklarına ilişkin kamu otoritelerinin caydırıcı davranış ve politikaları, insan hakları örgütlerinin kendilerini yenilemesinin ve geliştirmesinin önündeki en büyük engellerden birini oluşturmaktadır.

İnsan hak ve özgürlüklerinin korunması ve yaygınlaştırılması, katılımcı bir demokrasi kültürünün geliştirilmesi açısından aktivistlerin/savunucuların ve insan hakları örgütlerinin insan kaynakları ve örgütsel kurguları açısından güçlü ve sürdürülebilir bir kapasiteye sahip olmaları gerekir.

Kalıcı, güvenilir ve sürdürülebilir bir insan hakları ve demokrasi mücadelesi için sivil alanın güçlenmesi ve etkinleştirilmesinin önemli bir değer olduğu inancından hareketle; İnsan Hakları Ortak Platformu öncelikli olarak İHOP'un ve İHOP'u oluşturan insan hakları örgütlerinin ve bu örgütlerin üyelerinin belirlenen strateji doğrultusunda hedeflerine ulaşması için kapasitesinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

İnsan Hakları Hareketi

Demokratik bir kamuoyunun yaratılması ve karar verme süreçlerinin etkilenmesi açısından insan hakları hareketinin unsurları arasında geliştirilecek dayanışma ve paylaşım ortamları, deneyim ve bilgi paylaşımı yoluyla insan hakları hareketi içindeki unsurların kendi aralarındaki etkileşimini güçlendirmede temel bir rol oynamaktadır. Bu çerçevede İHOP kendi rolünü insan hakları hareketinin

güçlendirilmesi için gerekli olan ortamın kolaylaştırıcısı olarak görmektedir. Bu ortam, diğer kuruluşların insan hakları konularında duyarlılıklarının artırılması, bilginin, deneyimlerin ve görüşlerin paylaşılması, temel sorunlar üzerinde ortak anlayışların oluşturulması ve bu sorunlara yönelik ortak davranış biçimlerinin geliştirilmesini içermektedir.

Diyalog ve Savunuculuk

Platformun sivil diyalogunu geliştirme alanındaki yaklaşımı, üye örgütlerinin her düzeydeki ilgili kamu otoriteleri ile düzenli diyalog ve görüş alışverişine katılmasını içerir. Bu nedenle farklı paylaşım ve diyalog biçimleri geliştirilmesi ve üyelerinin kullanımına açılması önemli bir stratejik yaklaşım olarak ele alınmıştır. Bu yolla platform, üyelerinin politika oluşturma süreçlerine müdahalesini güçlendirmeyi hedeflemektedir.

İHOP Ağ Yapısının Geliştirilmesi

Diğer çalışma alanlarında etkili ve sistematik bir çalışmayı hayata geçirebilmek, platformun genişlemesi ve sürdürülebilmesini sağlamak amacıyla platformun yapısının geliştirilmesi ve sürdürülebilir kılınması temel bir öneme sahiptir.

Bu çerçevede, İnsan Hakları Ortak Platformu'nun gönüllülük politikasının oluşturulması, genişleme stratejisinin gerçekleştirilmesi, üyeleri arasındaki paylaşım ortamlarının çoğaltılması, üyeleri arasında ve dış dünya ile iletişiminin geliştirilmesi 2006—2007 programının öncelikli faaliyet alanları olarak belirlenmiştir.

2006 Faaliyet Programı

Eğitim ve Kapasite Geliştirme

1. Kapasite geliştirme seminerleri

Bu çerçevede İnsan hakları ihlallerinin izlenmesinde yeni yönetmelerin uygulanması için 27 Kasım-3 Aralık tarihleri arasında bir eğitim programı düzenlenmiştir. Bu programa İHD, mazlumder ve UAÖ Türkiye'nin çeşitli şubelerinden yaklaşık 30 kişi katılmıştır.

2. Yerel İnsan hakları Örgütlerinin İzleme ve Belgeleme Kapasitelerinin Geliştirilmesi (Ekipman Alımı)

İnsan hakları örgütlerinin yerel şubelerini desteklemek ve izleme faaliyetlerini güçlendirmek amacıyla bilgisayar, faks ve yazıcı alımları yapılmış ve ihtiyaçlar çerçevesinde İHD, mazlumder ve UAÖ-Türkiye'nin çeşitli şubelerine gönderilmiştir.

3. Uluslararası İnsan Hakları Standartlarının Etkili Kullanımı (Araştırma)

Türkiye'nin yasal mevzuatı ile uluslar arası insan hakları standartları arasındaki boşluğu saptamaya yönelik bir araştırmayı içeren bu çalışma 2007 yılı sonunda tamamlanacaktır.

4. İnsan Hakları Eğitimcilerinin Eğitim Kapasitesinin Geliştirilmesi

Ankara Üniversitesi SBF İnsan Hakları Merkezi ile 27 Ağustos- 4 Eylül tarihleri arasında düzenlenen sertifika programına İHD, mazlumder, UAÖ-Türkiye, HYD ve diğer bazı sivil toplum kuruluşlarından toplam 35 kişi katılmış ve sertifikalarını almışlardır. Bu katılımcıların büyük çoğunluğu daha sonra kendi örgütleri içinde düzenlenecek olan eğitim programlarında eğitici olarak gönüllü görev yapacaklardır.

İnsan Hakları Hareketi

1. İnsan Hakları Hareketi ile İletişimin ve Etkileşimin Geliştirilmesi

İnsan hakları örgütleri ve diğer hak temelli çalışan örgütler arasında iletişim, paylaşım ve güçbirliği yapılmasını hedefleyen bu çalışma çerçevesinde bir veri tabanı oluşturulmuştur. Bu veri tabanı aynı zamanda İHOP'un web sitesi üzerinde yayınlanarak insan hakları hareketi içinde yer alan bireysel ya da örgütsel yapıların birbirine temas etmesi, birbirinden öğrenmesi ve gelecekte işbirliği oluşturmalarına zemin hazırlayacaktır.

2. Şiddet ve İnsan Hakları Tematik Toplantısı

Kasım 2007 tarihinde gerçekleştirilecek olan bu tematik toplantıda şiddet ile uğraşan hak temelli örgütler ve insan hakları örgütleri ortak sorunları ve bunlara ilişkin çözüm önerileri üzerinde tartışacaklar ve ortaklaştıkları konuları kamu idaresi ile müzakere edeceklerdir. Toplantının hazırlıkları devam etmektedir.

3. Ayrımcılık ve İnsan Hakları Tematik Toplantısı

Kasım 2007 tarihinde gerçekleştirilecek olan bu tematik toplantıda ayrımcılık ile uğraşan hak temelli örgütler ve insan hakları örgütleri ortak sorunları ve bunlara ilişkin çözüm önerileri üzerinde tartışacaklar ve ortaklaştıkları konuları kamu idaresi ile müzakere edeceklerdir. Toplantının hazırlıkları devam etmektedir.

4. İnsan Hakları Hareketinin Raporlama Kapasitesinin Geliştirilmesi (Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Gölge Raporunun Hazırlanması)
İlk toplantısı 15 Eylül tarihinde yapılan ve farklı örgütlerden 35 kişinin katıldığı Alternatif Rapor hazırlama çalışmaları devam etmektedir.
5. İHOP Analitik Raporunun Hazırlanması
İnsan hakları ve hak temelli örgütlerin raporlar temelinde oluşturulacak olan ve genel eğilimlere işaret edecek olan rapor için hazırlıklar başlatılmıştır. Rapor Yıl sonunda yayınlanacaktır.

Diyalog ve Savunuculuk

1. İnsan Haklarının Etkili İzlenmesi
İnsan hakları ve demokrasiyi ilgilendiren alanlarda insan hakları örgütlerinin ve genelde insan hakları hareketinin müdahale gücünü artıracak bir izleme çalışması başlatılmıştır. İHOP internet sitesi üzerinde bir mevzuatta insan hakları veri tabanı hizmete sunulmuştur. Bu sayede kamu idaresinin tasarruflarına daha hızlı vakıf olma ve bunlar üzerinden görüş oluşturma süreçleri güçlenecektir.
2. Düşünceye Özgürlük Kampanyası
1 Ekim 2006 tarihinde başlatılan ve TCY ve TMK yer alan ifade özgürlüğünü kısıtlayıcı mevzuatın değiştirilmesini talep eden kampanya ile ilgili ayrıntılı bilgi ekte verilmiştir. Kampanya önümüzdeki dönemlerde de sürdürülecektir.
3. UCM Türkiye Koalisyonunun Kampanyasının Desteklenmesi
İHOP Koalisyonun geliştirilmesi sürecini desteklemektedir. Yapılan çalışmalar diğer bölümlerde ayrıntılı olarak aktarılmıştır.

İNSAN HAKLARI ORTAK PLATFORMU DÜŞÜNCEYE ÖZGÜRLÜK KAMPANYASI 30 EKİM – 9 Şubat 2007

“Düşünceye Özgürlük” kampanyası yasama ve yürütme organlarının, ifade özgürlüğü üzerindeki yasal kısıtlamaları ortadan kaldıracak bir reform programı oluşturmak üzere harekete geçmesini sağlamak amacıyla 30 Ekim 2006 tarihinde başlatılmıştır. İnsan Hakları Ortak Platformu Sekreteryaasının koordinasyonunda yürütülen kampanya öncelikli olarak TCK'nın 301. maddesinin kaldırılması için kamuoyu baskısı yaratmaya çalışmıştır. Kampanya kapsamında gerçekleşen etkinlikler şöyle:

BASIN AÇIKLAMALARI

- **30 Ekim 2006 – Ankara:** Kampanya açılışı niteliğinde gerçekleştirilen basın açıklamasında, ifade özgürlüğü balonları uçurularak TBMM'den, 301. madde öncelikli olmak üzere düşüncenin ve ifadenin önündeki engellerin bir an önce kaldırılması istenmiştir.
- **6 Kasım 2006 – Ankara:** Kampanya kapsamında gerçekleştirilen “Yasaksız, Korkusuz, Tehditsiz Konuşmak İstiyorum” imza kampanyasının açılışı yapıldı. Basın açıklamasında kampanya metni okunmuştur.
- **9 Şubat 2007- Ankara:** Barış Girişimi ile birlikte hazırlanan TCK 301. maddenin kaldırılmasına ilişkin yasa tasarısı ve gerekçesi 9 Şubat 2007 tarihinde TBMM önünde yapılan bir basın açıklamasıyla kamuya paylaşılmıştır. TCK 301. maddenin kaldırılmasını öngören yasa tasarısına ve kampanyaya 100 sivil toplum örgütü destek vermiştir.

BASIN TOPLANTISI

- **23 Kasım 2006 – Ankara:** Gazetelerin Ankara temsilcilerine yönelik düzenlenen basın toplantısı Ankara'da Neva Palas Otel'de yapılmıştır. Toplantı Ayhan Bilgen, Bülent Atamer, Levent Korkut ve Feray Salman'ın katılımıyla gerçekleşmiş, toplantıya 9 basın mensubu katılmıştır (Radikal, Evrensel, Yeni Asya, Zaman, Demokrasi, Türkiye gazeteleri).

- BASIN BİLDİRİSİ

TCK'nın 301. maddesinin kaldırılmasına ilişkin Barış Girişimi ile birlikte hazırlanan yasa tasarısı önerisi basına ayrıca gönderilmiştir.

LOBİ ÇALIŞMALARI

- **TUSİAD Ankara Temsilcisi ile Görüşme:** 1 Kasım 2006 tarihinde Levent Korkut TUSİAD ile görüşmüş kampanyaya ilişkin bilgi ve görüş paylaşmıştır.

- **Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri ile Görüşme:** 1 Kasım 2006 tarihinde Türkiye'ye ziyarette bulunan Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri Thomas Hammerberg ile bir görüşme yapılmış, görüşme sırasında Türkiye'deki ifade özgürlüğüne ilişkin kısıtlılıklar gündeme getirilmiştir. Görüşmeye, İHD, Mazlumder, UAÖ Türkiye Şubesi kendi kurumsal kimlikleri ile Feray Salman'da İHOP Genel Koordinatörü sıfatıyla katılmıştır.

- **Başbakan Yardımcısı-Dış İşleri Bakanı Abdullah Gül ile Görüşme:** 16 Kasım 2006 tarihinde kampanya amacının ve taleplerinin iletilmesi için Abdullah Gül ile bir görüşme yapılmıştır. Görüşmeye Ümit Fırat, Yusuf Alataş, Ayhan Bilgen, Sema Alban Atamer, Feray Salman ve Yılmaz Ensaroğlu katılmıştır. Görüşmede 301. maddenin değiştirilmesi değil kaldırılması gerektiği üstünde durulmuştur. Toplantıya yoğun bir basın ilgisi olduysa da ertesi gün basın konuya yeterince yer vermemiştir.

- **Milletvekillere Yasa Teklifi Tasarısı Önerisinin Gönderimi:** 9 Şubat 2007 tarihinde yapılan basın açıklamasıyla birlikte, TCK'nın 301. maddesinin kaldırılmasına ilişkin Barış Girişimi ile birlikte hazırlanan yasa tasarısı önerisi milletvekillere kurye ile gönderilmiştir.

KAMUOYU ETKİNLİKLERİ

- **"Yasaksız, Korkusuz, Tehditsiz Konuşmak İstiyorum" İmza Kampanyası:** İmza kampanyası kapsamında imza föyleri bastırılmış, imza pankartları hazırlanmış, kampanya sloganlarının yer aldığı uçan balonlar hazırlanmış, kampanya rozeti ve afişi bastırılarak tüm malzemeler şubelere ve gruplara gönderilmiştir. Şubelerin ve grupların olduğu 25 farklı ilde bugüne kadar 18 binden fazla imza toplanmıştır. İmza kampanyasında kullanılmak üzere üretilen 6000 adet rozet de kampanyaya katılanlara dağıtılmıştır. Kampanya rozeti de yine Sayın Emre Senan tarafından gönüllü olarak tasarlanmıştır.

İmza kampanyası kapsamında toplanan imzalar, 9 Şubat 2007 tarihinde yapılan basın açıklamasının ardından TBMM Başkanı Bülent Arınç'ın özel kalemine verilmiştir.

Bülent Arınç kampanya kapsamındaki görüşme talebini olumlu yanıtlamamıştır.

- **Gazete İlanı :** TCK 301. maddeye karşı 164 yazar, çizer, sanatçı ve akademisyenin ve imza standlarından ve internet sitesinden imza kampanyasına katılan toplam 14.000 kişi adına "TBMM'ye Çağrı" adlı aşağıdaki metin 01 Ocak 2006 tarihinde Radikal ve Yenişafak gazetelerinde yayımlanmıştır.

- **Uluslararası Konferans: İfade Özgürlüğü: İlkeler ve Türkiye:** Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi İnsan Hakları Merkezi ile ortaklaşa ifade özgürlüğü üzerine 30 Kasım-2 Aralık 2006 tarihleri arasında Ankara'da bir uluslararası konferans düzenlenmiştir. Konferans insan hakları ve demokrasi savunucularının Türkiye'de ifade özgürlüğüne ilişkin karşılaştıkları yeni zorlukları tartışmayı hedeflemiştir. Konferansa yaklaşık 600 kişi katılmıştır. Ayrıca Anadolu Ajansı, Evrensel, Birgün, Radikal, Yeni Asya, Milliyet, Akademisyen gazeteleri tarafından takip edilmiştir.

KAMPANYA YAYINLARI VE GÖRSEL MALZEMELERİ

İnternet Sitesi: Kampanya kapsamında hazırlanan www.ihopdusunceozgurlugu.org adresi üzerinden bugüne değin 3500'e yakın imza toplanmıştır. Hazırlanan web sitesinde imza kampanyasının yanı sıra kampanya spot filmleri, kampanya etkinlikleri hakkında haberler, ifade özgürlüğü hakkında çeşitli belgeler ve daha önce ifade ve düşünce özgürlüğüne ilişkin gerçekleştirilen çalışmalar yer almaktadır.

Billboard Afişleri : Grafik Tasarımcısı ve öğretim üyesi Emre Senan tarafından hazırlanan billboard afişleri Ankara'da, İstanbul'da, Kayseri'de, Kütahya'da, Batman'da, Kocaeli'de, Diyarbakır'da asılı kalmıştır.

Kampanya Afişleri: Tasarımı Emre Senan tarafından hazırlanan üç çeşit 3000 adet afiş bileşen örgütlerin gruplarının olduğu illerde kamuya açık yerlere asılmış ve diğer sivil toplum örgütlerine gönderilmiştir.

Kampanya Rozeti: Tasarımı Emre Senan tarafından hazırlanan rozetler gruplarının olduğu illerde kamuya açık etkinliklerde kampanyaya katılanlara dağıtılmıştır.

Kampanya Balonları: Kampanya sloganlarının yer aldığı uçan balonlar hazırlanmış, balonlar yine gruplara ve şubelere dağıtılmış, etkinliklerde kullanılmıştır.

Kampanya Video Filmi: Kampanya kapsamında iki adet spot video film hazırlanmıştır. Film internet sitesinde yayımlanmıştır.

EĞİTİM ÇALIŞMALARI

İNSAN HAKLARI SAVUNUCULARI EĞİTİM PROJESİ
İHD, MAZLUMDER, AUÖ-TÜRKİYE ŞUBESİ
BİLGİ NOTU
19 Eylül 2007

Projenin Genel Amacı: Türkiye'deki insan hakları durumunu Uluslar arası ve bölgesel insan hakları standartlarına uygun duruma getirmektir.

Projenin Hedefi: İnsan Haklar Derneği, Mazlumder ve Uluslararası Af Örgütü'nün yerel şubelerinin kapasitelerini güçlendirmek.
Projenin toplam süresi: 2,5 yıl

Projenin Genel Faaliyetleri:

- I. Her üç örgütün yerel şubelerine destek veren üyelere yönelik temel insan hakları konularında üç eğitim başlığını kapsayan bir eğitim programı verilecektir. Eğitim başlıkları şöyledir:
 - İnsan Hakları Hukuku Eğitimi
 - İzleme, Belgeleme ve Raporlama Eğitimi
 - Kurum İçi Örgütlenmenin Güçlendirilmesine Yönelik Eğitim
- II. Eğitim programlarını uygulamak için üç örgütten toplam 48 eğitimciden oluşan bir grup oluşturulacaktır. Eğitimcilerin örgütlere göre dağılımı aşağıdaki gibidir.

	İnsan Hakları Araçları	Raporlama	İç örgütlenme
İHD	8 EĞİTİMCİ	8 EĞİTİMCİ	8 EĞİTİMCİ
MAZLUMDER	5 EĞİTİMCİ	8 EĞİTİMCİ	5 EĞİTİMCİ
UAÖ	3 EĞİTİMCİ		3 EĞİTİMCİ

- III. Her üç örgütten 300 aktivist temel insan hakları ve kabiliyetleri konusunda eğitim alacak ve 48 eğitimci ise eğitimlik tecrübesi kazanacaktır.

	Eğitim Alacak Üyelerin Örgütlere Dağılımı
İHD	150 Kişi
MAZLUMDER	100 Kişi
UAÖ	50 Kişi

- IV. Her örgüt, gelecekte uygulayacağı eğitim programları ile ilgili olarak bir strateji geliştirecektir.

UYGULANAN ETKİNLİKLER

1. **Nisan- Mayıs 2006 - İhtiyaç Analizi Raporu:** Üç örgütün eğitim ihtiyaçlarını belirlemek üzere bir ihtiyaç analizi değerlendirme raporu hazırlandı.
2. **11 Mayıs 2006 – Yürütme Kurulu Toplantısı**
3. **12-14 Mayıs 2006 - Strateji Eğitimi:** Mayıs-12-14 2006 tarihlerinde Ankara'da bir Strateji Toplantısı gerçekleştirildi. Bu toplantının amacı insan hakları örgütleri için bir strateji eğitimi geliştirmektir. Program tüm zamanlı 2 günlük bir eğitim çalışmasını kapsıyordu.
4. **16-18 Haziran 2006 - Proje Başlangıç Toplantısı:** 16-17-18 Haziran 2006 tarihlerinde "Proje Başlangıç Toplantısı" düzenlendi. 16 Haziran'da, her üç örgütün temsilcileri ile uluslar arası sekiz uzman bir araya geldi.
5. **19 Haziran 2006 - Proje Açılış Resepsiyonu:** 19 Haziran 2006 tarihinde Proje açılış resepsiyonu Ankara Best Otelde düzenlendi.
6. **Haziran 2006 - Bülten-1:** Proje aktivitelerinin anlatıldığı Bültenin ilk sayısı Haziran 2006 tarihinde çıktı.
7. **17 Aralık 2006 – 2. Yürütme Kurulu Toplantısı**
8. **5 Eylül 2007 – Üç grubun eğitimcileri ve Uzmanlarıyla bir araya gelinen bir atölye çalışması**
9. **30 Eylül 2007 – Bülten -2:** Proje aktivitelerinin anlatıldığı Bültenin ikinci sayısı Eylül 2007 tarihinde basılacaktır.

A. İNSAN HAKLARI ARAÇLARI GRUBU

- a. **15-17 Eylül 2006 - İnsan Hakları Araçları Grubu “Geliştirme Toplantısı:** 15-16-17 Eylül 2006 tarihlerinde Ankara Mola Otelde yerel ve uluslar arası uzmanların katılımıyla eğitim modüllerinin belirlendiği ilk geliştirme toplantısı düzenlendi.
- b. **İnsan Hakları Araçları Grubunun Eğitimcilerinin Belirlenmesi:** Her üç örgüt insan hakları araçları grubunda eğitimci olarak görev yapacak üyeleri netleştirdiler.
- c. **İnsan Hakları Araçları Grubu “Eğitici Eğitimleri”:** Farklı illerden ve farklı örgütlerden gelen 16 katılımcı ile gerçekleştirilen insan hakları araçları grubunun eğitici eğitimi yerel ve uluslararası uzmanların katılımıyla 9-12 Kasım 2006 ve 6-7 Eylül 2007 tarihlerinde iki aşamalı olarak gerçekleştirildi.
- d. **İnsan Hakları Eğitimi Kitabı Ve Eğitici Rehberi:** Eğitimlerde kullanılmak üzere yerel ve yabancı uzmanlar tarafından geliştirilen insan hakları araçları kitaplarının son düzelteleri yapıldıktan sonra Ekim 2008 tarihlerinde baskıya verilmesi planlanmaktadır.

B. RAPORLAMA GRUBU

- a. **15-17 Aralık 2006 - Raporlama Grubu “Geliştirme Toplantısı:** 15-17 Aralık 2007 tarihlerinde bu başlıkla ilgili olarak yerel ve yabancı uzmanlar bir araya geldiler.
- b. **Raporlama Grubu Eğitimcilerinin Belirlenmesi:** Her üç örgüt raporlama grubunda eğitimci olarak görev yapacak üyeleri netleştirdiler.
- c. **Raporlama Grubu “Eğitici Eğitimi”:** İkinci grubun eğitici eğitimleri 11-12 Mart 2007 ve 12-15 Nisan 2007 tarihlerinde iki aşamalı olarak gerçekleştirildi.
- d. **Raporlama Kitabı:** Raporlama grubu için “İnsan Hakları İhlallerini İzleme ve İhlallerle Müdahale Etme” Başvuru Kitabı ve Eğitici El Kitabı olmak üzere iki kitap basıldı.

C. İÇ ÖRGÜTLENME GRUBU

- a. **İç Örgütlenme “Geliştirme Toplantısı”:** : 26-29 Ocak 2007 tarihlerinde yapıldı.
- b. **İç Örgütlenme Grubu Eğitimcilerinin Belirlenmesi:** Her üç örgüt iç örgütlenme grubunda eğitimci olarak görev yapacak üyelerin büyük çoğunluğunu netleştirdiler.
- c. **İç Örgütlenme Eğitici Eğitimi:** Üçüncü grubun eğitici eğitimleri 23-26 Mart 2007 tarihlerinde İzmir’de gerçekleştirildi.
- İç Örgütlenme Kitabı:** İç Örgütlenme grubu için “Örgüt Yönetimi” başlıklı başvuru kitabı ve eğitici el kitabı olmak üzere iki kitap basıldı.
- d.

İnsan Hakları Derneği	MAZLUMDER
1. Seminer: İnsan Hakları Araçları Grubu Seminerin yapılacak il: ANKARA Tarih: 6-7 Ekim 2007	1. Seminer: İnsan Hakları Araçları Grubu Seminerin yapılacak il: GAZİANTEP Tarih: 27-28 Ekim 2007
2. Seminer: İnsan Hakları Araçları Grubu Seminerin yapılacak il: VAN Tarih: 24-25 Kasım 2007	2. Seminer: Raporlama Grubu Seminerin yapılacak il: URFA Tarih: 12-13 Ocak 2008
3. Seminer: Raporlama Grubu Seminerin yapılacak il: ELAZIĞ Tarih: 15-16 Aralık 2007	3. Seminer: Raporlama Grubu Seminerin yapılacak il: ANKARA Tarih: 23-24 Şubat 2008
4. Seminer: Raporlama Grubu Seminerin yapılacak il: İZMİR Tarih: 2-3 Şubat 2008	4. Seminer: İç Örgütlenme Grubu Seminerin yapılacak il: İZMİR Tarih: 5-6 Nisan 2008
5. Seminer: İç Örgütlenme Grubu Seminerin yapılacak il: ÇANAKKALE Tarih: 15-16 Mart 2008	ULUSLAR ARASI AF ÖRGÜTÜ-TÜRKİYE ŞUBESİ
6. Seminer: İç Örgütlenme Grubu Seminerin yapılacak il: MERSİN Tarih: 17-18 Mayıs 2008	1. Seminer: İnsan Hakları Araçları Grubu Seminerin yapılacak il: ESKİŞEHİR Tarih: 3-4 Kasım 2007
	2. Seminer: İç Örgütlenme Grubu Seminerin yapılacak il: MALATYA Tarih: 26-27 Nisan 2008

ULUSLARARASI CEZA MAHKEMESİ TÜRKİYE KOALİSYONU FAALİYETLERİ

Uluslararası Ceza Mahkemesi Koalisyonu'nun temelleri, 2003 yılında İnsan Hakları Derneği, Türkiye İnsan Hakları Vakfı ve Uluslararası İnsan Hakları Federasyonu'nun 18-21 Eylül 2003 tarihleri arasında, Ankara'da ortaklaşa düzenledikleri ve güney ve Doğu Akdeniz ülkelerinde insan hakları mücadelesi veren sivil toplum kuruluşlarının katıldığı "11 Eylül ve Sonrasında İnsan Hakları ve İnsancıl Hukukun Askıya Alınması Girişimi" seminerinin ardından atıldı. Seminerin ardından hazırlanan Ankara Bildirgesinde Katılımcılar, soykırım, insanlığa karşı işlenen suçlar ve savaş suçlarını ortadan kaldırmak ve bu suçların işlenmesini önlemek için bölgedeki ülkelerin hepsini Uluslararası Ceza Mahkemeleri Statüsünün onaylanmasını hızlandırmaya, UCM uygulama mevzuatını iç hukuklarında benimsemeye davet ettiler.

Bu seminerin ardından, UCM Koalisyonu'nun oluşturulması konusunda İnsan Hakları Derneği, Türkiye İnsan Hakları Vakfı, Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi ve Mazlumder UCM Türkiye Koalisyonu'nun oluşturulması konusunda ilk adımı attılar ve İHD, TİHV, FIDH ve UCM için Uluslararası Koalisyon'un işbirliği ile Ankara'da 16-17 Haziran 2005 tarihlerinde geniş bir katılımı UCM için Türkiye Koalisyonu'nun güçlendirilmesine yönelik bir çalışma toplantısı gerçekleştirdiler. Bu toplantı, UCM için Türkiye Koalisyonu'nun kuruluşuna da vesile oldu.

Toplantı sonunda UCM Koalisyonu'nun oluşum sürecinde yer alan örgütler 17 Haziran 2005 tarihinde yaptıkları basın açıklamasında aşağıdaki konuların altını çizdiler:

- “Türkiye, mümkün olan en kısa zamanda Uluslararası Ceza Mahkemesi’ni (UCM) kuran Roma Statüsü’ne katılmalıdır.
- Başbakan Recep Tayyip Erdoğan’ın Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi’nde 8 Ekim 2004 tarihinde yaptığı konuşmasında dile getirdiği, Türkiye’nin UCM Statüsü’ne kısa sürede taraf olacağına dair taahhüdü de hatırlatırız.
- UCM Ulusal Koalisyonu, UCM Statüsü’nün geliştirilmesi yönünde çabalarını sürdürecektir.
- Ulusal Koalisyon bu konuda sürekli çalışarak TBMM’ye Hükümette, kamuoyuna ve medyaya yönelik bir çalışma planını uygulayacaktır.
- Türkiye’de İnsan Hakları Derneği, Türkiye İnsan Hakları Vakfı, Uluslararası Af Örgütü Türkiye Temsilciliği, İnsan Hakları Gündemi Derneği, Mazlum-Der, Helsinki Yurttaşlar Derneği’nden oluşan UCM Ulusal Koalisyonu’nun yeni katılımlarla genişletilmesinin gerekli olduğu saptanmıştır.”

Bu açıklamanın ardından bir strateji toplantısı yaparak kampanya programını oluşturma hedefini önüne koyan UCM Koalisyonu, bu hedefini 23-24 Eylül 2006 tarihlerinde İnsan Hakları Ortak Platformu’nun katkıları ile gerçekleştirmiştir.

UCM Koalisyonu’nun Vizyonu

Türkiye’de ve dünyada soykırım, insanlığa karşı suçlar ve savaş suçlarının işlenmemesi, etkin soruşturma ve kovuşturmanın sağlanması, cezasızlığın sona ermesi ve hukukun üstünlüğünün tam ve etkili bir biçimde sağlanması için Türkiye’nin UCM’Yİ kuran Roma Statüsü’ne taraf olmasını sağlamaktır.

UCM Koalisyonu’nun Misyonu

UCM Koalisyonu, yasama ve yürütme organlarının Roma Statüsüne taraf olunması konusunda ikna edilmesini sağlayacak araç ve yöntemleri biraraya getirerek ulusal ve uluslararası kamuoyu baskısı oluşturmak için çalışır.

UCM Koalisyonu’nun Stratejik Hedefleri

Koalisyonun stratejik hedefi, güçlü ve yaygın bir koalisyon yapısı oluşturmak ve etkili bir kampanya yürütmektir.

UCMK KURUCU ÖRGÜTLER

Diyarbakır Barosu

Helsinki Yurttaşlar Derneği

İnsan Hakları Derneği

İnsan Hakları Gündemi Derneği

Mazlum-Der

Türkiye İnsan Hakları Vakfı
Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi

UCM KOALİSYONUNUN ÇALIŞMALARI

UCM Koalisyonu 23-24 Eylül 2006 tarihinde yapılan strateji çalışmasından sonra Ekim ayı ile birlikte UCM Türkiye koalisyonunu görünür kılarak çalışmalarına başlamıştır.

Çalışmalarına devam eden UCMK'nın dönem sözcülüğünü İHD adına MYK üyesi Av. Öztürk Türkdoğan yapmaktadır.

UCM Koalisyonu 2007 yılı içinde bir bülten çıkarmış, internet sayfası (www.ucmk.org.tr) oluşturmuştur. 2007 ve 2008 yılı çalışma programı yapılmıştır.

UCM KOALİSYONUNUN BASIN AÇIKLAMALARI

26 Haziran 2007 İşkence görenlerle dayanışma günü açıklaması

17 Temmuz 2007 Uluslar arası Adalet Günü açıklaması

BARIŞ ÇALIŞMALARI

Savaşa karşı en etkin çalışma barış için çalışmak ve her yerde barışın dilini ve kültürünü geliştirmeye çalışmak çok önemlidir. Özellikle 11 Eylülden sonra bölgemizin içine girdiği savaş, ülkemizde 25 yılı aşkın süren çatışmalar barışın acil bir ihtiyaç olduğu ve bu konuda daha kapsamlı bir çalışmanın yürütülmesi gerektiği bu bakımdan 2005 tarihinde Bir grup barış aktivisti, İnsan Hakları örgütleri, demokratik kitle örgütleri, akademisyenler, kanaat önderleri, STK'lar bağımsızlar kısacası barış konusunda çalışma yapmak isteyenlerle 2005 yılından beri yürütülen barış çalışmasının içinde olmuştur. Barışın tesisinin zor bir süreç olduğu yeni bir anlayışa ihtiyacımız olduğu, çatışma ve şiddetin giderek yükseldiği, Kürt sorununun demokratik barışçıl çözümü konusunda çabaları birleştirmek amacıyla İHD böyle bir çalışmanın içinde olmuştur.

19 Aralık 2006 tarihinde Türkiye'nin 324 barış savunucusu ve vicdan sahibi insanı bir bildiri yayınladı. Bunun arkasından 13-14 Ocak 2007 tarihinde "Türkiye Barışını Arıyor" konferansı yapıldı bu konferansa, akademisyenler, sivil toplum örgütleri, sanatçılar, siyasi parti temsilcileri ve Türkiye'nin 7 bölgesinden gelen katılımcılar ile birlikte konferans gerçekleştirilmiştir. Açılış konuşmasını Yaşar Kemal yapmış "Ya gerçek Demokrasi ya hiç" cümlesi konferansa damgasını vurmuştur. Konferansın sonuç program taslağı aşağıda ki gibidir.

15.01.2007

GİRİŞ

Geçen yılın Nisan ayında Ankara'da başlayan İzmir, Mersin, İstanbul, Samsun ve Diyarbakır'da gerçekleştirilen konferanslar ile devam eden barış arayışı, iki günlük çalışmamızla yeni bir aşamaya gelmiştir.

Bu süreçte barışın gerçekleştirilmesi için neler yapılabileceği en geniş biçimde tartışıldı. Her bölgeden toplumsal çapta temsil özelliği olan yüzlerce aydın, yazar, sanatçı, sendikacı, siyasetçi, işveren her yaştan kadın ve erkek bir araya gelerek bir barış projesinin ilk adımlarını attılar.

Barışı programlamak, silahların susmasını ve şiddetin son bulmasını, vicdanen ve ahlaken istemekten öte, etkili bir eylem planı haline getirmek demektir. Barışı programlamak, siyasi, ekonomik, kültürel, psikolojik boyutları olan toplumsal bir inşa sürecidir. Bugün hepimizin katkısı ile bu adımı atabilecek noktaya geldik.

Üstlendiğimiz görevin önemini biliyoruz.

Güçlüklerini de biliyoruz.

Ancak, Türkiye'nin tarihsel birikiminin bu çabaya güçlü bir temel sunacak kadar köklü olduğunu da biliyoruz.

Türklerin, Kürtlerin ve tüm halkların birlikte ve kendileri için yeni bir hayat kurmayı içtenlikle ve derin bir hasretle istediklerinden de eminiz.

Birinin kazancı diğerinin de kazancı olacaktır. Kürt sorununun barışçı ve demokratik çözümü yalnızca Kürtlerin değil başta Türkler olmak üzere bölgenin bütün halklarının gününü ve geleceğini aydınlatacaktır. Barış hepimizin ortak mücadelesi ile ve hepimiz için kazanılacaktır.

Konferansımız, hukuki, siyasi, kültürel ve ekonomik boyutları ile bir barış programı geliştirilmesinin ana çizgilerini oluşturmuştur.

Barışın ince uzun yolunun gelecek aşamalarını planlamak, süreçleri ve kurumları gözlemlemek, yeni önerileri, girişimleri toplumla paylaşacak genişliğe ve işlev zenginliğine kavuşturmak, konferansımızın önümüze koyduğu temel görevdir. İki gün boyunca yapılan çalışmalar sonucunda genellikle üzerinde birleşilen görüş ve önerileri aşağıdaki başlıklar altında özetlenebilir:

SIYASAL ÖNERİLER

1) Kürt sorunu "şiddet ve terörizm sorunu" olarak adlandırılmaktan vazgeçilmelidir.

Çünkü sorunun tarafları sadece silah taşıyan güçler değildir.

Sorun kentiyle kıryla, sivil toplumu, siyasi örgütleri, resmi kurumları ve diğer sosyal kesimleriyle tüm Türkiye'nin sorunudur. Sorun, esas olarak sosyal barışın ve adaletin tesisi sorunudur. Bu nedenle her kesimin ortak bir vicdan muhasebesiyle, ortak aklın oluşturulmasıyla çözülebilecektir.

2) Silahlı çatışmaların karşılıklı olarak acilen durdurulması, sivil çözümlerin üretilebilmesi için zaman kazanılmasına ve zemin hazırlanmasına olanak verecektir. Ateş kesin kalıcılaşması, şiddetsizlik ortamının sürekli hale getirilmesi, barış çalışmalarının başarı kazanmasını mümkün kılacaktır. Bizatihi bu kapsam da bir toplantının yapılması bile ateşkesin yarattığı olumlu iklim sayesinde.

3) Barış dilde başlatılmalı; ötekileştirici, yabancılaştırıcı ve düşmanlaştırıcı tüm söylemler terk edilmeli, siyasetin dili, şiddete yol açan ayrımcılıktan ve milliyetçilikten arındırılmalıdır. Siyasette soy mensubiyetine dayandırılan milliyetçi söylem ve özcü yaklaşımlar, karşıtını da doğurmakta, yurttaşlar arasındaki güven ve birlik ortamının oluşmasına zarar vermektedir.

4) Kürtlerin siyasi alanın aktif özneleri olabilmesinin önündeki tüm engeller kaldırılmalıdır. Bunun için;

* Bugünkü yüksek seçim barajı, adil temsilin önünde bir engel olmaktan çıkarılmalıdır.

* Siyasi partilerin faaliyetlerini kısıtlayıcı ve yasaklayıcı tüm yasal engeller kaldırılmalı, demokrasinin ve siyasi alanın tesisinde bağımsız ve etkin bir rol oynamalarının yolunu açacak yeni bir siyasi partiler yasası çıkarılmalıdır.

* Yerinden yönetimin yolu açılmalı, böylelikle temsil ve katılımın önündeki engeller kaldırılmalıdır.

* Toplumun, tüm unsurlarıyla müzakerelere katılabileceği ve çeşitli çözüm önerileri geliştirebileceği özgürlükçü ve barışçıl bir siyasi iklimin oluşturulmasına çalışılmalıdır.

* Kürtlerin siyasi temsilcileri ve partileri, barışın tesisi sürecinde her düzeyde meşru ve gerçek muhataplar olarak kabul görmelidir.

5) Birlikte yaşama iradesinin bir ifadesi olarak; dışlayıcı tanımlardan ayıklanmış bir ortak siyasi kimliğin oluşmasını sağlayacak şekilde bütün yurttaşların hukuksal eşitliğini ve özgürlüğünü güvence altına alan ve onları eşit haklar ve sorumluluklar ile donatan yeni bir anayasa hazırlanmalıdır.

6) Barışın inşa edilmesinde, çatışmalarda evlatlarını kaybetmiş anaların oluşturacakları ortak bir komisyon, barış çabalarımızı çok güçlendirecektir.

7) Kadınların her düzeyde sivil, resmi ve siyasi kurum ve kurullarda yer almalarının önündeki tüm yasal ve fiili engeller kaldırılmaya çalışılmalıdır.

8) Toplumsal, kamusal ve siyasi yaşama katılımı sağlayacak, planlanmış ve kamuoyu vicdanını rencide etmeyecek bir siyasi af veya demokratik katılım programı yürürlüğe konmalıdır.

9) Olağanüstü hal rejiminin tüm izleri silinmeli ve olağan şartların ve hukukun geçerli olduğu bir yaşam biçimine geçilmelidir. Bunun için;

* Faili meçhul cinayetler aydınlatılmalı, suçlu resmi görevliler korunmamalı, adil bir şekilde yargılanıp cezalandırılmalıdır.

* Koruculuk sistemi kaldırılmalı, korucular sosyal güvenceleri ile birlikte başka istihdam alanlarına kaydırılmalıdır.

* Zorunlu göçün neden olduğu ekonomik, sosyal ve psikolojik tüm yıkımların etkilerini giderecek önlem alınmalıdır.

* Bütün bölge acilen mayınlardan temizlenmelidir.

EKONOMİK ÖNERİLER

1) Bölgedeki yoğun yoksulluğu ve bölgelerarası dengesizliği giderici pozitif ayrımcılığı esas alan kalkınma plan ve projeleri gerçekleştirilmelidir.

2) Bölgenin kalkınmasında öncü rolü oynayacak Erzurum, Van, Diyarbakır, Batman gibi iller bölgesel ekonomik, kültürel ve toplumsal cazibe merkezleri haline getirilmelidir.

3) Bölgenin doğal kaynaklarından ve enerji işletmelerinden (su, elektrik, petrol vb.) sağlanan üretim değerlerinin bir bölümünü bölge kalkınması ve yoksullukla mücadele amacıyla kullanılmak üzere tahsis edilmelidir.

4) Sulanan tarım alanlarının daha verimli hale getirilmesi için gerekli yatırımlar acilen yapılmalı, mayınların temizlenmesi ile kazanılacak topraklar, organik tarıma açılmalıdır.

5) Ülkede pamuk üretiminin %47'si bölgede gerçekleştirilmektedir. Bu gerçek, bölgenin istihdam yaratacak biçimde bir tekstil sanayii merkezi haline getirilebilmesi doğrultusunda değerlendirilmelidir.

6) Bölgede 0-14 yaş arası çok büyük bir nüfus kesimi bulunmaktadır. Bu genç nüfusun üretken bireyler olarak yetiştirilmesi, eğitilmeleri ve iş imkanlarına kavuşmaları sosyal barış, adalet ve bölgenin refahı için zorunludur.

SOSYAL VE KÜLTÜREL ÖNERİLER

1) Ülkemizde farklı kültürlerin varlığı, tarihsel ve sosyolojik bir gerçek olarak kabul edilmeli, inkarın ve yasakların yol açtığı kültür yıkımına son verilmeli, kültürel alan, kimlik gettolaşmasına yol açan kültürel ırkçılığının baskı ve saldırısından korunmalıdır.

2) Kamusal alanda Kürtçenin serbestçe kullanılabilmesi için yasal ve hukuki düzenlemeler yapılmalı, "çok dilli resmi hizmet ve siyasi faaliyet" serbestliği sağlanmalıdır.

3) Kürt dili ve edebiyatının araştırılması ve geliştirilmesi ve eğitimi önündeki engeller kaldırılmalıdır.

4) Eğitim ve yönetim pratiklerinde devletle toplum arasında olduğu kadar, toplumun farklı kesimleri arasında gerilim yaratan etnik ve dinsel aidiyet vurguları son bulmalıdır.

MEDYA VE TOPLUMSAL İLETİŞİM ALANINA YÖNELİK ÖNERİLER

1) Medya, çatışmaları meşrulaştıran, olağanlaştıran dili terk etmeli; "ötekini anlamayı ve birlikteliği" vurgulayan bir dil kullanılmalıdır. Esasen barışın dilini, ahlakını ve değerlerini oluşturmada medya sorumluluk üstlenmelidir.

2) Sorunun tüm taraflarına ilişkin doğru, nesnel bilgi ve haber üretmek medyanın ahlaki zorunluluğudur.

Sonuç olarak bu konferans, aynı zamanda bir barış meclisi işlevi görmüştür. Ancak, ortaya çıkan program taslağının olgunlaştırılması, topluma mal edilmesi ve siyasetin gündemi haline getirilmesi için uzun erimli ve toplumsal katılımı zenginleşecek, örgütlü bir çalışmaya ihtiyaç vardır. Amacımız, bu konferansın barışı inşa edecek bir toplumsal örgütlenmeye öncülük etmesidir.

Hep birlikte tartışarak diyalog ve uzlaşmaya giden yolda kurulacak ortak platformlarda çözüm üretecek fikir ve yaklaşımlara ihtiyaç vardır. Bunun için aydınların, bilim insanlarının ve sivil toplum örgütlerinin daha aktif bir rol üstlenmesi kaçınılmazdır. Yirminci yüzyılın başında cumhuriyet kurulurken ıskalanan barışı yeni bir yüzyılın başında ıskalamayacağız.

Konferansın sonuç program taslağı üzerine yapılan çalışmalar sonucunda 1Eylül Dünya Barış gününde bu kapsamda Ankara'da Barış Meclisi oluşturulmuştur. Aşağıdaki kararlar alınmıştır.

TÜRKİYE BARIŞ MECLİSİ KURULUŞ BİLDİRGESİ

1 Eylül 1939, Nazi Ordularının Polonya'ya saldırarak, II. Emperyalist Savaşı başlattığı tarihtir. Altı yıl boyunca eşi görülmemiş bir yıkım, kırım ve acı yaşayan insanlık, savaş sonrasında bu korkunç günü, savaşı unutmamak ve barışı bir kez daha yitirmemek için "Dünya Barış Günü" olarak belleğine kazıdı.

Ancak dünya genel ve kalıcı bir barışa hiçbir zaman kavuşamadı. Yeni paylaşım arayışlarının ortaya çıkardığı sorunların, çatışmaların eşitsizliklerin, yönlendirilebilir ekonomik krizlerin, dünya barışı için sürekli tehditler yarattığı bir ortamda yaşıyoruz.

Barış hala insanlığın temel özlemi olmaya devam ediyor.

Ülkemiz, uzun yıllardır süregelen ve gittikçe ciddi bir iç savaş biçimi alma eğilimi gösteren bir kan ve ateş fırtınasında yaşıyor.

Bugün dünyada savaşın olduğu kadar barışın da merkezi bölgemizdir. Emperyalist saldırının yarattığı tüm düğümler buradadır, çözüm de buradadır.

"Türkiye'nin barışı", bölge barışının ve hatta belki de dünya barışının gerçekleştirilebilmesi mücadelesinde öncelikli bir öneme sahiptir.

13-14 Ocak 2007 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirilen "Türkiye Barışını Arıyor Konferansı" sonuç bildirgesinde şöyle denilmişti; "Sonuç olarak bu konferans, aynı zamanda bir barış meclisi işlevi görmüştür. Ancak, ortaya çıkan program taslağının olgunlaştırılması, topluma mal edilmesi ve siyasetin gündemi haline getirilmesi için uzun erimli ve toplumsal katılımı zenginleşecek, örgütlü bir çalışmaya ihtiyaç vardır. Amacımız, bu konferansın barışı inşa edecek bir toplumsal örgütlenmeye öncülük etmesidir."

İşte bu kararın sonucu olarak oluşan Türkiye Barış Meclisi, dünya çapındaki tarihsel birikim üzerinden güncel sorunları değerlendirerek, ülkemizde barışın kazanılması için aşağıdaki program ve iç işleyiş kurallarını kabul etmiştir:

Bölüm Türkiye Barış Meclisinin Programı

SIYASAL ÖNERİLER

- 1) Silahlı çatışmaların durdurulması ve Kürt Sorununun barışçıl çözümü başta olmak üzere, Türkiye’de herkes için demokrasinin, insan haklarının, özgürlüklerin ve sosyal adaletin tesisi barış çalışmalarının temel hedefidir.
- 2) Kürtlerin kendi kimlikleri ile siyasal temsillerinin önündeki engellerin kaldırılmalıdır. Bunun için;
 - Bugünkü yüksek seçim barajı, adil temsilin önünde bir engel olmaktan çıkarılmalıdır.
 - Siyasi partilerin faaliyetlerini kısıtlayıcı ve yasaklayıcı tüm yasal engeller kaldırılmalı, demokrasinin ve siyasal alanın tesisinde bağımsız ve etkin bir rol oynamalarının yolunu açacak yeni bir siyasi partiler yasası çıkarılmalıdır.
 - Yerinden yönetimin yolu açılmalı, böylelikle temsil ve katılımın önündeki engeller kaldırılmalıdır.
 - Toplumun, tüm unsurlarıyla müzakerelere katılabileceği ve çeşitli çözüm önerileri geliştirebileceği özgürlükçü ve barışçıl bir siyasal iklimin oluşturulmasına çalışılmalıdır.
 - TBMM/de “Kürt Sorunu’nu Araştırma ve Çözüm Komisyonu” kurulmalı.
- Kürtlerin siyasal temsilcileri, partileri ve Barış Meclisi barışın tesisi sürecinde her düzeyde meşru ve gerçek muhataplar olarak kabul görmelidir.
- 5) Birlikte yaşama iradesinin bir ifadesi olarak; dışlayıcı tanımlardan ayıklanmış bir ortak siyasal kimliğin oluşmasını sağlayacak şekilde bütün yurttaşların hukuksal eşitliğini ve özgürlüğünü güvence altına alan ve onları eşit haklar ve sorumluluklar ile donatan yeni bir anayasa hazırlanmalıdır.
- 6) Barışın inşa edilmesinde, çatışmalarda evladını kaybetmiş anaların oluşturacakları ortak bir komisyon, barış çabalarımızı çok güçlendirecektir.
- 7) Kadınların her düzeyde sivil, resmi ve siyasal kurum ve kurullarda yer almalarının önündeki tüm yasal ve fiili engeller kaldırılmaya çalışılmalıdır.
- 8) Toplumsal, kamusal ve siyasal yaşama katılımı sağlayacak, planlanmış ve kamuoyu vicdanını rencide etmeyecek bir siyasi af veya demokratik katılım programı yürürlüğe konmalıdır.
- 9) Olağanüstü hal rejiminin tüm izleri silinmeli ve olağan şartların ve hukukun geçerli olduğu bir yaşam biçimine geçilmelidir. Bunun için;
 - Faili meçhul cinayetler aydınlatılmalı, suçlu resmi görevliler korunmamalı, adil bir şekilde yargılanıp cezalandırılmalıdır.
 - Koruculuk sistemi kaldırılmalı, korucular sosyal güvenceleri ile birlikte başka istihdam alanlarına kaydırılmalıdır.
 - Zorunlu göçün neden olduğu ekonomik, sosyal ve psikolojik tüm yıkımların etkilerini giderecek önlem alınmalıdır.
 - Bütün bölge acilen mayınlardan temizlenmelidir.

EKONOMİK ÖNERİLER

- 1) Bölgedeki yoğun yoksulluğu ve bölgelerarası dengesizliği giderici pozitif ayrımcılığı esas alan kalkınma plan ve projeleri gerçekleştirilmelidir.
- 2) Bölgenin kalkınmasında öncü rolü oynayacak Erzurum, Van, Diyarbakır, Batman gibi iller bölgesel ekonomik, kültürel ve toplumsal cazibe merkezleri haline getirilmelidir.
- 3) Bölgenin doğal kaynaklarından ve enerji işletmelerinden (su, elektrik, petrol vb.) sağlanan üretim değerlerinin bir bölümünü bölge kalkınması ve yoksullukla mücadele amacıyla kullanılmak üzere tahsis edilmelidir
- 4) Sulanan tarım alanlarının daha verimli hale getirilmesi için gerekli yatırımlar acilen yapılmalı, mayınların temizlenmesi ile kazanılacak topraklar, organik tarıma açılmalıdır.
- 5) Ülkede pamuk üretiminin %47’si bölgede gerçekleştirilmektedir. Bu gerçek, bölgenin istihdam yaratacak biçimde bir tekstil sanayii merkezi haline getirilebilmesi doğrultusunda değerlendirilmelidir.

6) Bölgede 0-14 yaş arası çok büyük bir nüfus kesimi bulunmaktadır. Bu genç nüfusun üretken bireyler olarak yetiştirilmesi, eğitilmeleri ve iş imkanlarına kavuşmaları sosyal barış, adalet ve bölgenin refahı için zorunludur.

SOSYAL VE KÜLTÜREL ÖNERİLER

- 1) Ülkemizde farklı kültürlerin varlığı, tarihsel ve sosyolojik bir gerçek olarak kabul edilmeli, inkarın ve yasakların yol açtığı kültür yıkımına son verilmeli, kültürel alan, kimlik gettolaşmasına yol açan kültürel ırkçılığının baskı ve saldırısından korunmalıdır.
- 2) Kamusal alanda Kürtçenin serbestçe kullanılabilmesi için yasal ve hukuki düzenlemeler yapılmalı, “çok dilli resmi hizmet ve siyasi faaliyet” serbestliği sağlanmalıdır.
- 3) Kürt dili ve edebiyatının yanı sıra, bu toprakların binlerce yıllık kültürünün oluşumunda etkili olmuş bütün dil ve kültürlerin araştırılması ve geliştirilmesi ve eğitimi önündeki engeller kaldırılmalıdır.
- 4) Eğitim ve yönetim pratiklerinde devletle toplum arasında olduğu kadar, toplumun farklı kesimleri arasında gerilim yaratan etnik ve dinsel aidiyet vurguları son bulmalıdır.

MEDYA VE TOPLUMSAL İLETİŞİM ALANINA YÖNELİK ÖNERİLER

1) Kürt sorunu “şiddet ve terörizm sorunu” olarak adlandırılmaktan vazgeçilmelidir. Çünkü sorunun tarafları sadece silah taşıyan güçler değildir.

Sorun kentiyle kıryla, sivil toplumu, siyasi örgütleri, resmi kurumları ve diğer sosyal kesimleriyle tüm Türkiye'nin sorunudur. Sorun, esas olarak sosyal barışın ve adaletin tesisi sorunudur. Bu nedenle her kesimin ortak bir vicdan muhasebesiyle, ortak aklın oluşturulmasıyla çözülebilecektir.

2) Barış dilde başlatılmalı; ötekileştirici, yabancılaştırıcı ve düşmanlaştırıcı tüm söylemler terk edilmeli, siyasetin dili, şiddete yol açan ayrımcılıktan ve milliyetçilikten arındırılmalıdır. Siyasette soy mensubiyetine dayandırılan milliyetçi söylem ve özcü yaklaşımlar, karşıtını da doğurmakta, yurttaşlar arasındaki güven ve birlik ortamının oluşmasına zarar vermektedir.

3) Medya, çatışmaları meşrulaştıran, olağanlaştıran dili terk etmeli; “ötekini anlamayı ve birlikteliği” vurgulayan bir dil kullanılmalıdır. Esasen barışın dilini, ahlakını ve değerlerini oluşturmada medya sorumluluk üstlenmelidir.

4) Sorunun tüm taraflarına ilişkin doğru, nesnel bilgi ve haber üretmek medyanın ahlaki zorunluluğudur.

- Ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik, toplumsal, siyasal ve kültürel ortamda, ülkemizde ve Ortadoğu'da yapacağı çalışma ve etkinliklerle barış kalıcı kılma yönünde program ve öneri geliştirmek, çözümler aramaktır. Bu çerçevede, başta TBMM olmak üzere toplumun her kesiminde barışa yönelik çabaları desteklemek, güçlendirmek ve koordinasyonu sağlamaktır.
- Sosyal ilişkilerde barışın dilini oluşturmaya ve hakim kılmaya, demokrasi, birlik ve hoşgörü kültürünü geliştirerek barışın sürekliliğini sağlamaya çalışmaktır. Farklılıkların eşitsizliği temelinde oluşmuş, barışı engelleyen her türlü ayrımcılığa ve sosyal adaletsizliğe yol açan uygulamaları görünür kılmak ve ortadan kaldırmaktır.

Bölüm

I. Türkiye Barış Meclisi'nin İç İşleyiş Kuralları

1. Türkiye Barış Meclisi'nin, amacı I. Bölümdeki “Programı” gerçekleştirmektir.
2. Türkiye Barış Meclisi, sivil ve bağımsız bir meclistir. Her türlü kimlik hiyerarşisini, tüm şiddet biçimlerini, ve her türlü ayrımcılığı reddeder. Türkiye Barış Meclisi, barışın, barış kültürünü öncelikle kendi içinden başlatmayı önemser, hedefler.
3. Türkiye Barış Meclisi, barış için çalışması ve emeği olan kişilerden oluşur; Türkiye Barışını Arıyor Konferansı'nın çağrıcıları ve düzenleyicileri, akademisyenler, yazarlar, sanatçılar, medya mensupları, emek örgütlerinin, meslek örgütlerinin, demokratik toplum örgütlerinin mensupları ve yerel temsilciler barış meclisinin üyeleridir.

4. Türkiye Barış Meclisi, kendi içinden alınan kararları yürütecek ve eşgüdümü sağlayacak bir sekreteryaya oluşturur. Sekreteryanın barış çabalarını sürdüren farklı görüşleri temsil etmesi sağlanır.

5. Bölgelerde “Yerel Barış Girişimleri” kurulur.

6. Girişimler kendi içinden bir sekreteryaya oluşturur. Yerel barış girişimleri Türkiye Barış Meclisi sekreteryası ile eşgüdüm içerisinde çalışır. Yerel barış girişimleri en az iki ayda bir toplanır ve yerelde yapılan çalışma ve etkinliklerle ilgili olarak Türkiye Barış Meclisi Sekreteryası’na bilgilendirir.

7. Türkiye Barış Meclisi, üç ayda bir toplanır.

8. Türkiye Barış Meclisi’nin yürütmesini, Sekreteryaya üstlenir. Sekreteryaya 25 kişiden oluşur.

9. Sekreteryanın üç sözcüsü bulunur. Türkiye Barış Meclisi adına kamuoyuna açıklama bu sözcüler aracılığıyla yapılır.

10. Türkiye Barış Meclisi, sorun çözen ve bunu sorunun sahipleriyle paylaşan bir yöntemi benimser. Bu nedenle de;

- Türkiye Barış Meclisi, meclisi oluşturan bireylerin siyasi düşüncelerinden bağımsız ve bağlı oldukları örgütlerin dışında bir yapılanmadır. İlişkilerde hak eşitliği, karşılıklı saygı, bağımsızlık ve içişlerine karışmama temel ilkedir.
- Kararlar, iknaya dayalı konsensus yöntemi ile alınır, oylama yapılmaz.
- Çalışma ve eylemliliklerde “ortak karar, ortak uygulama” esastır.
- Oluşturulacak Meclis sekreteryası ortak karara göre davranır ve görüş açıklar. Bireysel görüşler Türkiye Barış Meclisi’ni bağlamaz.
- Sekreteryaya her toplantıda, Türkiye Barış Meclisi’nin bir önceki toplantısında alınan kararların uygulanması ve mali konular hakkında bilgi verir.
- Gerekli görülen birimler, (Çalışma Grubu vb.) Türkiye Barış Meclisi içinden ya da dışından oluşturulur. Oluşumda uzmanlık ve ilgi alanı esas alınır.
- Türkiye Barış Meclisi eylemlerinde, çalışmalarında ve kitle ile olan ilişkilerinde demokratik ilkelere kesinlikle uyar.
- Etkinlik, çalışma ve ortak programların giderleri, Türkiye Barış Meclisi üyeleri ve yerel barış girişimlerine karşılanır.

11. Türkiye Barış Meclisi, gerekli gördüğü konularda Çalışma Grupları oluşturur.

- Çalışma grupları en az 5 kişiden oluşur.
- Çalışma gruplarının çalışmalarının koordinasyonu Sekreteryaya tarafından yapılır. Çalışma grupları, faaliyetleri konusunda meclise sorumludur.
- Çalışma grupları, çalışmalarının sonucunu bir rapor haline getirerek sekreteryaya ya yazılı olarak iletirler. Raporlar meclisin ilk toplantısında görüşülmek üzere gündeme alınır.

• Önerilen Çalışma Grupları :

- 1- İletişim Çalışma Grubu
- 2- Uluslararası İlişkiler Çalışma Grubu
- 3- Hukuk ve Anayasa Çalışma Grubu (Demokratik Hak ve Talepler)
- 4- Ayrımcılık İzleme Grubu
- 5- Geçmişle Yüzleşme ve Gerçekler Çalışma Grubu
- 6- Göç Çalışma Grubu
- 7- Kadın Sorunları Çalışma Grubu
- 8- Çocuk Hakları Çalışma Grubu
- 9- Sosyal adalet çalışma grubu

Bu gün Türkiye’de toplumsal barışın sağlanamamasını önündeki en önemli engel çatışmaların son bulması ve şiddetin sonlandırılmasıdır. Kalıcı ve gerçek barışın tesisi için İHD barış çalışmalarını sürdürmektedir.

BASIN AÇIKLAMALARI

06.11.2006

BASIN AÇIKLAMASI

Belli başlı ulusalüstü insan hakları belgeleri herkesin yaşam, özgürlük ve kişi güvenliği hakkına sahip olduğunu öngörmektedir. “Yaşam Hakkı” insan hakları içerisinde en temel olandır. Diğer hakların kullanımı yaşam hakkının varlığına bağlıdır. Bu

yüzden, insan hakları savunucuları ve kurumlarının en temel işlevlerinden birisi ölüm cezasına karşı çıkmak ve bu cezanın kaldırılması için mücadele etmektir. İnsan Hakları Derneği de kurulduğu 1986 yılından bu yana ölüm cezasına her koşulda karşı olduğunu açıklamış ve bu cezanın kaldırılması yönünde çalışmalar yapmıştır. Bu bağlamda, 1987 ve 1999 yıllarında iki kez “ölüm cezasının kaldırılması” kampanyası yürütmüştür.

İnsan Hakları Derneği (İHD), etnik köken, siyasal düşünce, cinsiyet, suç çeşitleri, savaş ya da barış zamanları gibi hiçbir ayırım yapmaksızın, koşulsuz olarak ölüm cezasına karşıdır. İHD, ölüm cezasının Türkiye’de ve dünyadaki tüm ülkelerde kaldırılmasını savunmakta ve bunun için uğraş vermektedir.

Medyadan edinilen bilgiye göre Irak Eski Devlet Başkanı Saddam Hüseyin yapılan yargılamalar sonucunda mahkeme tarafından idam cezası ile cezalandırıldı. Saddam Hüseyin’in başta Halepçe katliamı olmak üzere pek çok insanlık suçunun sorumlusu olduğu bütün dünya tarafından kabul edilmektedir. İşlediği suçlardan dolayı da akla gelebilecek en ağır cezaları hak ettiği de bir gerçektir. Ancak, yukarıda da açıklandığı üzere insan hakları istisnasız “HERKES” içindir.

İnsan hakları evrensel ilkeleri ve Derneğimizin kuruluşundan beri savunduğu temel ilkeler çerçevesinde Saddam Hüseyin’e verilen idam cezasının uygulanmaması konusunda Irak Makamlarına çağrıda bulunuyoruz.

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ GENEL MERKEZİ

20.11.2006

Bugün Dünya Çocuk Günü

Eğitim Şurasının yapıldığı geçen haftada basın ve yayın kuruluşlarına yansıyan görüş ve değerlendirmeler, İHD’nin evrensel bir hak olan eğitim hakkının (özellikle de çocuğun eğitim hakkının) evrensel ölçütlerini Dünya Çocuk Günü olması sebebiyle de kamuoyuna açıklama ihtiyacı içerisine koymuştur.

Eğitim Şurası’nda öne çıkan konuların hükümetin çeşitli siyasi beklentilerine göre şekillenmesi, ülkemiz çocukları ile gençlerinin ne kadar büyük bir eğitim sorunu ile karşı karşıya oldukları gerçeğini örtbas edemeyecektir.

UNESCO’nun 18. Genel Konferansında alınan 1974 tarihli uluslar arası anlayış, iş birliği ve barış ile insan hakları ve temel özgürlüklere ilişkin eğitim tavsiye kararı, eğitimi şöyle tanımlamaktadır. “Eğitim: Bireylerin ve sosyal grupların ulusal ve uluslararası toplumlar içinde ve bu toplumların da yararına olacak biçimde bilinçli olarak kişisel kapasiteleri, tutumları, davranışları ve bilgileriyle birlikte gelişmeyi öğrendikleri sürecin bütünüdür. Bu süreç herhangi bir etkinlikle sınırlanamaz.”

BM Çocuk Hakları Komitesi yorumlarına göre çocuğun eğitim hakkı

Çocuk Hakları Sözleşmesinin 28. ve 29. maddesi çerçevesinde ana hatları ile açıklanmaktadır. Eğitim hakkının genel özellikleri şöyle sıralanmaktadır.

1- Çocuğun eğitim hakkı ve bu hakkın tedricen gerçekleştirilmesi

a-Eğitim, UNESCO’nun belirlediği tanım çerçevesinde ele alınmalıdır.

b-Bu hak tedricen uygulanmalıdır. Sözleşmeyi onaylayan ülkeler eğitimin tedricen sağlanması için gerekli planları yapmak ve eldeki kaynakları olabildiğince geniş tutarak gerçekleştirmek durumundadırlar.

2- Eğitim hakkının “fırsat eşitliği temeli üzerinde” gerçekleştirilmesi

a- Kız çocuklar: gelenek ve önyargıların aşılması

b- Kırsal kesimdeki çocuklar: kırsal kesime eğitim yatırımı yapılması

c- Azınlık grupları: Azınlık kültürlerinden çocuklar, yerli halklar, çingeneler, göçmenler, mülteciler ve silahlı çatışma ortamındaki çocuklar bu kategoriye girmektedir. Bunların kendi dillerinde (ana dil) de eğitim görmesinin sağlanması gereklidir.

d- Engelli çocuklar: Bu çocukların eğitim yerine tedaviye alınması gerektiği görüşü ve uygulaması ihlal olarak değerlendirilmektedir.

Çocuk Eğitiminin özellikleri ise şunlardır.

1- İlköğretim herkes için zorunlu ve parasız olmalıdır

2- Ortaöğretim sistemlerinin genel olduğu kadar mesleki nitelikte de olmak üzere çeşitli biçimlerde geliştirilmesinin teşvik edilmesi, bunların bütün çocuklara açık olmasının sağlanması, gerekli durumlarda mali yardım yapılması ve öğretimin parasız olması gibi uygun önlemlerin alınması

3- Uygun bütün araçların kullanılarak, yükseköğretimin yetenekleri doğrultusunda herkese açık hale getirilmesi

4- Eğitim ve meslek seçimine ilişkin bilgi ve rehberliği bütün çocuklar için elde edilir hale getirilmesi

5- Okullarda düzenli biçimde devamın sağlanması ve okulu terk etme oranlarının düşürülmesi için önlem alınması

6- Okullarda uygulanan disiplinin, çocuğun insan olarak taşıdığı saygınlıkla bağdaşır biçimde ve bu sözleşmeye uygun olması

Eğitimde uluslar arası işbirliğin, özellikle gelişmekte olan ülkelerin gereksinmelerini dikkate alacak biçimde geliştirilmesi

Komite Çocuk eğitiminin hedeflerini ise şöyle belirlemiştir.

1- Eğitimin amaçlarına ilişkin uluslar arası görüş birliği: taraf ülke çekincelerinin kaldırılması (Endonezya, Türkiye, Tayland)

2- Çocuğun kişiliğinin, yeteneklerinin, zihinsel ve bedensel yeteneklerinin mümkün olduğunca geliştirilmesi

3- İnsan haklarına ve temel özgürlüklere, Birleşmiş Milletler Şartı'nda benimsenen ilkelere saygısının geliştirilmesi

4- Çocuğun ana-babasına saygısının geliştirilmesi

5- Çocuğun kültürel kimliğine, dil ve değerlerine, çocuğun yaşadığı veya geldiği menşe ülkenin ulusal değerlerine ve kendisinininkinden farklı uygarlıklara saygısının geliştirilmesi

6- Çocuğu özgür bir toplumda, yaşantıyı sorumlulukla üstlenecek şekilde hazırlamak

7- Hoşgörünün geliştirilmesi

8- Cinsler arası eşitliğin öğretilmesi

9- Barış kültürünün öğretilmesi

10- Doğal çevreye saygısının geliştirilmesi

11- Eğitimin Sözleşmede belirtilen amaçlarına ve Devlet tarafından belirlenen asgari standartlara uyma koşuluyla Devlet sistemi dışında okul kurma özgürlüğünün sağlanması

BM Çocuk Hakları Komitesinin eğitim ile ilgili yukarıda belirlediği ilkelerin Türkiye'de çok azının uygulandığını maalesef belirtmek isteriz. Kendisini kapsayıcı odaklanmış bir Milli Eğitim Bakanlığı ile akademik ve kurumsal özerklikten yoksun Üniversitelerinin bulunduğu Türkiye'nin bu alanda daha çok mesafe katetmesi gerekmektedir.

Dünya Çocuk Gününde, tüm çocuklara evrensel ölçekte eğitim hakkının tanınması için İHD olarak mücadelemizin devam edeceğini belirtmek isteriz.

İnsan Hakları Derneği Genel Merkezi

22.11.2006

BASIN AÇIKLAMASI

“İfade özgürlüğü, sadece lehte olduğu kabul edilen ya da zararsız ya da ilgilenmeye değmez görünen ‘bilgi’ ve ‘düşünceler’ için değil, aynı zamanda devletin ya da nüfusun bir bölümünün aleyhine olan, şok eden, rahatsız eden düşünceler için de uygulanır. Bunlar, ‘demokratik toplum’un olmazsa olmaz unsurlarından olan; çoğulculuğun, hoşgörünün ve açık fikirliliğin gereklidir.”

Handyside/Birleşik Krallık Davası, AİHM, 1976

AKP İzmir Gençlik Kollarının 18 Kasım 2006’da düzenlediği "*Avrupa Birliği ve Türkiye İlişkileri'nin Toplumsal Etkileri*" konulu konferansta *bir konuşma yapan* Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü Siyaset ve Sosyal Bilimler Öğretim Üyesi Prof. Dr. Atilla Yayla, Türkiye Cumhuriyeti tarihini 1925–1945 ve 1950- sonrası şeklinde iki döneme ayırarak değerlendirme yapmış ve bu arada Kemalizm hakkında bazı eleştirel düşüncelerini açıklamıştır.

Söz konusu konferansta ifade ettiği görüşler gerekçe gösterilerek, Prof. Dr. Atilla Yayla hakkında bir karalama ve linç kampanyası başlatılmıştır. Önce Ege Bölgesinde yayın yapan bir mahalli gazete, Prof. Dr. Atilla Yayla’yı hain manşetiyle “hedef” haline getirmiş, bunu bazı emekli generallerin ulusal basında yer alan saldırıları takip etmiştir. Ardından İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı konuyla ilgili olarak inceleme başlatmış ve son olarak da Prof. Dr. Atilla Yayla hakkında Gazi Üniversitesi inceleme başlatarak, kendisini görevinden uzaklaştırmıştır. Prof. Dr. Atilla Yayla hakkında başlatılan karalama ve linç kampanyasının vardığı boyut, Türkiye’de ifade ve akademik özgürlüklerin durumunu ve medyanın insan haklarına yaklaşımını bir kez daha gözler önüne sermiştir.

Yaşananlar dört farklı açıdan Türkiye’deki insan hakları durumunun hali hazırdaki vahim durumunu ortaya koymuştur:

Bunlardan ilki, Türkiye’nin en önemli sorunlarından biri olan ifade özgürlüğü probleminin hala devam ediyor olmasıdır. **İkincisi**, Türkiye’de ifade özgürlüğü konusunda en fazla hassas olması ve ifade özgürlüğünü en fazla savunması gereken medyanın, bu işlevini yerine getirmediği, aksine olumsuz bir rol oynadığıdır. **Üçüncü olarak**, Türkiye’de akademik özerklik ve özgürlüğün halen sağlanamadığıdır. **Ve son olarak** da AB süreciyle başlatılan olumlu yöndeki reformların hiçbirininin kalıcı nitelik kazanamamış ve bu reformlarla sağlanan özgürlüklerin her an geri alınabilir nitelikte olduğudur.

Uzunca bir süredir TCK 301. maddeyle gündemde olan Türkiye’deki ifade özgürlüğü sorunu ne yazık ki halen devam etmektedir. Bu konuda şu ana kadar gelen tüm hükümetler oldukça basiretsiz bir tutum sergilemişlerdir. Demokratik bir toplumun olmazsa olmaz koşullarından biri olan ifade özgürlüğü, çoğulculuğun, hoşgörünün ve açık fikirliliğin en temel gereklerinden biridir. Ne yazık ki hükümet, kendisinden önceki diğer hükümetler gibi bu konuda utangaç hatta çoğu zaman ihlalcı olma özelliğini devam ettirmektedir.

Medyanın, kamuoyunun bilgi edinme hakkını ve ifade özgürlüğünü kullanabilmesindeki rolü ile, demokratik toplumlarda gerekli olan siyasal organlar ile kamu hizmetlerinin sorumluluğunun ve şeffaflığının sağlanmasındaki rolü tartışılmaz bir şekilde önemlidir. Bu bağlamda medya ve ifade özgürlüğünü ayrılmaz bir bütün olarak ele almak gerekir. Medya, ifade özgürlüğünün en önemli “*watch dog*”u, yani koruyucusudur. Bu açıdan bakıldığında bazı medya kuruluşlarının Prof. Dr. Atilla Yayla’nın yapmış olduğu konuşma karşısında takındığı tavrı anlamak mümkün değildir. Yapılan yayınlarla Prof. Dr. Atilla Yayla doğrudan hedef haline getirilmiştir. Sonuç olarak yaşananlar, Türkiye’de ifade özgürlüğü açısından olduğu kadar medya ettiği açısından da içler acısı bir durum sergilemektedir.

Prof. Dr. Atilla Yayla hakkında üniversite yönetiminin başlattığı inceleme 12 Eylül yıllarının 1402 uygulamalarını anımsatmaktadır. Görüşlerini barışçıl bir şekilde ifade eden bir öğretim üyesi hakkında inceleme başlatıp, onu görevinden uzaklaştırmanın demokratik ve insan haklarına saygılı bir hukuk devletiyle bağdaştırılması mümkün değildir. BM Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı (UNESCO) tarafından kabul edilen “*Yüksek Öğretimdeki Eğitici Personelin Statüsüne İlişkin Tavsiyeler*”e göre üniversitelerin ve akademik personelin özerk bir yapıya sahip olması bir zorunluluktur (madde 17–21). Üniversiteler, akademik özgürlüğün ve başta ifade ve açıklama özgürlüğü olmak üzere temel insan haklarının desteklenmesi gibi kurumsal sorumluluklara sahip olmalıdır(madde 22–24).

Yaşananların bizleri yüzleştirdiği bir diğer gerçeklik de, AB reformlarıyla getirilen temel hak ve özgürlüklerin halen kurumsallaşamamış olması ve oldukça kaygan bir zemine oturtulmuş olmasıdır. Durum onu göstermektedir ki, bu temel hak ve özgürlükler, her an keyfi olarak geri alınabilir şekilde düzenlenmiştir. İfade özgürlüğü de bunların başında gelmektedir.

Bizler insan hakları kuruluşları olarak, Prof. Dr. Atilla Yayla hakkında başlatılan karalama ve linç kampanyasını protesto ediyoruz. Prof. Dr. Atilla Yayla hakkında başlatılan karalama ve linç kampanyası derhal sona erdirilmelidir. Hakkında başlatılan incelemeler ivedilikle durdurulmalı ve Prof. Dr. Atilla Yayla görevine derhal iade edilmelidir. Hükümet, başta ifade özgürlüğünü kısıtlayan tüm yasa ve uygulamaları durdurmak olmak üzere, temel hak ve özgürlükleri teminat altına alacak ve onları kurumsallaştıracak her türlü önlemi, bu alanda çalışan sivil toplum örgütleriyle işbirliği içinde hayata geçirmelidir.

Özgürlükler bir bütündür. Demokrasilerde özgürlükler, kutsallık atfedilen düşüncelere sığınarak sınırlandırılmaz.

İnsan Hakları Derneği (İHD)

İnsan Hakları ve Mazlumlar İçin Dayanışma Derneği (MAZLUM-DER)

İnsan Hakları Gündemi Derneği (İHGD)

Helsinki Yurttaşlar Derneği (HYD)

25.11.2006

Kadına Yönelik Şiddetin Mağduru Tüm İnsanlıktır!

Biz İHD'li kadınlar, 25 Kasım 1960 yılında Dominik Cumhuriyetinde Trujillo diktatörlüğüne karşı mücadele eden Mirabel kız kardeşlerin gizli polis tarafından tecavüze uğradıktan sonra öldürülmelerinin 46. yıldönümünü, yani "*Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Dayanışma Günü*"nü;

- Güney Amerika ülkelerinden 40,000 kadının bedenlerini satmak için Olimpiyat süresince Almanya'ya gönderilmelerinin acısıyla karşıyoruz,
- Dünyanın birçok coğrafyasında ekonomik, duygusal, fiziksel ve cinsel şiddete maruz kalan kadınların çığılığıyla karşıyoruz,
- Irak'ta, Filistin'de, Afganistan'da, Lübnan'da ve dünyanın birçok çatışmalı coğrafyasında yaşanan savaşın birinci mağdurlarının kadınlar ve çocuklar olduğunu bilmenin acısıyla karşıyoruz,
- Türkiye'de kadın katliamlarına dönüşen "*namus*" gerekçesiyle işlenen cinayetlerin insanlığımızdan kaybettirdiği bir dönemde karşıyoruz,
- Ana dilinde basın-yayın, ifade ve eğitim hakkını kullanamadığı için kendisini toplumsal yaşamın bir parçası olarak göremeyen kadınların yükselen sesleriyle karşıyoruz,
- Kürt sorununun barışçıl ve demokratik yöntemlerle çözülmemesinden kaynaklı yürekleri yangın yerine dönmüş annelerin gözyaşlarıyla karşıyoruz,
- Politik ve adli cezaevlerindeki kadın mahkûmların 24 saate yayılan gayriinsanî muamelelere maruz kaldığı bir ortamda karşılaşıyoruz,
- TV'lerden Devletin koruması altındaki, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna bağlı kurumlardaki çocuk bedenlerin nasıl bir pazar yaratılarak "erkek"lere pazarlandığını izlemenin dehşetiyle karşıyoruz,
- Başörtüsü yasağı nedeniyle eğitim ve çalışma hakkı ellerinden alınan kadınların maruz bırakıldığı ihlaller altında karşıyoruz,
- Zorla evlendirilmek istenen, tecavüzcüsüyle evlenmek zorunda bırakılan, maruz kaldığı tecavüzün sorumlusu gibi görüldüğü için "intihar" adı altındaki cinayetlere maruz bırakılan kadınların yüreğimizi sızlattığı bir dönemde karşıyoruz.

İHD'nin 2006 yılı 9 aylık kadına yönelik şiddet verilerine göre, namus gerekçeli saldırılar, 54 ölü 43 yaralı, şiddete uğrayan kadın sayısı ise, 150 ölü 174 yaralıdır. Bu da bize gösteriyor ki, şiddet Türkiye'nin en önemli sorunudur. Şiddet sonlanmadıkça demokratikleşmeden bahsedilemez. Kadına yönelik şiddetin, erkeklerle kadınlar arasındaki eşit olmayan tarihsel güç ilişkilerinin bir sonucu olduğu bilincindeyiz. Cinsiyete dayalı şiddet, uluslararası sözleşmeler yoluyla korunan evrensel insan haklarının ihlalidir. Bu ihlal, kişi güvenliği hakkının, en yüksek standartta fiziksel ve manevi sağlığa sahip olma hakkının, işkence, aşağılayıcı, insanlık dışı muamele yasağının ve yaşam hakkının doğrudan ihlali anlamına gelmektedir. İnsan hakları savunucuları olarak bizler, kadının cinsel, fiziksel, psikolojik bütünlüğünün dokunulmaz olduğunu; kadının insan haklarının temel insan hakkı olduğunu bir kez daha hatırlatıyor; kadına yönelik her türlü şiddet sonlanıncaya kadar mücadelemizi sürdüreceğimizi yüksek sesle ifade ediyoruz.

KADININ RENGİ BARIŞ, DİLİ BARIŞ, ÇIĞLIĞI BARIŞ...

ŞİDDET KADINLARIN KADERİ DEĞİLDİR

KADINA YÖNELİK ŞİDDET SON BULMALIDIR

İHD'Lİ KADINLAR

10.12.2006

**İnsanlığın Geleceği Güç İlişkileri Üzerinden Şekillendirilemez!
Türkiye artık darbe Anayasası İle Yönetilemez!**

İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi insanlık ailesini oluşturan bütün halklar ve milletler için ortak bir ideali ifade eder. Bu ideal İnsanlık ailesinin bütün üyelerinde bulunan haysiyetin ve bunların eşit ve devir kabul etmez haklarının tanınması hususunun, hürriyetin, adaletin ve dünya barışının temel olmasıdır. Evrensel bildirgeden başlayarak insanlığın ortak aklı ile geliştirilen bütün insan hakları belgeleri bu idealin gerçekleşmesi olanaklarının yaratılması içindir. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinin kabul edilmesinin 58. yıldönümünde bütün dünyada adalet, eşitlik ve barışın sağlanmasından hala çok uzaktayız. BM insan hakları belgelerine imza koyan ve yükümlülük altına giren devletler gerek yurttaşları ile ilişkilerinde gerekse uluslararası ilişkilerde tarihin hiçbir döneminde olmadığı kadar hukuku ve adaleti yok sayan bir noktada durmamıştır. Ekonomik ve askeri güce sahip olan ülkeler dünyanın geleceğine ilişkin kararları uluslararası hukuku BM mekanizmalarını hiçe sayan bir biçimde şekillendirmek için dünyanın birçok bölgesinde askeri güce başvurmaktadır. Özellikle 11 Eylül 2001 New York saldırılarından sonra geliştirilen yeni güvenlik anlayışı, insan hak ve özgürlükleri üzerinde büyük tahribatlar yaptı. Hem ABD'de hem de tüm dünyada, çok kültürlülük, insan hakları ve sivil toplum örgütleri 'güvenlikçi' bir paradigma ekseninde sorgulanmaya başlandı. 'Özgürlük mü, güvenlik mi?' ikilemi dayatılarak tüm toplumsal ve siyasal talepler 'terörizmle mücadele' söylem ve uygulamaları ile bastırılmaktadır. Terörle mücadele adına, bir insanlık suçu olan işkencenin meşruluğu yönünde teoriler üretildiğine tanıklık ediyoruz. İnsan haklarının kaynağı olarak gösterilen Avrupa ülkelerinde dahi özel hayatın gizliliği, yabancı düşmanlığı, etnik ve dini ayrımcılık, mülteci haklarının sınırlandırılması önemli sorunsallar olarak karşımıza çıkıyor.

Türkiye'deki insan hakları, özgürlükler ve demokrasi mücadelesinin azımsanmayacak bir geçmişi vardır. Özellikle askeri müdahalelerle getirilen olağanüstü yönetim rejimleri ve bunların hukuk dışı uygulamalarına karşı, çeşitli toplum kesimlerinin verdiği mücadelede insan hakları örgütlerinin önemli bir payı bulunmaktadır. Yaklaşık altmış yıldır askeri müdahalelerin yaptığı anayasalarla yönetilmekte olan, Türkiye'de 1999 yılından bu yana 9 demokratikleşme paketi ile birçok maddesi değiştirilen 1982 Anayasa'sı yapılan tüm düzenlemelere rağmen insan hak ve özgürlüklerini karşılamaktan son derece uzaktır. Devlet-Yurttaş ilişkisinde yurttaşların hak ve özgürlükleri eksenine dayanmayan 1982 Anayasasının yerine artık Türkiye'nin çoklu etnik, dini, kültürel yapısı içinde bireyin hak ve özgürlüklerini güvence altına alan yeni demokratik bir anayasa'nın hazırlanması Türkiye'nin demokratikleştirilmesi ve kalıcı toplumsal barışın sağlanması için bir zorunluluk haline gelmiştir. Türkiye'de başta Kürt sorunu olmak üzere bütün sorunların demokratik ve kalıcı çözümlere ulaşmasının ve toplumsal barışın tesisinin yolu hak ve özgürlükleri esas, sınırlamaları istisna kabul eden, farklılıkları tanıyan ve zenginlik olarak kabul eden, hukukun üstünlüğüne dayalı bir çoğulculuğu yansıtan ve hazırlanma sürecine tüm toplumsal kesimlerin etkin bir biçimde katılacağı demokratik bir anayasanın yapılması gerekmektedir.

Biz insan hakları savunucuları olarak her koşulda, her zaman ve yerde insan hak ve özgürlüklerinden ve barıştan yana tavrımızı sürdüreceğiz.

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ

19.12.2006

“Hayata Dönüş Operasyonu”nun 6. yıldönümünde Yeni Ölümün Yaşanmaması İçin Yetkilileri Göreve Çağırıyoruz!

Bugün, adına “hayata dönüş operasyonu” denilen ve onlarca can'ın yitilmesiyle sonuçlanan cezaevleri operasyonunun altıncı yıldönümü. Altı yıl önce bugün, özgürlüklerinden yoksun bırakılmış; yaşamları devletin 'koruması' ve 'güvencesi' (!) altında olan 32 mahkûm, Türkiye'deki 20 cezaevinde düzenlenen operasyon sonucu öldürüldü ve yüzlerce de tahribatları bir daha onulmaz şekilde yaralandı. Faillerin adına “hayata dönüş operasyonu” dedikleri katliam sonrasında, yaşam hakkına kastedilen

mahkûmlar için hazırlanan otopsi raporlarında operasyon sırasında yanıcı kimyasal maddelerin kullanıldığı, pek çoğunda işkenceye işaret eden darp izlerinin bulunduğu tespit edildi.

Türkiye’de ciddi hak ihlallerinin yaşandığı mekânların başında gelen cezaevlerindeki ölümler, hala hepimizin hafızalarında. Daha 1996’da Diyarbakır E Tipi Cezaevinde, 1999’da Ankara Ulucanlarda, 2000’de Burdur’da yaşanan katliamlar unutulmamışken, Türkiye Cezaevleri tarihinin en büyük katliamı ile binlerce tutuklu ve hükümlü, F Tipi Cezaevlerine sevk edildi. Bu itibarla, 19 Aralık bir zihniyete işaret eder. 19 Aralık, insan hakları hukukunun, zor araçları kullanılarak ihlal edildiği bir tarihtir. İnsanın temel özelliklerinin yadsındığı bir tarihtir. Operasyon emrini veren kamu otoriteleri hakkında en ufak bir soruşturma açılmazken, operasyondan sağ kurtulan mahkûmlar adeta “ölmedikleri” için yargılamalara maruz kaldılar ve bunların birçoğunun yargılamaları devam etmektedir.

Biz insan hakları savunucuları olarak, 19 Aralık 2000 tarihinden bu yana cezaevlerinde bir çeşit ‘ikinci’ bir cezalandırma sistemi olarak uygulanmakta olan tecrit ve izolasyona son verilmesini savunmaktayız. Tecrit ve izolasyon, olağanlaştırılmış bir cezalandırma sistemidir ve mahkûmların diğer tutuklu ve hükümlülerle bir araya gelmelerine, çeşitli aktivitelerde bulunmalarına engel olmaktadır. Oysaki cezaevinde de olsa, tüm insanların, yaşam, sağlık, eğitim, beslenme, spor, kültürel ve sosyal faaliyette bulunma hakları vardır ve bu hakları ihlal edilemez.

F Tipi Cezaevlerinde 19 Aralık 2000 tarihinden bu yana uygulanmakta olan Tecrit ve İzolasyonun kaldırılması için 250 gündür ölüm orucunu sürdüren tutuklu Sevgi Saymaz, bir anne olan Gülcan Gözoğlu ve müvekkillerinin ortak mekân hakkını kullanmalarını sağlamak için 5 Nisan avukatlar gününden bu yana Avukat Behiç Aşçı bedenlerini açığa yatırmış durumdadır. Başta Hükümet ve Adalet Bakanlığının, bu eylemleri görmezden gelme tavrını sürdürmeleri, bizlerde yeni ölümlerin yaşanacağı endişesini doğurmuştur. Bu yok sayma, sorunları çözme yönünde adım atmama ve insancıl talepleri görmezden gelme tutumu, uygulanan tecrit ve izolasyonun yarattığı koşulların sadece tutuklu ve hükümlüler için değil ama aynı zamanda onların aileleri ve avukatları için de hukuksal yollardan mücadele edilemez bir durumda olduğunun açık bir ifadesidir.

Cezaevleri, toplum tarafından sürekli izlenmesi gereken mekânlardır. O duvarların ardında ne olup bittiğini bilmek hakkımızdır. Yalnız Türkiye’de değil, bütün dünyada da durum böyledir. O nedenledir ki, İHD, kuruluşundan bu yana, yani 20 yıldır, cezaevlerine ilgisini diri tutmuştur.

19 Aralık gününü, Cezaevlerinde İnsan Hakları İçin Mücadele Günü ilan edişimiz vesilesiyle aşağıdaki ivedi taleplerimizi bir kez daha siyasal iktidara yöneltmekteyiz:

- * Adli veya siyasal ayrımı yapmadan bütün tutuklu ve hükümlüler için insan onuruna saygı gösterilmelidir.
- * Hiçbir tutuklu ve hükümlü tecrit ve izolasyon koşullarında tutulmamalıdır. F Tipi Cezaevlerinde derhal 3 Kapı 3 Kilit talebi kabul edilmeli ve her an yeni ölümlere dönüşebilecek olan ölüm orucunu bu yolla sona erdirilmelidir.
- * Tutuklu ve hükümlülerin haklarını ihlal eden, onlara işkence yapan, yaralayan ve öldüren kamu görevlileri hakkında davalar açılmalı, açılmış davalar bir an önce sonuca bağlanarak failer hak ettikleri cezalara çarptırılmalıdırlar.
- * 24 saate yayılan tecrit, gayriinsanî muamele olduğundan Tek Kişilik İmralı Kapalı Cezaevi derhal kapatılmalıdır.
- * Temel insan haklarına aykırı birçok madde içerdiğinden, Ceza İnfaz Yasası’nın ivedilikle ilgili meslek kuruluşları, İnsan Hakları Örgütleri ve akademisyenlerden oluşacak bir kurulda yeniden düzenlenmesi sağlanmalıdır.
- * Cezaevleri sivil izlemeye açık olmalıdır.
- * Cezaevlerinde tutuklu ve hükümlülerin, savunma, şiddete maruz kalmama, sağlık, eğitim, beslenme, aileleri ve avukatlarıyla ve genel olarak dış dünya ile iletişim haklarına saygı gösterilmeli ve BM Minimum Cezaevleri Standartlarında belirlenen ilkeler kabul edilmelidir.
- * Daha özgün sorunlar da yaşandığından, Kadın ve Çocuk Cezaevleri, insan onurunun zedelenmediği, temel hakların koruma altına alındığı bir bakış açısıyla yeniden düzenlenmelidir.
- * Hükümet ve Adalet Bakanlığı sorumluluklarını yerine getirmeli; meydana gelebilecek yeni ölümleri durduracak sorumlulukta davranmalıdır.

Av.Reyhan YALÇINDAĞ
Genel Başkan Yardımcısı

22.12.2007

Şiddetten Arınmış Üniversiteler İstiyoruz

Son üç gündür Mersin Üniversitesi ve Malatya Battalgazi Öğrenci Yurdunda meydana gelen şiddet olayları kaygı verici boyutlara ulaşmıştır. Mersin Üniversitesinde karşıt görüşlü öğrenciler arasında başlayan tartışmanın kavgaya dönüşmesi, akabinde polisin de olayların üzerine şiddet kullanarak gitmesi ve saldırıya uğrayan 65 öğrenciyi döverek gözaltına alması gerilimi tırmandırmıştır.

Üniversiteler birer bilim yuvası olması gerektiği gibi aynı zamanda temel hak ve özgürlüklerin demokratik bir şekilde kullanılabilirdiği örnek bir topluluk olmak durumundadır. Üniversitelerde gerçekleşecek herhangi bir negatif veya pozitif gelişme, toplumun genelini de etkilemektedir. Bu vesileyle başta üniversite yönetimleri olmak üzere, akademisyenlerin ve öğrencilerin temel hak ve özgürlüklere karşı daha saygılı davranmasını bekliyoruz. Üniversitelerde hangi görüşten olursa olsun herkesin barışçıl amaçlarla örgütlenme, toplanma, açıklama yapma haklarının güvence altına alınması gerekir. Bu hususta özellikle öğrencilerin birbirlerine karşı daha hoşgörülü davranmaları, üniversite yönetimlerinin de ayrımcılık yapmadan herkesin bu haklarını özgürce kullanabilmeleri konusunda olanak yaratması gerekmektedir. Bu çerçevede, üniversitelerde ve öğrenci yurtlarında yaşanan şiddet olaylarının her şeyden önce insan hakları kültürüne zarar verdiği düşüncesindeyiz. Özellikle saldırıların Kürt kökenli öğrenciler üzerinde yoğunlaşması, durumu daha vahim kılmaktadır. En nihayetinde üniversitelerde yaşanacak olası bir etnik çatışma, toplumun geneline kısa sürede yayılabilecek bir yangının kıvılcımına dönüşebilir. Bu vesileyle bütün üniversite öğrencilerini daha sağlıklı davranmaya davet ediyoruz.

Polisin üniversitelere yönelik baskısı ve üniversiteler içerisinde uyguladığı şiddet ise başlı başına bir insan hakları ihlalidir. Üniversitelerin polisler tarafından basılması, gaz bombaları ve coplarla öğrencilere yönelik aşırı şiddet kullanılması kabul edilemezdir. Polisiye tedbirler, olayları körüklemek dışında hiçbir işe yaramayacaktır. Bu nedenle; Üniversite yönetimlerinin her kargaşada polisi kampüse davet etmek yerine bu gibi durumlarda Sivil Toplum Örgütlerinden de yardım istemesinin daha akılcı olacağı inancındayız.

Başta öğrenciler olmak üzere, toplumu daha serinkanlı hareket ederek demokratik tepkilerimizi barışçıl yol ve yöntemler dışına çıkmadan ifade etmeye, üniversite yönetimleri ve kolluk görevlilerini de ayrımcı politikalar yaparak olayları derinleştirmek yerine daha akılcı ve demokratik uygulamalara davet ediyoruz.

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ

30.12.2007

Saddam Hüseyin'in İdamı Kabul Edilemez; Yaşam Hakkı Herkes İçin Kutsaldır ve Dokunulmazdır!

'Irak'a demokrasi getireceğiz' söylemi ile Irak'ı işgal eden egemen güçlerin, sonuç olarak Irak'a demokrasi getirmek yerine acı, gözyaşı, ölüm, hukuksuzluk ve anti-demokratik uygulamalar getirdiğine tüm dünya tanıklık etmiştir. Irak'a hakim olan tablo, 'demokrasi' yerine, kaos ve kargaşa olmuştur.

Son olarak, bugün, Saddam Hüseyin'in asılma suretiyle idam edilmesinin görüntü kareleri, tüm dünyaya sunuldu. İHD olarak, insanlığa karşı suç işlemiş de olsalar, adil yargılama ilkesinin Saddam ve birlikte yargılandığı diğer Diktatörlük yöneticilerine uygulanması gerektiğini defalarca kez belirttik. Ancak yargılama süresince adil yargılama ilkesi ihlal edilmiş, savunma hakkına saygı gösterilmemiş; böylelikle Irak'ta yaşayan Kürtler ve diğer halklara karşı gerçekleştirilen insanlığa karşı suçların, katliamların, toplu ölümlerin, işkence ve tecavüzlerin failleri sadece Saddam ile sınırlı gibi gösterilmeye çalışılmıştır. İşlediği suç ne olursa olsun, verilecek cezanın yaşam hakkı ihlali olmaması gerektiğini bir kez daha ifade ediyoruz. Saddam'ın idamı, her koşulda ve herkes için ihlal edilemez olan kutsal yaşam hakkının ihlalidir ve yaşam hakkı ihlali, insanlığa karşı işlenmiş suçlardandır.

Saddam'ın idamı ile tartışma yeni bir boyut kazanmış, Irak Diktatörlüğü rejimi süresince gerçekleşen ciddi insanlık suçları, Kürtlerin soykırımı uğratılmak istenmesi, Halepçe ve Enfal katliamları gibi katliamların tüm sorumlularının açığa çıkartılması, Irak'taki halklara sistematik işkence uygulanması, kadınların sistematik olarak tecavüze uğraması gibi suçlar, bir yerde

gölgelenmiş ve sanki tamamı açığa çıkmış gibi bir atmosfer yaratmıştır. Oysaki yargılama adil bir şekilde devam etmeliydi ve Saddam'ın dışındaki diğer tüm suçlular da açığa çıkartılmalı ve uluslararası hukukun öngördüğü bir cezaya çarptırılmalıydı. İdamın infazı ile birlikte, İnsan Hakları Derneği, Irak'taki diğer suçların da artık kovuşturulmayacağı, delillerin Saddam'ın idamı ile birlikte ortadan kaldırıldığı ve sürecin Saddam'ın infazı ile kapatılmak istendiği düşüncesindedir.

İHD, infazın, Irak'taki kargaşa ve kaos ortamını artıracak endişesini taşımaktadır. Sorunun çözümü, Irak'ta yüzyıllardır birlikte yaşayan tüm halkların ortak iradesinin esas alındığı, halkların kendi geleceklerini tayin hakkına sahip oldukları, demokratik Irak'tan geçmektedir.

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ GENEL MERKEZİ

15.01.2007

“CHP’NİN IRAK’A ASKERİ MÜDAHALE YAPILMASI İÇİN MECLİSTEN KARAR ÇIKARMA GİRİŞİMLERİNİ, ULUSLARARASI HUKUKA AYKIRI; SON DERECE TEHLİKELİ; BÖLGE VE ÜLKE BARIŞINA ZARAR VEREN GİRİŞİMLERDİR”

“Dünya Anayasası”, yani Birleşmiş Milletler Şartı, uluslararası ilişkilerde ne şekilde olursa olsun şiddet kullanmayı ya da şiddet yoluyla tehdide başvurmayı yasaklamaktadır (2. madde, 4. bent). Bu hiçbir farklı yaklaşıma yer vermeyen, koşulsuz bir buyruktur.

BM Şartı, ancak ve ancak “meşru müdafaa” söz konusu olduğunda güç kullanımına izin vermektedir. Bunun dışında “milli menfaatler” ya da “dış politika kaygıları” söylemi ile bir başka ülkeye saldırılması doğrudan uluslararası hukukun ihlalidir ve Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin görev alanına giren “saldırı” suçunu oluşturur. Dolayısıyla saldırının sorumluluğu sadece ilgili devlete değil, savaşa karar veren ve uygulayan devlet görevlilerine de kişisel olarak ait olacaktır.

Seçim hesapları ve etnik milliyetçilik temelinde geliştirilen bu tür politikalar, esasen saldırı, işgal ve insanlık dışı uygulamalar nedeniyle büyük sorunlar yaşayan bölgemizde, sorunların daha da büyümesine, doğrudan ülkemize sirayet etmesine ve yeni savaş ortamlarına yol açacaktır.

Bizler, her koşulda barışı ve insan haklarını savunanlar, yeni savaşlar, yeni saldırılar istemiyoruz. Ülkemiz insanların, seçim hesaplarına ve etnik milliyetçilik söylemlerine kurban edilmesine seyirci kalmayacağız. Ve bütün savaş karşıtlarının, barıştan ve insan haklarından yana olanların, bu girişimlere karşı sessiz kalmamaya çağırıyoruz.

Kurum olarak TBMM'ni ve tek tek kişiler olarak Milletvekillerini barıştan yana, insan haklarından yana tavır almaya ve savaş çığırkanlığı yapanların heveslerini kursaklarında bırakmaya davet ediyoruz.

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ

18.01.2007

Değerli Basın mensupları;

İki gündür yazılı ve görsel medyamız, Irak'ta bulunan “Mahmur Mülteci Kampı”nda yapılan arama ile ilgili haberlere geniş yer vermektedir. Ancak bu haberlerin önemli bölümü eksik bilgiye dayanmakta, konuyu Türkiye'nin terörle mücadelesinin bir parçası olarak sunmakta ve uluslararası hukuka aykırı nitelermelerde bulunmaktadır. Yapılan yayınlar, kampta yaşayan yaklaşık 11.000 kişinin kamuoyu tarafından terörist olarak algılanması riskini taşımaktadır.

Dünyada yaklaşık 13 milyon mültecinin olduğu tahmin ediliyor. Her yıl 20 Haziran, 'Dünya Mülteciler Günü' olarak kutlanıyor. 2005 yılında Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği yılın ana teması olarak 'cesaret'i seçmişti. Bunun gerekçesi şöyle açıklandı: "Barışçıl hayatlar yaşayan sıradan insanlar olarak cesaretimizi çok sık sınamayız. Mülteciler de sıradan insanlardır, ama kendi kusurlarından kaynaklanmayan bir şekilde kendilerini olağandışı ortamlarda bulurlar. 'Korku ile başa çıkabilmek için' iç güç kaynaklarına ulaşabilmek adına ruhlarının derinliklerini kazmaları gerekir. Temel olarak bu korku, bir savaşın veya zulümden kaçışın, evini ve sevdiklerini kaybetmenin ve kaçmak zorunda kalmanın dolaysız korkusudur. Sonra belirsizliğin o daha derin endişesi başlar. Ya tamamen yabancı bir ortamda ya da artık istenmedikleri anavatanlarında yaşamı yeniden kurma çabasının o derin kaygısı. Bir mülteci olmak cesaret ister.

Umudu kaybetmemek için cesaret; elde kalanı en iyi değerlendirmek için cesaret; bütün güçlüklerle karşın yeni bir hayata başlayabilmek için cesaret ve tekrar topluma katkıda bulunan ve zenginleştiren bireyler olabilmek için cesaret."

Bilindiği üzere, mültecilik, Türkiye'nin de taraf olduğu Cenevre Sözleşmeleri ve diğer düzenlemelerle uluslararası hukuk tarafından güvence altına alınmış önemli bir insan hakları konusudur.

Öncelikle sorunun ne olduğunun bilinmesi açısından, Mahmur Mülteci Kampı ile ilgili süreç hakkında bazı bilgiler vermek istiyorum. 1991–1992 yıllarında bölgedeki yoğun çatışmalar nedeniyle yaşamları tehlikeye giren çok sayıda kişi aileleri ile birlikte sınırdan Irak'a geçmiş ve mültecilik başvurusunda bulunmuştur. Bu kişiler için BM Mülteciler Yüksek Komiserliği tarafından Mahmur'da bir mülteci kampı kurulmuş ve kendilerine mülteci statüsü tanınmıştır. Halen bu kampta yaklaşık 11.000 kişi yaşamaktadır.

Bu kişilerin güvenli bir şekilde Türkiye'ye dönmeleri için 1994 yılından itibaren BM, Irak ve Türkiye arasında 3 lü görüşmeler yürütülmüş, 1994 sonlarında önemli ölçüde ilke anlaşmasına varılmıştır. Ancak, bu kişilerin geri dönmesi için gerekli hukuki, ekonomik ve sosyal güvencelerin sağlanması yönünde bazı sorunlar aşamadığı için, anlaşma uygulanamamıştır. Bilindiği üzere daha sonra Amerika'nın Irak'a müdahalesi ile Irak yönetimi değişmiş ve Irak'taki bilinen sorunlar dolayısıyla Mahmur Kampı ile ilgili olarak önemli bir gelişme sağlanamamıştır.

Türkiye, zaman zaman güvenlik kaygılarını ileri sürerek, kampın boşaltılmasını istemiş ise de, uluslararası mültecilik hukuku çerçevesinde ilgili devletlerarasında tam bir mutabakat sağlanamadığı için, bunun gerçekleşmesi mümkün olamamıştır.

2003'te Bağdat'taki BM Binasının bombalanması nedeniyle, BM Mülteciler Yüksek Komiserliği, birkaç görevli dışında, Irak'ı terk etmek zorunda kalınca, kampın BM tarafından denetiminde zorluklar ortaya çıkmıştır.

Doğal olarak BM'nin nihai hedefi, mülteci statüsündeki insanlara kalıcı çözümler bulmak suretiyle, mülteci kamplarının boşaltılmasıdır. Bu nedenle kampta yaşayanlar için kalıcı çözüm arayışları, özellikle gönüllülük temelinde Türkiye'ye dönmelerinin sağlanması çabaları devam etmiş, bildiğimiz kadarı ile bununla ilgili görüşmeler Türkiye, Irak ve BM Mülteciler Yüksek Komiserliği arasından Cenevre'de halen devam etmektedir.

Bir taraftan BM denetiminin azalması ve öte yandan da Türkiye'nin sürekli olarak Mahmur Kampı'nın silahlı militanların denetiminde olduğu iddiaları üzerine BM Mülteciler Yüksek Komiserliği Irak Makamlarından, kampta arama yapmaları ve kampta silahlı kişi ya da gruplar varsa bunların tespit ve etkisiz hale getirilmesi talebinde bulunmuştur. Irak Makamları BM'den gelen bu talebi dikkate alarak dün Mahmur Mülteci Kampında arama yapmıştır. Bu arama sırasında Amerika, daha doğrusu işgal güçleri de bir Danimarkalı temsilci bulundurmıştır. Edindiğimiz bilgilere göre, aramalar son derece profesyonel bir tarzda yapılmış ve herhangi bir silah ya da suç unsuru bulunmamıştır.

Bütün bunlar, söz konusu aramanın rutin bir uygulama olduğunu göstermektedir.

Bu nedenlerle;

- 1) Olağan ve bu tür kamplarda sık sık yapılan bir aramanın “terörle mücadele” kapsamında yapılan bir operasyon olarak sunulması tamamen yanlıştır. Can güvenlikleri nedeniyle ülkelerinden ayrılmak zorunda kalan ve mülteci konumuna düşen kişiler üzerinden, spekülasyonlar yapılması, doğru habercilik ilkesine aykırı olduğu gibi, mültecilik hukukuna ve insan haklarına da aykırıdır.
- 2) Haberlerin birçoğunda Mülteci kampından “PKK'nın Mahmur Kampı” diye söz edilmesi ise, istemeden de olsa, sayıları 10.000'in üzerinde olan son derece mağdur insanların kamuoyu tarafından en azından “yasa dışı örgüt mensubu” olarak algılanmasına neden olmuş ve hedef haline getirmiştir.

BM çevrelerinden edinilen bilgilere göre, önümüzdeki günlerde kampın mültecilik hukuku çerçevesinde ve tümüyle gönüllülük temelinde kalıcı çözümlerle boşaltılması çalışmaları hız kazanacaktır. Bu bağlamda, BM Mülteciler Yüksek Komiserliği'nin kampta incelemeler yapması, ilgili devlet yetkilileri ve sivil toplum kuruluşları ile görüşmelerde bulunması söz konusudur.

İnsan Hakları Derneği olarak, gerek devlet adına yapılan açıklamalarda ve yazılı/görsel medyanın haber ve programlarında mültecilerin hakları konularında daha duyarlı olmalarını; mülteci konumundaki insanları gelecekte risk altına sokacak, yaşamlarını zorlaştıracak tutum ve davranışlardan kaçınmalarını bekliyoruz ve talep ediyoruz.

19.01.2007

Adaletin ve Ötekinin Sesi Olan Hrant'ı Unutmayacağız

Arkadaşımız, dostumuz, insan hakları/barış ve demokrasi savunucusu değerli yazar-gazeteci aydın Hrant DİNK'i menfur bir silahlı saldırı sonucu kaybettik. Acımız büyüktür. Derneğimizin de üyesi olan Hrant Dink bu toplumda adaletin ve vicdanın sesi olmuştur.

Saldırı Hrant DİNK'in temsil ettiği değerleri hedef almıştır. Bu değerler barış, demokrasi ve insan haklarıdır. Ülkemizde giderek gelişen barış, demokrasi ve insan hakları ortamından rahatsız olan karanlık güçler, geçmişte olduğu gibi, bu gün de çareyi "Faili Belli" cinayetlerde görmüşlerdir.

Fakat herkes bilmelidir ki bu toplumda birlikte yaşamının ve özgürlüklerin savunucusu olan "Hrant'lar" susmayacaktır. Hiçbir karanlık güç Türkiye'deki barış ve demokrasi mücadelesini engelleyemeyecektir. Hrant DİNK'in hayallerini gerçekleştirmeye, ideallerine sahip çıkmaya, ülkemizde her türlü farklı kimlik ve kültürlerle birlikte yaşamaya, ortak geleceğe yürümeye devam edeceğiz.

Bugüne kadar bu ülkede faili meçhul cinayetler aydınlatılmamıştır. Bütün devlet kurumlarını ve Hükümeti Hrant DİNK'in katil ya da katillerini bir an önce yakalamaya ve olayın arkasındaki karanlık güçleri ve planlayıcıları bulmaya davet ediyoruz.

Ülkemizdeki bütün demokrasi güçlerini, siyasi partileri, sendikaları, meslek kuruluşlarını, insan hakları kuruluşlarını, hukuk kurumlarını, sivil toplum örgütlerini, medyayı ve tek tek herkesi, ülke barışını ve demokrasisini hedef alan bu saldırıya karşı etkin tavır almaya davet ediyoruz.

Barışın, demokrasinin, insan haklarının sahipleri bizleriz. Bizler bu sahipliğin gereğini yapamaz ve etkili mücadele yöntemleri geliştiremezsek, Hrant DİNK cinayetinin son cinayet olmayacağını bilmekteyiz.

Bu coğrafyada yaşayan bütün demokrasi güçlerinin Hrant'ın insan hakları ve demokrasi fikirlerinin sürdürücüleri olarak, adaletin ve vicdanın sesi olmaya devam edeceğini belirtmek isteriz...

Bu gün olağanüstü toplanan Merkez Yürütme Kurulumuz, bu düşüncelerin kamuoyu ile paylaşılmasında yarar görmüştür. Başta Agos Gazetesi ve Ermeni yurttaşlarımız olmak üzere, bütün ülkemize ve yurttaşlarımıza baş sağlığı diliyor, menfur cinayeti lanetliyoruz.

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ MERKEZ YÜRÜTME KURULU

16.02.2007

"Hak-Par Yöneticilerine Ceza Verilmesi; İfade, Örgütlenme ve Siyaset Yapma Özgürlükleri İle Anayasa'nın 90. Maddesinin Açık Bir İhlalidir"

Haklar ve Özgürlükler Partisi'nin 1. Olağan Kongresinde Kürtçe konuşmalar yapılmış olması ve kongre davetiyelerinin Kürtçe-Türkçe basılmış olması nedeniyle 13 yönetici hapis cezalarına çarptırıldı.

Bu dava ve karar, Türkiye'de 1999 yılından bu yana sürdürülen ve kamuoyuna bir "reform" olarak sunulan demokratikleşme çabalarının kağıt üzerinde kaldığını ve temel yaklaşımlarda bir değişiklik olmadığını bir kez daha gösterdi.

Cezalandırma için Siyasi Partiler Yasası'nın 81. maddesi gerekçe olarak gösterilirken, Anayasanın insan hak ve özgürlükleri söz konusu olduğunda uluslararası sözleşmelerin yasalardan önce uygulanacağına ilişkin 90. maddesi yok sayıldı.

Bir taraftan insan haklarından, demokratik ilkelerden söz edilip, uluslararası sözleşmelere imza atılırken; öte yandan mevzuatın bütün hükümlerinin hak ve özgürlüklerin kısıtlanması yönünde kullanılıyor olması ülkemiz açısından üzerinde ciddiyletme durulması gereken bir ikilemdir.

Çağdaş demokratik bir ülkede Yasamaya düşen görev, hak ve özgürlükler önündeki bütün yasal engelleri kaldırmaktır. TBMM’ni Siyasi Partiler Yasası’nın başta 81. madde olmak üzere, demokratik ilkelere ve özgürlüklere aykırı bütün hükümlerini değiştirmeye davet ediyoruz.

İnsan hakları kuruluşları, sivil toplum örgütleri, hukuk kurumları ve aydınlar olarak da, TCK 301. maddesinin kaldırılması konusunda yürütülen başarılı çalışmaları, mevzuatımızdaki demokratik toplum ilkelerine ve özgürlüklere aykırı bütün diğer hükümleri kapsayacak şekilde sürekli bir çabaya dönüştürmeliyiz.

Söz konusu cezalandırma kararının temyiz aşamasında bozulacağını ve geri çevrileceğini ümit ediyoruz.

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ

23.02.2007

Hilmi Aydoğdu Hakkında Verilen Tutuklama Kararı Kabul Edilemezdir!

Demokratik söylemlerin önünü kesen, ifade özgürlüğünü hiçe sayan, farklı görüş ve düşüncelere tahammülsüzlüğü yargı baskısıyla açığa çıkartan gelişmelerden biri daha yaşandı. Bugün, Demokratik Toplum Partisi İl Başkanı Hilmi Aydoğdu, iki gün önce gerçekleştirdiği bir basın açıklaması nedeniyle çıkartıldığı Sorgu Hakimliğince tutuklanarak cezaevine gönderildi.

Yaşam hakkını ihlal eden, işkence yasağını hiçe sayan, yasa ve hukuk dışı örgütlenmeler yoluyla adli suçlara karışan birçok güvenlik görevlisi hakkında tek bir dava açılmazken, toplumsal iç barışı toplumsal linç kültürüyle bozanlara karşı seyirci kalınırken, sadece ve sadece düşünce ifade özgürlüğünü kullandığı için bir siyasi partinin il başkanı hakkında tutuklama kararı verilmesini, insan hakları ve temel özgürlükler bakımından kabul edilemez bulmaktayız.

İnsan hakları savunucuları olarak, muhalif siyasi parti yöneticilerinin faaliyetlerinin engellenmesi ile ifade özgürlüğünün ihlali olarak değerlendirdiğimiz bu gelişmenin kamuoyu vicdanını zedelediğini hatırlatırken, keyfiyetçi yaklaşımlara son verilmesi çağrısında bulunuyoruz.

Av. Reyhan YALÇINDAĞ
Genel Bşk. Yrd.

27.02.2007

BASIN AÇIKLAMASI

İfade özgürlüğü esas itibarıyla, bir toplumda devlet politikalarından ya da toplumun genelinden farklı ve aykırı düşüncelere sahip kişilerin konuşma özgürlüğünü güvence altına alır. Çünkü devlet organları ya da toplumun çoğunluğu ile aynı düşünen ve konuşan kişilerin ifade özgürlükleri zaten tehlike altında olmaz. Önemli olan farklı seslerin ve özellikle muhalif kesimlerin düşüncelerini baskılanmadan, kendilerini tehdit altında hissetmeden özgürce açıklayabilmeleridir. Eğer bir ülkede farklı düşüncelere tahammül yoksa orada ifade özgürlüğünde söz edilemez.

Siyasi partiler ve yöneticileri söz konusu olduğunda, ifade özgürlüğünün sınırlanması ve baskı altına alınması; siyaset yapma, farklı siyasi programlara sahip olma özgürlüklerini de ortadan kaldırır. Ülke sorunları hakkında bütün siyasi partilerin aynı düşünceleri savunmaları varlık nedenlerini gereksiz kılar. Yanlış hatta zararlı olduğu düşünülen siyasi açıklamaların yaptırımını, diğer siyasi parti ve kuruluşların karşı açıklamalarıdır. Siyasetin yaptırımının yargı müdahalesi ya da cezalandırma olduğu ülkelerin demokratik olarak nitelenmesi zorlaşır.

Bu çerçevede DTP Eş Başkanları Ahmet Türk ve Aysel Tuğluk’a verilen hapis cezaları ile DTP Van ve Diyarbakır İl Başkanlarının tutuklanmaları, ülkemizdeki düşünce açıklama ve ifade özgürlüğü ve siyaset yapma özgürlüğü açısından son derece kaygı verici gelişmelerdir.

Seçim tartışmalarının yapıldığı bir dönemde bir siyasi partinin genel başkan düzeyindeki yöneticilerinin siyasi içerikli açıklamalar nedeniyle yargı eliyle cezalandırılması, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’ne ek 1 Nolu Protokolün “serbest ve açık seçimleri” güvence altına alan 3. maddesinin de ihlali anlamına geleceği unutulmamalıdır. Asıl işlevi toplumsal sorunlara

çözüm üretmek olan ve demokrasinin vazgeçilmez unsurları olarak kabul edilen siyasi partilere yönelik böylesi baskılar ifade özgürlüğünün yanında demokratik kültüre de zarar vermektedir.

Kürt sorununda demokratik, barışçıl diyalog kanallarının yaratılmaya çalışıldığı bu süreçte, DTP yöneticilerine yönelik hukuka ve insan haklarına aykırı baskılar toplumsal barışa da zarar vermektedir.

Farklı siyasi görüş ve faaliyetleri baskı altına alma anlayışı ile, siyaseti “suç sayma” noktasına getirmede kamu yararı bulunmadığı açıktır. Siyasetin özgülleştirilmesi, TBMM’nden, Hükümet’e; Yargı’dan, sivil topluma kadar herkesin görevidir.

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ

03.03.2007

Irak’lı Üç Kadın Asılmamalı, Yaşam Hakkı Her Koşulda Sağlanmalıdır!

Değerli Basın Mensupları,

Farklı gerekçelerle haklarında idam cezası verilen üç Iraklı kadın, Vassan Talib, Zeynep Fadhil ve Lika Muhammed ile ilgili bugün karar verilecek. Bizler, çatışma ve savaş ortamlarının en fazla kadınları vurduğunu, kadınların çatışma ortamlarında daha fazla hak ihlallerine, fiziksel ve cinsel şiddete maruz kaldıklarını ifade etmekteyiz. Nitekim bu üç vakada da öykülerin arka planlarının çatışma ortamı olduğunu biliyoruz.

İHD’li kadınlar olarak, buradan Iraklı yetkililere sesleniyor ve alınan hukuk dışı, adil olmayan yargılama sonucu verilen idam kararlarından dönülmesini, kadınların cezaevlerinde ve dışarıda yaşam haklarının korunmasını, çatışma sürecinin kurbanları olmaktan çıkartılmalarını bekliyoruz. Ancak üzülmeye belirtiyoruz ki, Irak’taki kaos ve işgal devam ettiği sürece bizler, her gün yeni ölümlere tanıklık edeceğiz ve ölen her bir insanla kendimizden de bir şeyler yitireceğiz.

8 Mart Dünya Kadınlar Gününü karşılamaya hazırladığımız bu süreçte, İHD’li kadınlar olarak bu üç kadının, adil yargılama ilkesini uyulmaksızın verilen aslında mağdur oldukları halde “sanık” durumuna getirilen Talib, Fadhil ve Muhammed’in idamlarını durdurmak için Iraklı makamlar nezdinde de girişimlerimizi sürdüreceğiz. Kadınların yüreklerinden aldıkları güçle seslerini birleştirmeleriyle bunun mümkün olacağını da biliyoruz.

Son olarak geçtiğimiz ay İran’da tecavüzcüsünü öldürdüğü için idam cezasına çarptırılan Nazenin’in idam cezasını, yine İran asıllı Kanada 2003 güzeli seçilen adaşı olan Nazenin’in başlattığı ve bizlerin de içinde olduğu kampanya durdurmuş, karar Yüksek Mahkemeden bozularak dönmüş ve Nazenin serbest bırakılmıştı. Benzeri şekilde, bu vakada da idamları durduracağımızı biliyor, herkes için her koşulda yaşam hakkının kutsallığını ve dokunulmazlığını yüksek sesle hatırlatıyoruz.

Kadın katliamlarının ve kadına yönelik her türlü şiddetin son bulduğu bir yaşam dileğiyle...

KADININ İNSAN HAKLARI KOMİSYONU adına
Av. Reyhan YALÇINDAĞ

12.03.2007

Çocukları Kanalizasyon Sularında Boğulan Bir Ülkenin Utancı Hepimizindir!

Geçtiğimiz günlerde İstanbul’da 5 yaşındaki Dilara’nın, minicik elleri yolda yürürken annesinin ellerinden kaymış ve tavukçu Deresinin ıslahı kapsamında haftalarca açık bırakılan rögara düştükten sonra boğularak yaşamını yitirmiştir.

Dün de Adana Su ve Kanalizasyon (ASKİ) ekiplerince üzeri açılan ve bir haftadır kapatılmayan kanalizasyon çukuruna düşen Tayfun Kuzu, yaşama son defa baktığı zaman henüz altı yaşındaydı!

Her iki olay da, faaliyetlerini yürütürken yerel yöneticilerin insan sağlığına ne kadar önem verdiklerini açığa çıkarmıştır. Sonuç, ‘ihmal’, ‘kusur’ gibi gerekçelerle açıklanamayacak kadar ağırdır. Gülüşleri, minicik ağızlarından çalındığı zaman henüz 5 yaşında, 6 yaşında olan bu çocukların akranlarına hangi yüzle bakılacak, insan hakları savunucuları olarak bu sorunun cevabını arıyoruz. Hizmet sunarken insanı merkeze almayan bir mantaliteyle hareket eden yerel yönetim anlayışı iflas etmiştir.

'Büyüklere' bir türlü şiddetten vazgeçemedikleri ve çatışmalı ortam dayattıkları için bundan en fazla zarar görenler, yine çocuklarımız... Sadece geçtiğimiz yıl 5 çocuk mayına basarak yaşamını yitirdi ve 38'i de bir daha onarılmayacak şekilde sakatlandı. Yine geçtiğimiz yıl, çocuklara yönelik her türlü şiddetten kaynaklı 58 çocuk ölüyor, 175 çocuk da yaralanıyor. İHD'nin hazırladığı bu istatistiğe 62 çocuğun intihar sonucu, 8 çocuğun da toplumsal olaylarda polis tarafından açtığı ateş sonucu yaşamını yitirdiğini eklersek tablonun ne kadar vahim olduğu ortaya çıkacaktır. Benzer şekilde çocuğun şiddet görmemesi hakkını, toplumsal gösterilerde korunmasını, eşit eğitim ve sağlık hizmetlerinden yararlanma hakkını sağlayamayan bir devlet politikası da iflas etmiş demektir.

İnsan hakları savunucuları olarak, Dilara Dumru, Tayfun Kuzu, Enes Ata, Abdullah Duran, ... ve isimleri alfabenin ayrı ayrı tüm harfleriyle başlayan çocukların yaşam hakkını koruyamayan bir zihniyete tanıklık etmenin üzüntüsünü ve utancını yaşıyoruz. Son olarak Dilara ve Tayfun'un ölümünde sorumluluğu bulunan tüm yetkililerin derhal adli ve idari soruşturmaya tabi tutularak hak ettikleri cezaya çarptırılmalarını talep ederken, yaşadığımız bu trajedinin son trajedi olmasını diliyorum, kederli ailelerinin acılarını yüreğimizde hissettiğimizi belirtiyoruz.

Gülüşünüz çalındığında minicik olan yüreklerinizden öpüyor, geride kalan akrabalarınızın yakın geleceğimizi gökkuşağı rengine bezeyerek, sizin yaşamınızın son bulmasına sebep olanlardan bu haksızlığı soracaklarını umut ediyorum...

Av. Reyhan YALÇINDAĞ
Genel Bşk. Yrd.

12.03.2007

Kara Kuvvetleri Komutanı'nın Diyarbakır Açıklamaları; Askerin Demokratik Toplumdaki Yeri, Haber Alma/Basın Özgürlüğü, Yargı Bağımsızlığı ve İç Barış Yönlerinden Kaygı Vericidir

KKK Org. İlker BAŞBUĞ'un, 10 Mart 2007 günü Diyarbakır'da yaptığı açıklama, demokratik ilkelerle, yargı bağımsızlığıyla, haber alma ve basın özgürlüğü ile bağdaşmadığı gibi, iç barış açısından da son derece kaygı vericidir.

Demokratik bir ülkede, ülkenin dış ve iç politikası sivil iktidarlar tarafından belirlenir ve temel sorunların nasıl çözüleceğine de yine sivil kurumlar karar verir. Fakat özellikle son dönemlerde, askeri yetkililer kendi görev alanlarının dışına çıkarak iç ve dış politika konularında, tarafsız ve bağımsız olması gereken kurumların da görev alanlarına müdahale edecek şekilde açıklamalar yapmaktadır.

Sayın Kara Kuvvetleri Komutanı'nın 10 Mart günü Diyarbakır'da yaptığı açıklamalar da bu çerçevede değerlendirildiğinde:

- "...Askeri ihtiyaçlar gerektirdiği zaman, Anayasa ve yasalar ile uluslararası hukuk kuralları çerçevesinde, Türkiye Irak kuzeyindeki bölücü terör örgütüne karşı uygun göreceği tedbirleri her zaman alabilir. Bu konunun, kamuoyunun gündeminde gereğinden fazla yer almamasına özen gösterilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir..." şeklindeki ifade, medyaya bir talimat niteliğinde olup "haber alma ve basın" özgürlüğü" ne açık bir müdahaledir.
- "Irak'ın güvenliği bakımından en iyi garanti, Irak'ta iktidar kimin elinde olursa olsun, Türkiye'nin dostluğunu kazanmaktır." ifadesi de, barışçı ve demokratik bir ülkenin uzak durması gereken bir ifadedir. Barış hakkı tüm dünya halklarının hakkıdır ve herkes buna saygı göstermelidir.
- "Her ülkede etnik ve kültürel farklılıklar olabilir. Farklılıklara saygılı olmak başka şey, farklılıkları öne çıkarmaya, hakim kılmaya çalışmak başka bir şeydir. Etnik nedenlere dayanan çatışmaları önleyecek çözüm, ulus devlet anlayışından geçer. Ortak paydaları ise dil, kültür ve ülkü birliği oluşturur" şeklindeki sözler, "terörle mücadele" amacını ve askerin görev alanını aşan; farklı dil ve kültürleri ülke bütünlüğü için "tehlike" olarak kabul eden ve sivil demokratik politika ve çözümlerin önünü kesen nitelikler taşımaktadır.
- Newroz kutlamaları ile ilgili açıklamalar da, kutlamaların peşinen yasa dışı ve "terör örgütü bağlantılı" olarak algılanmasına zemin oluşturmaktadır. Bir bayramın kutlanması ve bir kültürel hakkın kullanılması niteliğindeki etkinliklerin, Terörle Mücadele Yasası hatırlatılmak ve hatta suç tanımları yapılmak suretiyle baskı altına alınması, iç barış açısından endişe verici olduğu gibi; yargı ve güvenlik güçlerine mesaj niteliği

de taşımaktadır. Hukuk devleti ilkesinin olmazsa olmaz koşulu olan yargı bağımsızlığı bu ifadelerden zarar görmüştür.

Son dönemlerde, 8 Mart, 12 Mart, 21 Mart gibi günler ile, Irak politikaları üzerinden toplumda gerilim yaratılmakta, iç barış ve hoşgörü ortamına zarar verilmektedir. Başta yönetenler olmak üzere, toplumun bütün kesimlerinin toplumsal gerilimi artırıcı tutum, söylem ve pratiklerden uzak durması gerekir. Kutlamalarda demokratik ilkeler, hak ve özgürlükler öne çıkarılarak, şiddetten kesinlikle uzak durulmalıdır. İdari merciler ve güvenlik güçleri de kutlamalara yasakçı, engelleyici ve cezalandırıcı bir tutum ve anlayışla değil; kutlamaların barış içinde ve herkesin kendi kültür ve geleneğine uygun bir tarzda geçmesi için gerekli ortamı yaratacak şekilde davranmalıdır.

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ

13.03.2007

Muhafif Kesimler ve Demokratik Toplum Partisi Üzerindeki Baskılara Son Verilmelidir

Son günlerde Demokratik Toplum Partisi üzerinde yoğun bir şekilde sürdürülen baskı, gözaltı ve tutuklamalar, demokrasi ve insan hakları ortamına büyük tahribatlar yapmakta, yeni toplumsal gerilimlere neden olmaktadır:

Son dönemlerdeki bazı karar ve uygulamalara baktığımızda: Parti Genel Başkanlarına cezalar verildiği; Van, Diyarbakır, Batman ve Mardin İl Başkanlarının tutuklandığı; İstanbul'da çok sayıda partinin gözaltına alındığı; parti binalarına sık sık baskınlar yapıldığı, arandığı; Cizre'de aralarında çok yaşlı kişilerin de bulunduğu 31 kadının gözaltına alınıp, tutuklandığı görülmektedir.

Bütün bunlar, bu siyasi partinin her türlü söylem ve faaliyetine tamamen “yasakçı ve güvenlikçi” bir yaklaşım gösterildiğini, ender başvurulması gereken “gözaltı ve tutuklama” gibi özgürlük kısıtlamalarına, her fırsatta başvurulmak suretiyle genel bir baskıya dönüştüğünü ortaya koymaktadır. Nitekim hemen her gün Türkiye'nin her tarafından DTP üyelerinin ve diğer demokratik çevrelere mensup kişilerin gözaltına alındığı ya da tutuklandığı haberleri gelmektedir. Dicle Üniversitesinde okuyan çok sayıda öğrenci evlerine baskın yapılarak gözaltına alınmış ve tutuklanmıştır.

Söz konusu uygulama ve baskılar “güvenlik” gerekçesine dayandırılmakta ise de, belli bir çevre üzerinde yoğunlaştırılan demokratik ilkelere ve insan haklarına aykırı bu uygulamalar, başlı başına ciddi bir gerilim ortamına neden olmaktadır. Güvenliğin sağlanması gerekçesi ile özgürlüklerin kısıtlanması uygulaması, otoriter rejimlerin kullandığı en hatalı yöntemlerden biridir. Demokratikleşme iddiasındaki bir Türkiye'de bu uygulamaların halen sürüyor olması insan haklarına bakışın yetersizliğini ve özgürlüklerin tehlike olarak görülmesi anlayışının bütünüyle terk edilmediğini göstermektedir.

Her türlü insan hakkı ihlalden doğal olarak siyasi otorite yani Hükümet sorumludur. Bu nedenle Hükümeti bu baskılar konusunda tutum almaya, demokratik hak ve özgürlükleri savunmaya, bir siyasi partiyi ve o siyasi partiyi destekleyen kesimleri dışlayıcı tutum ve davranışları engellemeye davet ediyoruz.

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ

19.03.2007

NEWROZ/NEVRUZ, BARIŞ İÇERİSİNDE VE ÖZGÜRCE KUTLANMALIDIR

Bir süredir DTP üye ve yöneticilerine yönelik baskı, gözaltı ve tutuklama kararları, Newroz kutlamalarını da etkileyecek gergin bir ortam oluşturmaktadır.

Örgütlenme özgürlüğüne yönelik söz konusu kısıtlayıcı uygulama, ifade özgürlüğüne yönelik baskıları da beraberinde getirmektedir. Newroz törenlerinin toplumsal barışa hizmet etmesi gerekirken, çatışma ortamına dönüşmesi ihtimali bizleri endişelendirmektedir.

Gösteriler sırasında başta aşırı güç kullanımı olmak üzere yaşanabilecek hukuk dışı davranışlar toplumsal kampaşmayı da artıracaktır. Herkesin özgürce kendini ifade edebildiği bir gösteri ve toplantı düzeninin sağlanması sivil topluma dayalı hukuk devleti anlayışının önemli göstergelerinden birisidir.

Gösterilerde barışçı bir dilin kullanılması; şiddet, öfke ve nefreti güçlendirecek yaklaşımlardan kaçınılması konusunda katılımcıları da sağduyulu hareket etmeye çağırıyoruz.

Gösteriler sırasında istenmeyen olayların yaşanmaması için bağımsız sivil izleme yollarının geliştirilmesinde önemli bir role sahip medya ve insan hakları çalışanlarının engellenmemesi konusunda da idari merciler duyarlı davranmalıdır.

Biz insan hakları örgütleri/savunucuları olarak Newroz törenlerinin yeniden çatışmaların yaygınlaşmasına dönük bir sürece zemin oluşturulmaması için hükümetin aktif sorumluluk üstlenmesi gerektiğine inanıyoruz.

Hak ve özgürlüklerin en yoğun ihlal edildiği olağan üstü dönem uygulamalarına fırsat verilmemesi için herkesin dikkatli hareket etmesi gereğini bir kez daha hatırlatıyoruz.

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ MAZLUMDER T. İNSAN HAKLAR

01.04.2007

“TÜRKİYE, BM ENGELLİ HAKLARI SÖZLEŞMESİNİ DERHAL ONAYLAMALIDIR”

Birleşmiş Milletler (BM) Genel Kurulu'nun, tüm dünyada engelli haklarının korunmasını amaçlayarak 13 Aralık 2006'da imzaladığı **BM Engelli Hakları Sözleşmesi**, 30 Mart 2007'de ülkelerin imzasına açıldı. Sözleşme, en az 20 ülkenin imzalaması halinde yürürlüğe girecek.

Bilindiği gibi, engelli haklarının korunmasına yönelik mevcut uluslararası metin ve kurallar, engellileri genel olarak kâğıt üzerinde korumuş, bugüne dek onlar için somut çözümler üretmekte yetersiz kalmıştır. Bu durum dünyada böyle olduğu gibi ülkemizde de farklı değildir. **Özürlüler Yasası** adıyla bilinen ve 01.07.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5378 Sayılı Yasa, aradan geçen yaklaşık iki yıla rağmen engelliler bakımından demokratik ve eşit katılıma dönük mekanizmaları kuramamış, uygulamada hissedilir herhangi bir iyileşme gerçekleştirilememiştir. Kuşkusuz bunun en büyük nedeni, kanun koyucunun yasayı yaparken “**ayrımcılığın önlenmesi**” perspektifinden yoksun olması ve “**etkin hak arama mekanizmaları**” oluşturamamasıdır.

İşte **BM Engelli Hakları Sözleşmesi**, bu eksikliklerin giderilmesinde önemli bir adım atmış, sözleşmeye ek olarak kabul edilen **İletişime Dair Seçmeli Protokol** sayesinde birey ve topluluklara ülkelerindeki iç hukuk yollarının tükenmesinin ardından, **BM Engelli Hakları Komitesi**'ne doğrudan başvuru olanağını kabul etmiştir.

Yine 4. Madde ile "Devletler hiçbir engelliliğe dayanarak hiçbir ayrımcılık yapmadan tüm engelli bireylerin tüm insan haklarını ve temel özgürlüklerini bütünüyle güvence altına almak ve teşvik etmekle yükümlüdür" denilmiş, böylece ayrımcılığın önlenmesinde en büyük görev devletlere verilmiştir.

Tüm engel gruplarını kapsayarak, engellilerin eşit haklara sahip bireyler olarak yaşamasını öngören sözleşme, 7. maddesi ile doğrudan engelli çocukların haklarını düzenlemiş, taraf devletlere engelli çocuklar için ek tedbirler alma, çocuğun üstün yararına öncelik vermek ve onlarda kendilerini ifade olanakları oluşturarak, hak bilincinin anlaşılmasını sağlamak gibi yükümlülükler yüklemiştir.

Diğer ana konuları “**Engellilerin topluma dahil olması**”, “**Klişelerden kurtulmak**”, “**Erişilebilirlik**” ve “**Yasalar önünde eşitlik**” olarak sayılabilecek sözleşmenin yürürlüğe girebilmesi için, en az 20 ülkenin imzasına ihtiyaç bulunmaktadır. Yazım ve kabul sürecinin yaklaşık 5 yıl sürdüğü dikkate alındığında, yürürlüğe girmesi için geçecek fazladan bir günün dahi sorumlusu aralarında Türkiye'nin de bulunduğu devletler olacaktır.

İnsan Hakları Derneği, mevcut sorunları tek başına çözmesini beklemese de, engellilerin uğradığı ayrımcılığın ortadan kaldırılması yolunda atılacak adımları şiddetle desteklemektedir. BM Engelli Hakları Sözleşmesi de bu yolda önemli bir kazanım olmaya adaydır.

Engellilerin maruz kaldığı hak ihlalleri konusunda, sayılar ve başlıklar dahi birçok şeyi anlatmaya yeter hale gelmiştir. Bu rakam ve ihlal başlıkları, sürekli tekrar edilen bir istatistik ve toplumsal bir günah çıkarmadan farklı bir tesire sahip olmalıdır. İnsan Hakları Derneği, sorunun en büyük nedeninin ve dolayısıyla muhatabının devletler olduğunun bilincindedir. Bu nedenle Türkiye Cumhuriyeti, BM Engelli Hakları Sözleşmesi ve ek protokolleri TBMM tarafından onaylanmalı ve engelli haklarının uygulamaya dönük korunması alanında diğer düzenlemelerle desteklenmelidir.

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ

04.04.2007

Karamayını Gerçeği

Yeni Mağdurlar İçin Çok Geç Olmadan

1994'te eşimle birlikte mısır tarlalarında çalışırken mayına bastık, ben hayatta kaldım, ama o öldü. Bu konuda hala çok üzgünüm. O benim ailemin tamamıydı. Şimdiyse kimsem yok. Bir şarapnel parçası nedeniyle sakat ve yarı kör evsiz ve işsizim, geleceğe ilişkin çok az umut taşıyorum.

Jose Brinco, 32, Angola

Değerli Basın Mensupları;

Angola'lı Jose Brinco'nun öyküsü Karamayını gerçeğinin ta kendisi. Bugün Türkiye'de de binlerce mayın mağduru Brinco ile aynı kaderi yaşıyor. Sadece 2002–2006 yılları arasında çoğunluğu sivil 560 insan karamayını ve serbest patlayıcıların neden olduğu olaylarda yaralandı. Aynı yıllar arasında çoğunluğu çocuk 227 insan hayatını kaybetti.

Mayınları üretenler ve kullananlar, aksini iddia etseler de; mayınlar; sivil ya da silahlı, kadın ya da erkek, yetişkin ya da çocuk ayrımı gözetmeden hepimizin yaşamı için büyük tehlike yaratıyor.

Türkiye'de resmi rakamlara göre 1 milyondan fazla mayın ve sayısını hiçbir zaman bilemeyeceğimiz serbest patlayıcı; boş arazilerde, dere yataklarında, çocukların her gün okula gidip geldiği yol kenarlarında, şehir çöplüklerinde ya da çiftçilerin ve çobanların kullandığı alanlarda sinsice yeni kurbanlarını bekliyor.

2003 yılında Ottawa sözleşmesini imzalayan Türkiye aradan geçen 4 yıla rağmen mayınlı alanların belirlenmesi ve temizlenmesi için gerekli adımları atmış değil. Her şeyden önemlisi halen mayınlarla ilgili tüm faaliyetlerin planlama ve uygulamasını belirleyecek “ulusal eylem politikası”nın ve mayın eylem yasası çerçevesinde mayın eylem merkezinin oluşturulmamasıdır.

Türkiye'nin BM Mayın İzleme Komitesine verdiği resmi raporlara göre Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Hakkâri, Ardahan, Kars, Siirt, Şırnak, Şanlıurfa, Tunceli, Van, Mardin ve Hatay illerinde mayınlı olduğu kesin olarak bilinen alanlar mevcuttur. Ayrıca Bingöl, Bitlis, Batman, Mardin, Tunceli, Şırnak ve Siirt illerinde 746 farklı alanda mayın şüphesi var. Bu tabloya serbest patlayıcıların risk yarattığı alanlar da eklendiği zaman sorunun gerçek boyutları ortaya çıkmaktadır.

Ülkemizde yaşanan çatışmalı süreç boyunca boşatılan 4000'e yakın yerleşim yerinin mayın riskinin bulunduğu illere bağlı olması, uygulanacak köye dönüş programlarının mayın taramaları yapılmadan ve gerekli önlemler alınmadan uygulanmasının yeni ölümlere ve yaralanmalara davetiye çıkarması olasıdır.

Karamayınlarının bölgesel ve ulusal düzeyde yarattığı ekonomik ve sosyal etkiler ise sorunun diğer ayağını oluşturmaktadır. Karamayınları Eğitim, Sağlık, Refah, Tarım, Ulaşım ve Çevre üzerinde olumsuz etkiler yaratmaktadır. Ayrıca Mayın riskli bölgelerden diğer bölgelere yarattığı göç potansiyeli ile bu olumsuz etkileri ülke düzeyine yaymaktadır.

İnsan Hakları Derneği olarak çok geç olmadan

1-Türkiye Büyük Millet Meclisi'ni;

a-Mayınlı alanların işaretlenmesi ve temizlemesi,

b-Risk altında bulunanlar için bilinç artırma eğitimlerinin organizasyonu,

c-Mayın mağdurlarının sağlık bakımları ile ekonomik ve sosyal uyumunun sağlanması,

d-Mayın stoklarının imhası,

e-Mayın kullanılmasının önlenmesi için Hükümet vakit geçirmeden Mayın Eylem için yasal düzenlemeleri yapmaya,

2- Hükümeti; Mayın Eylem Merkezi oluşturmaya ve acilen sivil toplum örgütlerinin de katılımı ile başta çocuklar olmak üzere sivil halka risk eğitimi vermeye

3- 25 yıllık çatışma sürecinin bütün taraflarını; mayınladıkları alanları kamuoyuna açıklamaya

4- Boşaltılmış köylerde mayın ve serbest patlayıcı taramalarını acilen başlatmaya

5- Bugüne kadar mayın patlamaları dolayısıyla mağduriyete uğrayanlara gerekli tazminat ve ücretsiz sağlık yardımları yapmaya

6- Kamuoyunu mayınların yarattığı yıkımlar ve gerekli önleyici tedbirlerin alınması ve uygulanması konusunda duyarlı olmaya çağırıyoruz

Unut**Mayın**... “Bu silahlar diğer hiç biri gibi değil. Bunlar rasgele silahlar. Bir sivil ya da askeri ayırmazlar ve sivillere aşırı zararlar verirler.”

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ

09.04.2007

Muhaliflere Yönelik Hukuk Dışı Tutumlara Son Verilmelidir!

Değerli Basın Mensupları,

Son aylarda muhalif siyasi parti ve basın organları ile insan hakları savunucuları, gazeteciler, yazarlar hakkında çeşitli bahanelerle soruşturmalar yapılması, davalar açılması, gözaltı ve tutuklama kararları verilmesi gibi baskıcı yöntemlerde büyük artışlar gözlenmektedir. Bunun son örneklerinden birisi aralarında İHD Ankara Şube yöneticimiz İsmet Aras ve DTP Ankara İl Başkanı Salih Karaaslan'ın da bulunduğu 4 kişi hakkında katıldıkları basın açıklamaları dolayısıyla tutuklama kararları verilmesidir.

Demokratik toplumlarda farklı 'sesler', muhalif düşünceler, siyasi parti çalışmaları bir zenginlik kaynağı olarak görülür ve korunan değerler olurken; Türkiye'de yönetsel, yargısal ve siyasi pratiklerle engellenmekte, dışlanmakta ve marjinalleştirilerek "suç konusu" haline getirilmektedir. Henüz yayına başlamamış gazeteler hakkında dahi toplatma kararları verilebilmektedir. Gündem Gazetesi ya da bu gazete yerine çıkarılmak istenen diğer gazeteler hakkında toplatma ve süreli kapatma kararları verilmekte, dağıtımı engellenmektedir.

Mutlak zorunluluk halinde uygulanması gereken gözaltı ve tutuklama önlemleri, muhalif siyasi parti mensupları açısından, sıradan uygulamalara dönüşmüştür. Siyasi parti binaları basılmakta, yöneticiler ve belediye başkanları tutuklanmaktadır. Son birkaç ay içinde 5 DTP İl Başkanı ve Cizre Belediye Başkanı tutuklanarak cezaevine konuldu; 60'a yakın DTP yöneticisi de gözaltına alındı.

Yapılan uygulamalar ve verilen kararlar, eşitlik, ifade özgürlüğü, kişi güvenliği ve adil yargılanma hakkı gibi temel insan hakları ihlal etmektedir. Bağımsız ve tarafsız yargı demokratik toplumun temelini oluşturduğu unutulmamalıdır. Yargının siyasal amaçlarla kullanılması demokratik toplumda büyük tahribatlara yol açar. Demokratikleşme adına anayasada ve yasalarda çok sayıda değişiklikler yapılmasına, yeni yasalar çıkarılmasına ve AB ile üyelik müzakereleri yürütülmesine rağmen, özellikle yürütme ve yargı organlarının hak ve özgürlüklere bakışında önemli sorunlar bulunmaktadır. Düşüncüyü ifade etme özgürlüğünün korunması yerine; çeşitli yollarla yapılan düşünce açıklamalarından dolayı çok sayıda kişi hakkında davalar açılması, tutuklama kararları verilmesi kaygılara yol açmaktadır.

Son olarak İHD Ankara Şube Yöneticimiz İsmet Aras'ın ve DTP Ankara İl Başkanı Salih Karaaslan ile YK üyeleri Özüren ve Gümüş'ün, basın açıklamalarına katılmaları gerekçe gösterilerek tutuklanmaları, bu kaygıların yersiz olmadığını göstermektedir.

İnsan hakları istisnasız herkes içindir. Bu “herkes” içinde muhaliflerin, aykırı düşüncelere sahip olanların ve insan hakları savunucularının da olduğu unutulmamalıdır.

Bu düşüncelerle bütün devlet organlarını ve idarecileri insan haklarına saygı ve koruma konusunda bir kez daha uyarıyoruz.

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ

12.04.2007

“Çatışmaların Tırmandırılmasından; Militarist ve Milliyetçi Söylemden; Muhalif Siyasetçiler ve Medyaya Yönelik Baskılardan; Yargının Araçsallaştırılmasından; Cumhurbaşkanlığı Seçiminin Bir Rejim Sorununa Dönüştürme Çabalarından; KAYGILIYIZ.”

Son birkaç günde 12 asker, 2 korucu ve 15 silahlı militan çatışmalarda yaşamını yitirdi. Toplumun çeşitli kesimlerinin sorunların silahlı yöntemler yerine, demokratik ve barışçıl politikalarla çözülmesi yönündeki çağrıları ve çabaları sonuç vermiyor. Devleti yönetenler savaş çılgınlıkları dışındaki her türlü çağrılara ve taleplere karşı kulaklarını tıkamış durumda. Sivilleştiği (!) söylenen Milli Güvenlik Kurulunun hiçbir toplantısında “sivil çözüm” gündeme gelmiyor.

20 yılı aşan bir süredir devam eden çatışmalarda on binlerce insanımızın yaşamını yitirmesi; çekilen bunca acı, dökülen gözyaşı; milyonlarca yurtsuzumuzun kendi ülkesinde mülteci konumuna düşmesi; eğitime, sağlığa, refaha gitmesi gereken milyarlarca dolarlık kaynağın heba edilmesi; silahın, çatışmanın, öldürmenin hiçbir sorunu çözmediğini kabul etmeye yetmedi.

Artık silahın, savaşın ve çatışmanın sorunların çözümü ve ülkenin yönetimi için bir araç olamayacağı; aynı şekilde silahın, savaşın ve çatışmanın hak mücadelesinin de bir aracı olamayacağı herkes tarafından kabul edilmelidir. Şiddet ve savaşın çözüm yerine yıkım getirmektedir.

Toplumdaki etnik farklılıkların, değişik dil, kültür ve inançların çatışmanın gerekçesi olmaktan çıkarılması için hepimize görevler düşmektedir. Çoğulculuğumuz ve çeşitliliğimiz; birlikte, bir arada barış ve refah içinde yaşamamızın kaynağı olmalıdır.

Gelin bir kez daha barış taleplerini hep birlikte yükseltelim...

Başta DTP olmak üzere, muhalif siyasi partiler üzerindeki yoğun baskıya son verilmelidir. Demokratik toplumun temeli olan ifade özgürlüğünün kullanımı, gözaltı ve tutuklanma nedeni olmamalıdır. İfade özgürlüğünün, sadece çoğunluğun benimsediği ya da olumlu ve faydalı olduğu düşünülen ifadeler için değil; çoğunluğun reddettiği, zararlı gördüğü ve hatta şok edici nitelikteki ifadeler için de geçerli olduğu unutulmamalıdır. Aynı şekilde, muhalif basın üzerindeki sansür ve yasaklamalardan vazgeçilmelidir. Henüz basılıp, yayınlanmamış gazetelerin dahi, daha matbaada iken toplatılması, el konulması demokratik toplum ve hukuk devleti ilkesi ile bağdaşmamaktadır. Yargının araçsallaştırıldığı izleniminin verilmesi bağımsız ve tarafsız yargı ilkesini tahrir eder, hukuk devleti ilkesine zarar verir.

Toplumda gerilim yaratan ve toplum kesimlerini birbirine karşı “öteki”leştiren bir diğer olumsuz gelişme de Cumhurbaşkanlığı seçimleri ile ilgili tartışmalardır. Cumhurbaşkanlığı seçiminin bir rejim sorununa dönüştürülmesinin hiç kimseye yararı yoktur. Aksine, gerilimden, çatışmalardan medet uman demokrasi karşıtı güçlerin hukuk dışı istem ve eylemlerini kolaylaştıran bir zemin oluşturmaktadır. Demokrasi ve hukuk hepimiz için gereklidir. Bu bakımdan Cumhurbaşkanlığı seçimi konusundaki güç gösterilerini kaygı verici buluyoruz.

Başta Hükümet ve diğer devlet kurumları olmak üzere, siyasi partileri, medyayı ve tek tek toplumun bütün bireylerini toplumsal barışa zarar veren tutum ve davranışlardan kaçınmaya davet ediyoruz. Gerek ülke sorunlarının çözümünde ve gerekse dış ilişkilerde şiddet ve tehdidi öne çıkaran politikalarından bir an önce vazgeçilmelidir.

İnsan Hakları Kuruluşları olarak çağrımızdır:

Çatışma ortamına derhal son verilmelidir. Silahlar bütünüyle susmalıdır. Baskı, şiddet ve gerilimin yerini toplumsal barış çalışmaları almalıdır. Toplumumuzun barışa, hoşgörüyü, demokrasi ve insan haklarına her zamankinden daha fazla ihtiyacı var.

MAZLUMDER

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ

13.04.2007

HERKES İÇİN HER KOŞULDA HUKUK VE DEMOKRASİ

Demokratik hukuk devletlerinde, her kurumun yetki ve sorumlulukları evrensel standartlarla belirlenmiştir. Bu standartlar, demokrasi ve özgürlüklerin teminatıdır. Dün, bütün Türkiye'nin nefeslerini tutarak Genelkurmay Başkanının açıklamasına kilitlenmiş olması, hukuk devleti normlarının neresinde olduğumuzun açık bir göstergesidir.

Genelkurmay Başkanı Yaşar BÜYÜKANIT'ın gündeme ilişkin değerlendirmeleri hukuk devletinde askeri kurumlara biçilen yetki sınırlarını aşar niteliktedir. Genelkurmay Başkanı bir devlet memuru olup siyasi konularda görüş beyan etme hakkına sahip değildir. Askeri gücü elinde bulunduranların siyasi konularda açıklama yapmaları, Türkiye'de ki askeri darbeler geçmiş de göz önünde bulundurulduğunda siyaset üzerinde baskı oluşturmaktadır. Üstelik bu açıklamaların darbe hazırlıkları belgelerinin konuşulduğu bir ortamda yapıyor olması da talihsizliktir.

Kimlerin Cumhurbaşkanı olabileceği Anayasada açıkça tarif edilmiş olup başkaca bir tarif ve nitelendirmeye ihtiyaç bulunmamaktadır. Seçilecek Cumhurbaşkanının sözde değil özde bir takım niteliklere sahip olması gerektiği yönündeki sübjektif değerlendirmeler siyasete müdahale anlamına gelmektedir.

Yasalar çerçevesinde kurulmuş bir siyasi parti ve bir gazetenin “terör” destekçisi olarak açıklamada yer bulmuş olması, siyasi parti ve basın mensuplarını dahi “terörist” olarak gören bir anlayışın sonucudur. Açıklama, Türkiye'nin içinde bulunduğu bu kritik dönemde toplumsal barışı zedeler niteliktedir.

Bazı basın kuruluşlarının akredite edilmemesi basın özgürlüğüne ve bilgi verme hakkına müdahale niteliğindedir. Demokratik ülkelerde olmaması gereken bu tür ihlalleri, Genelkurmay başkanının meşrulaştırma girişimi doğru değildir.

Genelkurmay başkanının Şemdinli olayları hakkında yerel mahkemece verilen kararı “hukuk cinayeti” olarak nitelendirmesi de yargı bağımsızlığına müdahale anlamı taşımaktadır. Şemdinli davasında yargı sürecinin henüz tamamlanmamış olduğu göz önünde bulundurulduğunda, bu tür beyanların; bundan sonra bu dava ile ilgili olarak verilecek karar sürecini etkileyebileceğinden kaygı duymaktayız.

Aynı şekilde, Irak'a müdahale edilmesi gerektiği yönündeki beyanların kamuoyuyla paylaşılması, meclis iradesi üzerinde baskı oluşturma amacına yöneliktir. Oysa olması gereken, askerin görevi çerçevesinde olası müdahale ile ilgili görüşlerini kamuoyu yerine hükümetle paylaşmasıdır.

Bu basın açıklamasının hazırlandığı saatlerde, darbe hazırlığı haberlerini yayınlayan Nokta Dergisi'nin basılmış olması, açıklamanın basın özgürlüğüne müdahale yolunu açtığının açık bir göstergesidir.

İnsan hakları örgütleri olarak, herkesi; hukuk devleti normlarına saygılı olmaya, gerginlik ortamını besleyen açıklama ve tutumlardan uzak durmaya, hak ve özgürlüklere saygılı olmaya davet ediyoruz.

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ

MAZLUMDER

18.04.2007

Malatya'da Vahşet!

Bugün Malatya'da yaşanan vahşet ile, Türkiye'nin farklı dinlere, dillere, etnik kökenlere yer vermeyen ve onları ötekileştiren sisteminin, toplum yaşamına nasıl aktarıldığı ile yüzleştik.

Çoğulculun benimsenmediği, çoğunluğun egemen kılınmak istediği yerlerde çoğunluktan farklı olanın savunmasızlığı artar. Öte yandan, ırkçılığın ve dinci saldırganlığın, sistem tarafından, sistemin yürütücüsü kamu otoriteleri tarafından görmezden gelmesi, cinayet işleyenlerin eylemlerinin, kimi kamu otoriteleri tarafından, "milli heves" olarak nitelendirmesi farklı olanı yalnızlaştırmakta ve içinde bulunduğu savunmasızlık ortamını daha da pekiştirmektedir. Uzun zamandır tehdit edildiği belirtilen yayınevini çalışanlarının hunharca katledilmesi bu savunmasızlığı açıkça ortaya koymuştur.

Hrant Dink cinayetinde de olduğu gibi, gerçek azmettiriciler gizlenmek istediği, faillerin koruma zırhına alındığı ve açığa çıkan ilişkilerin hemen başında, sıradan oluşumlar olarak nitelenmeye çalışılması gibi pek çok olay Türkiye'de, katilleri cesaretlendiren bir iklim yaratmıştır. Bu iklimin sonuçları ile bugün yine acı bir biçimde yüzleştik.

Malatya'da yayınevini basanlar, vahşi eylemlerini gerçekleştirdiler. Yurttaşlarımızı öldürdüler. Yaşam hakkını vahşice ihlal ettiler. Düşünme, din ve vicdan özgürlüğü hakkını yok ettiler. İfade özgürlüğü hakkına bıçakla saldırdılar.

İHD olarak, hiçbir dini inancın, öğretinin, böyle bir eyleme cevaz verdiğini düşünmüyoruz. İslam dini de cevaz vermez.

Hükümeti ve devlet organlarını, her türlü ayrımcılığı önleyici tedbirleri almaya; Türkiye'nin çoğulcu etnik, dinsel ve dilsel dokusuna uygun politika ve uygulamaları hayata geçirmeye, soruşturma ve yargı organlarını, hukukun üstünlüğü ilkesi doğrultusunda hareket etmeye çağırıyoruz.

Katilleri protesto ediyoruz.

Yaşamını yitirenleri saygıyla anıyor ve yakınlarına başsağlığı diliyoruz.

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ GENEL MERKEZİ

20.04.2007

Ve Beklenen Oldu

21 Kasım 2004 tarihinde Kızıltepe'deki evlerinin önünde Mardin Emniyet Müdürlüğü Özel Harekât Timleri tarafından 12 yaşındaki Uğur Kaymaz ve babası Ahmet Kaymaz'ın katledilmesiyle ilgili davada yaşananlar ve 18 Nisan 2007'de Eskişehir Ağır Ceza Mahkemesinin sanık polislerin "atılı suçu işlemedikleri" yönünde verdiği beraat kararı, demokrasi, insan hakları ve hukuk devleti

Normlarından ne kadar uzak olduğumuzu bir kez daha ortaya koydu.

İlginç Gelişmeler...

İddianame okunmadan yapılan ilk duruşma; yargıdan kaçırılırcasına duruşma öncesi göreve iade edilen ve atamaları başka illere yapılan sanıklar; hukuka ve yasalara aykırı bir biçimde red edilen Reşat Kaymaz'ın müdahil olma talebi ve adaleti adeta mağdur yakınları açısından ulaşılmaz, cezasızlığı sanıklar açısından ulaşılabilir kılmak için Eskişehir'e nakil edilen dava... Uğur Kaymaz'ın vücudundan çıkarılan delillere rağmen, sanıkların beraat etmesiyle sonuçlanan dava.... Aynen geçmişte güvenlik güçleri mensuplarının yargılandığı birçok davada olduğu gibi...

Olayın olduğu dönemde Kızıltepe kaymakamı olan Engin Durmaz olaydan kısa süre sonra Erzurum Vali Yardımcılığı görevine; operasyonu organize eden, yöneten ve olayda doğrudan sorumluluğu bulunan Mardin Emniyet Müdür Yardımcısı Kemal Dönmez 1. sınıf Emniyet Müdürlüğüne terfi ettirildi.

Gelişmeler bunlarla da sınırlı kalmadı...

Bütün bunlara karşın, adaletin kılıcı insan hakları savunucuları için son derece hızlı ve keskin. İHD adına olay yerinde incelemelerde bulunan Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölge Temsilcimiz Mihdi Perinçek ve Diyarbakır Şube Başkanımız Selahattin Demirtaş hakkında Kızıltepe Asliye Ceza Mahkemesinde dava açıldı. Yukarıda anlatılan ve Türkiye’de bilinen, alışılmış senaryo 18 Nisan 2007 tarihine kadar devam etti.

Ve beklenen oldu...

Her Demokratik ve Hukuk Devletinde olması gerektiği gibi!!!!!!!!!!!!!! 12 yaşındaki Uğur’un bedenine 13 kurşun sıkanlar beraat ettirildiler. Katliama katılan polisler hakkında aklı, vicdanı ve en önemlisi adaleti ve hukuku yok sayan bir gerekçeyle “meşru müdafaa” gerekçesiyle beraat kararı verildi.

Bu ülkede yaşayan tüm yurttaşlarımızın adalete ve hukukun üstünlüğüne inanmaları gerektiği için İnsan Hakları Savunucuları olarak soruyoruz: Ayaklarında terliklerle bir akşamüstü evlerinden çıkan bir baba ve 12 yaşındaki oğlu, sokağı saran yüzlerce polis için tehdit mi oluşturmuştur? Uğur Kaymaz ve babasının katledilmesi olayındaki gerçekler nelerdir? Mardin’de açılan dava için Adalet Bakanlığı davanın Eskişehir’de devamı kararını niçin vermiştir? Güvenlik kuvvetleri mensuplarının yargılandığı her dava niçin hukukun işlemediği duruşmalara dönüşmektedir?

İçişleri ve Adalet Bakanları bu sorularımıza açık ve net yanıtlar vermediği ya da istifa etmedikleri sürece; herkes bilmelidir ki bu ülkede çocuklar için dahi yaşam hakkı güvence altında değildir.

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ

27.04.2007

YÖK Başkanı Erdoğan Teziç’e Yönelik Suikast Girişiminin Arkasındaki Güçler Açığa Çıkarılmalıdır

Bilindiği gibi 25 Nisan günü YÖK binasına silahlı olarak giren bir kişi, Başkan Teziç’in odasına çıkmak istemiş ancak korumaların izin vermemesi üzerine saldırgan silahını çekerek korumaları etkisiz hale getirmeye çalışmış, başaramayınca da kaçmış ve kaçarken iki el ateş etmiştir.

Basına yansıdığı kadarıyla saldırgan aynı gün akşam saatlerinde yakalanmıştır.

Türkiye’de yıllardır aydınlara, akademisyenlere, gazetecilere, insan hakları savunucularına yönelik birçok suikast gerçekleşmiş ve bu saldırılar sonucu birçok yaşamını yitirmiştir. Ne yazık ki bu saldırıların arkasındaki güçler ortaya çıkarılamamıştır. Her saldırıdan sonra birkaç piyon yargılanmış, fakat azmettirenlere “derinlere” ulaşılamamış, olaylar “psikopat birkaç kişinin” işi olarak açıklanmıştır. Oysa bu saldırıların çoğu incelendiğinde siyasi amaçlı saldırı ve cinayetlerdir..

Başta hükümet olmak üzere, TBMM ve tüm yetkililer bu gibi saldırıları bir kez daha gündemine alıp üzerine gitmelidir. Aksi takdirde bu eylemlere girişenler daha da cesaretleneceklerdir.

İnsan Hakları Derneği olarak YÖK Başkanı Sayın Erdoğan Teziç’e yönelik saldırı girişimini kınıyor ve saldırının arkasındaki güçlerin ortaya çıkarılması için herkesi sorumluluklarını yerine getirmeye çağırıyoruz.

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ

28.042007

Genel Kurmay Başkanlığı’nın Açıklaması Demokrasiye Açık Bir Müdahaledir

Cumhurbaşkanlığı tartışmalarının doruğa ulaştığı ve TBMM’de yapılan ilk tur görüşmelerin Anayasa Mahkemesi’ne götürüldüğü bir sırada Genel Kurmay Başkanlığı’nın internet sitesi aracılığı ile yaptığı açıklama, demokrasiye açık bir müdahale teşkil etmektedir. Antidemokratik bulduğumuz ve değiştirilmesi için çaba harcadığımız 1982 Anayasası dahi,

Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ni "demokratik bir hukuk devleti" olarak tanımlamıştır. Devletin bu nitelikleri başta devlet organları olmak üzere herkes için bağlayıcıdır. Devletin demokratikliği, sivil kurumların ve sivil siyasetin her türlü müdahaleden uzak ve özgür bir ortamda görev yapması demektir. Hangi gerekçe ile olursa olsun silahlı güçlerin bu alana müdahalesi devletin demokratik niteliğini ortadan kaldırır.

Hukuk devleti ilkesinin en önemli öğeleri ise; bütün devlet organlarının görev ve yetkilerinin hukukla sınırlı olması, yani hukukun üstünlüğü ve yargının bağımsızlığıdır. Devlet organlarının ve kurumlarının görevlerini yerine getirmede ve yetkilerini kullanmada hukuk dışına çıkmaları ya da yargı organları üzerinde baskı oluşturabilecek tutum ve davranışlar içerisine girmeleri, hukuk devleti ilkesini bütünüyle ortadan kaldırır.

Genel Kurmay Başkanlığı'nın yaptığı açıklama, hem devletin demokratik devlet ola özelliğine ve hukuk devleti ilkesine zarar vermiştir. Demokratik bir hukuk devletinde, hukuka aykırı olan, suç sayılan tutum, davranış ve eylemlerin soruşturulmasını sağlayacak, sabit olduğunda da cezalandırarak mekanizmalar bulunmaktadır. Devletin hiçbir organı ya da kurumu, kendini tek başına devletin koruyucusu ya da temsilcisi addedemez, diğer organların ve kurumların görev alanlarına müdahale hakkını kendinde göremez.

Yapılan açıklama siyasi tespit ve yorumlar içermekte, gerektiğinde askeri güçlerin duruma müdahale edeceği uyarısında bulunmaktadır. Böyle bir açıklamanın mevcut Anayasa ve askeri/sivil ceza yasaları açısından konumu bağımsız yargı organlarınca mutlaka tartışılmalıdır. Ancak yapılan bu açıklamanın dahi yargının tarafsız ve bağımsız görev yapmasının önünde önemli bir engel oluşturduğu da açıktır.

En önemlisi, yapılan bu açıklamaya karşı takınılacak tutumun ne olacağıdır. Bütün siyasi partileri, sendikaları, sivil toplum örgütlerini, meslek örgütlerini, insan hakları kuruluşlarını, aydınları, yazarları, üniversiteleri demokrasiye sahip çıkmaya çağırıyoruz.

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ MERKEZ YÜRÜTME KURULU

30.04.2007

Emek Mücadelesinin En Önemli Kazanımı ve Simgesi Olan 1 Mayıs'ın İşçi Bayramı Olarak Özgürce ve Kitlese Bir Şekilde Kutlanması Engellenmemelidir. Hükümetin ve Diğer Devlet Kurumlarının Görevi Taksim'de Kutlama Yapılmasına Engel Olmak Değil, Aksine Burada Yapılacak Kutlamaların Tam Bir Güvenlik İçerisinde Yapılmasını Sağlamaktır

Bu gün sahip olduğumuz hak ve özgürlükler büyük mücadeleler ve ödenen bedeller pahasına elde edilmiştir. 1 Mayıs İşçi Bayramı da, 1800'li yıllardan beri süre gelen ve bu uğurda pek birçok işçi önderinin yaşamını yitirdiği bir mücadelenin kazanımıdır. Günümüzde pek çok ülkede resmi tatil olan 1 Mayıs, işçi sınıfının birliğini ve uluslararası dayanışmasını ifade etmekte ve bir işçi bayramı olarak kutlanılmaktadır.

Bütün çabalara rağmen 1 Mayıs'ın ülkemizde de resmi tatil ilan edilmesi mümkün olmamıştır Bu günün bir İŞÇİ BAYRAMI olarak kitlese ve coşkulu bir şekilde kutlanması da çeşitli idari ya da yargısal kararlarla engellenmektedir. 1977 yılında Taksim'de yapılan kutlamalar sırasında karanlık güçlerin silahlı saldırısı sonucunda 37 insanımız yaşamını yitirmiştir. 1977 katliamının 30. yıldönümü olması dolayısıyla bu yıl yapılacak kutlamalar ayrı bir öneme sahiptir. Bu yılki kutlamaların Taksim'de yapılması hepimizin ortak arzusudur.

İnsan Hakları Derneği olarak;

- 1 Mayısın İŞÇİ BAYRAMI olarak, TBMM tarafından bayram ve resmi tatil ilan edilmesini,
- 1977 katliamının suçlu ve sorumlularının bulunması için TBMM'ne bir Araştırma Komisyonu Kurulmasını,
- Sendikal faaliyet, toplu sözleşme ve grev haklarının kullanılmasının önündeki bütün engellerin kaldırılmasını,
- Sosyal Devlet ilkesini ortadan kaldıran ve her türlü kamu hizmetini alıp/satılır birer meta haline getiren politika ve uygulamaları son verilmesini,

- İşsizlik ve Yoksulluğa karşı etkili bir mücadele başlatılmasını,
- Her türlü ayrımcılığa son verilmesini,
- İç barışın sağlanması için, siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel politikaların geliştirilmesini,
- İçeride ve dışarıda silaha dayalı şiddet politikaları yerine, barışçıl politikaların izlenmesini,

Talep ediyoruz.

YAŞASIN 1 MAYIS İŞÇİ BAYRAMI

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ

02.05.2007

1 Mayıs İstanbul Olaylarının Sorumluları Derhal Görevden Alınmalıdır

Son günlerde ülkemiz ciddi bir demokrasi ve insan hakları sınavından geçmektedir. İsteddiği zaman demokrasi ve insan hakları söylemini öne çıkararak ve bu kavramlardan medet uman Hükümetin, gerçekte hak ve özgürlüklerin kullanımına tahammülü yok. Yasalar ve idari yetkiler hak ve özgürlüklerin kullanımı yönünde değil, tam aksine engellenmesi için kullanılıyor.

Hükümetin hak ve özgürlüklerin kullanımındaki samimiyetsizliği ve inancsızlığı İstanbul'daki 1 Mayıs kutlamalarında bir kez daha ortaya çıktı. Tamamen barışçıl bir şekilde, tüm dünyada işçi bayramı olarak kabul edilen 1 Mayıs'ı kutlamak için Taksim'e gidenler, baskı, şiddet, gaz bombası ve gözaltılara maruz kaldılar. Gözaltılar sırasında güvenlik güçleri ölçsüz bir şekilde şiddete başvurdu. Sivil insanların üzerine gaz bombaları atıldı. Siyasi Parti ve meslek odalarının binalarına şiddet kullanılarak girildi. Yapılanları kamuoyundan gizlemek amacı ile de medya engellendi, haberleşme özgürlüğü çiğnendi. Sabahın erken saatlerinde İstanbul'un her tarafına olan ulaşım engellenmek suretiyle topluma "hak ve özgürlüklerin kullanımının onların yaşamını zorlaştıran zararlı faaliyetler olduğu" mesajı verildi. Güvenlik adına halkın ulaşım, seyahat, çalışma ve kişi güvenliği hakları ihlal edildi.

Oysa 29 Nisan günü İstanbul Çağlayan'da yapılan ve yüz binlerce insanın katıldığı miting, gerekli güvenlik önlemleri ölçülü bir şekilde alındığında ve gereksiz müdahalelerde bulunulmadığında hak ve özgürlüklerin barışçıl bir şekilde ve herhangi bir üzücü olaya meydan verilmeden kullanılabilirdiğini bir kez daha ortaya koymuştu.

1977 1 Mayıs katliamının sorumlularını bulup cezalandırmayan devlet, 30 yıl sonra da kendi yurttaşlarına karşı güç gösterisi yapmaktan çekinmedi.

Demokratik bir hukuk devletinde, İstanbul'daki şiddetin sorumlularının bir gün daha görevde kalmaları mümkün değildir. Başta İstanbul Valisi ve Emniyet Müdürü olmak üzere, olayların sorumluları derhal görevden alınmalıdır.

İnsan Hakları Derneği olarak, İstanbul'daki hukuk ve insan hakları ile bağdaşmayan yasaklamaları ve uygulamaları şiddetle kınıyor, bütün kişi ve kuruluşları demokrasiyi ve insan haklarını savunmaya çağırıyoruz.

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ GENEL MERKEZ

07.05.2007

DİYARBAKIR CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI

Kanalı ile

ANKARA CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞ'INA

MÜŞTEKİLER: 1-Diyarbakır Barosu adına M. Sezgin TANRIKULU

2-İnsan Hakları Derneği Diyarbakır Şubesi adına Selahattin DEMİRTAŞ

3-İnsan Hakları Ve Mazlumlar İçin Dayanışma Derneği Diyarbakır Şubesi adına Nesip YILDIRIM

ŞÜPHELİ: 1-T.S.K. Genel Kurmay Başkanlığı Ankara

2- Muhtıra olarak nitelendirilen bildiriye hazırlayan ve yayınlayan kişiler

SUÇLAR: TCK 'nın 257. madde Görevi Kötüye Kullanma Suçu, 353 Sayılı yasanın 15, 17, ek 1. maddesi, Anayasayı İhlal, Devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozmak TCK 302.1.309

SUÇ TARİHİ: 27.04.2007

DELİLLER: 27.04.2007 tarihli basın açıklaması(www.tsk.mil.tr)

OLAYLAR: Şüpheli Genel Kurmay Başkanlığı, 27.04.2007 tarihinde 23.10 civarında www.tsk.mil.tr olan resmi web sitesinde yazılı bir açıklama yapmıştır. Kamuoyuna karşı yapılan açıklama itibariyle, genel kaniyle “Muhtıra” olarak tanımlanmış ve Anayasa hükümleri başta olmak üzere, ceza kanununda yer alan birçok suç gerçekleştirilmiştir. Suç işleyen Genel Kurmay Başkanlığı yetkililerinin cezalandırılması istemek, Hukuk devletinin bir gereğidir. Şöyle ki;

A- TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ GÖREVİ VE SİYASET HAKKINDAKİ KONUMU:

aa- Siyasi konulardaki açıklama;

Türk Silahlı Kuvvetleri her türlü siyasi tesir ve düşüncelerin dışında ve üstündedir. ...Silahlı Kuvvetler mensupları..., her türlü siyasi ... Nutuk ve beyanat vermeleri ve yazı yazmaları yasaktır. (T.S.K. İç Hizmet K. Madde 43)

Silahlı Kuvvetler mensupları gazete ve risalelere iç ve dış siyaseti hakkında yazı yazamazlar. Hükümet... Aleyhinde tenkitte bulunamazlar ...” (T.S.K. İç Hizmet Yönetmeliği Madde 127) denilmektedir.

“ Askeri şahıslardan;...Siyasi amaçla ...yazı yazan veya telkinde bulunanlar,...herhangi bir sebeple yalnız veya toplu olarak siyasi mahiyette beyanname hazırlayan, hazırlanmış beyannameyi imzalayan, imzalatan veya yayım organlarına ulaştıran veya dağıtanlar,... Cezalandırılırlar.” Denilmektedir.(1632 sayılı Askeri ceza kanunu madde 148)

Yasa ve yönetmeliğe göre siyasi konularda ve özellikle sivil yönetim olan hükümete karşı bir açıklama yetkisinin olmadığı ve bu fiillerin yasak hallerden sayıldığı açıktır. Yasağa aykırı hareket edildiğinden şüpheliler suç işlemiştir.

ab- Askerin silahlı konumu ve açıklama;

211 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununda;

“Türk Silahlı Kuvvetleri... Silahlı Devlet kuvvetidir.” (T.S.K. İç Hizmet K. Madde 1)

Hizmet: Kanunlarla nizamlarda yapılması veyahut yapılmaması yazılmış olan hususlarla, **amir tarafından yazı veya sözle emredilen** veya yasak edilen işlerdir. (T.S.K. İç Hizmet K. Madde 6)

Emir: Hizmete ait bir talep veya yasağın sözle, **yazı ile ve sair surette ifadesidir.” (T.S.K. İç Hizmet K. Madde 8)**

“...bir amirin verdiği emirleri onu tanıyanlar yapmaya mecburdur. (T.S.K. İç Hizmet K. Madde 19)

“Düşman karşısında hareket”

Milletin ve yurdun mukaddes haklarını korumak için **icabında düşmanları ile muharebe edecek olan Silahlı Kuvvetler içinde ve düşman karşısında her askerin vazifesi, düşmanı yenmek için bütün maddi ve manevi kuvvetlerini kullanmak ve hiç bir fedakarlıktan çekinmemektir. (T.S.K. İç Hizmet Yönetmeliği Madde 112) denilmektedir.**

Yukarıdaki hükümler dikkate alındığında, şüpheliler, silahlı olan bir kuvvette, hizmetin gereği olarak gördükleri açıklamayı, kendi mensuplarına bir görev ve emir olarak beyan etmiştir. Bu emrin uygulanması, hatalı da olsa yasal bir zorunluluktur.

Kanunen suç da olsa mensupları bu emri uygulamak zorunda olduğundan, yasadışı bir emir de olsa, açıklama gereği “düşman” tanımına uyan herkes hakkında, düşmana karşı yapılması gereken silahlı mücadele bir gerçeklik olarak TSK tarafından yapılacağı kesin bir kararlılık olarak ifade edilmiştir. Açıklamada;

“ Özetle, Cumhuriyetimizin kurucusu Ulu Önder Atatürk’ün, “Ne mutlu Türküm diyene!” anlayışına karşı çıkan herkes Türkiye Cumhuriyeti’nin **düşmanıdır** ve öyle kalacaktır.

Türk Silahlı Kuvvetleri, bu niteliklerin korunması için kendisine **kanunlarla verilmiş olan açık görevleri eksiksiz yerine getirme konusundaki sarsılmaz kararlılığını muhafaza etmektedir ve bu kararlılığa olan bağlılığı ile inancı kesindir.**” Denilmekteydi.

Açıklamanın, siviller veya elinde silahlı kuvveti tutan devletin kurumları tarafından yapılması ile, bir vazife olarak, kendine görev bilen Genelkurmay başkanlığı tarafından yapılması arasında toplumda yaratacağı etkinin farklı olacağı muhakkaktır.

Zaten açıklama sonrasında, açıklamanın bir “Muhtıra” olduğu, halk içinde “Darbe hazırlığı” olarak kabul edilip karşı çıktığı, yapılan mitingde darbeye karşı çıkma vurgusunun yapılması ile piyasaların sarsıcı şekilde etkilenmesi dikkate alındığında, muhtıranın; sivillere, TBMM ve hükümete karşı silahlı yöntemi yönel ineceği algısını oluşturduğu açıktır.

B- ANAYASAL YETKİ VE SORUMLULUK:

1982 ANAYASASINDA;

ba- EGEMENLİĞİN KULLANILMASI VE YETKİ:

“ **Egemenlik, kayıtsız şartsız Milletindir.** Türk Milleti, egemenliğini, Anayasanın koyduğu esaslara göre, **yetkili organları eliyle** kullanır. Egemenliğin kullanılması, hiçbir surette hiçbir kişiye, zümreye veya sınıfa bırakılamaz. **Hiçbir kimse veya organ kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamaz.**” (Anayasanın 6.maddesi) Denilmektedir.

Anayasa’ da Cumhurbaşkanının nasıl seçileceği belirtili kurallara bağlanmış ve TBMM’nin Cumhurbaşkanını seçeceği, egemenliğin kullanılması hususu açıkça belirtilmiştir. Bunlar içerisinde Genel Kurmay başkanlığının seçime müdahale etmesi, seçimin adına yapılan bu açıklama, kaynağını Anayasadan almayan bir fiili durumdur.

C- CEZA KANUNLARI AÇISINDAN DEĞERLENDİRME:

Ca -ANAYASAYI İHLAL SUÇU

“Cebir ve şiddet kullanarak, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının öngördüğü... **Düzenin fiilen uygulanmasını önlemeye teşebbüs edenler** ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile cezalandırılırlar... Bu maddede tanımlanan suçların işlenmesi dolayısıyla tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.” (5237 sayılı Türk ceza kanunu 309.madde) Denilmektedir.

Silahlı kuvvetlerin yegâne görevi ülkeyi, dış silahlı tehditlere karşı savunmak olduğu, Anayasal düzene karşı sivil, demokratik tepkilere karşı değil, silahlı şiddet hareketlerine karşı düzenin korunması gerektiği Anayasanın özü ve ruhuna uymaktadır.

Anayasa’da; C.Başkanlığının seçimi ve Egemenliğin kullanılmasının hiçbir surette hiçbir kişiye, zümreye veya sınıfa bırakılmayacağı hususu ve **hiçbir kimse veya organı kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamayacağı hükmüne karşı çıkararak suç işlemiş, taraf olarak müdahale etmiştir.**

Anayasada kuvvetler ayrılığı prensibine göre gücün; yasama, yürütme ve yargı makamlarınca bağımsız bir halde kullanılacağı belirtilmektedir. Bu üç gücün dışında, TSK’nın da; egemenliğe ve C.Başkanlığı seçimine müdahale etme hakkı ve yetkisi olduğu belirtilmemiş, aksine müdahale etmemesi gerektiği yasayla açıklanmıştır. Genelkurmay’ın taraf olduğuna dair beyanı ve diğer beyanları, atılı suçu oluşturmaktadır.

Cb-YASAMA ORGANINA KARŞI SUÇ

“Cebir ve şiddet kullanarak Türkiye Büyük Millet Meclisini... nin görevlerini kısmen veya tamamen yapmasını engellemeye teşebbüs edenler ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasıyla cezalandırılırlar.” (Türk ceza kanunu 311.madde) Denilmektedir.

Genelkurmay başkanlığı açıklamasının; TBMM'nin Anayasa'ya göre Cumhurbaşkanı seçimini yaptığı 1.tur oylamasının akşamında gelmesi ve tek Cumhurbaşkanı adayı olan Abdullah Gül'ün açıklamaya göre “sözde değil, özde” tanımına uymayacağı iması/vurgusu, yasama organının yaptığı seçime müdahale niteliğindedir.

Yukarıdaki maddelerdeki ağır suçlar tehlike suçlarıdır. Tehlike suçları için, fiilin sonuca gitmesi gerekmemektedir. Buna kastedilmesi halinde suç oluşmuş sayılır.

Maddede geçen “Cebir ve Şiddet” unsuru, sivil kişi ve kurumlar için dikkate alınsa da, niteliği gereği ve kendisine görev olarak kabul etmesi halinde TSK'nın silahlı, emrindeki ordularda hazır bir yapı olması dikkate alındığında, (tehdit içeren ve düşmana karşı silahlı mücadele görevi)beyan cebir ve şiddeti içerir olarak kabul edilmelidir. Zaten, ; **siviller, piyasa, TBMM ve hükümetin verdiği tepkilerde; Genelkurmay başkanlığı beyanının, silahlı güç/militarist tehdit algısı yönleriyle ciddiye alındığını ortaya koymuştur.**

Yukarıdaki suçların işlenmesi halinde maddelerin 2.fıkralarında; “bu suçun işlenmesi sırasında başka suçların işlenmesi halinde, ayrıca bu suçlardan dolayı ilgili hükümlere göre cezaya hükmolunur.” Denildiğinden Ceza yasasındaki diğer ihlal edilen suçlar;

“AYIRIMCILIK

Kişiler arasında dil, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, ...sebeplerle ayırım yaparak; .” (Türk ceza kanunu 122.madde) Denilmektedir.

“ADİL YARGILAMAYI ETKİLEMEYE TEŞEBBÜS”

Açıklama zamanlaması itibariyle, T.B.M.M' de yapılan C.Başkanlığı seçimlerinin 1.tur oylamasından sonra ve Ana muhalefet partisi CHP'nin seçime 367 milletvekilinin katılmadığı gerekçesiyle, Anayasa Mahkemesine iptal başvurusu yapıldığı günün akşamında gerçekleşmiştir.

5237 sayılı TCK'n un Madde 288 - (1) Bir olayla ilgili olarak başlatılan soruşturma veya kovuşturma kesin hükümlerle sonuçlanıncaya kadar savcı, hakim, mahkeme, bilirkişi veya tanıkları etkilemek amacıyla alenen sözlü veya yazılı beyanda bulunan kişi, altı aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

“HALKI KİN VE DÜŞMANLIĞA TAHRİK VEYA AŞAĞILAMA”

Madde 216 - (1) Halkın sosyal sınıf, ırk, din, mezhep veya bölge bakımından farklı özelliklere sahip bir kesimini, diğer bir kesimi aleyhine kin ve düşmanlığa alenen tahrik eden kimse, bu nedenle kamu güvenliği açısından açık ve yakın bir tehlikenin ortaya çıkması halinde, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Halkın bir kesimini, sosyal sınıf, ırk, din, mezhep, cinsiyet veya bölge farklılığına dayanarak alenen aşağılayan kişi, altı aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(3) Halkın bir kesiminin benimsediği dini değerleri alenen aşağılayan kişi, fiilin kamu barışını bozmaya elverişli olması halinde, altı aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

“KANUN ÖNÜNDE EŞİTLİK başlıklı 10. Maddesinde: “ Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz.

“DİN VE VİCDAN HÜRRİYETİ” başlıklı 24. Maddesinde:

“Herkes, vicdan, dini inanç ve kanaat hürriyetine sahiptir.... ibadet, dini ayin ve törenler serbesttir. Kimse,... dini inanç ve kanaatlerinden dolayı kınanamaz ve suçlanamaz.”

“**DÜŞÜNCE VE KANAAT HÜRRİYETİ**” başlıklı 25. Maddesinde:

“Herkes, düşünce ve kanaat hürriyetine sahiptir. Her ne sebep ve amaçla olursa olsun kimse, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz; düşünce kanaatleri sebebiyle kınanamaz ve suçlanamaz.”

“**TOPLANTI VE GÖSTERİ YÜRÜYÜŞÜ DÜZENLEME HAKKI**” başlıklı 34. Maddesinde:

“Herkes, önceden izin almadan, silahsız ve saldırsız toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahiptir.

1324 sayılı Genelkurmay Başkanının Görev ve Yetkilerine Ait Kanun

353 sayılı ASKERİ MAHKEMELER KURULUŞU VE YARGILAMA USULÜ KANUNU

“General ve amirallerin yargılanması:”

Madde 15 - General ve amirallerin askeri mahkemelere tabi suçlarından dolayı yargılanmaları Genelkurmay Başkanlığı nezdinde kurulan askeri mahkemede yapılır.

SONUÇ VE İSTEK: Yukarıda izah ettiğimiz sebeplerden dolayı; Şüpheliler hakkında yukarıda belirtilen yasa maddeleri yönünden kamu davası açılmasını talep ederiz. 2.5.2007

1-Diyarbakır Barosu adına M. Sezgin TANRIKULU

2-İnsan Hakları Derneği Diyarbakır Şubesi adına Selahattin DEMİRTAŞ

3-İnsan Hakları Ve Mazlumlar İçin Dayanışma Derneği Diyarbakır Şubesi adına Nesip YILDIRIM

10.05.2007

ENGELLİLERİN SORUNU, İNSAN HAKLARI SORUNUDUR

10 Mayıs, ülkemizde engellilerin sorunlarının ve uzun yıllardan beri sürmekte olan hak mücadelesinin görünür kılınmasını sağlayacak bir haftanın başlangıcı. Engellilerin insan haklarının savunulması konusunda bir çalışma programı olan İnsan Hakları Derneği bu vesileyle nüfusumuzun %10–12 gibi önemli bir çoğunluğunu oluşturan, ama doğuştan sahip olduğu hak ve özgürlüklerini kullanamayan tüm engelli yurttaşlarımızın ve onlar için hak mücadelesi yürüten tüm engelli örgütlerinin çalışmalarını takdirle karşıladığımızı ve dayanışma duygusu taşıdığımızı ifade eder.

İnsan Hakları Derneği, engellilerin sorunlarının engelli kişilerin insan haklarının korunması ve bu bağlamda engelli kişilere karşı ayrımcılığın ortadan kaldırılması ile bire bir ilişkili olduğuna inanmaktadır. Bu çerçevede engelliler açısından nihai amacın, engelli kişilerin kamusal yaşamın her alanına tam ve bağımsız kişiler olarak katılımı, çalışma alanında fırsat eşitliğinin sağlanması ve kişisel gelişim olanaklarından tam olarak yararlanabilmeleri için sağlık ve eğitim-öğrenim hizmetlerine tam olarak erişimlerinin sağlanması ve kalıcı kılınması için gerekli olan tüm maddi koşulların oluşturulması gerektiğinin altını çizer.

İnsan hakları perspektifinden bakıldığında engellilerin sorunlarının, ayrımcı düzenleme ve uygulamalardan kaynaklandığı ortaya çıkmaktadır. Burada söz konusu olan ayrımcılık, daha çok engelli kişilerin özel durumlarının kamusal düzenleme ve uygulamalarda hesaba katılmamasından kaynaklanan bir ayrımcılıktır.

Türkiye'nin en köklü sorunlarından biri olan ve hayatın her alanında karşı karşıya kaldığımız ayrımcılığın ortadan kaldırılması Türkiye siyasetinin en önemli gündem maddelerinden biri olmalıdır.

Erken seçim süreci içine girmiş olan ülkemizde siyasi partilerin, tüm engellileri diğer insanlarla eşit hak sahibi olarak gören ve devletin yükümlülüklerini buradan doğru tarifleyen programlar oluşturması beklenmelidir.

Türkiye'nin Engellilerin İnsan Haklarına Dair Birleşmiş Milletler Sözleşmesinin ilk imzalayıcılarından birisi olması önemli bir adımdır. Uluslararası insan hakları sözleşmelerini imzalamak önemli bir yükümlülüğü de beraberinde getirmektedir. Bu yükümlülük, engellilere karşı ayrımcılığın önlenmesinde etkili bir mücadelede bulunulacağına ve engellilerin insan hak ve özgürlüklerinin korunacağına ilişkin bu siyasi bağıtın yaşama geçirilmesidir. Bunun gereği olarak bir an önce TBMM'nin bu sözleşmeyi onaylaması ve Sözleme hükümlerinin yerine getirilmesi için hukuki, idari ve uygulama düzeyinde bir eylem programının oluşturulması gerekir.

Bu haftanın, engellilerin insan haklarını ve temel özgürlüklerini tam kullanma ve topluma tam katılma ve dolayısıyla topluma ait olduklarını hissine sahip olmalarını sağlama amacına katkıda bulunmasını diliyor ve dayanışma duygularımızı yineliyoruz.

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ

17.05.2007

Kayıplar Haftası “Biz ve Onlar”

Yirmiyedi yıl önce; 12 Eylül askeri darbesinden sadece 6 gün sonra Hüseyin Morsümbül aramızdan zorla alınarak kaybedildi. Yirmiyedi yıl boyunca Türkiye'de yaşam hakları devlet güvencesinde olan yüzlerce insan benzer yöntemlerle kaybedildi. Devletin kaybedilenlerin akıbetleri ve sorumluların bulunması konusundaki akıl almaz suskunluğu devam ediyor. Kayıp aileleri ve insan hakları örgütlerinin tüm taleplerine rağmen, aradan geçen yirmiyedi yıl boyunca Hukuk Devleti olmanın ve ilgili BM sözleşmelerinin devletlere yüklediği tüm sorumlulukları yok sayan ve bizim “onları” unutmamızı bekleyenlere bir kez daha sesleniyoruz. ONLAR'ı unutmayacağız!

Farkındayız,

“Zorla kaybedilme insanlığa karşı işlenmiş bir suçtur”!

“Hiçbir durum, savaş durumu, savaş ilanı, iç siyasi istikrarsızlık ya da diğer olağanüstü haller

zorla kayıp edilmeleri haklı çıkarmaz”

Birleşmiş Milletler Zorla Kaybedilmeye Karşı Herkesin Korunmasına Dair Bildirisi devletlerinin sorumluluklarını net bir biçimde açıklamaktadır.

Farkındayız,

Geçmişin bütün hukuksuzluğunu toplumsal belleğin unutkanlığına havale ederek demokratik bir devlet ve toplum yaratmak imkânsızdır. Gerçek bir demokrasi iradesi geçmişle yüzleşme ve sorumluları yargı önüne çıkarma iradesidir aynı zamanda.

Farkındayız,

Demokratik Hukuk Devleti olmanın gereği yurttaşların yaşam haklarının her koşulda korunmasıdır. Türkiye'de kaybedilen yüzlerce yurttaşımızın akıbetleri konusunda devlet görevini yapmamaktadır.

Farkındayız,

Zorla kaybedilenlerin akıbetleri ve sorumlular yargılanmadan bu ülkede toplumsal barışa ulaşmak mümkün olmayacaktır. Zorla kaybedilmelerin yaşandığı tüm ülkelerdeki deneyimler göstermektedir ki kaybedilmeler devlet veya devletçe desteklenen örgütlü güçler tarafından yapılamaktadır.

Farkındayız,

Kaybedilen her insanla, insanlık değerlerimizin bir kısmını da kaybediyoruz. Her birimizin yaşam hakkı kaybedilenlerin akıbetlerinin ve sorumlularının ortaya çıkarılmasına bağlıdır.

**BİZ FARKINDAYIZ
VE FARKINDA OLMAYA DEVAM EDECEĞİZ!**

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ

18.05.2007

“Şemdinli Kararının Düşündürdükleri: Hukukun Üstünlüğü; Bağımsız ve Tarafsız Yargı; Etkili Soruşturma ya da Kısaca “Hukuk Devleti”

Türkiye'nin önemli sorunlarından birisi, kamu görevlilerinin (özellikle güvenlik güçleri mensuplarının) karıştığı yasa dışı eylem ve faaliyetlerin etkili bir şekilde soruşturulamamasıdır. Bu olaylarla ilgili olarak yürütülen soruşturmalar ya “dava açılmasına gerek olmadığı” kararı ile sonuçlanmakta ya da açılan davalar “güvenlik” gerekçesi ile başka illere alınarak “tabii hakim” ilkesi ihlal edilmektedir. Güvenlik güçleri mensuplarının karıştığı olaylarla ilgili kanıtların yine aynı yerdeki güvenlik güçleri tarafından toplanıyor olması da “etkili soruşturma”nın önündeki en büyük engellerden birini oluşturmaktadır.

Bu koşullarda yapılan soruşturma ve davalar sonucunda verilen kararlar da kamu vicdanını tatmin etmemekte, adalete olan inancı sarsmaktadır.

Bir diğer önemli sorun da, askeri/sivil yargı ayrımıdır. Bu ayrım giderek, “asker kişileri yine ancak askerler yargılar” noktasına gelmekte, ne yazık ki sivil yargı organları da demokratik bir hukuk devletinde kabul edilemeyecek bu ayrımı verdiği kararlarla pekiştirmektedir.

“ Şemdinli Davası” sürecinde yaşananlar, yukarıda söylenenlerin son örneklerinden birini oluşturmaktadır. Soruşturma aşamasında, olay yerinde keşif yapılması dahi bir asker kişinin ateş açması ile engellenmiş; soruşturmayı yürüten savcı “meslekten ihraç edilmiş”; yargılama sürecinde devletin en yüksek makamlarındaki kişilerin söylemleri bütün yargılama faaliyetleri üzerine gölge düşürmüştür.

Bağımsız ve tarafsız yargıya müdahale anlamına gelecek tutum ve davranışlardan kaçınmak, en başta devlet yetkilileri olmak üzere, herkes için bir görev ve zorunluluktur. Ancak, yargı mekanizmasının işleyişi ve dışarıya verdiği izlenimin kendisi de “bağımsız ve tarafsız olduğu” yönünde (objektif bağımsızlık ilkesi) olmalıdır. Şemdinli Davası sürecindeki yargı mekanizmasının görüntüsü ne yazık ki bu izlenimi vermemiştir. Bu kararlar ilgili olarak verilen Yargıtay kararında, soruşturma ve yargılama sürecinde bağımsız ve tarafsız yargıyı etkileyebilecek tutum, davranış ve koşullara hiç değinilmemesi, buna karşılık yerel mahkeme kararının eleştirilmesinde pek de rastlanılmayan bir üslup ve söylemin kullanılması, yargının tarafsızlığına gölge düşürmüştür. Yargılanan kişilerin “asker” olması dışında, isnat edilen suçların “askeri görev”le hiçbir ilgisi bulunmadığı dikkate alındığında, Yargıtay’ın askeri mahkemelerin görevli olduğuna ilişkin kararı, asker kişilerin hiçbir koşulda normal (sivil) mahkemelerde yargılanamaması sonucunu doğurmaktadır. Böyle bir durumun hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkeleri ile bağdaşmayacağı açıktır.

İnsan Hakları Derneği

22.05.2007

“Yaşam Hakkını Tehdit Eden Linç Girişimlerini Engelle(ye)meyen ve Saldırganları Mazur Gösterecek Açıklamalar Yapan Yozgat Valisi ve Sorgun Kaymakamını İstifa Etmeye Çağırıyoruz”

Son günlerde, Yozgat İlinin Sorgun İlçesinde “fuhuş yaptıkları” gerekçesi ile bir kısım yurttaşların kendilerine ve evlerine organize gruplar tarafından saldırılar yapılmış, evleri yakılmıştır. Linç girişimcilerine karşı etkili önlemler alınmamış, saldırgan gurupların değişik zamanlarda toplanmalarına ve yurttaşların yaşam haklarına saldırıda bulunmalarına fırsat verilmiştir.

Daha da önemlisi, Yozgat Valisi ve Sorgun Kaymakamı basına yaptıkları açıklamalarda, saldırganları “tahrik olmuş vatandaşlar” olarak tanımlayıp, saldırıya uğrayanların halkı tahrik ettiğini söylemekte sakınca görmemişlerdir. Örneğin Yozgat Valisi “... Vatandaşlar bu tip ahlaksızca davranışta bulunan ve fuhuş yaptıkları bilinen evlere yönelik saldırıda bulunmuş...” şeklinde açıklama yapmıştır.

Yaşam hakkının bütünüyle güvence altına alınmadığı bir yerde, hiçbir hak ve özgürlükten söz edilemez. Devletin ve devlet adına görev yapan idarecilerin birinci görevi yurttaşların can güvenliğini sağlamaktır. Hiç kimsenin kendini, güvenlik güçlerinin, C. Savcısı'nın ya da mahkemelerin yerine koyarak cezalandırma girişiminde bulunma hakkı yoktur. Hiçbir gerekçe saldırıyı haklı ya da mazur gösteremez.

Demokratik bir hukuk devletinde, bir kısım insanların “ahlak bekçiliği” görevine soyunması mümkün değildir. Ortada bir suç varsa, bunların önlenmesi ve takibi güvenlik güçlerine; sorumluların kovuşturulup, cezalandırılması da C. Savcıları ile Mahkemelere aittir.

Bütün yurttaşların can güvenliğinden birinci derecede sorumlu olan ve her türlü saldırıyı önleme, kamu düzenini sağlama yükümlülüğündeki yöneticilerin, saldırıları kısmen de olsa haklı ya da mazur gösterecek tutum, davranış ve söylemde bulunmaları son derece vahim bir durumdur.

İçişleri Bakanlığının idari soruşturma başlatması olumlu bir adımdır. Ancak sorun sadece güvenlik güçleri ile sınırlı olmayıp, daha çok mülki idare amirlerinin tutum, düşünce ve söylemleri ile ilgilidir. Bu bakımdan idari soruşturmanın mülki idare amirlerini de kapsayacak şekilde genişletilmesini talep ediyoruz.

Ayrıca, olayları önlemekte yetersiz kalan, yaptığı açıklamalarla saldırganları “tahrik olmuş vatandaşlar” olarak niteleyip, mazur gösteren Yozgat Valisini ve Sorgun Kaymakamını görevlerinden istifa etmeye davet ediyoruz.

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ

23.05.2007

“Ankara’da 6 Kişinin Ölümüne, 100 Kişinin de Yaralanmasına Yol Açan Bombalı Saldırı İnsanlığa Karşı İşlenmiş Bir Suçtur. Saldırığı Şiddetle Kınıyor ve Lanetliyoruz”

Dün (22.05.2007) Ankara'nın Ulus semtinde meydana gelen patlama sonucu 6 insan yaşamını yitirdi, 100 kişi de yaralandı. Toplum üzerinde korku ve panik yaratmaya yönelik bu eylemin, insanlığa karşı işlenmiş bir suç olduğu kuşkusuzdur. Saldırığı şiddetle kınıyor ve lanetliyoruz.

Eylemin, Türkiye’de önemli siyasi ve toplumsal gerilimlerin yaşandığı, halkın kamplara bölünmek istendiği ve seçimler dolayısıyla önemli bir demokrasi sınavından geçildiği bir dönemde gerçekleştirilmiş olması, hedefin demokrasi, insan hakları ve toplumsal barış olduğunu göstermektedir.

Öncelikle, olayın sorumlularının bir an önce bulunup yakalanmaları ve yargı önüne çıkarılmaları hepimizin talebidir.

İnsan hakları kuruluşları olarak bizler, terörle ve şiddetle mücadelenin yine demokrasiden, hukukun üstünlüğünden, insan haklarından ve toplumsal barıştan geçtiğine inanıyoruz. Bu nedenle insanlığa karşı işlenmiş bu saldırı vesilesiyle, toplumsal gerilimi arttıracak, kamplaşmalara yol açacak, insan haklarına ve demokrasiye zarar verecek tutum, davranış ve söylemlerden kaçınılmalıdır. Bu gün ülkemizin her zamankinden fazla sağduyuya ihtiyacı bulunmaktadır.

Saldırıda yakınlarını yitirenlerin açılarını paylaşıyor, yaralılara sağlıklar diliyoruz.

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ İNSAN HAKLARI VE MAZLUMLAR İÇİN DAYANIŞMA DERNEĞİ TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VAKFI HELSİNKİ YURTTAŞLAR DERNEĞİ UAÖ TÜRKİYE ŞUBESİ

04.06.2007

Bingöl’deki Orman İşçilerine Yönelik Saldırı

30 Mayıs 2007 tarihinde Bingöl’de 5 kişinin ölümüne ve 3 kişinin yaralanmasına yol açan orman işçilerine yönelik saldırıyı kınıyor ve saldırının faillerinin bir an önce bulunarak yargı önüne çıkarılmasını diliyoruz.

Türkiye’de bu güne kadar yaşananlar, saldırı ve şiddet eylemlerinin bu ülkeye acıdan başka bir şey getirmediğini ortaya koymuştur. Ciddi siyasi ve toplumsal gerilimlerin yaşandığı bir dönemde, bu tür saldırılar en yüce değer olarak kabul ettiğimiz yaşam hakkı ile birlikte, demokrasiyi ve hukuk devletini de tehdit etmektedir.

Bu tür insanlık dışı saldırıların durması için herkesi çaba göstermeye çağırıyoruz.

Saldırıda yaşamını yitiren orman işçilerinin yakınlarının acılarını paylaşıyor yaralılara sağlıklar diliyoruz.

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ

05.06.2007

TÜRKİYE HUKUK DEVLETİ OLMA KAYGISINI TERK ETMEMELİDİR

Polis Vazife ve Salahiyetleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair 5681 Sayılı Yasa, demokratik kitle örgütlerinin, hukukçuların ve aydınların tüm itirazlarına karşın, bir oldu bittiye getirilerek TBMM’nin 02.06.2007 günlü oturumunda kabul edildi.

İlk hali 1934 yılında yürürlüğe giren ve Polis Vazife ve Salâhiyet Kanunu (2559 sayılı) adıyla bilinen kanun, ilerleyen yıllar içerisinde pek çok değişikliğe uğradı. Özellikle 2002 yılında AB hukukuna uyum çerçevesinde kabul edilen ikinci ve üçüncü uyum yasaları (4748 ve 4771 sayılı), Anayasa’nın ilgili maddeleri ile birlikte bu yasayı demokratik ve sivil haklar adına olumlu sayılabilecek yönde değiştirdi. Ancak bu düzenlemeler ile kolluk kuvvetlerinin o tarihe kadar “durdurma, arama, yakalama, gözaltına alma ve güç/silah kullanımı” gibi konularda insan hak ve özgürlüklerini kısıtlayan yetkileri her ne kadar hukuki sınırlara çekildiyse de uygulamada eski anlayışın devam ettiği, demokratik ve sivil yönde değişim hamlelerinin devletin genel yapısı ve görevlilerince içselleştirilmediği, hatta bu değişimden rahatsızlık duyulduğu gözlemlendi. Bunun en çarpıcı örneği 2004 Kasım ayında Mardin’in Kızıltepe ilçesinde yaşanan Ahmet ve Uğur KAYMAZ’ın kolluk güçlerince öldürülmesi olayında izlendi.

11 Eylül olayı ile tüm dünyada tartışılmaya başlanan “devletin güvenlik ihtiyacı”, giderek ABD ve İngiltere başta olmak üzere birçok ülkede hukuk devleti ilkelerinin ve insan haklarının muhalifler, hatta muhalif olmasalar bile güneyliler ya da Ortadoğulular için geçerli olmadığını ortaya koydu. Türkiye ise o tarihlerde Avrupa Birliği’ne katılım isteğinin gücü ve Kürt Sorunu bakımından geçerli olan çatışmasızlık ikliminde, bu kervana katılmamayı başarmıştı. Ne var ki, ülkenin doğusunda 1999–2004 yılları arasında süren çatışmasızlık ortamının hükümetlerce iyi değerlendirilememesi, 2004 sonrasında ülkemizde Susurluk Kazası öncesini hatırlatan olayların baş göstermesi ve ardından bütün bu olanları salt “güvenlik ekseninde” değerlendiren bir bakış açısı, uyum yasalarından 5 yıl sonra, kaşıkla verdiğini kepçeyle almaya başlamıştır.

Oysa Şemdinli’de, Mersin’de, Kızıltepe’de, Trabzon’da, Malatya’da yaşananlar, Hrant DİNK suikasti ve son olarak Ankara’da patlatılan bombanın altını kalın çizgilerle çizdiği ihtiyaç “devletin güvenliği” değil, hukuk devletine ait mekanizmaların acil olarak işletilmeye başlanması olmalıdır. Polisin ve jandarmanın yetkilerinin meşru ve sivil haklar aleyhine genişletilmesi, Türkiye’yi bir hukuk ve huzur ülkesi haline değil, bir polis devleti ve gerilim ülkesi konumuna sokacaktır. Polisin bir yurttaşı, herhangi bir gerekçe göstermeden kimliğini ispata zorlaması, üzerini araması, durdurma adı altına fiilen gözaltına alması, suçu önleme gerekçesiyle evini basması, kaçtığı gerekçesiyle silahla vurma hakkına sahip olması, mahkeme kararı olmaksızın aramalar yapması, hiçbir şüphe belirtmeden parmak izini alması insan haklarına aykırı olduğu kadar, başta Anayasa ve Ceza Muhakemeleri Kanunu ve yürürlükteki diğer özel kanunlar ile de çelişki halindedir. Aynı zamanda yargı organını devre dışı bırakarak, yürütmeye geniş yetkiler tanıyan bu düzenleme kuvvetler ayrılığı ve dengesini açıkça bozmaktadır. Doğal olarak bu durum rejimin demokratik yönünü zayıflatacaktır. Kaldı ki, önceki uygulamalarda polisin sahip olduğu geniş yetkilerin ülkede huzuru ve güvenliği sağlamaya yetmediği ispatlanmıştır.

Şiddetin ve diğer insan hakları ihlallerinin hukuk düzenince korunması düşünülemez. Tam aksine hukuk düzeni bu tür fiilleri önlemek için bugün olduğundan daha fazla kudrete ve isteğe sahip olmalıdır; tabi kendi temel amacına ve tarihsel misyonuna ihanet etmeden... Sorun, otoriter yetkilerin demokratik haklar aleyhine genişletilmesiyle çözülemez. Bu nedenle İnsan Hakları Derneği olarak, ülkemizin huzura olan mesafesinin hukuka, demokrasiye, ekonomik adalete, barışa ve eşitliğe olan mesafesiyle aynı olduğunu düşünüyor, öncelikle Cumhurbaşkanını bu yasayı TBMM’ye iade etmeye çağırıyor ve yapılacak yeni düzenlemelerin saydığımız bu koşulların tesisine yönelik olmasını talep ediyoruz.

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ

07.06.2007

BİR KEZ DAHA ÇİNGENE, TÜRK, KÜRT, LAZ, ÇERKEZ, GÜRCÜ... BÜTÜN HALKLAR KARDEŞTİR

04.06.2007 tarihinde Sakarya'da, güneydoğu kökenli 2 mevsimlik işçiye yönelik, gündem gazetesi taşıdıkları ve Ahmet Kaya resim baskılı tişört giydikleri için doğrudan yaşam haklarını hedef alan linç girişimlerini kınıyoruz.

Uzunca bir süreden beri ülkemizde doğrudan toplumsal barışı hedef alan ve organize gruplar tarafından kışkırtılıp, gerçekleştirilen linç girişimleri yaşanmaktadır. Asil vahimi, linç girişimlerinde bulunan saldırganlar aleyhine etkili bir soruşturma yapılmamakta, yargı önüne çıkarılmamaktadır. Tam tersine saldırıya uğrayanlar topluma asıl suçlular gibi yansıtılmakta, haklarında soruşturmalar yapıp, davalar açılmaktadır.

Bu bağlamda yakın geçmişte yine Sakarya'da yaşanan linç girişimlerinin de "vatandaş tepkisi" olarak sunulup, sorumlular hakkında herhangi bir yasal işlem yapılmadığı görülmüştür. Bu durumun farklı toplum kesimlerini karşı karşıya getirecek ve bir şekilde etnik çatışmaya dönüştüreceğinden endişe duymaktayız.

İHD olarak bir kez daha farklılıklarımızla barış içinde bir arada yaşama iradesine karşı geliştirilmeye çalışılan milliyetçi-şovenist linç politikalarının sonlandırılması için yetkilileri göreve demokrasiden yana olan tüm toplum kesimlerini de duyarlı olmaya çağırıyoruz.

Bir Kez Daha Çingene, Türk, Kürt, Laz, Çerkez, Gürcü... Bütün Halklar Kardeşir.

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ

08.06.2007

"GENELKURMAY BAŞKANLIĞI BARIŞ VE DEMOKRASİ SAVUNUCULARINI HEDEF GÖSTERİYOR"

Genelkurmay Başkanlığı'nın 8 Haziran 2007 günü internet sitesinden yayınladığı basın açıklaması demokrasi, hukukun üstünlüğü ve insan hakları açısından kabul edilemez bir açıklamadır.

Söz konusu basın açıklamasında:

- Demokrasi, özgürlük ve barış savunucuları "bu kavramları TERÖR ÖRGÜTÜNE PARAVAN OLARAK KULLANAN kişi ve kuruluşlar olarak nitelendirilmek suretiyle, doğrudan HEDEF GÖSTERİLMEKTEDİR.
- Mevcut "ulusal ve üniter yapı" konusunda eleştirel düşünen tüm yurttaşlar, Türkiye Cumhuriyeti'ni hedef alan bir tehlike olarak yansıtılmakta, farklı düşünceler mahkum edilmektedir.
- Yukarıda (a) ve (b) ayrımlarda belirtilen kişi ve kuruluşlar, son günlerdeki terör eylemlerinde ortaya çıkan artışın SORUMLULARI olarak ilan edilmekte ve bir kez daha fiili ve yasal anlamda HEDEF GÖSTERİLMEKTEDİR.
- Açıklamada, "Türk Silahlı Kuvvetlerinin beklentisi; bu tür terör olaylarına karşı, yüce Türk Milletinin KİTLESEL KARŞI KOYMA REFLEKSİ GÖSTERMESİDİR" denilmek suretiyle, son derece tehlikeli ve sonuçlarının nereye varacağı belli olmayacak şekilde, halk sokağa çıkmaya kışkırtılmaktadır. Bunun büyük linç ve saldırı olaylarına neden olması hiç de uzak bir ihtimal değildir.

Demokratik bir hukuk devletinde, silahlı kuvvetlerin en üst komuta kademesinin böyle bir açıklama yapma hak ve yetkisinin olmadığı açıktır. Demokrasi, hukuk devleti, özgürlük ve barış savunucularına yönelik böylesine açık bir saldırıya karşı, bizlerinde açıklamayı yapanlara şu soruları sorma hakkımız vardır:

- 1) Madem ki ".. terörün Mayıs 2007 ayından itibaren tırmanacağı" bu kadar açık ve kesin biliniyordu, niçin bu eylemlerin önlenmesi için gereken etkili önlemler alınmadı?

- 2) Demokrasi, özgürlük ve barış savunucuları, terörle mücadele konusunda alınan hangi önlemleri engelledi?
- 3) Hukuk devletini ve demokrasiyi savunmayı, “teröre destek” olarak nitelemekle, hukuk devletinden ve demokrasiden vazgeçilmesi mi istenmektedir?
- 4) Bu açıklamadan sonra, bir takım gruplar “terörle mücadele ediyoruz” diyerek, demokrasi ve hukuk devletini savunanlara, ya da kimlikleri nedeniyle “teröre destek verdiklerini düşündüklerine” linç girişimlerinde bulunur ve saldırılar gerçekleştirirlerse, hangi kişi ve kuruluşlar sorumlu olacaktır?

Aslında sorulacak daha pek çok soru var.

Açıkça ifade ediyoruz ki, insan hakları savunucuları olarak bizler, hiçbir baskıya boyun eğmeyeceğiz. Her zaman şiddete karşı çıktık, bu gün de karşıyız. Aynı zamanda hukuksuzluğa ve insan haklarını ihlallerine de karşıyız. Bundan sonra da kimden gelirse gelsin şiddete, saldırılara ve savaşa karşı çıkmaya, demokrasiyi, hukuk devletini ve insan haklarını savunmaya devam edeceğimizden kimsenin kuşkusu olmamalıdır.

İNSAN HAKLARI ORTAK PLATFORMU

HELSİNKİ YURTTAŞLAR DERNEĞİ İNSAN HAKLARI DERNEĞİ İNSAN HAKLARI VE MAZLUMLAR İÇİN DAYANIŞMA DERNEĞİ TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VAKFI ULUSLAR ARASI AF ÖRGÜTÜ TÜRKİYE ŞUBESİ

20.06.2007

SIĞINMA HAKKI TEMEL İNSAN HAKKIDIR

Bugün dünyanın farklı noktalarında 40 milyon insan şiddet ve zulümden kaçtıkları için yerlerini, yurtlarını terk edip başka bir yerde yaşamlarını sürdürmeye çalışıyorlar. Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği'nin istatistikleri, 1995 yılından bu yana azalma eğilimi gösteren mülteci sayısının, 2006 yılına oranla 2007 yılında %14 arttığını gösteriyor. Türkiye bir yandan doğu-güneyden batı-kuzeye göç etmeye çalışan insanlar için bir geçiş ülkesi diğer yandan ise özellikle doğu Avrupa kökenli bir göç hareketinde ulaşılmak istenen ülke konumunda. 1951 tarihli Mültecilerin Hukuki Statüsüne dair sözleşme'yi coğrafi çekince ile imzalayan ülkemizde halen bir mülteci yasası bulunmamaktadır. Bu durum hem Türkiye'yi bir geçiş ülkesi olarak kullanan hem de Türkiye'ye sığınmak isteyen mülteciler açısından önemli sorunlar doğurmaktadır.

İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinde temel insan hakkı olarak tanınan sığınma hakkı günümüz dünyasında devletler tarafından en çok ihlal edilen ve giderek yok sayılan insan hakkı durumundadır. Bir yandan devletlerin sığınmacıların temel haklarını yok sayan bu yaklaşımı giderek güçlenirken diğer yandan bütün dünyada toplumlar içinde hızla yayılmakta olan “öteki” düşmanlığı sığınmacıların temel haklarının ihlali sonucunu doğurmaktadır.

Ve kadın mülteciler; BMMYK rakamlarına göre dünya mülteci nüfusunun %50.8'ni oluşturan; süregelen şiddet, savaş ve yoksulluk karşısında da en zor durumda kalan kadın mülteciler. Göç yolunda sadece kendilerinin değil aynı zamanda 18 yaş altında bulunan çocuklarının tüm sorumluluklarını çoğunlukla üstlenmek durumunda kalan kadın mültecilerin yaşadığı sorunlar, kadın ve çocuk mülteciler için ek koruma önlemlerinin geliştirilmesi gerekliliğini bütün devletlerin ve insanlığın önüne bir görev olarak koymaktadır.

İnsan hakları savunucuları olarak;

Sığınma hakkının, kişinin bedensel ve zihinsel bütünlüğüyle ilgili temel bir hak olduğu; temel haklar sisteminin bütünlüğü içinde değerlendirilmesi gerektiği, uluslararası koruma ve devletlerin koruma rejimlerinin, insan haklarının dünyanın her yerinde, her koşulda bütün kişiler için korunması anlayışına dayanması gerektiğini bir kez daha dünyanın bütün devletlerine hatırlatırız.

Türkiye evrensel insan hakları normlarına uygun, hazırlık sürecine sivil toplum örgütlerinin katılımını temel alan bir yaklaşımla hazırlıklarına başladığı İltica Yasasını vakit geçirmeden çıkarmalıdır. Yine hazırlıklarına başlanılan Kabul Merkezlerinin insan hakları standartlarına uygunluğunun sivil denetime açılması gerektiğinin altını bir kez daha çizerek Türkiye'nin "İşkenceye Karşı BM Sözleşmesine ek Seçmeli Protokolü'nün TBMM tarafından onaylanması sürecinin hızlandırılması gerektiğini hatırlatmak isteriz.

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ

26.06.2007

"İşkenceye Karşı Mücadele ve İşkence Görenlerle Dayanışma Günü"

İşkence, önlenmesi için sürdürülen yoğun uğraşlara, oluşturulan onlarca uluslararası belge, sözleşme ve örgütlenmeye, insan hakları hukuku ve demokrasinin gösterdiği gelişmeye karşın maalesef günümüzde birçok ülkede, bilgi almak, cezalandırmak veya otoriteyi tesis etmek için ya da ayrımcılığa dayanan herhangi bir sebeple resmi görevlilerce kasıtlı olarak gerçekleştirilen sistematik bir uygulamadır.

Asıl acı olan bu gerçekliğin yeterince bilinmemesi, bilinse bile konuşulmamasıdır. İşkencenin doğrudan ve dolaylı savunucuları, Sartre'ın ifadeleri ile söylersek; "Bizi, çürüten bir bilmezliğin içinde tutarak suç ortaklarına çevirmek istiyorlar". İşte insanlığın bu bilmezlik/konuşmazlık halinden sıyrılabilmesi ve işkenceye karşı küresel bir duyarlılığın oluşabilmesi için Birleşmiş Milletler, 26 Haziran gününü 1997 yılında "**İşkenceye Karşı Mücadele ve İşkence Görenlerle Dayanışma Günü**" olarak ilan etti.

Bu vesileyle yıllardır işkenceye karşı mücadele yürüten; işkence görenlerin ruhsal ve fiziksel yönden tedavi ve rehabilitasyonlarını gerçekleştiren insan hakları örgütleri olarak dünyada ve ülkemizdeki işkence gerçeğine ilişkin değerlendirmelerimizi bir kez daha kamuoyu ile paylaşmak istiyoruz.

Dünyada İşkence

Uluslararası insan hakları örgütlerinin verilerine göre halen 150'den fazla ülkede işkence ve kötü muamele uygulamaları sürmektedir. Onlarca ülkede ise işkence uygulamaları ölümlerle sonuçlanmaktadır. Uluslararası veriler, işkencenin sadece askeri diktatörlüklerde ve otoriter rejimlerde değil "demokratik" ülkelerde de uygulandığını ortaya koymaktadır.

Özellikle, 11 Eylül 2001 sonrasında kendi çıkar ve güvenlik sorunlarının stratejik bir öncelik olarak gören, başta ABD ve İngiltere olmak üzere en gelişmiş belli başlı ülkeler tüm dünyayı bir savaş ve çatışma sürecine sokmuşlardır. Bu süreçte "teröre karşı güvenlik" (!) gerekçesinden hareketle çok ciddi insan hakları ihlallerinin yanı sıra işkenceyi yaygınlaştıran, meşrulaştıran, işkencecileri koruyan tutum ve politikalar geliştirilmektedir.

Nitekim ABD yönetimi, altında ülkesinin de imzası bulunan "*İşkence ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı veya Onur Kırıcı Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi*"nin 2. maddesinde yer alan "**Ne savaş, ne iç istikrarsızlık koşulları, ne de başka herhangi bir olağanüstü durum işkenceyi haklı çıkaran bir gerekçe olamaz**" hükmünü hiçe sayarak "*terörizme karşı verilen savaşta ve ulusal güvenliğin tehdit altında olduğu durumlarda*" bu sözleşmeyi devre dışı bırakabileceğini savunabilmektedir. Öte yandan "**özgürlük mü güvenlik mi?**" ikilemine sokulan dünya halkları bu meşrulaştırma politikaları karşısında sesiz kalmaya, hatta onay vermeye zorlanmaktadır.

Bugün Afganistan'dan ve Irak hapishanelerine, Guantanamo'dan CIA'nın özel sorgu uçaklarına, taşeron ülkelerdeki gizli işkence merkezlerine kadar birçok yerde tutuklulara işkence yapıldığı BM, Avrupa Konseyi ve uluslararası insan hakları örgütlerinin hazırladığı raporlar ile belgelenmiştir.

İşkencenin bu denli yaygın ve sürekliliğini koruyan bir olgu olmasının en önemli nedeni, işkence yapan kişilerin birçok ülkede otoritelerce korunarak cezasız bırakılmasıdır. Bu durumun en çarpıcı örneklerinden biri ABD Hükümeti'nin yukarıda sıralanan işkence olayları nedeniyle aldığı yoğun eleştirilere rağmen sadece alt düzeyde bir kaç askeri yargılamanın ötesinde asıl sorumlulara yönelik hiçbir girişimde bulunmamış olmasıdır. Yine Uluslararası Ceza Mahkemesi'ne karşı ABD'ni yürüttüğü geniş ve derin bir kampanya bunun bir başka örneğidir: ABD, ekonomik ve siyasi yaptırım gücünü kullanarak yaptığı ikili anlaşmalarla, askerlerinin ülke dışında işlediği suçlar nedeniyle yargılama yetkisinin sadece kendi mahkemelerinde kalmasını sağlayarak cezasızlığı bir anlamda garantilemektedir.

Öte yandan işkence yöntemlerini geliştirmek üzere tüm dünyada bilim ve teknolojiye, bilhassa da tıbbın ve psikiyatrinin olanaklarından sonuna kadar yararlanılmakta; işkence eğitimi, aletlerinin üretimi ve ticareti ise legal bir sektör haline getirilmektedir.

Türkiye'de İşkence

Önceki yıllarda Avrupa Birliğine üyelik süreci çerçevesinde yapılan “reformlar” ile filizlenen umutlar, başta geçen yıl kabul edilen Terörle Mücadele Yasası (TMY) ve kısa bir süre önce Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'nda yapılan değişiklik olmak üzere çeşitli biçimlerde atılan geriye dönük adımlar ile yerini yine endişe ve kaygıya terk etmiştir.

Gerçi söz konusu “reform”ların da adeta “ev ödevi” anlayışı ile yapıldığı, hem içerik bakımından yetersiz olduğu, hem de “devlet aklı”nda köklü bir değişime yol açmadığı, uygulamaya da yeterince yansımadağı unutulmamalıdır.

Son bir buçuk yılda ki gelişmeler; özellikle de bu yıl Nevroz ve 1 Mayıs kutlamaları sırasında güvenlik güçlerinin göstericilere yönelik tutumları ve nihayetinde e-muhtıralarda barış, insan hakları ve demokratikleşme çabalarının “terörü destekleme” olarak nitelenmesi AB'ye üyelik sürecinin de etkisiyle ülkede başlatılan “demokratikleşme” projesine son verildiğini, bu bağlamda da **“işkenceye sıfır tolerans” anlayışından “işkenceciye tolerans” noktasına geldiğini göstermektedir.**

Aşağıda aktaracağımız bazı veriler Türkiye'deki işkence gerçeğinin boyutları, yapacağımız değerlendirmeler ise işkenceye zemin hazırlayan yasal, yargısal ve idari sorunların belli başlıları hakkında bir fikir verecektir.

Ancak, sayısal veriler işkence olgusunun sadece bizim tarafımızdan saptanabilen yanını göstermekte, işkencenin gerçek boyutunu yansıtmamaktadır. Buna göre;

** 1990–2006 yılları arasında işkence ve kötü muameleye maruz kaldığı için TİHV'e toplam 10.786 kişi başvurmuş ve tedavi görmüştür.*

** TİHV'e 2006 yılında başvuran 337 kişinin 222'si, 2007 yılının ilk beş ayında başvuran 238 kişinin 152'si aynı yıl içinde işkence görmüştür.*

** İHD'nin verilerine göre 2006 yılı içinde 708 kişi işkence görmüştür.*

** 2007 Haziran ayında 2 kişi Çanakkale ve İzmir'de gözaltı sırasında, 1 kişi de İstanbul'da gözaltına alındıktan iki gün sonra tutuklanıp götürüldüğü cezaevinde yaşamını yitirmiştir.*

Güvenlik güçlerinin gösterilerde bilerek gözaltına almadan doğrudan yaygın ve sistemli şiddet uygulamalarında son yıllarda görülen belirgin artış, 2007 yılının ilk beş ayında da sürmüştür. Kolluk güçlerinin, barışçıl gösterilerde orantısız güç ve şiddet kullanımı 1 Mayıs'ta İstanbul'da en üst noktaya çıkmıştır.

Özellikle oldukça tasarlanmış görünümdeki “kaçırılmalar” da yaşanan işkence örneklerinin önceki yıllarda olduğu 2007 yılında da görülmesi dikkat çekicidir. Bu tür olaylar yetkililer tarafından kabul edilmediği için işkence iddialarının soruşturulması ve sorumluların cezalandırılması mümkün olamamaktadır.

Cezaevlerinde tutuklu ve hükümlülere yönelik gerçekleşen işkence ve kötü muamele iddiaları 2007'de de sürmüştür. Özellikle F-tipi cezaevlerinde izolasyon uygulamaları tüm ağırlığı ile devam etmektedir. 2007 Ocak ayı sonunda F-tipi cezaevlerindeki koşulların iyileştirilmesine yönelik söz verilen hususlarda henüz olumlu hiçbir gelişme kaydedilmemiştir.

Yasal ve İdari Düzenlemeler

Türkiye’de işkenceye zemin hazırlayan yasal, yargısal ve idari sorunlara gelince;

İlk göze çarpan kolluk görevlilerinin gözaltı prosedürünü kurallara uygun biçimde işletmemesidir. Uluslararası hukuk, özgürlüğü sınırlanan herhangi bir kişinin, hakkında suçlama bulunsun ya da bulunmasın, bir avukata gecikmesiz ve kısıtlanmamış erişim hakkı olduğunu, kişinin avukatıyla serbestçe, bölünmeden veya sansüre uğramadan, tam bir gizlilik içinde görüşebilmesinin güvence altına alınması gerektiğini belirtir.

Bu hak ve güvenceler, özellikle işkencenin doğru ve etkili bir biçimde belgelenmesi ve soruşturulması için temel bir öneme sahiptir.

Oysa, ülkemizdeki uygulamada gözaltındaki kişilere hakları konusunda yeterli bilgi verilmemekte, haklar ya kullanılmamakta ya da ifade alma işleminin bitmesine kadar ertelenmektedir.

Yakınlara derhal haber verme kuralı işletilmemekte, kişinin görüşmek istemediği iddia edilerek başkaca kanıt gösterilmeksizin avukat ile görüşmesi engellenmekte yada avukat ile uygun bir ortamda görüşmesi sağlanmamaktadır.

Uygulamadaki bu aksaklıklar yetmiyormuş gibi yeni TMY ile şüphelilerin gözaltında avukat erişimine çeşitli kısıtlamalar getirilmiştir. Buna göre, gözaltına alınan şüpheli kişi ancak bir avukatın hukuki yardımından yararlanabilecek ve bu yardım ilk 24 saatte yasaklanabilecektir. Ayrıca yine Yasaya göre gözaltındaki şüpheli kişi, gerektiğinde hakim kararıyla bir görevlinin hazır bulundurulması yoluyla avukatıyla -gizlilik ilkesine aykırı olarak- “denetimli görüşme” yapmak zorundadır.

İşkencenin Cezasızlığı

İşkence iddiaları karşısında hazırlık soruşturmalarının kolluk görevlileri eliyle yürütme alışkanlığı devam etmektedir. Soruşturma sırasında kolluk görevlileri çoğu kez, gerekli işlemleri yapmamakta, delilleri toplamamaktadır. Savcılar, çoğunlukla öne sürülen işkence iddialarını yada dosyada varolan delilleri dikkate alarak işlem yapmamakta, ayrıca yazılı başvuru istemektedir.

Mahkemeler ise, yargılama sırasında işkence iddiası ya da bulgusu ile karşılaştıklarında, olaya ilgisiz kalmakta, işkence ile ilgili olarak savcılıklara suç duyurusunda bulunma gereği duymamaktadırlar. Tüm bunlar işkencecilerin cezasız kalması sonucunu doğurmaktadır.

İşledikleri işkence suçu nedeniyle haklarında dava açılan kolluk görevlilerine yapılan adli yardım da cezasızlığı teşvik edici bir rol oynamaktadır. Hatta bu yardım, yeni TMY de görevlilerin kendi belirledikleri avukatları da içine alacak biçimde genişletilmiştir. Ayrıca yeni TMY, terörle mücadele görevlilerine bu görevlerinin yerine getirilmesi sırasında işledikleri suçlar nedeniyle “tutuksuz yargılanma” güvencesi de getirmektedir.

Uzun zamana yayılan yargılamalar, mevzuatın uygulanmasında ve yorumunda adli makamların adil davranma sorumluluklarını yerine getirmemesi, işkence faillerinin cezasız kalmasının bir başka nedenidir.

Ayrıca geçen yıl kabul edilen 5525 sayılı sicil affı yasası uyarınca işkence ve kötü muamele suçlarından dolayı hakkında idari soruşturma açılan ve disiplin cezasına çarptırılan kamu görevlilerinin cezaları tamamen silinmiştir.

İşkencenin tespit ve belgelendirilmesine yönelik tıbbi raporlandırmalar, hala eksik ve yetersiz ya da yanlış olabilmektedir ki, bu da bir başka cezasızlık olgusudur. İşkence iddialarının kanıtlanmasında fiziksel bulgular kadar ruhsal bulgular da eşit öneme sahiptir. Rapor veren tıbbi personel, işkencenin fiziksel ve ruhsal izlerini tespit etme olanağı veren adli tıp teknikleri konusunda maalesef yeterli eğitim ve donanıma sahip değildir. Ayrıca, gözaltı öncesi ve sonrasında ya da cezaevine getirilişleri sırasında kişileri muayene etmekle görevli tıbbi personelin İçişleri ve Adalet Bakanlıklarına bağlı olarak çalışması, herhangi bir baskı görmeden objektif ve bilimsel değerlendirme yapmaları yönünde büyük bir engel oluşturmaktadır.

Adli Tıp Kurumu’nun özerk ve bağımsız olmaması, kurumun güvenilirliğini zedeleyici bir rol oynamaktadır. Özellikle işkence gibi faillerinin devlet görevlileri olduğu durumlarda, suçun belgelenmesi zorlaşmaktadır. İşkence bulgusunu

belgeleyecek hekimler, kolluk güçlerinin olduğu kadar idarenin baskısına maruz kalabilmekte, tehdit edilebilmektedir. Bu da işkence bulgularının belgelenmemesine dolaylı olarak da failerin cezasız kalmasına neden olmaktadır.

Sonuç Olarak

Bugün Türkiye’de işkence, sistematik bir olgu olarak gerçekliğini korumaktadır. Her cinsten, her yaştan, her meslekten insan bir suçlamaya maruz kalsın yada kalmasın her an işkence görebilir. İşkencenin önlenmesi için sadece uluslararası sözleşmelerin onaylanması ve iç hukukta da bazı yasa ve genelgelerin çıkarılması yeterli değildir. Söz konusu sözleşme ve yasaların içeriğinin doğru şekilde uygulanabilmesi için diğer yasal, yargısal, idari ve eğitsel tedbirlerin alınması gerekmektedir. Örneğin; işkence ve kötü muamele iddialarının soruşturulması için bir şikayet yapılması beklenmemeli, bu konuda yeterli şüphe olması durumunda re’sen kovuşturma başlatılmalıdır. Görev ve özlük hakları bakımından Cumhuriyet Savcısına bağlı çalışacak adli kolluk oluşturulmalıdır.

İşkence konusunda şikayette bulunan kişiye, işkencenin fiziksel ve ruhsal izlerinin saptanabilmesi için Birleşmiş Milletler tarafından kabul gören **İstanbul Protokolü** prosedürü uygulanmalıdır. İşkencenin önlenmesinde çok önemli bir rolü olan etkin denetim mekanizmalarının geliştirilmesine olanak veren BM İşkenceyi Önleme Sözleşmesi’ne Ek Protokol (OPCAT) Türkiye tarafından onaylanmalı ve uygulanmalıdır. Cezasızlığa yol açan tüm yasa, genelge ve yönetmelikler gözden geçirilerek bir bütünlük ve tutarlılık içinde değiştirilmelidir. Yapılan yasal iyileştirmelerin uygulanabilmesi için uygulayıcılara gerekli eğitim verilmeli, etkin denetim sağlanmalıdır.

Bu listeyi daha da genişletmek mümkün. Ama hepsinden önemlisi zihniyetin değişmesidir.

Buna karşın kurumlarımız, bir tek kişinin bile işkence veya kötü muameleye maruz kalmadığı ve artık işkencenin kimse tarafından bir güç aracı olarak görülmediği bir Türkiye ve dünya idealini ısrarla koruyarak, bunun genel kabul görmesi yönünde tüm olanakları ile mücadeleye devam edecektir. Bu bağlamda **“26 Haziran İşkence Görenlerle Dayanışma Günü”**nde işkence mağdurlarıyla dayanışma duygularımızı bir kez daha yineliyor, herkesi işkence gerçeği karşısında duyarlı olmaya ve işkencesiz bir dünya için mücadele etmeye çağırıyoruz.

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ

TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VAKFI

02.07.2007

Madımak Otel Müze Olmalıdır

Sivas katliamının üzerinden 14 yıl geçti 14 yıl önce Sivas’a kültürel bir faaliyet nedeniyle giden 37 kişi kaldıkları Madımak otelinde yakılarak yaşamlarını kaybettiler.

Yakın tarihimizde yaşanmış benzer birçok katliam gibi, Sivas katliamı da derinlenmesine araştırılmadan ve sonuçlarının toplumsal hayatımız üzerinde yarattığı travmaların giderilmesi yönünde çaba gösterilmeden, sadece birkaç sanığın cezalandırılması yoluyla kapatılmıştır. Oysa farklı toplumsal kesimlere yönelen bu tip katliamlar o toplumsal grubun mensuplarını derinden yaralamakta ve toplumsal barışa olan inançlarını kaybetmelerine neden olmaktadır.

Barış içinde, birlikte yaşama geleceğimiz ise, tam da bu travmaların ortadan kaldırılması için yapılacaklara bağlıdır.

Bugün yapılması gereken, bu ülkede yaşayan Alevilerin Sivas katliamı ile yaşadıkları travmanın ortadan kaldırılması için Madımak otelinin müze yapılmasıdır.

Bu toplumda yaşayan tüm bireyler bundan sonra benzer acıların yaşanmaması için, ön yargılarından ve ayrımcı yaklaşımlarından vazgeçmeli ve farklılıklarımızla bir arada yaşamının yolunu inşa etmelidir.

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ

03.07.2007

Şırnak Bölgesindeki Son Gelişmelerden Kaygılıyız!

Askeri bürokrasi tarafından Yüksek Güvenlikli Bölgeler yani *fili OHAL* ilan edilen Şırnak, Siirt ve Hakkari illerindeki son gelişmeler ve ciddi insan hakları ihlalleri insan hakları savunucuları olarak bizleri her geçen gün biraz daha fazla kaygılandırmaktadır.

Erken genel seçimler öncesinde seçmenin iradesinin özgürce sandığa yansması, demokratik ve müdahalesiz bir seçim süreci demokrasinin olmazsa olmazlarından. Ancak özellikle Şırnak bölgesinde son günlerde güvenlik güçlerinin bazı köylere sık sık baskınlar düzenleyerek oylarını bağımsız adaylara vermemeleri yönünde köylüleri tehdit ettikleri iddiaları son derece ciddi iddialardır ve yetkililerden bu konuda ivedilikle açıklama yapmaları beklenmektedir.

Son olarak Beytüşşebap Belediye Başkanının evinin yakınında ve makam aracıyla geçiş güzergahının üzerine bırakılan bomba, olası bir suikast girişimini açığa çıkarmıştır. Bomba düzeneğini bir yurttaşımız son anda fark etmemiş olsaydı, belki şu anda bir yaşam hakkı ihlali gerçekleşmiş olacaktı. Olayla ilgili ivedilikle yanıtlanması gereken sorular ve karanlıkta kalan noktalar mevcuttur. Savcılık makamının olay yerine derhal gitmediği iddiası doğru ise, görevi ihmalle ilgili soruşturmanın başlatılması gerekmektedir. Bir hukuk devletinin tüm sınırlarında aynı ilkeler ve hukuk prensipleri geçerli olmalıdır. Her şeyden önemlisi de, başta yaşam hakkı olmak üzere tüm hak ve özgürlüklerin istisnasız herkes için korunması elzemdir.

İHD olarak, toplumsal barış ortamına zarar verecek, şiddet ve çatışma ortamını körükleyecek her türlü girişimin karşısındayız. Yakın geçmişimizde başta yaşam hakkı olmak üzere, toplumsal belleğimizden asla silinmeyecek ve insanlığa karşı suç olarak tanımladığımız ciddi ihlaller yaşandı. Henüz geçmişin karanlığı aydınlatılmamışken yeni kaotik senaryoların halklarımıza kaybettireceğinin bilincindeyiz. Halkın oylarıyla seçilmiş Beytüşşebap Belediye Başkanı Dursun'a yönelik olduğu düşünülen bu saldırı girişimini kınıyor, sorumluların derhal yargı önüne çıkartılmasına kadar sürecin takipçisi olacağımızı belirtiyoruz.

Av. Reyhan YALÇINDAĞ
Genel Başkan

06.08.2007

Polis, 'Yasalardan Aldığı Güçle' İşkence Yapmaya-İnsan Öldürmeye Devam Ediyor!

TV ekranlarındaki görüntüler aynı bildik kareler olmaya devam ediyor. İstanbul Barosu avukatlarından Muammer Öz, usulsüz bir şekilde kendisinden kimlik soran polis memurlarının sokak ortasında işkencesine maruz kaldı.

Gaziantep'te bir evde zanlı olduğu iddia edilen iki şahıs, yakalandıkları evden çıkartılıp etkisiz hale getirilmelerine rağmen öldüresiye dövüldü ve 'işkence' bir kez daha sokak ortasına taşındı.

Son olarak Alanya'da bir araçtan çanta çaldıktan sonra kaçtığı ve polisin '*Dur!*' ihtarına uymadığı iddia edilen 4 çocuk annesi 35 yaşındaki Narin Böyür, polisin açtığı ateş sonucu yaşamını yitirdi. Yaşam hakkı gibi son derece kutsal ve dokunulmaz olan bir hakkı ihlal eden polisler, tanıdık bir yöntemle çıkartıldıkları Mahkeme tarafından serbest bırakıldılar.

İHD olarak, Polis Vazife Salahiyetleri Kanununda yapılan son değişiklikler öncesi kaygılarımızı belirtmekte ne kadar haklı olduğumuz bir kez daha kanıtlanmış oldu. Yasal reformlar süreci içinde kaşıkla verilen haklar, adeta kepçeyle geri alınıyor.. Yaşam hakkı ve işkence yasağının bu kadar pervasızca ihlal edilmesinde mevcut yasaların olduğu kadar idari ve adli pratiklerin de rolü vardır. 12 yaşındaki çocuk bedenine sıkılan 13 kurşunla yaşam hakkı çalınan Uğur Kaymaz vakasında olduğu gibi, failer korunduğu ve hak ettikleri cezaya çarptırılmadıkları sürece benzer ihlallerin yaşanmasından kaygı duymaktayız.

İnsan hakları savunucuları olarak, Türkiye'nin gerçek bir demokratik hukuk devleti olabilmesi için mevcut anti demokratik yasaların bir an önce değişmesi ve adli ve idari pratiğin mantalite değiştirmesi gerektiğine inanmaktayız. Bunun için yeni seçilen TBMM'ne çağrıda bulunuyoruz: Anti demokratik yasalar, hak ihlallerinin besleyicisidir ve acilen değiştirilmesi ve bazı maddelerin de tamamen kaldırılması gerekmektedir.

Bahsettiğimiz ihlal vakalarını kınarken, konunun yakın takipçisi olduğumuzu kamuoyuna duyururuz.

Reyhan YALÇINDAĞ
Genel Başkan

07.08.2007

Her Yıl Yüzlerce Mevsimlik Tarım İşçileri Kaza Denilen Katliamlarda Hayatını Kaybediyor!

TV ekranlarından “kaza” diye sunulan haber aslında bir insanlık trajedisidir; aslında bir katliam, cinayet. Adıyaman’ın Kahta İlçesinden Karadeniz’e fındık toplamaya giden ve içlerinde kadınların ve çocukların da toplu olarak bulunduğu bir aracın kaza yapması sonucu 24 yurttaşımızın yaşamını yitirdiğini öğreniyoruz. İnsan hakları savunucuları olarak, her yıl bu mevsimlerde yaşanan benzer birçok kaza sonucu yüzlerce insanımızı yitirmenin kaza olarak adlandıramayacağını belirtmek istiyoruz.

Günlük yevmiye olarak 3–5 YTL olan mevsimlik tarım işçileri, yazın kavurucu sıcaklarına rağmen, en ucuz taşıma yöntemine seçerek çoğu kere topluca minibüslere, kamyonlara veya traktöre bindiriliyorlar. İşçilerin tamamının Bölgeden olduğu ve 1990’lı yıllarda yakılıp boşaltılan köylerden zorla göç ettirilen insanlar olduğu göz önüne alınmalıdır. İnsanlık onuruna aykırı koşullarda, temiz suyun, kalacak yerin dahi sağlanmadığı yerlerde yaşamak zorunda kalan bu yurttaşlarımız, aynı zamanda gittikleri yerlerde ciddi ayrımcılığa ve dışlanmaya da maruz kalmaktadırlar.

Yeni seçilen Meclis, zorunlu göç mağdurlarının maruz kaldıkları zarar ziyanları gerçek manada tazmin edecek, manevi zararları da kapsayacak yeni bir Tazmin Yasası kabul etmelidir. Yine sigortasız ve son derece ilkel ve sağlıksız koşullarda yaşayan mevsimlik tarım işçilerinin, bu trajediden kurtulabilmeleri için kapsamlı ve kalıcı bir çözüm üretmelidir. Köylere yeniden geri dönüşün koşulları yaratılmalıdır.

Bunlar sağlanmadığı sürece, her yıl mevsimi geldiğinde, aralarında oyuncaklarıyla oynaması gereken okul çağındaki çocuklarımız da olmak üzere, tıklım tıklım bindirildikleri araçlarda kaybetmeye devam edeceğimiz endişesini taşımaktayız.

Sorumluları, küçücük bedenlerin minicik elleriyle topladıkları ürünlerden elde edecekleri rantın peşine düşmek yerine vicdani ve sorumlu davranmaya çağırıyoruz.

Reyhan YALÇINDAĞ
Genel Başkan

1 Eylül 2007

BASIN AÇIKLAMASI **Biz Hep Barış İstedik, Halen Barış Özlemindeyiz!**

Değerli Basın Mensupları,

İnsanlık ailesinin yaşadığı en büyük yıkımlardan biri olan 2. Dünya Savaşının başlamasının üzerinden tam 68 yıl geçmiş bulunuyor. Bugün, 1 Eylül’ün Birleşmiş Milletler tarafından Dünya Barış Günü ilan edilmesinin 23. yıldönümü. O günden bu yana dünyanın birçok coğrafyasının çatışmalara ve savaşlara tanıklık etmekte olduğunu göz önünde tutarsak, Ancak 2. Dünya Savaşının insanlığa yaşattığı acıların ve kayıpların, yeni savaşları önleyebileceğine inanarak 1946 sonrasını *Barış* dönemi olarak adlandıranların fazlasıyla yanlış olduğunu anlarız. 1946’dan bu yana bölgesel ve iç savaşlarda 25 milyonun üzerinde insan öldürülmüş, 45 milyon insan yaşadığı habitatı terk etmek zorunda kalmış, savaş mağduru milyonlarca insan açlık ve yoksullukla, salgın hastalıklarla karşı karşıya kalmış durumda. Bu da gösteriyor ki, savaşların yarattığı çevre, sağlık, kara mayınları ve sahipsiz patlayıcı madde, alt yapının tahrip olması, temiz su sorunu, vb sorunlar, çatışmalar sona erdikten sonra dahi devam etmektedir.

Dünyamızda barış için günde sadece 1 Dolar harcanırken, silahlanma için 2.000 Dolar harcanmaktadır. Egemen devletlerin işgal politikalarına hizmet eden uluslararası silah tekelleri, kasalarına giren her dolar karşılığında yeni bir ölüm makinesi ve yeni bir savaş aleti üretmekte. 11 Eylül saldırıları sonrası dünyaya hakim olan “*salt güvenlikçi anlayış*”, temel hak ve özgürlükler yerine güvenlik eksenli politikalar üretirken saldırganlığını artırdı ve oligarşik otorite ile militarist yaklaşımın güçlenmesini sağladı. “*Güvenlik*” gerekçe gösterilerek, her geçen gün dünyanın yeni bir coğrafyası işgal edilmekte ve insanlık ailesine ait olan tarihi zenginlikler ve dokular, talan edilmekte. Bütün bun yıkımı ve vahşeti gösteren fotoğraf karelerinin geleceğimiz olan çocuklarımızın hafızalarından asla silinmeyeceğini ise hesap etmiyor egemenler...

Değerli Basın Mensupları,

Yanı başımızda her gün onlarca insanın yaşamını yitirmesine neden olan Irak’ın işgalinin üzerinden 4 yılı aşkın bir süre geçti. Ancak, silah tekellerinin beslediği egemen devletler, her gün katliamların yaşanmasına, kadınların tecavüz edilmesine, yeni bombaların patlamasına, çocukların açlıktan kırılmasına seyirci kalıyor. Birleşmiş Milletler Barış Gücü’nün, Ortadoğu ve Afrika’nın birçok yerinde devam eden savaşlar ve iç çatışmalara gösterdiği duyarlılık ise onun ne kadar “Barış” gücü olduğunu ortaya koyar durumda.

Değerli Basın Mensupları,

Kürt sorununun şiddet dışı araçlarla çözüme iradesi gösterilmediği, redçi/inkarcı/imhacı devlet politikalarında ısrar edildiği için 20 yılımızı binlerce insanımızın öldürülmesiyle ve 3,700 köyün yakılıp yıkılmasıyla kaybettik. Yitik yıllar olarak tanımlayabileceğimiz bu süreç, on bine yakın insanımızın faili gizlenen cinayetler ve gözaltında kayıplarla yaşam hakkının ihlal edildiği, işkence ve tecavüzlerin yaygın yaşandığı, çevresel tahribatların yaşandığı bir süreç olarak geçti. Halen de barışçıl ve demokratik adımlar atılmadığı için cenazeler kalkmakta, gencecik bedenler toprağa düşmektedir. Bizler insan hakları savunucularıyız ve acıların yarıştirilmayacağını biliyoruz. Militarist zihniyetle yapılmış faklılıklarımızı reddeden Anayasanın, yepyeni ve demokratik bir Anayasaya dönüşmesiyle ciddi bir adım atılacağını; tek millet etnisitesi esasına dayanmak yerine kimlik ve kültürel hakların garanti altına alınacağı, anadilde öğrenim ve basın-yayın hakkının tanındığı, ifade ve örgütlenme özgürlüğünün güvence altına alındığı yeni bir yasal düzenlemenin şart olduğunu bir kez daha ifade etmekteyiz. Yitirdiğimiz her bir Can, yitirdiğimiz insanlığımızdır... İnsanlığımızı yitirmedikimiz, farklılıklarımızla özgür ve eşit yaşayabileceğimiz, militarist karakterinden arınmış gerçek demokrasiye ulaşmış bir ülkeyi tesis etmek için her zamankinden daha fazla çaba göstermemiz gerekiyor.

Bizler insan hakları savunucuları olarak, bugüne kadar onurlu toplumsal barış için yapılan mücadelelerin yeterli bir sonuç vermemiş olmasını üzüntü ile karşılamakla birlikte, barışın tesisi yolunda yılmıya ve umutsuzluğa kapılmıyoruz. Hangi siyasi görüş ya da geleneğe mensup olursa olsun, temel tercihini barıştan yana yapmış olan tüm kişi ve kuruluşları, ortaya güçlü bir ‘Barış İradesi’ koyabilmek için, bir kez daha güç ve eylem birliğine çağırıyoruz. Türkiye Barışını Arıyor Konferansından sonra bugün Ankara’da ilan edilecek olan Barış Meclisi çalışmasını destekliyor; tarihi bir dönemeç olduğuna inanıyoruz. Bu süreçte geçmişimizle yüzleşme ve gerçeklerin ortaya çıkması için son derece ciddi insan hakları ihlallerini gerçekleştiren failerin hak ettikleri adil bir yargılama süreci her zamankinden yüksek sesle talep edilmelidir.

İHD, insan onuruna uygun bir yaşamın ancak barış koşullarında gerçekleşeceğine inanmaktadır.

BİZ BARIŞ İSTİYORUZ!
BARIŞA BİR RENK VERİN, RENKLER SOLMASIN!
BARIŞ HEMEN ŞİMDİ!

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ

“İşkence Yoktur” Diyebilmek İçin Kanıt Gerekir!

Değerli Basın Mensupları,

3 Eylül tarihinde TBMM’de hükümet programının görüşmeleri sırasında Sayın Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, program üzerine görüşlerini bildiren bazı milletvekillerinin işkencenin sürdüğüne ilişkin yaptıkları konuşmalara karşılık aşağıdaki cümleleri sarf etmiştir:

“Ve değerli arkadaşlar, bakınız burada yine özellikle bir şeyi vurgulamak istiyorum. O da, bizim bu dönem içerisinde sıfır tolerans, işkence noktasında... Evet, iddialı olarak söylüyorum, işkencede sıfır tolerans. (AK Parti sıralarından alkışlar) İspatınız varsa, çıkar konuşursunuz. Öyle lafla, belli mahfilleri yanlarına, arkasına alarak bunu söyleyemezsiniz. İspat gerektirir bu. Varsa ispatınız söylersiniz, biz de gereğini yaparız. Bizim hükümet olarak sorumluluğumuz, bu tür bir ispat olduğu zaman gereğini yapmaktır. Ama, iddia da, müddei de, iddiasını ispatla mükelleftir. Ve ülkemizde benim şu anda işkence diye bir olay yoktur ve bunu bildikleri hâlde, birilerinin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine gitmesini de Avrupa Birliğine giderek yalan yanlış haberler taşınmasını da anlamak mümkün değildir, bunu da burada söylemek zorundayım ve biz, bunların da gidip belli yerlerde kavgasını veriyoruz, onu da anlatmak durumundayım. Biz burada hep beraber el ele vereceğiz...”(3 Eylül 2007 tarihli Meclis Tutanakları)

Hükümetin “işkenceye sıfır tolerans” söyleminin önemli olduğuna inanıyoruz. Ancak böylesi bir söylemin gereklilikleri açısından sorun yaşandığını da ilgili tarafların kabul etmesi gerekir. Burada işkence, kötü muamele, insanlık dışı ve aşağılayıcı muamele veya cezalandırmanın önlenmesi konusunda hükümete aşağıdakileri bir kez daha hatırlatmak gereğini duymaktayız. İşkencenin önlenmesinde hükümetin sorumlulukları, negatif sorumluluğu olduğu kadar pozitif sorumluluğu da kapsar. **Negatif sorumluluk**, işkence, kötü muamele, insanlık dışı ve aşağılayıcı muamele veya cezalandırmanın mutlak bir biçimde yasaklanmasını gerektirirken, **Pozitif sorumluluk**, bu fiillerin işlenmesi olası yerlerin daimi ve düzenli olarak denetimi, kamuoyu ile yapılanların paylaşılması ve önleme sorumluluğunu içerir. Pozitif yükümlülük aynı zamanda,

iddiaların etkili bir biçimde soruşturulması ve sorumluların yargı önüne çıkarılmasını ve eğer suçlu bulunur ise cezalandırılmasının sağlanmasını içerir. Oysa yeni seçilen Parlamento üyeleri henüz görevlerine başlamamışken, AKP Hükümeti, 28 Temmuz 2007’de apar topar Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkındaki Kanun üzerinde birtakım değişiklikler yaparak milletvekillerinin devlete ait bir kurum olan cezaevlerini denetleme yetkisini ciddi şekilde sınırlandırmış ve politik tutuklu ve hükümlüler, görüşme kapsamından çıkartılmıştır. Oysaki geçmiş dönemlerde gözaltı merkezleri ile cezaevlerinin denetlenmesi esnasında birçok işkence vakası yerinde tespit edilmişti. Buna, 25 Aralık 1995’de o dönemin milletvekili Sabri Ergül’ün Manisa Emniyet Müdürlüğünde 14 gencin işkence gördüğünü yerinde tespit ettiği Manisa vakasını örnek gösterebiliriz.

Benzer şekilde Terörle Mücadele Yasası ile Polis Vazife ve Salahiyetleri Yasası’nda yapılan değişiklikler, güvenlik görevlilerine işkence ve yargısız infaz gerçekleştirme konusunda ciddi serbesti getirmiştir. Son olarak Nijeryalı bir mültecinin Beyoğlu Emniyet Müdürlüğünde ölmesi son derece ciddi vahim bir gelişmedir. Sadece 2007 yılının Haziran ayında Türkiye’nin üç ayrı ilinde üç gözaltında ölüm vakası yaşanmıştır.

Kamu idaresi tarafından özgürlüğünden yoksun bırakılmış kişilerin yaşam hakkı başta olmak üzere kişi güvenliği ve bütünlüğünü korumak Devletin sorumluluğu altındadır. Kamu görevlileri tarafından özgürlüğünden yoksun bırakılmış kişilerin işkence, kötü muamele, insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele ya da cezalandırmaya maruz kaldıklarını içeren şikâyetlerinde, ispat yükümlülüğünün devlete ait olduğunu bir kez daha hatırlatmak isteriz. Yerel yasal mevzuatımız, tarafı olduğumuz Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin içtihatları da bu yöndedir ve bu içtihatlar kamu idaresini bağlamaktadır.

Dolayısıyla, hükümet sorumluluğunu “*ispat olduğu zaman gereğini yapmak*” ile sınırlayamaz! Böylesi bir sınırlama Hükümetin “işkenceye sıfır tolerans “ söylemini de yaralar ve yükümlü olduğu sorumluluklardan uzaklaştırır. “İşkenceye sıfır tolerans” söylemi, işkencenin varlığı üzerine kurulmuştur ve önemlidir. Ancak “bugün ülkemde işkence yok” denebileceğine ilişkin göstergeler henüz mevcut değildir. Bunun böyle olmadığını sadece İnsan Hakları Örgütlerine yapılan başvurular değil, İnsan Hakları İl ve İlçe Kurullarına yapılan mağdur şikâyetlerine bakarak da görmek mümkündür. Kaldı ki, insan hakları örgütlerinin yaptığı izlemeler de Türkiye’de işkencenin sayısal olarak biraz azalmış, ancak halen devam etmekte olduğunu göstermektedir. Burada hükümetin sorumluluğu, Türkiye’yi işkenceden arındırmak isteyen tüm birey ve örgütlü yapıları “*mahfil*” olarak göstermek değil, onlarla işbirliği yaparak işkencenin tam anlamıyla ortadan kaldıracak mekanizmaları geliştirmektir. Bunlardan biri de **BM İşkenceye Karşı Sözleşmenin Ek Protokol**’ünü onaylayarak alıkonulma yerlerinin denetimine olanak sağlayacak **Bağımsız İzleme Kurullarının** oluşturulmasıdır.

Değerli Basın Mensupları,

İnsan Hakları Derneği’nin raporlarında, gerek 2002 -2006 yılları, gerekse 2007 yılının ilk altı ayına baktığımızda sayısal veriler ortadadır. 2007 yılının ilk altı aylık döneminde **376** kişinin işkence ve kötü muameleye maruz kaldığını göstermektedir Ayrıca MAZLUMDER’ in Ocak Haziran 2007 bilançosuna baktığımızda “işkence/işkence iddiası ve kötü muamele” iddialarına ilişkin **75** olayın olduğunu göstermektedir. MAZLUMDER’İN bilançosuna göre “yerinde infaz /işkence ile ölüm”e ilişkin meydana gelen **6** olayda **4** kişinin öldüğü ve **3** kişinin yaralandığı belirtilmiştir. Yine TİHV raporlarında da benzer verilere yer verilmektedir.

İşkencenin bu denli yaygın ve sürekliliğini koruyan bir olgu olmasının en önemli nedeni, işkence yapan kişilerin birçok ülkede olduğu gibi ülkemizde de otoritelerce korunarak **cezasız** bırakılmasıdır. Son bir buçuk yıldaki gelişmeler; özellikle de 28 Mart 2006’da Diyarbakır’da polisin 7’si çocuk 10 kişiyi sokak gösterileri esnasında öldürmesi, 2007 Newroz/Nevruz ve 1 Mayıs kutlamaları sırasında güvenlik güçlerinin göstericilere yönelik tutumları ve işkenceyi sokağa taşıma pratiği, AB’ye üyelik sürecinin de etkisiyle ülkede başlatılan

“demokratikleşme” projesine son verildiğini, bu bağlamda da “işkenceye sıfır tolerans” anlayışına ters düşmektedir.

Değerli Basın Mensupları,

Samimiyet, cesaretli olmayı ve yüzleşmeyi gerektirir. Eğer Hükümet “işkenceye sıfır tolerans” söyleminde samimi ise (*ki öyle olduğuna inanmak istiyoruz*) o zaman kendi yurttaşlarına ve onların özgür iradeleri ile oluşturduğu sivil örgütleri dinleme, saygı gösterme ve iddialarını inceleme ve insanlığın utancı olan işkence, kötü muamele, insanlık dışı ve aşağılayıcı muamelenin ortadan kaldırılmasındaki çalışmalarına destek vermesi beklenir. Ayrıca, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine gitmek, Türkiye Cumhuriyeti yurttaşı olan her bireyine tanınmış bir haktır ve iç hukukta etkin ve adil bir sonuç elde edemeyen işkence mağdurlarının gitmek zorunda kaldığı bir yoldur. Eğer AİHM’e dava taşınması istenmiyorsa, bunun yolu, kendi mahkemelerimizde işkencecilerin hak ettiği cezaya çarptırılması ve mağdurların zararlarının telafi edilmesinden geçer.

İHD ve MAZLUMDER işkenceyi insanlığa karşı işlenen suç olarak tanımlamakta ve tek bir işkence vakası yaşanmayana kadar insan onuruna aykırı muamelelerin takipçisi olmaya devam edeceğini yüksek sesle tekrarlamaktadır.

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ GENEL MERKEZİ MAZLUMDER (İNSAN HAKLARI VE MAZLUMLAR İÇİN DAYANIŞMA DERNEĞİ)

19.09.2007

Bilim İnsanları Kaboğlu ve Oran’ın Yeniden Yargılanmaları Düşünce Özgürlüğüne Gösterilen Tahammülün Son Örneğidir!

“Her ferdin fikir ve ifade hürriyeti hakkı vardır. Bu hak fikirlerinden ötürü rahatsız edilmemek, memleket sınırları mevzubahis olmaksızın malumat ve fikirleri her vasıta ile aramak, elde etmek veya yaymak hakkını gerektirir.” Evrensel İnsan Hakları Bildirgesi Madde 19.

Hatırlanacağı üzere Prof. Baskın Oran ve Prof. İbrahim Kaboğlu, Başbakanlık İnsan Hakları Danışma Kuruluna üye oldukları dönemde “Azınlık hakları ve Kültürel Haklar Raporu”nu yazıp birçok sivil toplum örgütüyle beraber bunu kamuoyuyla paylaşmışlardı. Raporu Kamuoyuna açıkladıklarından bugüne kadar bir kısım egemen medya ve milliyetçi çevrelerin hedefi olmuşlardır.

Yargıtay 8. Ceza Dairesi Mayıs 2007’ de Ankara 28.Asliye Ceza Mahkemesi’nin Baskın Oran ve İbrahim Kaboğlu hakkında TCK’nın 216/ 1 maddesine göre açılan davadan verdiği beraat kararını esastan sanıkların aleyhine bozmuştur. Yargıtay bozma gerekçesinde ‘alt kimlik-üst kimlik tartışmaları yapılarak eleştiri ve düşünce özgürlüğü sınırlarının aşıldığı, kullanılan ifadelerle de toplumsal tehlike boyutlarına ulaşıldığı’ belirtilmektedir.

Ülkemizde aydınlar, konuşmakta, yazmakta ve eleştirel görüşlerini kamuoyu ile paylaşmaktadır.

Ancak siyasal iktidarlar ve yargı bürokrasisi, ifade özgürlüğünü koruma altına almak yerine, tehdit altında tutmaktadır.

İHD, ifade özgürlüğünü tüm diğer özgürlüklerin temeli olarak görmektedir. İHD, Türkiye’nin yüzakı akademisyenlerinden olan Sayın Oran ve Sayın Kaboğlu’nun birer insan hakları savunucusu olduklarını; İnsan Hakları Savunucularının Korunması Bildirgesi’nin (Aralık 1998) ve insanlık vicdanının koruması altında olduklarını hatırlatmakta ve dayanışma duygularını kamuoyuna açıklamaktadır.

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ

İNSAN HAKLARI İHLAL RAPORLARI:

27.02.2007

2006 Yılı Türkiye İnsan Hakları İhlalleri Bilânçosu

YAŞAM HAKKI İHLALLERİ

	Ölü	Yaralı
--	-----	--------

Yargısız İnfazlar	44	914
<i>Toplumsal Gösterilere Müdahalede Aşırı Güç Kullanımı</i>	12	869
<i>“Dur ihtarı” na Uymama ve Silah Kullanma Yetkisinin İhlali</i>	32	45
Faili Meçhul Cinayetler/Saldırıları	20	105
Yasadışı Örgüt Saldırısı	8	63
Gözaltında Ölümler	4	-
İnançları Nedeniyle Saldırıya Uğrayanlar	3	3
Cezaevlerinde Ölümler/Yaralanmalar	17	3
Çatışmalar	345	321
<i>Güvenlik görevlisi</i>	196	274
<i>Silahlı militan</i>	147	1
<i>Siviller</i>	2	46
Mayın Ve Serbest Patlayıcı Olayları	40	138
Çocuklara Yönelik Şiddet	58	175
Namus Gerekçeli Saldırıları	78	58
Kuşkulu Ölümler	82	-
<i>Kadın</i>	32	-
<i>Erkek</i>	27	-
<i>Çocuk</i>	23	-
Resmi Hata ve İhmal	81	1582
Ev İçi Şiddete Uğrayan Kadınlar	126	108
Asker ve Polis İntiharları ve İntihar Teşebbüsleri	21	2
TOPLAM	927	3472

NAMUS GEREKÇELİ SALDIRILAR

	Ölü	Yaralı
Kadın	38	15
Erkek	36	30
Çocuk	4	13
TOPLAM	78	58

KADININ İNSAN HAKLARINA YÖNELİK İHLALLER

	Ölü	Yaralı
Şiddete Uğrayan Kadın Sayısı	429	212
<i>a- Ev içi şiddete uğrayanlar Toplam:265</i>	126	108
<i>b- Toplumsal alan (işyeri, sokak, okul vb) Toplam:164</i>	33	101
<i>c- Güvenlik güçlerince şiddete uğrayan kadınlar</i>	-	3
Ev içi şiddet diğer mağdurlar	108	79
<i>Çocuk: 94</i>	27	28
<i>Erkek: 136</i>	81	51
Kadın İntiharları (İntihar Teşebbüsü)	79	42
Kadınlara Yönelik Taciz ve Tecavüz	121	
<i>a-Ev içi</i>	7	
<i>b-Güvenlik güçleri tarafından gerçekleştirilen</i>	-	

c-Toplumsal alanda gerçekleşen (işyeri, sokak okul vb)	114
Kuşkulu Kadın Ölümleri	42
Zorla Fuhuş Yaptırılan Kadınlar	98

ÇOCUK HAKLARINA YÖNELİK İHLALLERİ

	Ölü	Yaralı
Çocuğa Yönelik Şiddet <i>Toplam:343</i>	58	175
Çocuk İntiharları ve İntihar Teşebbüsü	62	38
Çocuklara Yönelik Taciz ve Tecavüz	134	
<i>Ev içi tecavüz</i>	<i>10</i>	
Fuhuş Yaptırılan Çocuklar	14	
Kuşkulu Çocuk Ölümü	23	

MAYIN VE SERBEST PATLAYICI OLAYLARI

	Ölü	Yaralı
Çocuk	5	32
Kadın	1	5
Erkek	34	101
TOPLAM	40	138

KİŞİ GÜVENLİĞİ VE ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK İHLALLER

Gözaltına Alınanlar	5560
Kayıp İddiaları	67
<i>a-Gözaltında Kayıp İddiası</i>	<i>5</i>
<i>c-Diğer Kayıp İddiaları</i>	<i>62</i>
Gözaltı Sürelerinin İhlali	-
Gözaltında Taciz ve Tecavüz İddiası	-
Kaçırma, Tehdit, Koruculuğa Zorlama ve Ajanlık Teklifi	226
Tutuklama	1545
Ev Baskınları	277
Saldırıya Uğrayanlar	52
<i>Gazeteci</i>	<i>29</i>
<i>Siyasi Parti Üye ve Yöneticisi</i>	<i>7</i>
<i>Sendika, Dernek Üye ve Yöneticisi</i>	<i>6</i>
<i>Yerel Yönetici</i>	<i>10</i>

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE İDDİALARI

	179
Gözaltında İşkence, Kötü Muamele ve Cinsel Taciz İddiası	
<i>a- Jandarma Tarafından</i>	<i>39</i>
<i>b- Emniyet Müdürlüğü Görevlileri Tarafından(Çocuk: 26)</i>	<i>140</i>
Resmi Gözaltı Yerleri Dışında İşkence ve Kötü Muamele	261
<i>a- Jandarma Tarafından(Çocuk:4)</i>	<i>49</i>
<i>b- Emniyet Müdürlüğü Görevlileri Tarafından(Çocuk:16)</i>	<i>212</i>
Geçici Köy Korucuları Tarafından Yapılan İşkence ve Kötü Muamele <i>(Çocuk:6)</i>	28

Cezaevlerinde İşkence ve Kötü Muamele		173
Eğitim, Bakım ve Sağlık Kurumlarında İşkence ve Kötü Muamele	<i>(Okulda Şiddet:43)</i>	67
	TOPLAM	708
Sonuçlanan İşkence Davaları	4	
<i>Bir davadan 1 kişi beraat etti. Bir davada görevsizlik kararı verildi. Bir dava takipsizlikle sonuçlandı. Bir davada toplam 26 yıl 8 ay hapis cezası verildi.</i>		
Devam Eden Davalar	11	
Açılan İşkence Davaları	1	

CEZAEVLERİNDE HAK İHLALLERİ

1-Sağlık Hakkı İhlali	44
2-Keyfi ve Kötü Muamele	491
3-Sevk Uygulamaları	88
4-Haberleşme Hakkının İhlali	615
5-Avukat Görüşü Engellenenler	1
6-Disiplin Cezası	1525
<i>a-Hücre cezası alanlar</i>	<i>57</i>
<i>b-Aile görüşü engellenenler</i>	<i>588</i>
<i>c-Yayın yasağı</i>	<i>391</i>
<i>d-Sosyal aktivite yasağı</i>	<i>489</i>
TOPLAM	2764

DÜŞÜNCE, İFADE VE İNANÇ ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK İHLALLER

I. Açılan Soruşturmalar	
<i>a. Açılan Soruşturma Sayısı</i>	113
<i>b. Hakkında Soruşturma Açılan Kişi Sayısı</i>	430

	Dava Sayısı	Kişi Sayısı
II. Açılan Davalar	107	513
III. Sonuçlanan Davalar	144	330
<i>a. Beraatlar</i>	<i>41</i>	<i>99</i>
<i>b. Düşen Davalar</i>	<i>5</i>	<i>5</i>
<i>c. Mahkumiyet Kararları</i>	<i>98</i>	<i>226</i>
<i>Mahkumiyet kararlarının dağılımı</i>		
<i>Terörle Mücadele Kanunu- Madde 7</i>	<i>9</i>	<i>17</i>
<i>TCK 301</i>	<i>10</i>	<i>12</i>
<i>TCK 125</i>	<i>2</i>	<i>2</i>
<i>TCK 314</i>	<i>2</i>	<i>4</i>
<i>TCK 215</i>	<i>25</i>	<i>37</i>
<i>TCK 222</i>	<i>2</i>	<i>2</i>
<i>Atatürk'e Hakaret</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>Eski TCK 169</i>	<i>2</i>	<i>10</i>
<i>Kabahatler Kanunu</i>	<i>1</i>	<i>2</i>
<i>5187 Sayılı Basın Kanunu</i>	<i>5</i>	<i>3</i>
<i>TCK 220</i>	<i>8</i>	<i>36</i>

<i>Emre İtaatsizlikte İsrar</i>	1	1
<i>Diğer</i>	22	63

İNANÇ ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK İHLALLER

	Kişi
İnançları Nedeniyle İhlale Uğrayanlar	20
İnançları Nedeniyle Öldürülenler	3

TOPLATILAN VE YASAKLANAN YAYINLAR

	Sayı
Toplatılan Yayınlar (afiş, kitap, roman vs.)	22
Yasaklanan Etkinlikler	25
Saldırıya Uğrayan Yayın Organları	3
Engellenen İnternet Siteleri	1

RTÜK UYGULAMALARI

	Sayı
Uyarı Cezası Verilen Radyo ve Televizyon Kanalı	5*
Kapatma Cezası Verilen Radyo ve Televizyonlar	2

*Aynı radyoya 5 kez uyarı cezası verildi

ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK İHLALLER

Güvenlik Güçlerince Müdahaleye Uğrayan Kurumlar	48
Hakkında Kapatma Davası Açılan Kurumlar	3
İdari Kararla Kapatılan Kurumlar	4
Saldırıya Uğrayan Kurumlar	36

TOPLANTI VE GÖSTERİ ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK İHLALLER

Ertelenen ve Yasaklanan Toplantı ve Gösteriler	48	
Güvenlik Güçlerince Müdahale Edilen Toplantı ve Gösteriler	179	
Saldırıya Uğrayan Toplantı ve Gösteriler	12	
2911 Sayılı Yasaya Muhalefet		
<i>a. Açılan Soruşturma Sayısı</i>	30	
<i>b. Hakkında Soruşturma Açılan Kişi Sayısı</i>	687	
	Dava Sayısı	Kişi Sayısı
Açılan Davalar	24	534
Sonuçlanan Davalar	19	205
<i>a. Beraatlar</i>	5	27
<i>b. Mahkumiyet Kararları</i>	14	178

EKONOMİK, SOSYAL VE KÜLTÜREL HAKLARA YÖNELİK İHLALLER

Sosyal Güvenlik Hakkı İhlalleri	240
İşten Atılanlar	3876
Sürgün Edilenler	598

İş Sağlığı ve Güvenliği İhlalleri (iş kazası)	533
Ölü	123
Yaralı	410
Sendika Kurma ve Üyelik Hakkı İhlalleri	3
Sendikalı Oldukları İçin Baskıya Uğrayanlar	165
Konut Hakkı İhlali	170
Mera ve Otlak Yasası	11
Köy Boşaltma	2
Orman ve Arazi Yakma	18
Sağlık Hakkı İhlalleri	465
Temel Eğitim Hakkı İhlalleri	498
Hakkında Soruşturma Açılan Öğrenciler	521
Okuldan Uzaklaştırma Cezası Alan Öğrenciler	258
Kınama Cezası Alan Öğrenciler	6
Okuldan Atılan Öğrenciler	99
Kültürel Hak İhlalleri	10

ENGELLİ HAKLARINA YÖNELİK İHLALLER

Sağlık Hakkı İhlali	12
Eğitim Hakkı Engellenenler	3
Çalışma Hakkı İhlali	11
Engellilere Yönelik Taciz ve Tecavüz	6
Engellilerin İntihar ve İntihar Teşebbüsü	4
Ölü	3
Yaralı	1
Engellilere Yönelik Ayrımcılık	1
Engellilerin Ekonomik Sosyal Haklarına Yönelik İhlaller	5
Engellilere Yönelik Şiddet	15
Ölü	5
Yaralı	2
Diğer	8

SİĞİNMACI VE GÖÇMENLERE YÖNELİK İHLALLER

Yaşamını Yitirenler	56
Güvenlik Güçleri Tarafından Saldırıya Uğrayanlar	2
Gözaltına Alınanlar	2684
Sınırdışı Edilenler	536

BİREYSEL SİLAHLANMA SONUCU YAŞANAN İHMALLER

	Ölü	Yaralı
Çocuk	16	48
Kadın	12	17
Erkek	10	28
TOPLAM	38	90

YAŞAM HAKKI İHLALLERİ

	ÖLÜ	YARALI
YARGISIZ İNFAZ		
Dur İhtarına Uymadıkları Gerekçesiyle Güvenlik Güçleri Tarafından Öldürülen ve Yaralananlar ve Silah Kullanma Yetkisinin İhlali	14	9
Köy Korucuları Tarafından Öldürülen ve Yaralananlar	3	2
Toplam	17	11
CEZAEVLERİNDE ÖLENLER	4	-
GÖZALTINDA ÖLÜMLER	2	-
FAİLİ MEÇHUL SALDIRILAR	16	40
RESMİ HATA VE İHMAL	3	-
Polis ve asker İntiharları ve İntihar Teşebbüsleri	1	1
Toplam		
SALDIRIYA UĞRAYANLAR		
Siyasi Parti Yöneticisi ve Üyesi	-	12
Gazeteci	4	6
Öğrenci	1	29
İşçi	-	5
Diğer	-	5
Toplam	5	57
SİLAHLI ÇATIŞMALAR		
Güvenlik Görevlisi	82	135
Silahlı Militan	119	1
Toplam	201	136
<i>Not: Mayın patlaması sonucu ölen 21 asker ile 44 yaralı asker de bu rakama dahildir.</i>		
YASADIŞI ÖRGÜT CİNAYETLERİ ve YARALANMALAR	12	106
MAYIN VE SAHİPSİZ BOMBA PATLAMASI SONUCU ÖLÜM ve YARALANMALAR		
Erkek	3	16
Kadın	1	1
Çocuk	3	16
Toplam	7	33
KUŞKULU ÖLÜMLER	10	-
KADIN VE ÇOCUĞA YÖNELİK ŞİDDET		
Kadın ve Çocuk İntiharları		
Kadın	33 intihar	19 intihar teşebbüsü
Çocuk	21 intihar	13 intihar teşebbüsü
Namus Cinayetleri		
Kadın	14 ölü	-

	Erkek	8 ölü	-
	Çocuk	3 ölü	2 yaralı
Aile İçi Şiddet			
	Kadın	22 ölü	35 yaralı
	Çocuk	4 ölü	11 yaralı / 1 tecavüz
	Toplam		
GENEL TOPLAM		277	365

İşkence, Kötü Muamele, Onur kırıcı ve Küçük Düşürücü Davranış ve Cezalandırma

Gözaltında İşkence ve Kötü Muamele	146
Köy korucuları tarafından yapılan işkence ve kötü muamele	5
Gözaltı Yerleri Dışında İşkence ve Kötü Muamele	89
Cezaevlerinde İşkence	43
Tehdit Edilenler	34
Toplumsal Gösterilerde Güvenlik Güçlerinin Müdahalesi Sonucu Dövülen ve Yaralananlar	43
Özel Güvenlik Görevlileri Tarafından İşkence ve Kötü Muameleye Maruz Kalanlar	11
Okulda Şiddet	5
TOPLAM	376 Kişi

KİŞİ GÜVENLİĞİ ve ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK İHLALLER

Gözaltına Alınanlar	4144
Tutuklananlar	725

ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK İHLALLER

Baskına Uğrayan Siyasi Parti, Sendika ve Dernekler	25 (16 parti temsilciliği, 8 dernek ve 1 sendika bürosu)
Kapatılan Örgütler	2 (Barış Gönülleri Derneği'nin feshine karar verildi. İlmî ve Kültürel Araştırmalar Vakfı hakkında kapatılma davası açıldı.)

DÜŞÜNCE ve İFADE ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK İHLALLER

Yasaklanan Etkinlikler	11
Toplatılan ve Yasaklanan Yayınlar	9
Baskına Uğrayan Yayın Organları	7
Engellenen İnternet Siteleri	4

	Dava ve Soruşturma Sayısı	Kişi Sayısı
Açılan Soruşturmalar	6	90
Açılan Davalar	51	208
Sonuçlanan Davalar	56	226
<i>Sonuçlanan 25 davada 131 kişi hakkında beraat kararı verildi.</i>		
<i>Sonuçlanan 37 davada 95 kişiye toplam 117 yıl 7 ay 10 gün hapis ve 7.260 YTL para cezası verildi</i>		

Bu raporda yer alan bilgiler,
İHD şubelerine yapılan bireysel başvurular,
İHD şubelerinin oluşturduğu İnsan Hakları İnceleme ve Araştırma Komisyonlarının raporları, yerel ve ulusal basın ve yayın organlarında yer alan haberler, diğer sivil toplum örgütlerinin raporları ve resmi kurumların verilerinden derlenerek,
İHD Genel Merkezi Dokümantasyon Birimi tarafından hazırlanmıştır.

OCAK - HAZİRAN 2007 İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ RAPORU

(21.09.2007)

OCAK - HAZİRAN 2007 DÖNEMİNDE AÇILAN SORUŞTURMALAR

2007 Ocak-Haziran döneminde açılan soruşturma sayısı **88**, kişi sayısı **361**.

Yasaklanan Etkinlikler	26 (7 miting, 3 konferans, 3 tiyatro oyunu, 2 konser, 2 imza kampanyası, 1 festival, 1 müzikal, 1 gösterim, 1 piknik, 1 karikatür sergisi, 1 mevlid ve 3 çeşitli etkinlik)
Toplatılan ve Yasaklanan Yayınlar	18 (6 gazete, 8 afiş ve 3 bildiri ve 1 davetiye)
Baskına Uğrayan Gazete ve Yayın Organları	8 (4 dergi bürosu, 3 gazete bürosu ve 1 ajans)
Engellenen İnternet Siteleri	7 internet sitesi

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ GENEL MERKEZİ
OCAK - HAZİRAN 2007 İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ RAPORU

OCAK - HAZİRAN 2007 DÖNEMİNDE AÇILAN DAVALAR	
OCAK - HAZİRAN 2007 döneminde 451 kişi hakkında 93 dava açıldı.	
DAVA MADDELERİ	DAVA SAYISI
TCK 301	17
TCK 215	22
TCK 125	2
TCK 216	2
TCK 217	1
TCK 220	4
TCK 222	1
TCK 257	1
TCK 267	1
TCK 288	2
TCK 285	2
TCK 314	4
Türk Harflerinin Kabul ve Tatbiki Hakkında Yasa	4
Siyasi Partiler Yasası	4
2911 Say.Toplantı ve Gösteri Yür. Kan.	11
Terörle Mücadele Yasası 5. Madde	2
Terörle Mücadele Yasası 6. Madde	1
Terörle Mücadele Yasası 7. Madde	20
Terörle Mücadele Yasası 8. Madde	1
Eski TCK 312	1
Atatürk Aley. İşl. Suçlar Hak. Yasa	2
Diğer	1
NOT: Yukarıda belirtilen dosyaların bazılarında birden fazla sevk maddesi olduğu için, sevk maddesi sayısı dosya sayısından fazladır.	

2007 YILI ÖNCESİ AÇILAN VE OCAK - HAZİRAN 2007 DÖNEMİNDE DEVAM EDEN DAVALAR	
2007 yılı öncesi açılan ve OCAK - HAZİRAN 2007 döneminde devam eden dava sayısı 94, yargılanan kişi sayısı 729.	
DAVA MADDELERİ	DAVA SAYISI
TCK 301	19
TCK 215	11
TCK 216	8
TCK 217	1
TCK 218	5
TCK 222	1
TCK 273	1
TCK 283	1
TCK 288	1
TCK 220	12
TCK 314	6
TCK 318	4
Türk Harflerinin Kabul ve Tatbiki Hakkında Yasa	1
Basın Yasası	2
Siyasi Partiler Yasası	3
2911 Say.Toplantı ve Gösteri Yür. Kan.	15
Terörle Mücadele Yasası 5. Madde	3
Terörle Mücadele Yasası 6. Madde	2
Terörle Mücadele Yasası 7. Madde	13
Eski TCK 159	8
Eski TCK 312	6
Eski TCK 480	2
Atatürk Aley. İşl. Suçlar Hak. Yasa	1
Askeri Ceza Kanunu	1
NOT: Yukarıda belirtilen dosyaların bazılarında birden fazla sevk maddesi olduğu için, sevk maddesi sayısı dava sayısından fazladır.	

OCAK - HAZİRAN 2007 DÖNEMİNDE SONUÇLANAN DAVALAR	
OCAK - HAZİRAN 2007 döneminde 368 kişinin yargılandığı 103 dava sonuçlandı. Buna göre; 22 kişi hakkında açılan 3 dava düştü, yargılanan 368 kişiden 152'si beraat etti, 193 kişi hakkında toplam 229 yıl 3 ay 15 gün hapis ve 7.981 YTL para cezası verildi.	
DAVA MADDELERİ	DAVA SAYISI
TCK 301	25
TCK 215	23
TCK 125	2
TCK 216	4
TCK 218	1
TCK 226	1
TCK 288	4
TCK 220	6
TCK 314	6
TCK 526	1
Basın Yasası	4
Siyasi Partiler Yasası	2
2911 Say.Toplantı ve Gösteri Yür. Kan.	5
Terörle Mücadele Yasası 5. Madde	1
Terörle Mücadele Yasası 6. Madde	1
Terörle Mücadele Yasası 7. Madde	13
Terörle Mücadele Yasası 8. Madde	1
Terörle Mücadele Yasası 13. Madde	1
Eski TCK 159	4
Eski TCK 168	1
Dernekler Yasası	1
Atatürk Aley. İşl. Suçlar Hak. Yasa	2
Diğer	3
NOT: Yukarıda belirtilen dosyaların bazılarında birden fazla sevk maddesi olduğu için, sevk maddesi sayısı dava sayısından fazladır.	

İNCELEME HEYETLERİ RAPORLARI

19.12.2006

17 ARALIK 2006 TARİHİNDE DİYARBAKIR İLİ YOLBOYU (PİRİNÇLİK) KÖYÜNDE YAŞAMINI YİTİREN ŞEMSETTİN YAVUZKAPLAN (16) ADLI ÇOCUĞUN ÖLÜMÜNE JANDARMA GÖREVLİLERİNİN NEDEN OLDUĞU İDDİALARINA İLİŞKİN ARAŞTIRMA-İNCELEME RAPORU

**19 ARALIK 2006
İNSAN HAKLARI DERNEĞİ**

OLAY

Mehmet Salih Yavuzkaplan 18.12.2006 tarihinde İHD Diyarbakır şubesine başvuruda bulunarak, amcasının oğlu Şemsettin Yavuzkaplan'ın 17.12.2006 günü arkadaşları ile oynarken Pirinçlik Jandarma Karakoluna bağlı askerler tarafından kardeşi Yüksel Yavuzkiran (12) ve 5 arkadaşı ile birlikte gözaltına alındığını, kalp hastası olan kuzeninin, adı geçen karakolda yaşamını yitirdiğini belirterek yardım talebinde bulunmuştur.

AMAÇ

Derneğimize yapılan başvurular üzerine, iddia edilen durum için mağdurlar, mağdurların ailesi, varsa görgü tanıkları ile görüşmek, araştırma ve incelemeler ile elde edilen bilgiler ışığında rapor hazırlamak, raporu ilgili ve yetkili kurum ve makamlara göndermek, kamuoyunun gerçek bilgiye ulaşmasını sağlamak, çeşitli ulusal ve uluslararası mevzuatlarda güvence altına alınan yaşam hakkının korunmasına katkıda bulunmak, fail/ler hakkında gerekli soruşturmanın başlatılmasını talep etmek amacıyla bir insan hakları heyeti oluşturulmuştur.

HEYETİN OLUŞUMU

İnsan Hakları Heyeti;

İHD MYK Üyesi ve Diyarbakır Şube Başkanı Av. Selahattin Demirtaş, İHD MYK Üyesi Mihdi Perinçek, ve İHD Diyarbakır Şube Yönetim Kurulu üyesi Av. Bülent Temel'den oluşmuştur. Heyet 18.12.2006 günü Diyarbakır İli Yolboyu (Pirinçlik) köyüne gitmiş, Olay yerinde yaptığı inceleme sonrasında M.Selim YAVUZKAPLAN, Ramazan GEZİCİ, Ümit ŞEFLEK, Nurettin YAVUZKAPLAN, Yüksel YAVUZKAPLAN, Gönül ŞEFLEK, Mehmet Ata ŞEFLEK ile görüşmüş, görgü ve beyanlarını almıştır.

HEYETİN YAPTIĞI GÖRÜŞMELER

M.Selim YAVUZKAPLAN (25 yaş) : Maktül Şemsettin'in amcasının oğlu olduğunu söyleyen tanık, heyetimize özetle şu aktarımlarda bulunmuştur; *“saat 09.30 sularında köyün içinden beyaz bir Brodway marka araba geçerek çocuklara doğru gitti. Çocuklar yaklaşık 10 dakika önce bulunduğum yere yakın alanda top oynarken daha sonra 50–60 m ileri gitmiş ve oyunlarına devam ediyorlardı. Bu arabanın içinde askeri ve sivil giyimli kişiler vardı. Bu araba çocukların yanında durunca köyün öbür tarafından da çok sayıda asker aniden çıkarak çocuklara doğru geldi. Çocuklar bir anda panikleyerek kaçışmaya başladılar, bu esnada rütbeli bir asker tabancasını çekerek havaya ateş etmeye başladı. Birkaç dakika içinde etraftaki diğer çocukları da toplayarak çocukları çembere aldılar, daha sonra askeri bir araca bindirip götürdüler. Yaklaşık iki saat sonra da yine aynı karakola bağlı askerler gelerek boş kovanları topladılar, ayrıca bildiğim kadarıyla jandarmalar köyün yakınında telefon kablolarının çalınması olayı ile ilgili olarak köye gelmişler. ”*

Ümit ŞEFLEK (16 yaş): Ben olay günü köyün dışındaki tarlada çalışıyordum, köyde yaşanan olaylardan haberim yoktu, saat 11.30 sularında bir astsubay ile birkaç asker tarlaya gelerek yürü karakola gidiyoruz dedi, ben de ne yaptım ki neden gidiyoruz dedim, astsubay kulağımdan çekerek sen daha iyi bilirsin diye bağırarak beni zorla araca bindirdi, buradan başka bir tarlaya gidip Nurettin Yavuzkaplan'ı da benimle aynı araca alarak karakola götürdüler. Arabada Nurettin'in kafasına yumruk vurdular. Karakola gittiğimizde köyden diğer çocukların da getirildiklerini gördük, hepsi karakolda bir arada oturuyorlardı, bu arada Yüksel sürekli titriyordu, ben de bizi getiren askerlere bağırarak Yüksel de titriyor, onu da hastaneye götürün diye söyledim, bir rütbeli asker bana kızarak ne bağırıyorsun lan dedi, ben de bizi de mi öldüreceksiniz diye bağırardım ve karşı çıktım, bu esnada

karakolun bir odasında karakol komutanı olduğunu düşündüğüm bir rütbeli başka bir rütbeli askere (muhtemelen uzman çavuşa) bağırarak kızılıyordu, ulan o... çocuğu bana bu durumu nasıl izah edeceksin, neden çocuğu dövdün, niye silah kullandım, başka bir yöntem bilmez misin, niye çocukların ailelerini bilgilendirip daha sonra gözaltına almadın diye azarlıyor ve galiba dövüyordu. Çünkü o uzman çavuş komutanın odasından çıktığında yüzü kızarmış ve morarmıştı. Bu esnada orada bulunan hemşireler Yüksel'i de alarak ambulansla hastaneye götürdüler. Komutanlar karakola gelen bir avukatla tartışılar, avukat askerlere kızılıyordu, burası kahvemidir, beni kahveye mi çağırдыңız, buraya çağırдыңız işimi yapacağım diyerek askerlerle tartışılıyordu.

Nurettin YAVUZKAPLAN (16 yaş): Beni de tarlada çalışırken askerler gelip göz altına aldılar, nedenini bilmiyorum, beni aldıklarında Ümit te askeri arabadaydı, onu benden önce almışlardı, bizi birlikte karakola götürdüler, Ümit'in anlattığı her şeye ben de tanık oldum, götürürken askerlerden biri benim kafama yumruk attı.

Yüksel YAVUZKAPLAN (12 yaşında erkek çocuğu) : Ağabeyim Şemsettin ile birlikte köyün kenarındaki meydana oynuyorduk, bazı çocuklar da hayvan otlatıyordu bazıları da tarlada çalışılıyordu, onların bulunduğu yere gittik, bu esnada aniden askerler çıktı ve havaya ateş ettiler, bizi yakalayıp arabaya bindirdiler, abimi arabaya bindirirken kafasını arabaya vurup yere yatırdılar ve daha sonra arabaya bindirdiler. Abim arabanın içinde baygınlık geçirdi, askerler onunla dalga geçtiler, bizimi kandırılıyorsun, numara yapma dediler, abim arabada Ünal'ın kucağında uzanıyordu, Ünal askerlere Şemsettin'in fenalaştığını ve biraz hava alması gerektiğini söyledi ancak ciddiye bile almadılar. Bizi bu şekilde karakola götürdüler, hepimizi karakolun bahçesinde araçtan indirdiler, abim Şemsettin'i de ellerinden ve ayaklarından tutarak araçtan indirip yere yatırdılar, bu esnada askerlerden biri komutana hiteben, komutanım bu çocuk numara yapıyor bizi kandırmaya çalışıyor dedi, komutan olan kişi de Şemsettin'in yanına gelerek kalk ulan diyerek Şemsettin'i tekmeledi ve yakasından tutarak sarstı ancak Şemsettin tepki vermedi daha sonra ben Şemsettin'in ilaçları evdedir onu getirin dedim ancak beni dinlemediler, bizi karakolun içine götürdüler daha sonra Şemsettin'e ne yaptıklarını görmedim ne olduğunu bilmiyorum. Daha sonra ben de sürekli titremeye başladım, çok korkmuştum, beni ambulansla hastaneye götürdüler.

Gönül ŞEFLEK (12 yaşında kız çocuğu) : Ben köyün kenarında hayvan otlatıyordum, aniden askerler geldi ve silahla ateş ettiler, ne olduğunu anlamadım, diğer çocuklarla birlikte beni de arabaya bindirdiler, hepimiz çok korktuk, arabada Şemsettin bayıldı ancak onunla dalga geçtiler, hepimizi karakola götürdüklerinde biz arabadan indik ancak Şemsettin'i kollarından ve ayaklarından tutarak yere yatırdılar bir asker gelerek Şemsettin'i tekmeyle dövdü, sonra bizi karakolun içine götürdüler, burada hepimiz bir odada oturduk, daha sonra köyden iki kişiyi daha getirdiler, biz karakolda otururken başka bir odadan sesler geliyordu, bir kişi diğer kişiye kızarak dövüyordu, küfür atıyordu, niye böyle yaptın gibi şeyler söylüyordu. Daha sonra yüksel de hastalandı ve onu hastaneye götürdüler, bizi de doktora götürüp sonra muhtara teslim ettiler ve geldik.

Ramazan GEZİCİ (16 yaş) : Biz diğer çocuklarla birlikte köyün yakınında oyun oynarken jandarmalar gelerek havaya ateş ettiler ve hepimizi toplayıp arabaya bindirdiler, bizi gözaltına alırlarken Ünal Şeflek'i dövdüler, arabada Şemsettin bayıldı ancak ciddiye almadılar, karakolda bizi indirdikten sonra Şemsettin'i de tutarak indirdiler ve yere yatırdılar, biz O'nun hasta olduğunu söyledik ancak bir komutan O'nu tekmeyle dövdü, daha sonra karakolun içine gittik burada başka bir odada bağışmalar duyduk, galiba komutan bizi getiren komutanı dövüyor ve kızılıyordu, niye böyle yaptın diyerek küfürler atıyordu.

Mehmet Ata ŞEFLEK (13 yaş) : Biz diğer çocuklarla birlikte köyün yakınında oyun oynarken jandarmalar gelerek havaya ateş ettiler ve hepimizi toplayıp arabaya bindirdiler, bizi gözaltına alırlarken Ünal Şeflek'i dövdüler, arabada Şemsettin bayıldı ancak dalga geçtiler, karakolda hepimizi indirdikten sonra Şemsettin'i de ellerinden ve ayaklarından tutarak indirdiler, yere yatırdılar, bir komutan orada O'nu tekmeyle dövdü, daha sonra karakolun içine gittik burada başka bir odada bağışmalar duyduk, komutan bizi getiren diğer komutanı dövüyor ve kızılıyordu, niye böyle yaptın diyerek küfürler atıyordu. Daha sonra Yüksel'i de hastaneye götürdüler, O da çok korkmuştu ve titriyordu, sonra bizi doktora götürüp serbest bıraktılar.

Ayrıca çocuklarla birlikte gözaltına alınan Ümit ŞEFLEK (14) ve Fedai ŞEFLEK (15) adlı çocuklar, heyetin köyde bulunduğu esnada orada olmamalarından dolayı kendileriyle görüşülemezdir.

HEYETİN YAPTIĞI TESPİTLER

Heyetimiz;

- 1- Olay mahallinin, köy merkezine yaklaşık 350 m, olay yerine en yakın eve yaklaşık 60 m, Pirinçlik Jandarma Karakoluna yaklaşık 3 Km. mesafede olduğunu,
- 2- Olay yerinin düz ve Diyarbakır-Şanlıurfa karayoluna yaklaşık 500 m. mesafede, taşlık alan dışındaki yerlerin bir süre önce sürülmüş, tarlalardan çıkan taşların öbek öbek üst üste toplanmış olduğunu,
- 3- Maktul ve gözaltına alınan tüm kişilerin 18 yaşından küçük çocuklar olduğunu,
- 4- Şemsettin Yavuzkaplan'ın aynı köydeki İÖ okulunun 8. sınıf öğrencisi olduğunu,
- 5- Şemsettin Yavuzkaplan'ın kalp hastası ve sürekli kullandığı ilacının olduğunu,
- 6- Şemsettin Yavuzkaplan'ın yeşil kartının aynı karakol tarafından imzalandığı ve kalp rahatsızlığı nedeniyle tedavi gördüğünün bilindiğini
- 7- Gözaltına alınan ve aynı zamanda maktulün kardeşi olan Yüksel Yavuzkaplan'ın halen kaygılı ve tedirgin olduğunu,
- 8- Tanıkların anlatımlarına göre; güvenlik güçlerinin iki istikametten iki farklı araçla olay öncesi olay yerine intikal ettiğini, olayın 17.12.2006 günü saat 09.30 dolaylarında meydana geldiği, gözaltı işlemi ile güvenlik güçlerinin Karakola ulaşımının yarım saat sürdüğünü, aynı gün saat 12.00 dolaylarında askerlerin tekrar olay yerine geldiğini, "mıntıka temizliği" söylemi ile boş kovanları topladığı tespit edilmiştir.

AYDINLATILMASI GEREKEN NOKTALAR

- 1- Çocukları gözaltına alma emrini kim verdi.
- 2- Çocuklardan hangileri aranıyordu ve neden o esnada orada bulunan çocukların tamamı gözaltına alındı.
- 3- Neden havaya ateş edildi.
- 4- Çocukların bazıları gözaltına alınırken neden dövüldü.
- 5- Şemsettin Yavuzkaplan arabada baygınlık geçirirken neden müdahale edilmedi.
- 6- Çocuklar gözaltına alındığında savcıya bilgi verildi mi?
- 7- Çocukların tamamı gözaltına alınırken neden derhal doktora çıkarılmadı.
- 8- Şemsettin fenalaştıktan sonra ne zaman ambulans çağrıldı.
- 9- Çocukların avukatları ile baş başa görüşmesi neden sağlanmadı.
- 10- Çocuklara ve ailelerine gözaltı işlemiyle ve nedenleri ile ilgili neden bilgi verilmedi.
- 11- Şemsettin ve kardeşi Yüksel, fenalaştığında neden ailesine bilgi verilmedi.
- 12- Şemsettin'in öldüğü bilgisi neden ilk olarak ailesine değil de diğer köyün (Habeşi) muhtarı olan Mustafa Gezer'e verildi.
- 13- Savcı neden olayın olduğu köyde inceleme ve keşif yapmadı, tanıkları derhal dinlemedi.
- 14- Olaydan sonra neden hiçbir resmi yetkili köye giderek aile ve köylülerle görüşmedi
- 15- Karakola bağlı askerler, olaydan yaklaşık 2 saat sonra neden boş kovanları topladı.

KANAAT ve SONUÇ**Kanaat**

17.12.2006 tarihinde Pirinçlik (Yol Boyu) köyünde 9 çocuğun gözaltına alınması olayında, gözaltına alma sırasında yasaya aykırı bir şekilde silah kullanılmış, çocuklardan bazıları dövülmüş, çocukların tamamı haksız yere gözaltına alınmış, bu uygulamalar çocukların tamamında ani şok ve travmaya yol açmış, yaşananlar ve uygulamalar zaten kalp rahatsızlığı bulunan Şemsettin YAVUZKAPLAN'ın kalp krizi geçirmesine neden olmuş, Şemsettin'in durumunun ciddiye alınmaması nedeniyle acil müdahale yapılmamış, kalp krizi geçirmekte olan bu çocuk karakol bahçesinde dövülmüş, nihayetinde Şemsettin YAVUZKAPLAN karakol bahçesinde yaşamını yitirmiş, kardeşi Yüksel YAVUZKAPLAN da şoka girdiği için hastaneye kaldırılmıştır. Bütün bu olanlardan Pirinçlik Karakol'u yetkilileri hukuki açıdan sorumludur.

Sonuç

Şemsettin YAVUZKAPLAN ve diğer çocuklar jandarmalar tarafından köy meydanında alındıkları andan itibaren hukuki olarak gözaltında sayılırlar, bu nedenle çocuklara yönelik muamelelerin tamamı gözaltına alınmadan önce ve gözaltındaki muameleler olarak tanımlanabilir. Bu olay bir gözaltında ölüm ve işkence olayıdır. Gözaltında bir çocuğun ölümü ve diğer çocukların gördükleri işkence olayı ile ilgili olarak sorumlu kişiler tespit edilerek yargı önüne çıkarılmalıdır.

Av. Selahattin DEMİRTAŞ
İHD MYK Üyesi-Diyarbakır Şube Başkanı

Mihdi PERİNÇEK
İHD MYK Üyesi

Av. Bülent Temel
İHD Diyarbakır Şube YK Üyesi

26.01.2007

19-20 ARALIK 2006 TARİHLERİNDE MERSİN ÜNİVERSİTESİNDE MEYDANA GELEN ÖĞRENCİ OLAYLARINA İLİŞKİN ARAŞTIRMA-İNCELEME RAPORU

OLAY

19-20 Aralık 2006 tarihlerinde Mersin Üniversitesinde olaylar meydana gelmiş, bu olaylarda 8'i öğrenci olmak üzere onlarca kişi yaralanmış, 2'si çocuk olmak üzere 67 kişi gözaltına alınmış, olaylarla ilgili 13 kişi tutuklanmıştı. İHD Mersin şubemize yapılan yazılı Vatit Abi, Telli Çiçek, Av. Ali Bozan ve 12 kişinin başvurusu üzerine, şube başkanı Celal Sonuvar ve YK üyesi Av. Abdulselam Duran belirtilen tarihlerde olay mahalline giderek gözlemlerde bulunmuş, olayların daha da büyümemesi için girişimlerde bulunmuştur.

AMAÇ

Bu olayların gözlemine dayalı İHD Mersin Şubesinin ön raporu Merkez Yönetim Kurulumuzda değerlendirilmiştir. Meydana gelen bu olayların daha kapsamlı bir şekilde araştırılması gerektiği kanaatine varan İHD Merkez Yönetim Kurulumuz, Mersin iline giderek resmi yetkililer, sivil toplum örgüt temsilcileri, mağdurlar, mağdurların aileleri, varsa görgü tanıkları ile görüşmek, araştırma ve incelemeler ile elde edilen bilgiler ışığında rapor hazırlamak, raporu ilgili ve yetkili kurum ve makamlara göndermek, kamuoyunun bilgilendirilmesi, çeşitli ulusal ve uluslararası mevzuatlarda güvence altına alınan hakların korunmasına katkıda

bulunmak, olayların fail/ler hakkında gerekli soruşturmanın başlatılmasını talep etmek amacıyla Merkez Yönetim Kurulu üyelerinden oluşan bir İnsan Hakları Heyetin oluşturulmasını kararlaştırmıştır.

İHD Genel Merkezi, heyet adına 25.12.2006 tarih ve 201/2006/27-257 sayılı yazı ile 26.12.2006 günü için Mersin Valiliği, Mersin C.Başsavcılığı ve Mersin Üniversitesi Rektörlüğünden randevu talebinde bulunmuştur.

HEYETİN OLUŞUMU

İnsan Hakları Heyeti;

İHD Genel Sekreter Yardımcısı Sevim Salihoğlu, İHD MYK üyesi ve Doğu, Güneydoğu Bölge Temsilcisi Mihdi Perinçek, İHD MYK üyesi ve Akdeniz Bölge Temsilcisi Beyhan Günyeli Karadeniz ile İHD MYK üyesi Ali Dinsever'den oluşmuştur.

Heyet 26.12.2006 günü Mersin İline gitmiş, Mersin Vali Yardımcısı Ahmet Büyükçelik, C.Başsavcısı Cemil Kuyu, Mersin Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Süha Aydın, Mersin Barosu Başkanı İsa Gök, İHD Mersin Şube Başkanı Celal Sonuvar, YK üyesi A. Abdulselam Duran, Av. Bedri Kuran, Av. Dicle Yiğit, Av. Ali Bozan ve mağdurlardan İlknur Çiçek, Meryem Özdemir, Bahdiyar Erol, Ahmet Cebba, Necla Baksi, Müslüm Tekinalp ile görüşmüş, görgü ve beyanlarını almıştır.

HEYETİN RESMİ YETKİLİLER İLE YAPTIĞI GÖRÜŞMELER

Ahmet BÜYÜKÇELİK-Mersin Vali Yardımcısı

26.12.2006 günü saat 11.00 de Vali Yardımcısı Ahmet Büyükçelik ile makam odasında yapılan görüşmede, “ Çok fazla ayrıntıya giremiyorum, çünkü olay adliyeye intikal etmiştir. Gözaltılar var, tutuklamanın olup olmadığını bilmiyorum, tedbir olarak önleyici kolluk görevimizi yaparız, olayın şu andaki safhası adlidir” biçiminde beyanda bulunmuştur.

Heyetin; “Polis, 19 ve 20 Aralık 2006 tarihlerinde mülki idare amirinin emri veya Üniversite rektörlüğünün talebi üzerine mi üniversite kampüsünün içine girdi? Yoksa keyfiyeten mi girdi?” ile “bir haber ajansı muhabiri Telli Çiçek darp edilmiştir, bunun ile ilgili bir işlem tesis edilmiş midir? Olaylar ile ilgili idari bir soruşturma yapıldı mı? Yapılıyor mu?” sorularına, Vali yardımcısı; “ bu konuları araştıracağız” biçiminde beyanda bulunmuştur.

Cemil KUYU-Mersin C.Başsavcısı

26.12.2006 günü saat 11.30 da Mersin C.Başsavcısı Cemil kuyu ile makam odasında yapılan görüşmede, “Yasa gereği yapılan soruşturma ile ilgili bir şeyler söyleyemiyorum, bir savcı arkadaşımızı görevlendirmiş bulunuyoruz, soruşturma adaletli bir şekilde yapılıyor, birilerin kayırılması gibi bir durum ve yaklaşımımız yoktur, gözaltı ve tutuklamalar 20 Aralık 2006 günü meydana gelen olaylar nedeniyle olmuştur, ayın 19'da meydana gelen olaylar ile ilgili savcılığımıza Emniyet Müdürlüğünden veya vatandaşlardan doğru bilgi ve başvuru gelmemiştir, vatandaşların böylesi talepleri varsa hemen bize intikal ettirsinler, onları da soruşturma kapsamına alacağız, heyet olarak sizinde ulaştığı bilgiler varsa onları da değerlendireceğiz, söylediğiniz gibi raporunuz bize ulaşırsa onu da dosya kapsamına alacağız, her kese ve her kesime aynı düzeyde yaklaşıyoruz,” biçiminde beyanda bulunmuştur.

Süha AYDIN-Mersin Üniversitesi Rektörü

26.12.2006 günü saat 16.15 te Mersin Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Süha Tanık ile yapılan görüşmede, “ Üniversitemiz mağdur olmuştur, bazı öğrencilerimiz öğreniminden geri kalmıştır, bu öğrencilerimizin eğitim hakkı ihlal edilmiştir, üniversite yönetimi olarak olaya bütünlüklü bakıyoruz, yalnızca bir taraftan olaya bakmıyoruz, disiplinlik bir olay varsa disiplin mekanizmasını işleteceğiz, öğrencilerimizi haksız bir biçimde mağdur etmeyi düşünmüyoruz, disiplin mekanizmasını işletirken ille de ceza vereceğiz diye bakmıyoruz, idari soruşturma başlatmış bulunuyoruz, olası olayları önlemek için 19 ve 20 Aralık 2006 tarihlerinde güvenlik güçlerinden yardım talep ettik, güvenlik güçleri çağrımız üzerine üniversite kampüsüne girmiştir, bazı dönemlerde bilinen bazı kişilerin üniversitemize girişini engelliyoruz, kampüsümüz geniş bir alanı kaplamaktadır zabıtai

tedbirlerle duvarlardan yasaların suç saydığı aletlerin girişini önlememiz mümkün değil, ayrıca inşaat alanından da malzeme alınması kolaydır, niyeti iyi olmayan kişiler isterlerse bunları mutlaka edinir, üniversite güvenlik birimince tespit edilen bazı kişileri emniyet müdürlüğüne bildirdik, televizyon da yayınlanan görüntülerde gördüğüm ve elinde bıçak olan kişi-öğrenci ile 'taksi şoförü' olarak iddia edilen kişiyi de emniyet müdürlüğüne bildirdik, üniversitemizde sükunet içinde bir eğitim için yönetim olarak çaba içindeyiz, çabamızı sürdürüleceğiz, bütün öğrencilerimizin olabildiğince zamanında mezun edip hayata atılmalarını sağlamaya çalışacağız, bunun için sivil toplumunda bize yardımcı olması lazım ve istiyoruz, İHD'nin bu girişimi önemlidir, kim hangi hukukla bu katkıyı sağlayabiliyorsa sağlamalıdır, " biçiminde beyanda bulundu.

HEYETİN YAPTIĞI DİĞER GÖRÜŞMELER

İsa GÖK-Mersin Barosu Başkanı

26.12.2006 günü saat 10.00 da Mersin Barosu Başkanı Av. İsa Gök ile yapılan görüşmede,"avukat arkadaşlarımızın baromuzaya ilettiği bilgilere göre yaşanan gelişmeleri paylaşacağım, polisin üniversite içine girmesini doğru bulmuyorum, tek yönlü yaklaşım var, ülkücüler korunuyor, devrimci-demokrat öğrenciler takip edilmektedir, okulda büyük bir maddi zarar olmuştur, devrimci-demokrat öğrencilerin içinde de bazılarının hareketli olduğunu düşünüyorum, ayrıca zincir ve bıçaklar ile dışardan gelen bazı kişilerin varlığı da doğrudur, 2'si çocuk olmak üzere 67 kişi gözaltına alındı, bunlardan 12 tanesi tutuklandı, hukuki yardıma ihtiyacı olan herkese yardımda bulunduk, üniversite yönetimi bu olayları önlemede birinci derecede sorumludur, olay kamuoyuna saptırılarak yansıtılıyor, bu olayları Kürt öğrenciler çıkarıyor yaygarası yalandır, kendilerine ülkücü diyenlerin diğerlerine yönelmesi var, Mersin özgün bir yerdir ve toplumu germeye çalışan küçük bir örgütlenme var, gözaltına alınan ve tutuklananlar hepsi sol görüşlü olanlardır, emniyet müdürlüğü fezlekeleri temel alınrsa-iyi ki adliye çok itibar etmiyor- herkes ağırlıklı olarak çok büyük cezalar alabilir, gözaltına alma sırasında öğrenciler resmi-sivil polisler tarafından darp edilmişler, gözaltı işlemi sonrası işkenceye dair müvekkillerimizden beyan almadık." biçiminde beyanda bulunmuştur.

Celal SONUVAR-İHD Mersin Şube Başkanı

İHD Mersin Şube Başkanı ile yapılan görüşmede, " Mersin Üniversitesinde yaklaşık üç hafta önce de bazı öğrenciler saç, kılık kıyafetleri ileri sürülerek darp edilmişlerdi, 19 Aralık 2006 günü saat 14.00 dolaylarında DTP il başkanı Av. Ali Bozan şubemizi arayarak Mersin Üniversitesi kampus girişinde bir hareketliliğin olduğuna dair telefon aldıklarını söyleyerek İHD'den yardım talep edildiğini belirtti, YK üyemiz Av. Abduselam Duran'ı da aradım ve motosikletimle olay yerine intikal ettim, oraya gittiğimde Av. A.salam Duran, Av Bedri Kuran, Av. Dicle Yiğit ve Av. Serhat Ölmez'in de az önce oraya varmış olduğunu öğrendim, kampus girişinin sağ tarafında 35-40 kişilik bir grubun 'Ya Allah bismillah Allahu ekber, kahrolsun PKK' biçiminde slogan atıyorlardı, kampus girişinde ise emniyet müdürlüğü çevik kuvvet müdürlüğüne bağlı resmi ve sivil yaklaşık yüz polis bulunuyordu, içerde olan bazı öğrencilerin aileleri de dışarıda duruyordu, gazeteci Telli Çiçek az önce slogan atan grup tarafından tartaklanmış, olay yerine vardığım da hala yerde yatıyordu, polis ne aileleri nede bizleri içeri alıyordu, polis slogan atan grup ile aramızda bir hat oluşturdu, ailelerle yaptığımız görüşmede içerde bir grup öğrencinin olduğunu, dışarı çıkamadıklarını, çıkarılsa çatışmanın yaşanacağını söylediler, polis yetkililerinden içerde bulunan öğrencilerin güvenliği sağlanarak dışarı çıkarılmasını talep ettik, gözlemci heyet olarak ısrarımız üzerine polis slogan atan grubu uzaklaştırdı, içerdeki öğrenciler kampus kapısına toplu olarak geldiler, basına kısa bir açıklamada bulundular, kendileri tarafından temin edilen 3 servis aracına binerek üniversiteden ayrıldılar, araçla İHD mersin şubesine giderlerken motosikletim ile eşlik ettim, şube binamız da basın açıklaması yapıp dağıldılar, 20 Aralık 2006 günü saat 12.30 dolaylarında Mersin SES ve Halk Evleri başkanları şubemize gelerek üniversitede olayların meydana geldiğini söyleyerek beraber gitmemizi istediler, ben Mersin'de bulunan STÖ yöneticileri ile toplantı yapacağımızı, vali ve rektörden randevu talep edeceğimizi söyleyerek şube yöneticisi avukat arkadaşlarımızı oraya göndereceğimizi söyledim, olaylardan sonra saat 14.30 dolaylarında olay yeri olan Mersin üniversitesinin kampus girişine gittim, bazı avukatlarda gelmişti, aldığımız bilgi polisin yapılan basın açıklamasına müdahalesi ile olayların meydana geldiği biçimde oldu, kapıda bulunan kişiler bize Tüm Bel-Sen'den bir yönetici ile SES Şube başkanı Yılmaz'ın içerde olduğunu söylediler, başta üniversite güvenlik görevlileri içeri girmemize izin vermediler, İHD şube başkanı olduğumu diğer arkadaşlarında avukat olduğumu söyledikten sonra içeri girdik, kapıdan 100-150 m ilerlemiştik ki, karşıdan 30-40 kişilik bir grubun sivil-resmi giyimli polis korumasında çıkış kapısına doğru gelişini gördük, bize yaklaştıklarında dün kapıda slogan atan grup olduğunu gördük, daha önce kampuse giren SES şube başkanı Yılmaz'ı cep telefonu ile aradık, o da bize olayların bittiğini, tüm öğrencilerin göz altına alındığını söyledi, geri döndük, polis müdahalesi sırasında

yaralanan bazı öğrenciler Tıp Fakültesi hastanesine götürülmüştü, Av. Ali Bozan ve Av. Bedri Kuran ile birlikte hastaneye gittik, yaralılar Mürsel Yılmaz, Baran Korkmaz ve Bahdiyar Erol'du, bir tanesi kafasına aldığı cop darbesi ile yaralanmıştı, yaşanan olaylar üzerine Mersinde bulunan 28 kurum temsilcileri olarak saat

18.30 bir toplantı yaptık, olayların büyümeden önlenmesi ve bir daha böylesi olayların meydana gelmemesi için vali ve rektörlük ile görüşme kararı aldık, randevu talebinde bulunduk, iki kuruma yönelik bu talebimizi 21 Aralık günü yineledik, ne yazık ki 25 Aralık akşamına kadar talebimize yanıt verilmedi.,

Abduselam DURAN-İHD Mersin Şube YK Üyesi

İHD Mersin Şube YK Üyesi Av. Abduselam Duran ile yapılan görüşmede, " 19 Aralık 2006 günü saat 14.00 dolaylarında DTP il başkanı Av. Ali Bozan şubemizi ve beni arayarak Mersin Üniversitesi kampus girişinde bir hareketliliğin olduğunu belirterek kurum olarak İHD'den ve bir hukukçu olmamdan kaynaklı yardım talep etti, şube başkanımız Celal Sonuvar'da beni aramıştı, olaylardan haberdar olan Av. Bedri Kuran, Av. Dicle Yiğit ve Av. Serhat Ölmez ile birlikte olay yerine gittik, kampus girişinin sağ tarafında 'Ya Allah bismillah Allah ekber'- 'kahrolsun pkk' biçiminde slogan atan 30-40 kişilik bir grup duruyordu, , kampus girişinde 100 kişilik emniyet müdürlüğü çevik kuvvet müdürlüğüne bağlı resmi ve sivil polis bulunuyordu, bazı öğrencilerin aileleri de dışarıda duruyordu, gazeteci Telli Çiçek az önce slogan atan grup tarafından tartaklanmış, olay yerine vardığımız da hala yerde yatıyordu, polis ne aileleri nede bizleri içeri alıyordu, polis slogan atan grup ile aramızda bir hat oluşturdu, ailelerle yaptığımız görüşmede içerde bir grup öğrencinin olduğunu, dışarı çıkmadıklarını, çıkarılsa çatışmanın meydana geleceğini söylediler, polis yetkililerinden içerde bulunan öğrencilerin güvenliği sağlanarak dışarı çıkarılmasını talep ettik, hukukçu ve gözlemci heyet olarak ısrarımız üzerine polis slogan atan grubu uzaklaştırdı, içerdeki bulunan yaklaşık 150 öğrenci kampus kapısına toplu olarak geldiler, basına kısa bir açıklamada bulundular, kendileri tarafından temin edilen 3 servis aracına binerek üniversiteden ayrıldılar, araçla İHD mersin şubesine giderlerken özel aracımızla eşlik ettik, şube de basın açıklaması yapıp dağıldılar, " biçiminde beyanda bulunmuştur.

Bedri KURAN

Av. Bedri Kuran ile yapılan görüşmede, " 19 Aralık günü ben de olay yerin gitmiştim, Av. A.Selam Duran'ın anlatımlarını beraber yaşadık, ayrıca 20 Aralık 2006 günü olaylardan sonra saat 14.30 dolaylarında olay yeri olan Mersin üniversitesinin kampus girişine gittik, aldığımız bilgi polisin yapılan basın açıklamasına müdahalesi ile olayların meydana geldiği biçimde oldu, kapıda bulunan kişiler bize Tüm Bel-Sen'den bir yönetici ile SES Şube başkanı Yılmaz'ın içerde olduğunu söylediler, başta üniversite güvenlik görevlileri içeri girmemize izin vermediler, avukat olduğumuzu söyledikten sonra içeri girdik, kapıdan 100-150 m ilerlemiştik ki, karşıdan 30-40 kişilik bir grubun sivil-resmî giyimli polis korumasında çıkış kapısına doğru gelişini gördük, bize yaklaştıklarında dün kapıda slogan atan grup olduğunu gördük, daha önce kampuse giren SES şube başkanı Yılmaz'ı cep telefonu ile aradık, o da bize olayların bittiğini, tüm öğrencilerin göz altına alındığını söyledi, geri döndük, polis müdahalesi sırasında yaralanan bazı öğrenciler Tıp Fakültesi hastanesine götürülmüştü, Av. Ali Bozan ve Celal Sonuvar ile birlikte hastaneye gittik, yaralılar Mürsel Yılmaz, Baran Korkmaz ve Bahdiyar Erol'du, bir tanesi kafasına aldığı cop darbesi ile yaralanmıştı, gözaltına alınan öğrencilerin adli tabiplikteki gözaltı muayenesine avukat olarak hazır bulunmak üzere saat 17.30 dolaylarında adli tabipliğe gittiğimizde muayene odasında resmi giyimli ve sivil polislerin olduğunu, bu ortamda muayenelerin yapıldığını gördük, bu duruma itiraz ettik, hastane yetkili doktoru H.C. Kurtoğlu polisin bulunduğu ortamda muayenenin doğru olduğunu söyleyerek işlemleri devam ettirdi, " biçiminde beyanda bulunmuştur.

Dicle YİĞİT

Av. Dicle Yiğit ile yapılan görüşmede, "19 Aralık ve 20 Aralık 2006 tarihlerinde Mersin Üniversitesinde meydana gelen olaylar nedeniyle olay yerine giden İHD gözlem heyeti ve avukatlar grubunda yer aldım. Av. A.Selam Duran ve Av. Bedri Kuran'ın beyanlarındaki görgülere bende sahibim, 20 Aralık 2006 günü olaydan sonra Av. Ali Bozan, Av. Serhat Ölmez, Av. Işıl Akan, Av. Cüneyt Durnaoğlu ile birlikte saat 18.30 dolaylarında Emniyet Müdürlüğüne gittik, bize gözaltıların Güvenlik şubesinde olduğunu söylediler, ancak işlemlerinin bitmediğini bu nedenle görüştürmeyeceklerini ifade ettiler, bir kısım gözaltıların Güneykent polis karakolunda olduklarını belirttiler, kolluk ifadelerinde avukat olarak bulunmak için oraya gittik, iki kişinin ifadesinde hazır bulunduk, daha sonra engel çıkardılar, şüphelilerin beyanlarından sonra bizlerin ifadelerde hazır bulunup bulunamayacağımızı söylediler, daha sonra CMK dan avukat talep edildi, biz de Emn. Müdürlüğündeki

gözetililerin ifadelerinde hazır bulunduk, gözetilindeki şüpheliler beton zeminde yattıkları, 5-6 kişiye bir battaniye verildiğini söylediler” biçiminde beyanda bulunmuştur.

Ali BOZAN-

Av. Ali Bozan ile yapılan görüşmede, “ 19 ve 20 Aralık 2006 tarihlerinde yaşanan olaylar nedeniyle Mersin Üniversitesi kampüsüne giden heyet ve avukatlar içinde yer aldım, Av. A.Selam Duran ve Av. Dicle Yiğit’in beyanlarındaki görgülere bende sahibim 19 Aralık günü öğlen saatlerinde beni üniversitede okuyan bir öğrenci telefonla aradı ve okulda gerginliğin olduğunu söyledi, ben de İHD, bazı sivil toplum örgüt yöneticilerini ve tanıdığım bazı avukat arkadaşları aradım, arkasından bazı il ve ilçe yöneticilerimiz ile birlikte gittik, giriş kapısına vardığımızda üniversite kampüsünden polis korumasında bir grup dışarı çıktı, bu gruba karşı korumasız kalmıştık, bu arada çiftlik köyünden gelen bir grup insan bu gruba katıldı, kapının yaklaşık 10 m gerisinde bulunan gazeteci Telli Çiçek resmi giyimli, sivil polisler ile üniversite güvenlik elemanlarının gözleri önünde bu grubun saldırısına maruz kaldı, tartaklandı, görevliler bu saldırıya karşı tedbir almadığı gibi saldırıya da müdahale etmedi,” biçiminde beyanda bulunmuştur.

İlknur ÇİÇEK (1982)

İlknur Çiçek ile yapılan görüşmede, “ Mersin üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih bölümü 4. sınıf öğrencisiyim, 19 Aralık 2006 günü saat 11.00 dolaylarında Meslek Yüksek Okulu içinde çoğunluğu öğrenci olamayan, ellerinde zincir, bıçak olan kişilerin toplandığını, 2 solcu öğrencinin dövüldüğünü duyduk, çevik kuvvete bağlı resmi kıyafetli polisler ile sivil polisler onları korumaya alarak dışarı çıkardılar, yaşananları protesto etmek için 20 Aralık 2006 günü saat 12.00’de öğrenciler olarak Meslek Yüksek Okulu önünde bir basın açıklaması yapılacaktı, polisler buna engel oldu, bunun için yüksek okula yakın olan yol üzerinde basın açıklaması yapıldı, engellenmenin nedeni konusunda tartışma yapılırken polis saldırdı, joplarla vurmaya, gaz bombası atmaya başladılar, bizlerde kaçışmaya başladık, polisler kovaladı, bende fakülte binasına girdim, polisin kovalamacası devam etti, bazı arkadaşlarla birlikte okulun üst katındaki öğretim görevlisinin odasına girdik, pencereden gelişmeleri seyrediyorduk, o sırada okulda ders işleniyordu, resmi giyimli birkaç polis ile sivil bir polis fakültemizin kapı dahil bazı camlarını kırdı, bu polisleri görürsem en azından saçaları dökülmüş-kele olanı teşhis edebilirim, çünkü o polis bütün gün oradaydı, beni ve arkadaşlarımı o gün fakülteyi terk etmeyen öğretim görevlisinin yanında döverek göz altına aldılar ve arabaya götürünceye kadar dövdüler, gözetli işlemi için adli tabipliğe götürüldüm, doktor darba maruz kaldığımı verdiği raporda belirtti, Emniyet Müdürlüğünde yer kalmadığı gerekçesiyle birkaç arkadaş ile birlikte Soğuksu polis karakoluna götürüldüm, ailemize telefon etmemize izin vermediler, bazı kağıtları imzalattılar ancak bu kağıtların neye ait tutanaklar olduğunu bilmiyorum, 22 Aralık günü C.Başsavcılığına çıkarıldım, C.Savcılığından serbest bırakıldım, gözetiminde iken avukat ile görüşme yaptım, gözetiminde fiziki işkenceye maruz kalmadım, okul binasındaki tahribat polisin saldırısından sonra meydana geldi,” biçiminde beyanda bulunmuştur.

Meryem ÖZDEMİR

Meryem Özdemir ile yapılan görüşmede, “Mersin üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Biyoloji bölümü 4. sınıf öğrencisiyim. 19 Aralık 2006 tarihinden önce yapılan bir saldırıyı kınamak için 19 Aralık günü bir bildiri dağıtıldı. Meslek Yüksek Okulunda bildiri dağıtılırken 20-25 kişilik ‘ülkücü’ grubu saldırdı, Ahmet Cebba adlı arkadaşımızı yakalayıp darp ettiler, 20 Aralık günü bu saldırıyı protesto etmek amacıyla bir basın açıklaması yapılacaktı, kampüs içindeki Cumhuriyet alanından Meslek okuluna kadar yürüyüş yapacak, orada açıklama yapacaktık, yürüyüşümüz engellendi, bizde yol üzerinde oturma eylemi yapmak istedik, açıklamamız okundu, o sırada polis müdahale etti, polis bizi vadi denilen bölüme doğru kovalarken, sivil polislerde yukarıdan bize taş atıyordu, Fen-Edebiyat Fakültesine doğru koşmaya başladık, arkamızdan gaz bombası atılıyordu, Baran Bozkurt ve Mürsel Yıldız adlı arkadaşlarımız yaralandı, bu fakülteyi geçtikten sonra beni ve Orhan Atıcı isimli arkadaşımı gözetim altına aldılar, 3 polis bizi yere yatırıp jop ile vurdular, tekme tokadın yanı sıra saçımı çeken polis bana o... diye küfür etti, ellerimizi kelepçeledi, oradaki bayan polis kolumu sıktı, amiri engelledi, bu bayan polisi görürsem tanırım, sol kol ve sağ bacağım morluklar oluştu, Soğuksu Karakoluna götürüldüm, hastaneye götürülürken lavabo ihtiyacımı tuvaletin kapısını açık bırakarak izin verdikleri için ihtiyacımı gideremedim, 22 Aralık günü C.Savcılığından serbest bırakıldım, okul camlarını polislerin kırdığını gördüm,” biçiminde beyanda bulundu.

Bahdiyar EROL (1985 doğ)

Bahtiyar Erol ile yapılan görüşmede, “ Ben Mersin Üniversitesi Bilgisayar Müh. 4. sınıf öğrencisiyim. Yaklaşık üç hafta önce okul dışından gelen satırlı-bıçaklı ve yaşları oldukça büyük olan bir grup arkadaşlarımızla oturduğumuz açık alanda saldırdılar, bu olayı protesto etmek için 19 Aralık günü bildiri dağıttığımız sırada içlerinde öğrenci olmayan bir grup bildiri dağıtan sol görüşlü öğrenci arkadaşlara saldırılmış yaralanmalarına neden olmuşlardı, 20 Aralık günü bir gün önce meydana gelen olayı protesto etmek için bir basın açıklaması yapılacağı, basın açıklaması bitimiyle birlikte polisler saldırdı, kafama 8-10 jop aldım, polis bazı kişileri hedefleyerek saldırıyordu, gördüğümüz gibi gözlerimde morluklar, kafamda 12 dikiş var, gaz bombası ile yaralananlar var, Emniyet müdürlüğüne götürülürken özellikle bayan arkadaşlarımıza hakaret ediliyordu, psikolojik işkenceye maruz kaldım, polisler bize hitaben 15-20 gün rapor alabileceklerini ve bununla birlikte tazminat hak ettiklerini ifade ediyorlardı.” biçiminde beyanda bulunmuştur.

Ahmet CEBBA (1986 doğ.)

Ahmet Cebba ile yapılan görüşmede, “Mersin Üniversitesi İletişim Fakültesi 2. sınıf öğrencisiyim, 19 Aralık 2006 tarihinde kütüphaneye giderken protesto bildirisini dağıtan arkadaşlara saldıran 10-15 kişilik grup daha sonra da bana saldırdılar, kafamı tekmelediler, yaralandım, bana saldıranları şikayet etmek üzere karakola gittim, polisler ifadeyi aldıktan sonra beni Tıp Fakültesi Hastanesine götürdüler, darp edildiğime dair rapor verildi.” biçiminde beyanda bulunmuştur

Nejla BAKSİ

Nejla Baksi ile yapılan görüşmede, “Mersin Üniversitesi Sağlık Yüksek Okulu Ebelik bölümü öğrencisiyim, arkadaşlarımdan 19.12.2006 tarihinde okulda bazı olayların meydana geldiğini ve yaşanan olaylara ilişkin 20.12.2006 günü basın açıklamasını yapılacağını duydum, bende basın açıklamasına katılmak üzere Çiftlik köy kampüsüne gittim, saat 13.00 dolaylarında içeriye girdiğimde kampüsün içersinde Cumhuriyet meydanı diye anılan alanın civarında panzerler, çevik kuvvet ekipleri ve sivil polisler vardı, Rektörlük binasının önünde bekleyen sivil polis ekipleri rektörlüğün önünden geçmemizi engellediler, bunun üzerine binanın

arkasından çarşı denilen bölgeden alana geçtim, alana vardığımda 60-70 kişi civarında toplanmıştı, benim alana varmam ile birlikte yürüyüş başlamıştı, bu arada üniversitenin içinden başka öğrencilerde katıldı, yaklaşık 300 öğrenci olmuştu, cumhuriyet alanından yüksek okula doğru yürüyüşümüz devam etti, daha sonra öndeki öğrenci arkadaşlara hitaben bir açıklama yaptı, ben en arkada olduğum için ne konuşulduğunu duymadım, öndekiler oturunca bende oturdum 15-20 dakika bekletildik, geri dönmek üzere yürüyüşe başladığımız sırada polis müdahale etti, polisin müdahalesi üzerine sağa sola kaçışmalar oldu, bende vadi diye tabir edilen bölgeye kaçtım, bu sırada bir çukura düştüm, kaçan öğrencilerden biri de üzerime düştü, ayağı burkulanlar oldu, ben de ayakkabımı düşürdüm, polis üzerimize taş ve benzeri cisimler atıyorlardı, vadiye indikten sonra Cumhuriyet alanına dönerken gaz bombaları atıldı, kendimi korumak için kantine geçtim, ilk etapta bizi içeriye alıp kapıyı kilitlediler, yaklaşık on kişiydik, aramızda kafasından yaralanan bir öğrenci vardı, gaz bombasıyla etkilenenler vardı, yaralı öğrenci de bizimle birlikte kantine girmek istedi, ama kantin görevlisi başımı belaya sokmayın diyerek onu içeri almadı, kantinde iken dışarıda olup bitenleri seyrediyorduk, polis öğrencilere coplar ile saldırıyordu, gaz bombaları atılıyordu, bu arada bir grup çevik kuvvet ekibi kantine doğru gelince kantin görevlileri bizi dışarı çıkardı, dışarı çıkarılınca polisler bize doğru yöneldi bende yalın ayak kaçtım, iki bayan sivil polis yakaladı ve diğer polislere teslim etti, polis otosuna bindirildik, daha sonra otobüse bindirilmek üzere indirildik, cep telefonu ve kimliğim alındığında sözlü hakaretlere maruz kaldım, Kahraman adında kaburgası kırılan bir öğrencinin hastaneye götürülmesi ısrarımıza rağmen götürülmedi, kampus içinde yaklaşık saat 16.00'ya kadar bekletildik, daha sonra hastaneye götürüldük, hastanede şikayetini dile getiren öğrencilere joplar ile saldırılmaya çalışılıyordu, bir aile bana orada bir ayakkabı verdi, bu arada polisler ayakkabın nerede diyerek olaylara karıştığını söylüyorlardı, oradan emniyete götürüldük, hakaretler devam etti, hatta bayanlara sarkıntılık dahi yapıldı,” biçiminde beyanda bulunmuştur.

Müslüm Tekinalp

Müslüm Tekinalp ile yapılan görüşmede, “ Mersin üniversitesi öğrencisiyim, dönemin başından itibaren 15 kişilik ülkücü grup yurttan kalan öğrencileri taciz etmeye başladılar, özellikle Kürt kökenli öğrencilere yönelik tahrik ve tacizi turmandırdılar, bu giderek sol görüşlü herkesi kapsamaya başladı, bizi saldırının merkezine koyarak ve bizim üzerimizden tüm solcu gençleri de hedeflerine koydular, bu olaylar sivil polisin desteğinde okula yansıtılmaya başlandı, önce öğrencilerin kılık kıyafetleri bahane edildi, saldırıldı, yaklaşık 3 hafta önce sacı

uzun, küpeli erkek öğrenciler, daha sonra eteği kısa olan kız öğrenciler saldırıya uğradı, küfür ve hakaretler tahammül edilmez hale geldi, biz de bunun önüne geçmek için dayanışma içine girdik, bunun için bir bildiri dağıttık, kendimizi korumaya yönelik dayanışmamızı güçlendirmeye çalıştık, bildiri dağıttığımız gün ülkücülerin saldırısına uğradık, daha sonra sivil polislerin desteğinde okuldan çıkarıldılar, sivil polis ve çevik kuvvete bağlı polislerin gözü önünde toplu taşıma aracından iki arkadaşımız indirilip dövüldü, dövülenler hastaneye kaldırıldılar, ayın on dokuzunda ülkücülerin bize saldıracağını duyduk, bizde kendimizi korumak için toplandık, okuldan tanıdığımız dört ülkücü içimize girmeye çalıştı, tahrik ederek dağıtmak istediler, bu olmayınca Uğur Cingöz adındaki öğrenci yanındaki diğer üç kişi ile birlikte bana saldırdılar, o sıra fen-edebiyatın arkasındaki arkadaşlar yardımına koştu, Uğur'un yanındakiler kaçtı, bende Uğur'un elindeki komando bıçağını aldım, Bozan Bozkurt ve Burkay Savaşçı ile birlikte onun arkadaşlarımızdan dayak yemesini önledik ve üzerindeki kimliği aldık, onu deşifre etmek için kimliğini basına gösterdik, ardından onu bıçağı ile birlikte polise teslim ettik, saat 12.00-13.00 arasında yapmayı planladığımız basın açıklaması için Cumhuriyet meydanında toplanmaya başladık, bu arada yüksek okulda bir araya gelen ülkücülerin çıkarılmasını polisten istedik, polis bize saldırdı, gaz bombası attı, bu saldırı sırasında bir sürü arkadaşımız yaralandı, polis bizi kovaladı, fen-edebiyata girerek cam ve bilgisayarları kırdılar, panoları kırarak 'bunları sizden tahsil edeceğiz' diye bağıryorlardı, 'bu camların hepsi canınıza batacak' diyorlardı, polislerden sakınırken arkadaşlarımız il birlikte gözaltına alındık, polis 'uğur'un elinden bıçağı alan sen misin' diyerek beni dövmeye başladı, yerde sürüklendim, polis otosun atıldım, bu esnada hocalarımız olanları seyrediyordu, gözaltı yerine kadar darp ve şiddet devam etti, gözaltı süresince hakaret, tahrik ve taciz devam etti, doktora çıkarıldık, doktor gerekli muayeneyi yapmadı, vücudumdaki çiziklere önemli değil diyerek alay ediyordu, rektörün gelişi ile bu olaylara start verildi," biçiminde beyanda bulunmuştur.

Telli ÇİÇEK'in 21.12.2006 tarihinde İHD Mersin Şubesine yaptığı yazılı başvuruda, " Ben Dicle haber ajansı muhabiriyim, 19 Aralık 2006 günü Mersin Üniversitesinde gelişen olayları görüntülemek üzere kampus girişine gittim, çekim yaparken kapıda biriken grubun saldırısına uğradım ve darp edildim, saldırı sırasında çevik kuvvete bağlı resmi giyimli polisler ile bazı sivil polisler oradaydı ve bu saldırıyı engellemek için gerekli çabayı göstermediler, ayrıca, 20 Aralık 2006 tarihinde öğrencilerin saat 12.00 de kampus içinde yaptığı basın açıklamasını gazeteci olarak izlemem Üniversite kapısında görev yapan polisler tarafından engellendi, yerel ve ulusal basının tüm muhabirlerine izin verilirken ben engellendim," biçiminde beyanda bulunmuştur.

HEYETİN YAPTIĞI TESPİTLER

Heyetimiz;

- 1- 20 Aralık 2006 yapılan basın açıklaması eyleminde 2'si çocuk olmak üzere 67 kişinin gözaltına alındığını, bunlardan 13 kişinin tutuklandığını,
- 2- Gözaltına alınma işlemi sırasında öğrencilerin darp ve cebire maruz kaldıklarını ve bu durumu aldıkları tıbbi raporlarla kanıtladıkları,
- 3-Gözaltına alınan öğrencilerden bazılarının sınavlarına katılmadığını tespit etmiştir.

AYDINLATILMASI GEREKEN NOKTALAR

- 1-19 Aralık 2006 tarihinde saldırıya uğrayan öğrencilerden Ahmet Cebba'nın polis karakoluna şikayette bulunmasına ve darp edildiğine dair raporu olmasına rağmen saldırganlar hakkında niçin yasal işlemlere başlanmamıştır? Mersin Cumhuriyet Başsavcısı heyetimize bu olayların kendilerine yansıtılmadığı beyan etmiştir. Bu durum Ahmet Cebba'nın şikayetini alan ve kendisini adli tabipliğe sevk eden polis karakolunun görevini yapmamasından mı kaynaklanmaktadır?
- 2- Saldırıya uğrayan öğrencilerden Müslüm Tekinalp'in raporumuza yansıyan beyanlarında bahsi geçen ve öğrenciler tarafından elindeki bıçakla birlikte polise teslim edildiği belirtilen Uğur Cingöz adlı öğrenci; üniversite içine bıçaklı olarak nasıl girebilmektedir? bu kişi hakkında herhangi bir soruşturma yapılmış mıdır?
- 3-20 Aralık 2006 günü üniversitedeki saldırıları kınamak için yapılan basın açıklamasına gaz bombası ile müdahale etme ve katılımcıları gözaltına alma emrini kim verdi?
- 4- Öğrencilerin ve Avukatların iddialarına göre adli tabiplikteki muayene esnasında polislerin dışarıya çıkmadığı iddiaları doğrumudur? İddialar doğru ise nedeni nedir?

5-19 Aralık tarihinde meydana gelen olaylarda saldırgan grup içinde üniversiteye girdiği basın organları tarafından da görüntülenen“taksicinin” kimliği tespit edilip, hakkında herhangi bir işlem yapıldı mı? Bu kişi üniversite kampusuna nasıl girmiştir?

6- 20 Aralık tarihinde polisin müdahalesi ile darp ve cebire maruz kalarak gözaltına alınan öğrencilerin tedavileri zamanında yapılmış mıdır?

7- Üniversite yönetimi ve diğer yetkililer bundan sonra üniversite de öğrencilerin eğitim haklarını kullanabilmeleri için ne gibi önlemler almaktadır?

KANAAT ve SONUÇ

Kanaat;

Heyetimiz, resmi yetkililer, STÖ yöneticileri, mağdurlar ve görgü tanıklarıyla yaptığı görüşmeler sonucunda;

1- 19 Aralık 2006 günü meydana gelen saldırı ve yaralanma olayların faillerini bulup adli mercilere intikal ettirmeyen, diğer yandan, meydana gelen saldırı ve yaralanmalara karşı demokratik haklarını basın açıklaması yaparak kullanmak isteyen öğrencilere yönelik gereksiz ve ölçüsüz şiddet kullanan güvenlik güçlerinin taraflı davrandığı,

2- Haksızlıklara karşı düşünceler ile taleplerin ifade edilmesi insancıl hukukun bir gereğidir. Bunun için şiddeti içermeyen demokratik yöntemler kullanılmalıdır. 19–20 Aralık 2006 tarihlerinde bu hak kullanılırken şiddet zemininin yaratıldığı,

3-Üniversite Yönetiminin, idari tedbirler ile olayların büyümesini önleme çabasını yeterince girmedığı, durumu güvenlik güçlerin havale ederek olayların büyümesine yol açtığı,

4- Müdahale ile birlikte kovalanan bir kitlenin, gözaltına alınmaya yol açacak kovalamacayı gözardı edip, etrafı tahrip etmeye yönelmesi yaşamın doğal akışına aykırı olduğu

5- Basına yansıyan görüntüler ile tanık, mağdur ve Mersin Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Süha Aydın'ın anlatımlarına göre, kendilerini ‘ülkücü’ olarak tanımlayan grup içinde yer alan bazı kişilerin kanunların suç aleti olarak tanımladığı aletleri kampus içinde teşhir ederek taşımaları ve öğrenci olmayan kişi/kişilerin bu grubun içinde yer alması olayların büyümesine yol açtığı kanaatindedir.

Sonuç;

Polisin üniversitelere yönelik baskısı ve üniversite içersinde uyguladığı şiddet başlı başına bir insan hakkı ihlali olmasının yanı sıra özerk üniversite yönetim anlayışı ile çelişmektedir. Olaylar döneminde işkence yasağı, öğrenim hakkı, mülkiyet hakkı ihlal edilmiş, adli tabiplik muayenesi ile ilgili ulusal ve uluslararası hukuk ihlal edilmiştir.

Sevim SALİHOĞLU

İHD Genel Sekreter Yardımcısı

Mihdi PERİNÇEK

İHD MYK Üyesi-Doğu, Güneydoğu Bölge Temsilcisi

Beyhan Günyeli KARADENİZ

İHD MYK üyesi-Akdeniz Bölge Temsilcisi

Ali DİNSEVER

İHD MYK Üyesi

10.07.2007

03 TEMMUZ 2007 TARİHİNDE ŞIRNAK İLİ BEYTÜŞŞEBAP İLÇESİNDE PATLATILAN BOMBANIN BELEDİYE BAŞKANI FAİK DURSUN'UN YAŞAM HAKKININ HEDEFLEDİĞİ İDDİALARINA İLİŞKİN ARAŞTIRMA-İNCELEME RAPORU

OLAY

03 Temmuz 2007 tarihinde Dicle Haber Ajansının WEB sayfasındaki “Beytüşşebap Belediye Başkanı Dursun’a suikast girişimi” haberi sonrasında İHD Genel Merkez yöneticilerini arayan DTP Şırnak il Başkanı İzzet Belge; “Yaşlı bir kadın bu sabah Beytüşşebap Belediye Başkanımızın her gün makamına giderken kullandığı güzergah olan Kumtik caddesi üzerinde poşet içersinde bir bomba bulmuş, yaşlı kadın çocukları kanalıyla durumu belediye başkanına bildirmiş. Belediye başkanının C.Savcısı Veli Karabacak’ı 2 defa aradığını, İlçe Emniyet Müdürlüğünün olay yerine geç intikal ettiğini, gerekli güvenlik önlemi alınmadan yaklaşık 12–15 metre mesafeden uzun namlulu bir silah ile tek atışla patlayıcının imha edildiği, genel kanı ve inancın bombanın belediye başkanını öldürmek için konulduğunu” belirterek İHD’den yardım talebinde bulunmuştur.

AMAÇ

Derneğimize telefon ile yapılan başvuru ve adı geçen ajansın haberi üzerine, iddia edilen durum için mağdurlar, varsa görgü tanıkları ile görüşmek, araştırma ve incelemeler ile elde edilen bilgiler ışığında rapor hazırlamak, raporu ilgili ve yetkili kurum ve makamlara göndererek maddi gerçeğin açığa çıkarılmasına katkıda bulunmak, kamuoyunun gerçek bilgiye ulaşmasını sağlamak, çeşitli ulusal ve uluslararası mevzuatlarda güvence altına alınan yaşam hakkının korunmasına katkıda bulunmak, fail/ler hakkında gerekli soruşturmanın başlatılmasını talep etmek amacıyla bir insan hakları heyeti oluşturulmuştur.

HEYETİN OLUŞUMU

İnsan Hakları Heyeti;

İHD MYK Üyesi-Doğu, Güneydoğu Bölge Temsilcisi Mihdi Perinçek ve İHD MYK üyesi Hüseyin Cangir’den oluşmuştur. Heyet 04 Temmuz 2007 günü Şırnak ili Beytüşşebap İlçesine giderek, olay yerinde incelemelerde bulunmuş, görgü tanığı Sedika Ulaş ve olay yeri yakınında ikamet eden mahalle sakinleri, Belediye Başkanı Faik Dursun, İlçe C.Savcısı Veli Karabacak ve İlçe Kaymakamı Güngör Yıldırım ile görüşmüş, görgü ve beyanlarını almıştır.

HEYETİN YAPTIĞI GÖRÜŞMELER

Sedika Ulaş (84 yaş.)

Görgü tanığı Sedika Ulaş; “Olay sabahı namaza kalmıştım. Sabah namazımı kıldıktan sonra bir ibrik su almak için çeşmeye gittim. Güneş daha yeni doğmuştu. Evimizin arka tarafındaki kavşaktan geçen yolu kullanırım. Çeşme dönüşünde evimizin hemen yanında olan ahşap telefon direğinin dibinde ve içinde bir şeylerin olduğu belli olan bir poşet duruyordu. Eğilip baktım, Poşetin içinde iki karış boyunda boru biçiminde bir cam kavanoz, birkaç pil, saate benzer bir alet birbirine bağlanmıştı. Korktum ve hemen oğluma haber verdim. Oğlum bir bombaya benzediğini söyleyerek beni oradan uzaklaştırdı. Daha sonra belediye başkanına haber verdi. Evimizin arkasına düşen kenarın çaprazında bir asker nöbet kulübesi var. Orada devamlı askerler nöbet tutar. Asker kulübesi askeri lojmanlara aittir. Poşeti gördüğümde, askerın arkamdaki kulübede olup olmadığını bilmiyorum, çünkü arkama bakmamıştım. Oğlum bomba olduğunu söyledikten sonra da, heyecanlandığım için yine kulübeye bakmamıştım. Çok daha sonra, güneş epey yükselmişti birkaç polis geldi. Halk, gördüğüm poşetin 15–20 metre uzağında toplanmıştı. Ev halkı olarak bizde biraz uzaklaşmıştık. Yan komşumuzun damına bir kişi çıktı. Elinde uzun bir silah vardı. Bir patlama sesi duydum. Patlama anında poşetin bulunduğu yeri göremiyordum..” biçiminde beyanda bulundu.

Olay yeri yakınında ikamet eden bir yurttaş özette; “poşetin kim ve nasıl oraya bırakıldığını görmedik. Sabah komşularımızın sesler ile uyandıktan sonra durumu öğrendik. Evlerimizden biraz uzaklaştık. Güneş epey yükseldikten sonra birkaç polis geldi. Televizyonlarda gördüğümüz gibi bir güvenlik tedbiri alınmadı. İtfaiye aracı da geldi, ancak su sıkmadı. Bir kişi bir damın üzerine çıktı. Elinde uzun bir silah vardı. Nişan aldı. Silah sesi duymadan bomba sesi duyduk. Asker kulübesinde devamlı askerler nöbet tutar. Öğleden sonra bazı polisler geldi ve olay yerinde incelemeler yaptı, bazı parçaları toplayıp götürdüler, bu polisleri tanımıyoruz, büyük ihtimalle ilçemizde görev yapan polisler değildi. C. Savcısının ne olay sırasında nede olay sonrası olay yerine geldiğini görmedik.” biçiminde anlatımda bulundular.

Faik Dursun (Belediye Başkanı)

Belediye başkanı Faik Dursun ile makamında yapılan görüşmede; “Her gün saat 08.10–08.30 arasında belediyede olacak şekilde evden çıkıp makam aracı ile giderim. Araba ile hep aynı güzergâhı kullanıyorum. Evim olay yerine yaklaşık 30–40 metre dolaylarındadır. Olay günü saat 08.00 dolaylarında bana haber verildi. Yol güzergâhımda bir patlayıcının olduğu söylendi. C.Savcısı Veli bey’i aradım. Durumu ona aktardım. Müdahale etmesi talebinde bulundum. Evden çıkmayarak bekledim. Bu arada halkın patlayıcının bulunduğu yerde toplandığı haberini aldım. Hatta itfaiye aracımız da gelmiş. Görevlilerin zaman geçmesine rağmen gelmediğini öğrenince tekrar Veli Bey’i aradım. Tehlike ve kaygılarımı paylaştım. Daha sonra birkaç güvenlik görevlisinin geldiğini, güvenlik tedbiri alınmadan, silah sıkılarak patlayıcının imha edildiğini öğrendim. Patlama sesini saat 09.05 dolaylarında işittim. Ben bunun bana yönelik bir suikast teşebbüsü olduğunu düşünüyorum. Bu düşüncemi dün olay heyecanı içinde basın ile de paylaştım. Bana yönelik ilk uygulama bu değil. 2006 yılı Mayıs ayında düzmece bir mektup ile de bana komplo yapıldı. Daha sonra, belediyenin bir yöneticisinin sorumlu olduğu bir alanda 15 adet Keleşnikof silahına ait mermilerin bulunduğu iddia edildi, yargılanma devam ediyor. Bunun yanı sıra, şu ana kadar hiçbir yetkili olay ile ilgili bir açıklamada bulunmamıştır, yine yetkililer tarafından bir geçmiş olsun ziyareti yapılmamış, telefon dahi edilmemiştir.” biçiminde beyan ve iddiada bulundu.

HEYETİN YAPTIĞI RESMİ GÖRÜŞMELER

Güngör Yıldırım (Beytüşşebap İlçe Kaymakamı)

İlçe Kaymakamı Güngör Yıldırım ile makamında yapılan görüşmede; “İnsan Hakları heyetinin, geçen yıl ilçemizde meydana gelen, gerek Ziraat Bankasının yıkılmasına neden olan bomba olayında, gerekse bir astsubayımızın yaşamını yitirdiği olay sonrasında da gelmesini isterdik. Dün meydana gelen olayda can kaybının olmaması çok önemlidir. Patlayıcının bırakıldığı yerde halk da, belediye başkanı da, olay yerine yakın olan askeri lojmanlarda oturanlar da, ara sıra alay’ı ziyaret eden ben de geçiyorum. Bilgi kirliliği var. Tek yanlı yaklaşım ve peşin hükümlü olunmamalı. Her kes inancına göre bu olaya bir amaç yüklüyor. İlçemiz ve bölgede sosyolojik bir olgu var, halk yerel liderlerin beyanlarını dikkate alıyor. Devlet yetkililerine yaklaşımı farklıdır. Devlet yetkililerinin yaptıkları olumlu hizmetler dahi tersyüz edilerek haber haline getirilmektedir. Yeni yasal mevzuata göre ancak bombayı şahsın elinde yakalarsan sanık haline getirebiliyorsun, yakalamadığın zaman inkara giderek kurtuluyor, buda olayların açığa çıkarılmasında zorluklara yol açıyor. Olaylara, kimin bundan çıkarı var yöntemi ile bakmak gerekir.” biçiminde beyanda bulundu.

Veli Karabacak (Beytüşşebap C.Savcısı)

Beytüşşebap C.Savcısı Veli Karabacak ile makamında yapılan görüşmede:” Olay günü Belediye Başkanı beni saat 09.00 dolaylarında aradı. Yolunun üzerinde bir patlayıcın olduğu haberini aldığını söyledi. Güvenlik güçlerimizi olay yerine intikal ettirdik. Daha önce üst makamlardan gelen bir yazıda, güvenlik nedeniyle olay anında olay yerine gitmemizin doğru olmadığı belirtilmişti. Güvenlik tedbiri alındıktan sonra saat 09.00’u birkaç dakika geç patlayıcı imha edildi. Patlayıcının sistemi hakkında Şırnak’tan gelen uzmanların tanzim edeceği rapordan sonra kesin bilgi edinebiliriz. Ancak, verilen ön bilgi, roketten yapılan bir patlayıcı olduğu biçiminde olmuştur. Tanık bulmakta zorlanıyoruz. Var olan tanıkların beyanlarına başvuracağız. Vatandaşın güven içinde yaşaması için tüm duyarlılığımızı hukuk içinde sürdüreceğiz.” biçiminde beyanda bulundu.

HEYETİN YAPTIĞI TESPİTLER

Heyetimiz;

1-Olay yerinin kamuya açık bir kavşağın kenarında olan ahşap telefon direği ile Sedika Ulaş'a ait meskenin dibi olduğunu, olay yerinde inceleme yapılırken ahşap direğin değiştirilmiş olduğunu,

2-Meskene ait duvarda, patlamanın neden olduğu is bulaşığı bulunduğunu, meydana gelen patlamanın duvar ve yere yaptığı mevcut etki dikkate alındığında ise, tahrip gücü yüksek bir patlayıcı olma ihtimalinin çok düşük olduğunu,

3-Kavşağa açılan yolların yaklaşık 4–6 metre dolaylarında olduğunu,

4-Askeri lojmanların yaklaşık 15, Belediye başkanına ait meskenin yaklaşık 45–50 metre olay yerine mesafede olduğunu,

5-Belediye başkanına ait meskenden patlama noktasının görülmediğini, patlama yerinin askeri lojmanın görüş açısında olduğunu,

6-Asker nöbet kulübesinin patlama noktasına yaklaşık 8–9 metre mesafede olduğunu, gözetleme açısı itibariyle, patlama noktasının asker nöbet kulübesinin tam karşısına düştüğünü tespit etmiştir.

AYDINLATILMASI GEREKEN NOKTALAR

- 1- Patlayıcının imha edilmesi sırasında ve öncesinde, güvenlik tedbirinin alınmadığı iddiası doğru mu? Alınmıyorsa niçin alınmamıştır?
- 2- Belediye Başkanı tarafından yapılan ihbara rağmen, böylesi hassas bir olayda güvenlik görevlileri neden olay yerine geç intikal etmiştir?
- 3- Patlayıcının kurulum ve patlama sistemi bilinmeden, belirli bir mesafeden silah ile ateş edilerek imha edilmesi patlayıcıların imha edilmesi teknik talimatnamesine uygun mudur?
- 4- Patlayıcının olay yerine kim/kimler tarafından bırakıldığı tanıklığı, olası en yüksek ihtimalin askeri lojmanlara ait nöbet kulübesinde nöbet tutan askerlerin tanıklığı olduğu gerçeğinden hareketle, patlayıcının bulunması anına kadar o gece nöbet tutan askerlerin beyanlarına başvuruldu mu? Çünkü askeri disiplin mantığı içinde, nöbet görevi titizlik ve süreklilik içinde ifa edilir.

KANAAT ve SONUÇ

Kanaat

Raporumuzun konusunu teşkil eden patlayıcının bileşimi, tesir gücü, kurulum ve hedeflenen patlama biçimine dair kesin veriler ve olası amaçlar, kriminal rapor tanziminden sonra netleşeceği gerçeği ile birlikte, diyebiliriz ki; bu olay, kişileri ve Beytüşşebap halkını kaygılandırmıştır. Meydana gelen olayın amaçlarına ilişkin ifade edilen yerel düşünceleri, Beytüşşebap ilçesindeki zorlu ve sıkıntılı yaşam ile daha önce meydana gelen olayların doğal yansımaları olarak görmek gerekir.

Hukuk devleti olma iddiasında olan ülkelerdeki devletin yerel birimleri, toplum ve bireyin güvenlik içinde yaşamasının olanaklarını sağlayan, insan onurunu koruyan ve kollayan normlara göre hareket eder. Faillerin, bu olayı ilçede kargaşa ve kaygı yaratarak, yerel devlet birimlerinin, faillerin çıkarlarına hizmet edecek şekilde hareket etmelerini sağlamak amacı ile yaptıkları kanaatindeyiz.

Sonuç

Can kaybının olmaması sevindiricidir. Beytüşşebap'ta güven ve güvenlik sorunu bulunmaktadır. Yurttaşlar kendilerini güven içinde hissetmiyor. Ayrıca, yaşam hakkı herkes için risk altındadır. Hiçbir olasılığı göz ardı etmeden, adli ve idari olarak olayın etkin bir şekilde soruşturulması, faillerinin tespit edilmesi ve yargı önüne çıkarılması halinde güven ile hak ve özgürlüklerin güvenliği sağlanabilir, yaşam hakkı güvenceye alınabilir. İnsan Hakları Derneği ve savunucuları olarak gelişmeleri takip etme hassasiyetimizi sürdüreceğiz.

Mihdi PERİNÇEK
İHD MYK Üyesi-Doğu, Güneydoğu Bölge Temsilcisi

Av.Hüseyin Cangir
İHD MYK Üyesi

20.07.2007

13 TEMMUZ 2007 TARİHİNDE DİYARBAKIR İLİ FERİTKÖŞK MAHALLESİNDE MEYDANA GELEN OLAYDA YAŞAMLARINI YİTİREN İSKENDER ÖZPOLAT'IN İNFAZ, MEHMET ÖZPOLAT'IN İSE GÜVENLİK GÜÇLERİ TARAFINDAN DÖVÜLEREK ÖLDÜRÜLDÜĞÜ İDDİALARINA İLİŞKİN ARAŞTIRMA-İNCELEME RAPORU

OLAY

Selahattin Özpolat adlı kişi, başvurusunda “Kardeşim İskender Özpolat (53 yaşında) ve ailesi Diyarbakır ili Feritköşk Mahallesi’nde ikamet etmektedir. Kardeşimin psikolojik rahatsızlığı olduğuna dair raporu vardır.13 Temmuz 2007 tarihinde evinin önünde meydana gelen bir olay nedeniyle polisler evlerini ablukaya aldı. Diyarbakır C.Savcılığı nezdinde girişimlerde bulundum. C.Savcısının 14 Temmuz 2007 gününe kadar müdahale edilmesin sözlü talimatına rağmen güvenlik güçleri, olay anında 9 insanın olduğu bu eve müdahalede bulundu. Kardeşim İskender, aldığı kurşun yarası, oğlu Mehmet Özpolat (17 Yaşında) polislerden aldığı darbeler sonucu öldü. Kardeşim infaz edildi, oğlu Mehmet işkence ile öldürüldü. İnsan hakları kuruluşlarından yardım talep ediyorum.” dedi.

AMAÇ

Yapılan başvuru üzerine, iddia edilen durum için mağdurlar, resmi kurumlar ve varsa görgü tanıkları ile görüşmek, araştırma ve incelemeler ile elde edilen bilgiler ışığında rapor hazırlamak, raporu ile ilgili ve yetkili kurum ve makamlara göndererek maddi gerçeğin açığa çıkarılmasına katkıda bulunmak, kamuoyunun gerçek bilgiye ulaşmasını sağlamak, çeşitli ulusal ve uluslararası mevzuatlarda güvence altına alınan yaşam hakkının korunmasına katkıda bulunmak, fail/ler hakkında gerekli soruşturmanın başlatılmasını talep etmek amacıyla bir insan hakları heyeti oluşturulmuştur.

HEYETİN OLUŞUMU

İnsan Hakları Heyeti;

İHD MYK Üyesi-Doğu, Güneydoğu Bölge Temsilcisi Mihdi Perinçek, Mazlumder Bölge Koordinatörü Selahattin Çoban, Diyarbakır Barosu Başkanı M. Sezgin Tanrikulu, İHD Diyarbakır Şube Başkanı Ali Akıncı, Mazlumder Diyarbakır Şube Yönetim Kurulu Üyesi Mehmet Emin Pamuk ve Diyarbakır Barosu sekreteri Serhat Eren’den oluşmuştur.

Heyet’in, 17 Temmuz 2007 tarihinde Diyarbakır Valiliği ve Diyarbakır C.Başsavcılığı ile görüşmesi için, İHD Genel Merkezi 16 Temmuz 2007 tarih ve 2002/2007/14-49 sayılı yazı ile randevu talebinde bulunmuştur. Diyarbakır valiliği randevu talebine olumlu yanıt vermiş, Diyarbakır C.Başsavcılığı ise, günlük programının dolu olduğunu telefonla genel merkeze iletmiştir..

İl dışında olan Diyarbakır Valisi Efkân Ala’ya vekalet eden Vali yardımcısı Suat Seyitoğlu ile 17 Temmuz 2007 günü saat 13.30-14.15 arasında makamında görüşme yapılmıştır.

Heyet, ayrıca, 17 Temmuz 2007 günü olay yerinde incelemelerde bulunmuş, Selahattin, Yıldız, Suna, Cahide, Havva ve Kazım Özpolat, Mahalle muhtarı Şükrü Tekin, Bayram Yavuz, Ömer Sipek ve ismini belirtmek istemeyen bazı görgü tanıklarıyla görüşmüş, görgü ve beyanlarını almıştır. Heyet üyesi Diyarbakır Barosu

Başkanı M. Sezgin Tanrikkulu, sağlık problemi nedeniyle 17 Temmuz 2007 tarihindeki görüşme ve incelemelerde yer alamamıştır.

HEYETİN YAPTIĞI GÖRÜŞMELER

Selahattin Özpolat (İskender Özpolat'ın kardeşi) :

İskender Özpolat'ın kardeşi Selahattin Özpolat “ İskender Özpolat kardeşimdir. Mehmet ise yeğenimdir. Kardeşim İskender Özpolat ve ailesi Diyarbakır ili Feritköşk Mahallesi'nde ikamet etmektedir. Kardeşimin yaklaşık 15 yıldır tedavi görüp ve psikolojik rahatsızlığı olduğuna dair sağlık raporu vardır. 13.07.2007 günü Cuma namazından sonra muhtar Şükrü beni aradı ve İskender'e ait evin yanında olay meydana geldiğini söyledi. 14.30 sıralarında olay yerine geldim. Kardeşime ait evin polisler tarafından sarıldığını gördüm. Emniyet amiri ile görüşerek, İskender'in 15 yıldır psikolojik tedavi gördüğünü, raporunu olduğunu, kendisinin yaşanan olay için teslim olmasını sağlayacağımızı, zaman tanınmasını istedim. O sırada, Vali'den müdahale edilmemesi için anons geldi. Polisler geri çekildi. Amire ricada bulundum. Biz onu size getiririz dedik. Amirlerden bir tanesine polisler damdadır, aşağıya indirin dedim. Polisler indi ve daha sonra tekrar çıktılar. Ben o sırada savcılığa gidip savcı beyle görüştim. Savcı bana yarına kadar kimsenin müdahale etmeyeceğini söyledi. Aynı zamanda ben kardeşimi ve yeğenimi valiliğe göndermişim, o zamana kadar herhangi bir çatışma ya da olay yoktu. Ancak daha savcı beyin yanındayken bana telefon geldi. Ve telefonda silah sesleri geliyordu. Bende telefonu savcıya dinlettim. Bunun üzerine savcı bana olay yerinde bulunan bir yetkilinin numarasını verin dedi. Ben kardeşimi arayarak orda bulunan bir yetkilinin numarasını istedim. Kardeşim yetkili amirle görüştü. Hangi savcıda olduğumu, adımı ve soyadını istedi. Savcı ismini soy ismini verdi. Savcı amirle görüştü. 5 dakika olmamıştı ki silah sesleri gelmeye başladı. Savcı beye sordum. Savcı benim yapabileceğim bir şey yok, bir polis vurulmuş dedi. Ben hemen mahalleye gittim. Olaylar daha devam ediyordu. Emniyet Müdürü kendisi geldi. Ben de onla görüşmek istedim. Aradan 5–10 dakika geçti beni Emniyet Müdürünün yanın götürdüler, bende kendisine rica ettim bu operasyonu durdurun ben kardeşimi daha sonra size getiririm dedim. Emniyet müdürü bana bir polis vurulmuş eli silahlıdır dedi. Bende ona müdürüm içeride çocuklar var psikolojisi bozuktur dedim. Eşi ve çocuklardan ses gelmiyor dedi. Acaba çocukları içerde vurmuş olabilir mi dedi. O sırada itfaiye geldi. Evin içinden dumanlar yükseliyordu. Daha sonra Emniyet Müdürü bunu alın götürün dedi. Ve bunun üzerine bir polis beni alarak Sağlık Karakoluna götürdüler. Beni nezarete kapattılar. 23.00'da beni serbest bıraktılar.” biçiminde beyanda bulundu.

Yıldız Özpolat (45 yaşında-iskender Özpolat'ın nikahlı eşi) :

İskender Özpolat'ın nikahlı eşi Yıldız Özpolat” 13.07.2007 günü saat 13.30 dolaylarında kapımız çalındı. Pencereden baktım. Cevşen satan bir kişi kapıdaydı, almamı istedi, bozuk para olmadığı için alamayacağımı söyledim. O da şeker istedi. Bir poşet içersine şeker koyup kapıdan verdim. Aradan birkaç dakika geçti. Tekrar kapımız çalındı. O sırada çocuklarıma yemek sofrası hazırlıyordum. Kapıyı açtım, gelen eşim İskender(53 yaş.) idi. Salona geçip oturdu, bir bardak su istedi verdim. Aradan 15–20 dakika geçti dışardan ayak sesleri geldi, bu sesler bizim damımızdan da geliyordu. O sırada evde, ben eşim, çocuklarım Mehmet, Cahide, kimlikte Emine olan Müjde, Sevgi, Ömer, gelinim Suna, torunlarım Semanur ve Cihan vardı. Dışardan ses ve megafonla “ Askeri teslim ol diye” bağıriyorlardı. (mahalleli eşime Askeri diyorlar” Eşim sesiz kaldı. Hastalığı nedeniyle devamlı sesiz kalıyordu. Yaklaşık 15 yıldır tedavi görüyordu. O sıralar antre bölümünde oturuyorduk. Bir süre sonra bizler sokak tarafındaki orta odaya geçtik, İskender salonda oturuyordu. Ara sıra antreye gelip gidiyordu. Daha sonra bizde antreye geçtik. Aradan yaklaşık 20 dakika geçti. Etraf sakinleşmişti. Sesler gelmiyordu. Üzerinde takım elbisesi olan oğlum Mehmet (17 yaşında) ara kapıyı açıp yukarı çıktı, biz onun dama çıkan merdivenin üzerinde bulunan çöp kutusuna kül dökmeye gittiğini sandık. Meğer damın üstüne çıkmaya gitmiş. Dama çıkan merdiven kapısının sesini duyduk, hemen ardından damdan gürültü sesleri geldi. hiçbir silah sesi gelmedi. Hepimiz içerde olduğumuz için bu gürültü üzerine eşim ara kapıya gidip merdivenin başında “Mehmet'i bırakın, sizinle bir problemimiz yok” diye seslendi. Ben de hemen arkasında duruyordum, kısa bir süre sonra silah sesleri gelmeye başladı. Eşim ara kapıyı kapattı. İçeri girdik. Alt katın avlusundan balkonun olan salona ve yan komşu damından sokağa bakan odaların içine silah sıkılıyordu. O sırada eşimin de birkaç el silah attığını kızım söyledi. Eşim salonun iç duvarının dibinde oturuyordu, silahlardan sonra o da antreye geldi. Doğu tarafındaki salon ve odaya bombalar atıldı. Eşim antrede kaldı biz orta odaya geçtik. Bizim odaya da silah sıkılıyordu. Bağıriyor ve dışarıdakilere” çocuklar var, çocuklar ölüyor” diye seslenip bağıriyorduk. Kurşun ve bombalar nedeniyle antrede tekrar toplandık. Eşim ara kapıyı açıp dama çıkan merdivenlere doğru gitti, kesinlikle elinde silah yoktu. Merdivenin ortasında düştü. Yanına gittim. Başını kucağıma aldım, vücudunda kan geliyordu. Polisler dış kapıyı darbe ile açıp içeri geldi, bizleri ambulans ile hastaneye götürdüler.” biçiminde beyanda bulundu.

Suna Özpolat (23 yaş. İskender Özpolat'ın gelini) ve Cahide Özpolat (24 yaş. Kızı) :

Cahide ve Suna Özpolat, Yıldız, Özpolat'la aynı mealde beyanlarda bulundular.

Havva Özpolat (İskender Özpolat'ın imam nikahlı, hamile eşi- 27 yaşında.) :

Alt katta ikamet eden İskender Özpolat'ın imam nikahlı eşi Havva Özpolat “ İskender Özpolat'ın imam nikahlı eşiyim. Eşim olay günü, Cuma ezanından epey sonra evden çıkmış üst kata gidiyordu, ben de dışarıda idim. Seyyar bir satıcı ısrarla bir şeyler almasını istiyordu, o da eliyle uzak dur işareti yapıyordu. Çok ısrar edince, eşim silahını çekip yere doğru birkaç el ateş etti ve üst kattaki diğer eşinin evine gitti. Ben de çocuğumu alıp evime gittim. Kızımın başını yıkadım. Dışarıdan sesler gelmeye başladı. Avlumuzda çıktım. Etraftaki damlarda polisler vardı. Avlu kapısını açınca 3 silahlı polis ile karşılaştım. Silahlarını bana doğrulttular. Ben” yapmayın çocuklar var, ben eşiyim dedim” beni çekip dışarı çıkardılar ve evden uzaklaştırdılar. Hamile olduğum için uzaklaştım. “ biçiminde beyanda bulundu.

Şükrü Tekin (Feritköşk Mahalle muhtarı) :

Feritköşk mahalle muhtarı Şükrü Tekin “ Cuma namazından sonra bir sorun için caminin yanında imam ile sohbet ettik, daha sonra kahveye gittim, çay içerken olay yerinin yakınında bakkaliye işleten Abdullah Aydın beni telefon ile arayarak “burada olay var” dedi. İçtiğim çayı yarım bırakarak olay yerine geldim, 358 nolu sokağın başında karakolda görev yapan polislerin kan izlerini takip ederek geldiklerini gördüm, bu sırada bir ambulansın gittiğini gördüm. Olay yerine geldiğimde saat 14.20 dolaylarıydı. İskender'in kardeşlerini telefonla aradım. Daha sonra özel tim ve çevik kuvvet görevlileri geldi. İskender Özpolat'a ait evin etrafında tedbir aldılar. Selahattin güvenlik görevlileri ile görüştü. Bu görüşme üzerine görevliler biraz geri çekilerek tedbir almaya devam etti. Olayın meydana geldiği evin kuzeyine düşen bitişik evin damında belinde tabanca olan iki polis duruyordu. Ara sıra telefon ile görüşüyordu. Orada duran polislerinde geri çekilmesi halinde sorunun çözülmesi kolaylaşacağını söyledim. Ancak oradan ayrılmadılar. Selahattin yanına birkaç akrabasını alarak C.Savcısı ile görüşmek için gitti. Saat 16.30'a kadar herhangi bir olay meydana gelmedi, tedbir devam ediyordu. Ortalık sakindi. Ben de yemek için eve gittim. Yemek yerken silah sesleri geldi, hemen geri döndüm. Ancak, güvenlik görevlileri bizi evin yanına yaklaştırmadı. Ana caddedeki kahveye girip, oturmamızı söylediler. Bu arada sivil polisler bir şeylere sarılmış, uzun boylu olduğu görülen bir kişiyi 359. sokaktan getirirdi, uzunlamasına sivil bir taksiye soktular, uzun olduğu için zorla kapıyı kapattılar. Bunlar saat 17.10 dolaylarında yaşandı. Evden dumanlar yükseliyordu. Ambulanslar, yangın söndürme araçları gidip geliyordu. Saat 22.30 dolaylarında Emniyet Müdürlüğü'nden çağırıldım. Bana ve Mehmet Kılıç'a İskender Özpolat'a ait evin teslim edildiğine dair tutanak tutular. Güvenlik görevlileri ayrıca sükûnetin sağlanması konusunda bazı tavsiyelerde bulundular. Bu görgümü C.Savcısına ifade biçiminde de verdim” biçiminde beyanda bulundu.

Kazım Özpolat (1967 doğ. İskender'in kardeşi) :

“ Cuma namazından sonra idi, muhtar aradı” durma gel” dedi. Saat 14.00'ü biraz geçiyordu müdahalenin olduğu evin sokağı başında bekletildik. Duruyorduk. Polisler tedbir almışlardı. Komando elbisesini giyenlerde uzun namlulu silahlar, sivil polislerde tabanca vardı. Evin karşı damında ve merdiven sahanlığında bulunan aydınlatmayı gören yerde 2 polis, eve bitişik diğer evin damında ise 3 polis mevzilenmişti. Selahattin abim savcının yanında iken beni aradı. Ben o anda komiserin yanındaydım. Savcının, komiserler ile konuşmak istediğini söyledi. Savcının “ komiserler beni arasın” dediğini amirlere ilettim. Ancak, ne yaptysam amirler savcıyı aramadı. Aradan yarım saatten biraz fazla bir süre geçti. Mehmet dama çıktı. Mehmet'in dama çıkışı ile birlikte polisler üzerine atıldılar, yumruk ve silah dipçiğiyle vuruyorlardı, kolunu arkaya bükmüşlerdi. Kısa bir süre sonra silah sesleri gelmeye başladı. Yanımda bulunanlar kolumdan çekip götürdüler, çocukların tümü hastaneye götürüldüğü için bende hastaneye koştum.” biçiminde beyanda bulundu.

Bayram Yavuz (Görgü tanığı) :

“ 13 Temmuz 2007 günü saat 14.45 sularında olay yerine geldim. Olay yerine geldiğimde güvenlik güçleri vardı ve İskender'in şizofren olduğunu, bu hususta raporunun bulunduğunu ve ikna edebileceğimizi söyledim. Zaman tanımadılar. Damın üst katında sivil polisi gördüm. Bu polisin orada ayrılmasının ikna etmeye yardımcı olacağını söyledim. Ama amirler dinlemediler. Polis, bulunduğu noktadan sürekli evin iç kısmını gözetlemeye çalışıyordu. Aradan bir süre geçti. Polis, yan evin damından İskender' e ait evin damına atladı. Atlayınca ben olayı artık

göremedim, ancak, polisin “yat yat” diye bağırdığını duydum. Aradan 2 dakika geçmeden çok yoğun silah sesleri geldi. Seri silah sesi geldikten hemen sonra “arkadaşımız vuruldu” diye polislerin sesi geldi. Daha kısa bir süre sonra ambulanslar geldi. Polis memuru, bitişik evin dam yan duvarı yıkılarak bitişik eve oradan 359 nolu sokaktan ambulansa götürdüler. Ondan sonra “ içerdekinin hepsini öldüreceğiz” diye bağırip küfretme sesleri gelmeye başladı. İçeriye gaz bombası attilar. Eve ateş ediliyordu. Daha sonra kapıları kırdılar ve bir odayı ateşe verdiler. Oda ateşe verildiğinde hala İskender yaşıyordu. Çünkü İskender kısa bir süre önce vurulmuştu. Ev sakinlerini dışarıya çıkardılar. İçerden çıkanlar İskender’in merdivende vurulmuş olduğunu söylediler. İçerdeki çıkarıldıktan sonra dahi polisler evi taradılar. Ben Mehmet’i 21.44 sularında D.Ü. Araştırma Hastanesi Acil bölümünde eli kelepçeli içeri götürüldüğünde gördüm. Sedyenin üstünde yatıyordu. Sol gözünün şişik olduğunu ve yüzünde ve kafasından kan aktığını gördüm. Ayrıca kafası komple şişmişti.” biçiminde beyanda bulundu.

Ömer Sipek (olay tanığı) :

“ Saat 14.15 sıralarında olay yerindeydim. Evin etrafında polisler vardı. Ben de merak ettim bizim ev olabilir diye, gelmiştim. Askeri Özpolat’ in evini polisler sarmıştı. Yaklaşık yarım saat sonra silahlar sıkıldı. Evinde damunda bir polis vurulmuştu. Bir polis gözcülük yapıyor aşağıdaki amirlerine bilgi veriyordu. Polis vurulduğunda arkadaşları hemen ambulansa götürdüler. Mehmet Özpolat’ı damda gördüm.. Mehmet’i aldılar şiddet uyguladılar, kafasına torba geçirdiler. Daha sonra aşağıya indirip beyaz renkli bir Toros arabaya bindiler. Mehmet’i yerden sürüklediler arabaya bindirirken, arabanın kapısını kafasına vurdular birkaç kez. Daha sonra bizlere doğru havaya silah sıkıldılar. Bize gaz bombası attilar. Küfür atıyorlardı. Bu olaylar saat 17.30’da oldu. Tekrar komşu damlardan eve silah sıkıyorlardı. Evin alt katındaki avlu kapısını panzer ile kırdılar. Bütün mahallenin elektrikliğini kestiler evin içine gaz ve sis bombası attilar. Olay yerine 7. kolordu komutanı da gelmişti.” biçiminde beyanda bulundu.

İsmi vermek istemeyen İskender’in komşusu olan bir tanık” saat 13.30–14.00 sularında 3 el silah sesi duydum. Ambulans ve polisler geldi. aşağı indim. Polisler İskender’e ait evin kapısına gittiler. Ben sokağın başında marketin önünde idim. Yaklaşık 1 saat sonra 3 polis sokağın diğer tarafındaki evden İskender’e ait evin damına atladılar. 18’ine girmesine 3–4 ay kalmış Mehmet” abi abi”, “ abi beni öldürüyorlar diye bağırıyordu. Abisi Nurettin benim yanımdaydı. Nurettin gitmek isteyince polisler abisinin istikametine havaya ateş açtı. Polisler Mehmet’in başını yere vuruyorlardı. Ayaklarıyla ağzına ve burnuna vuruyorlardı. İndirirken görmedim, araya koyarlarken gördüm. Ayakları kapıya sıkışmıştı. Kafasına telis geçirmişlerdi. Beyaz renkli Toros marka bir araca 3 sivil polis getirdi. Araba ile aramızda 10 adım vardı. Arabada Mehmet’in bağırları geliyordu; “abi beni öldürüyorlar “diye. Arabanın kapısını kapatmak için 3-4 defa ayağına vurdular. Asker elbisesi giymiş kişiler bize doğru ateş ettiler, kaçıştık. Olay yerine yakın okulun bahçesinde saydım 88 araç ve panzer vardı. Ben 36 yaşındayım, böyle bir vahşet yaşamadık, yaşamakta istemiyoruz. Bugün ona yarın oğluma yapılabilir, çünkü Mehmet oğlumun yaşındaydı.” biçiminde beyanda bulundu.

HEYETİN YAPTIĞI RESMİ GÖRÜŞMELER

Suat Seyitoğlu (Diyarbakır Vali Yardımcısı- vali vekili) :

Diyarbakır vali Yardımcısı ve aynı zamanda 17.07.2007 günü vekalet görevini yapan Suat Seyitoğlu ile makamında yapılan görüşmede; “ Olay yargıya intikal etmiştir. Benim yargılama sürecinde olay ile ilgili açıklamalarda bulunmam yargıyı etkileme olur. Aynı zamanda İl İnsan Hakları Kurulu’na Başkanlık ediyorum. Sizin araştırmada ulaştığınız delil ve sonuçlar varsa bilmek istiyorum. Onun için ben sizi dinlemek istiyorum. Olaydan sonra Sağlık Müdürlüğümüzle birlikte olay yerine gittim. Yangın çıkmış olduğunu gördüm. Olay sırasında evde bulunan çocukların sağlığına kavuşması için çabalar gösterildi. İdari olarak doğal olarak bilgilendiriliyoruz. Olayın ilk meydana geldiği saat ile müdahale saati arasındaki zaman yaklaşık 7–8 saattir. Güvenlik güçleri İskender Özpolat’ın yaralama ve ruhsatsız silahtan dolayı teslim olması için çok beklemiş. Eş ve çocuklarının bu duruma niye müdahale etmediği araştırılmalıdır. Bir polis memurumuz da şehit olmuştur. Diyarbakır’daki her olayı her yönden değerlendirmeliyiz. Çünkü burada yasa dışı örgütler var. Bu insanları kullanmak isteyebilirler. Mehmet adlı çocuğun darp sonucu öldüğüne dair raporun olduğunu sizden duyuyorum. Gerçeğin açığa çıkmasını biz de istiyoruz. Varsa idari bir kusur, gereken yapılacaktır. Olay için idari bir soruşturmanın başlatılıp başlatılmadığını bilmiyorum, sayın valimizin yetkisindedir. Dün akşamdan beri vekalet ediyorum ve bu akşam vekalet sürem dolacak. Buna sayın valim karar verecek. Güvenlik görevlileri tarafından bize verilen bilgiye göre çocuğun elinde kurusıkı bir tabanca varmış ve 4 el ateş etmiş. Haklar hakkında herkes

bilinçlenmiştir. Burası bir hukuk devletidir. Yanlış işlem yapan yargı önünde hesap verecektir. Yargı süreci işlemektedir.” biçiminde anlatımda bulundu.

HEYETİN YAPTIĞI TESPİTLER

Heyetimiz,

- 1- Olayın, Feritköşk Mahallesi 358 sok. no 3 nolu 2 katlı evde meydana geldiğini, evin iki katlı olduğunu, alt ve üst kat girişlerinin farklı yönlerdeki kapılardan ve bina giriş kapılarının demirden olduğunu,
- 2- Alt katta, İskender Özpolat'ın 2. ve nikahsız hamile eşi Havva Özpolat'ın çocuğu ile birlikte ikamet ettiğini, bir oda, bir salon, antre, banyo, WC ve zemini beton bir avlusunun olduğunu, ön duvarında mermi çekirdek izlerinin olduğunu,
- 3- Üst katının, 358 nolu sokak tarafında 3 oda, Dicle nehrine bakan ve 358 nolu sokağa da bakan odaya geçişi olan bir salon, antre ve diğer bölümlerinin olduğunu, bu katta İskender Özpolat, nikahlı eşi Yıldız Özpolat, yıldız'dan doğma çocukları, gelini ve torunlarının ikamet ettiğini,
- 4- Binanın kuzeyindeki binayla bitişik olduğunu, bitişik binadan olayın meydana geldiği evin terasına geçişin olanaklı olduğunu, 358 nolu sokağın yaklaşık 3 metre genişliğinde olduğunu, sokağın öbür tarafındaki iki katlı evlerin terası ile olayın meydana geldiği evin terası arasındaki mesafenin yaklaşık 1.5 metre olduğunu,
- 5- Üst kattan terasa çıkılan bir merdivenin olduğunu, bu merdivenin orta (kaydırma bölümü) yerinde miktarı fazla birkaç günlük kan lekesinin olduğunu (İskender Özpolat'ın vurulduğu belirtilen yer), merdiven aralığında iki bölmeli bir aydınlatma camı, bu camdan karşı binanın damı görüldüğünü, bir camının kırık olduğunu,
- 6- Terasın batı bölümü ve merdiven çıkışına denk gelen bölümde bir kulübe, yanında metal bir malzemenin bulunduğunu, dama çıkan merdiven duvarı ile bu metal malzemede 10'dan fazla mermi çekirdeği izinin bulunduğu, merdivenin çıkışına yakın yerde birkaç kurumuş kan lekelerinin olduğunu,
- 7- Alt kat avlusunun bitişik ev ile olan bağlantısının yaklaşık bir tuğlalık boşluğunda 3 adet boş pompalı tüfek fişeginin olduğunu, merdiven çıkışına yakın yerdeki çamaşır ipinin üstünde Mehmet Özpolat'ın olay anında giydiği iddia edilen ceketin bulunduğunu, ceketin girinti ve çıkıntıları geniş ayakkabı taban izlerinin bulunduğunu,
- 8- Bitişik ev, sokağın diğer tarafındaki evler ve İskender Özpolat'a ait evin teraslarda kan lekelerine ait hiçbir izin bulunmadığını,
- 9- Doğuya bakan salon ve oda ile sokağa bakan odaların camlarının kırık olduğunu, salonla bağlantılı odanın içindeki eşyalar ile birlikte yanmış olduğunu, diğer eşyaların tahrip olduğunu, odada bulunan ve yanan eşyaların 2 adet kanepesi, 7 adet halı, 1 adet dikiş makinesi, 3 adet elektrik sobası, 1 adet vitrin ve içindeki eşyaları, bir adet askılık ve oda kapısının yanmış, oturma odasında bulunan klimanın, 2 adet ikili koltuk, 3 adet tekli koltuk, 1 adet vantilatör, 1 adet müzik seti vitrin ve içindeki eşyalar ile 1 adet halı, 3 adet kırılentini tahrip olduğunu, yanan odanın perdelerinin yanmış, diğer oda ve salondaki perdelerin kurşun delikleriyle tahrip olduğunu, yanan odada bulunan yatak ve yorganlar yandığı, 2 adet tüpün tahrip olduğunu, banyo bölümünde 1 patlamış gaz fişeginin bulunduğunu,
- 10- Polis memuru Hüsamet İnci ile İskender Özpolat'ın olayda yaşamını yitirdiğini, Mehmet Özpolat'ın ise gözaltına alındıktan sonra hastanede yaşamını yitirdiğini,
- 11- 16.07.2007 tarih ve 2007042677 prokol nolu D.Ü. Tıp Fakültesi Araştırma Hastanesi Beyin ve Sinir Cerrahisi Ana Bilim Dalı Nöroşürji yoğun Bakım ünitesinin Anamnezi verenin adli merci olduğu epikriz raporunda; Mehmet Özpolat'ın 13.07.2007 tarihinde hastaneye getirildiğini, yaygın beyin yaralanması, travmatik subdural kanaması yaşadığı, şuurunun kapalı olduğu, vücudunda yer yer ödem ve ekimozlar bulunduğunu, tüm tıbbi müdahalelere rağmen 14.07.2007 günü saat 03.45'te solunumunun durduğunu, saat 04.24 'te yaşamını yitirdiğini,
- 12- Güvenlik güçlerinin olaya müdahale biçimi, olay sırasında başta çocuklar olmak üzere evde bulunan tüm kişilerde travmaya yol açmış olduğunu tespit etmiştir.

Ayrıca, tanık anlatımlarının kesiştiği ortak noktalar şunlardır.

- 1- İlk yaralama olayı saat 13.30–14.00 arasında olmuştur.
- 2- Güvenlik güçlerinin olay yerine intikali 14.00–14.10 arasında olmuştur.
- 3- Mehmet Özpolat'ın terasta etkisiz hale getirilmesi saat 17.20- 17.30 dolaylarında meydana gelmiştir.

- 4- Silahlar ilk defa saat 17.30 dolaylarında sıkılmaya başlanmış, polis memuru Hüsamettin İnci silahların patladığı bu dakikalarda yaralanmıştır.
- 5- Silahların sıkılmasından sonra daha çok salona bitişik olan odaya gaz bombası atılmıştır. Silahlar yeniden patlamaya başlamıştır.
- 6- Maktül şüpheli İskender Özpolat silahla vurularak etkisiz hale getirildikten sonra, hane halkı tahliye edilmiş, akabinde salona bitişik odada yangın çıkmıştır.

AYDINLATILMASI GEREKEN NOKTALAR

Operasyon-müdahale emrini kim verdi? Operasyon için C.Savcısının talimatı alındı mı? Ne zaman alındı? Nasıl alındı?

İskender Özplâat'ın kardeşi Selahattin Özpolat'ın beyanında geçen “*Savcı bana yarına kadar kimsenin müdahale etmeyeceğini söyledi*” olayı doğru mu?

Polis memuru silah ile vurulduysa, nerede ve kimin silahı ile vuruldu?

Müdahale sırasında pompalı tüfek kullanıldı mı, kaç tane ve kimler tarafından kullanıldı?

İskender'e ait olduğu ileri sürülen silahtan kaç el atış yapılmıştır?

Olay sonrası C.Savcısı tarafından keşif yapılırken, keşif mahallinde aileden, komşulardan, görgü tanıklarından veya mahallede ikamet edenlerden hazır bulunan oldu mu? Keşif sonrası ev teslim edilen Feritköşk muhtarı Şükrü Tekin ve Mehmet Kılıç'ın keşif sırasında da bulunmaları için talepte bulunuldu mu?

Müdahale sırasında meydana gelen maddi zarar C.Savcılığı tarafından tutanakla tespit edilmiş midir?

Yetkilerce iddia edildiği gibi basit bir adli olay ise, Kolordu Komutanı'nın olay sonrası olay yerine gelişini uygulana gelen bir yöntem midir? Genel teamüllere uygun mudur?

Mehmet Özpolat saat kaçta sağlık kurumuna götürüldü?

KANAAT ve SONUÇ

Kanaat

Olay sırasında eş ve çocuklarıyla birlikte meskun mahaldeki evinde bulunan maktul-şüpheli İskender Özpolat'ın hukukun uygun gördüğü meşru tedbirler alınarak etkisiz hale getirilmesi yasaların amel hükmüdür. Olayın cereyanı sırasında maktul-şüphelinin kardeşleri valilik ve cumhuriyet savcısı makamlarıyla görüşmeler yapmış ve iddiaya göre cumhuriyet savcısı, olaya mahallindeki emniyet güçlerine “bekleyin” talimatı vermiştir. C. Savcısının talimatına rağmen emniyet güçleri silahlı müdahale yöntemi ile maktulu etkisiz hale getirmeye çalışmış ve ölüm olayı bu müdahalenin akabinde gerçekleşmiştir.

Mehmet Özpolat, tüm görgü tanıklarının aktarımına göre, emniyet güçlerince evin damında darp edilerek etkisiz hale getirilmiştir. 17 yaşındaki maktulun, Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Araştırma Hastahanesi'nden alınma 16.07.2007 tarih ve 2007042677 protokol numaralı rapordan; aldığı darbeler neticesinde yaşamını yitirdiği anlaşılmıştır; bu itibarla söz konusu ölüm, gözaltında darp neticesinde gerçekleşen bir ölümdür.

Yaşanan trajedinin aile efradı üzerinde telafisi zor bir psikolojik tahribata yol açtığı açıktır. Fakat bu psikolojik tahribata rağmen, idari makamlar aile bireylerinin bu travmanın etkilerinden kurtulmaları için gerekli bir çaba içine girmemiştir. Heyetimiz, bunun ciddi bir sağlık ihlali olduğu kanaatindeyiz.

Sonuç

Yaşam hakkı ve işkence yasağı, Türkiye'nin altına imza attığı uluslar arası hukuk ve insan hakları metinlerinin temel öğeleridir. Ayrıca, ulusal yasa ve hukuk metinlerinde de yaşam hakkının ihlal edilemeyeceği, işkencenin yasak olduğu kayıt altına alınmıştır.

Bu olaya ilişki belirttiğimiz kanaatlerimizi güçlendiren önemli belge ve tanıklıklar mevcuttur. İdari ve adli makamlar tarafından etkin bir şekilde soruşturması halinde, olayın bütün boyutları, tüm gerçekliğiyle açığa çıkarılacaktır. Bu nedenle, gerekli soruşturmanın yapılması ve olayın kamuoyunun vicdanını rahatlatacak şekilde aydınlığa kavuşturulması için, Hükümeti ve Meclis İnsan Hakları Komisyonu'nu göreve davet ediyoruz.

İnsan Hakları Örgütleri ve savunucuları olarak, yaşanan bu olayın hukuki takipçisi olacağız. Başta yaşam hakkı olmak üzere hiçbir hakkın ihlal edilmediği bir ortama ulaşınca kadar çabalarımız devam edecektir.

Saygılarımızla,

Mihdi PERİNÇEK
İHD Bölge Temsilcisi

Selahattin Çoban
Mazlumder Bölge Koordinatörü

Sezgin Tanrıkulu
Diyarbakır Barosu Başkanı

Ali Akıncı
İHD D.Bakır Şube. Başkanı

M. Emin Pamuk
Mazlumder D.Bakır Şube Yönetim Kurulu Üyesi

Serhat EREN
Diyarbakır Barosu Sekreteri

17 Ağustos 2007

SIİRT İLİ PERVARI İLÇESİ YAPRAKTEPE KÖYÜ ÇEMEKARE MEZRASINDA (YAYLA) YAŞANAN KEYFİ GÖZALTI, TEHDİT, GIDA AMBARGOSU, ZORUNLU GÖÇE ZORLAMA ve DİĞER HAK İHLALLERİ İDDİALARINI

ARAŞTIRMA-İNCELEME RAPORU

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ
MAZLUM-DER

OLAY

Siirt ili Pervari ilçesi Çemekare Mezrasında ikamet eden bir grup köylü, 10.08.2007'de İnsan Hakları Derneği Siirt Şubesine başvurarak, Genelkurmay Başkanlığının Geçici Güvenlikli Bölge ilanından sonra mezarlarının 26.06.07'de askerler ve korucularca boşaltılmak istendiğini, sonrasında da Çemekare Mezrası ile Pervari arası yolun toprak ve kayalarla tamamen kapatıldığını; böylelikle mezra halkının mezraya giriş çıkışlarının yasaklandığını, bu esnada doktora götürülmesine izin verilmeyen ve ateşli hastalık geçiren Ünal Çakır isimli bir bebeğin yaşamını yitirdiğini, maruz kaldıkları uygulamaları savcılığa şikayet ettiklerinde jandarma görevlilerince

darp ve kötü muamele uygulamalarına maruz kaldıklarını ve tehdit edildiklerini, keyfi olarak Pervari Jandarma Komutanlığınca gözaltına alındıklarını ileri sürerek yardım talep etmişlerdir.

HEYETİN OLUŞUMU

İHD Siirt Şubesine yapılan başvurular üzerine, köy boşaltmaya zorlamak, seyahat ve iletişim haklarının engellendiği, kötü muamele ile gıdaların, zorunlu ihtiyaç maddelerinin köye girilmesinin engellendiği iddialarını araştırmak, araştırma ve incelemeler sonrasında kamuoyunun gerçek bilgiye ulaşmasını sağlamak ve çeşitli ulusal ve uluslararası mevzuatlarda güvence altına alınan yerleşim ve seyahat hakkı, gayri insani muamele yasağının ve güvenli ortamda yaşama hakkının korunmasına katkıda bulunmak amacıyla;

İHD Genel Başkanı Av.Reyhan YALÇINDAĞ, Mazlum-Der Diyarbakır Şube Başkanı ve GYK Üyesi Av. Selahattin ÇOBAN, İHD Siirt Şube Başkanı ve MYK Üyesi Vetha AYDIN ve İHD Diyarbakır Şube Yönetim Kurulu Üyesi Raci BİLİCİ'nin yer aldığı İnsan Hakları Heyeti oluşturulmuştur.

HEYET GİRİŞİMLERİ

İnsan Hakları Heyeti, zorunlu göçe zorlama, tehdit, keyfi gözaltı, gıdalara ve zorunlu ihtiyaç maddelerine erişim hakkının engellenmesi ve gayri insani muamele iddialarını araştırma istenci ve çalışma amacını, olay yerine gitmeden evvel yazılı yolla Pervari Kaymakamlığı, Pervari Cumhuriyet Savcılığı ve Siirt Valiliğine bildirmiş ve randevu talebinde bulunmuştur.

Heyet, 13 Ağustos 2007 tarihinde Siirt'te bulunan mağdur başvuru sahipleriyle görüşmek üzere, Pervari'ye hareket etmiş, konuyu bizzat yerinde incelemek üzere başvuru sahipleriyle birlikte mezraya hareket etmiş ancak mezraya 7 km kala Pervari Jandarma Komutanlığı görevlisi uzman çavuş ve korucularca durdurularak mezraya girmeleri engellenmiş, Pervari'ye geri döndükten sonra konuyla ilgili soruşturmayı yürüten Pervari Cumhuriyet Savcısı Ahmet ATAMAN ile görüşmüş ancak Kaymakam Hakan BİLGİN, ihale konulu bir toplantıda olduğunu belirterek daha önceden randevu talep edilmesine rağmen görüşme talebini reddetmiştir.

İnsan Hakları Heyetinin randevu talebinde bulunduğu Siirt Valiliğiyle ise, Vali Hüseyin Avni MUTLU'nun il dışında olması ve Vali Vekilinin de toplantıda olması nedeniyle görüşme gerçekleştirilememiştir.

MAĞDUR BAŞVURUCULARLA YAPILAN GÖRÜŞMELER

10 Ağustos 2007'de İHD Siirt Şubesine başvuruda bulunan ve daha sonra 13 Ağustosta olayla ilgili inceleme yapmak üzere Pervari'de bulunan İnsan hakları Heyetine, başvuru sahipleri, özetle aşağıdaki yakınmalarda bulunmuşlardır:

1.Halil ÇAKIR : Mağdur, atalarının uzun yıllar söz konusu mezrada yaşadığını, mezradaki insanların hayvancılık ve tarımla uğraştığını, arazilerinin son derece verimli olduğunu; normalde 16 mahalleden ibaret olduğunu ancak mahallelerin şu anda harabe durumunda olduğunu, 1988 yılında OHAL yönetiminden kaynaklı mezralarını boşaltmak zorunda kaldıklarını; 19 Ekim 1988 tarih ve 2929 Sayılı yerel Siirt'te Son Söz isimli gazetenin haber küpürünün buna delil olarak gösterilebileceğini belirterek aşağıdaki yakınmalarda bulunmuştur:

"...1990 yılında Şırnak'ın il olmasıyla birlikte mezramız Siirt ili Pervari ilçesi kapsamına alındı. 1988'de zorunlu göçe tabi tutulduk ve o tarihten itibaren 2002'ye kadar köyümüze geri gelmemiz yasaklandı. 2000'li yıllarda çıkarılan 'Köye Dönüş Projesi' kapsamında geri dönmek ve tekrar üretim alanlarımıza kavuşmak ve mezramıza yerleşmek, topraklarımızı ekip biçmek, hayvancılıkla uğraşip geçimimizi sağlamak üzere birçok resmi makama başvuruda bulunduk. Bunun üzerine 2002'de bazı aileler, Çemekare Mezrasının Kezer mevkiine kendi imkanlarıyla yerleşti. 2003'de Siirt Valiliğince ilk olarak düzenlenen Çemekare Yaylası Şenliklerinde bize birçok söz verildi. Ancak bugüne kadar herhangi bir altyapı hizmetinin götürülmediği Çemekare mezrasındaki ilkel koşullara son verilmesi ve mezraya okul, elektrik, yol gibi son derece gerekli hizmetlerin yerine getirilmesi için defalarca kez ilgili mercilere başvurularda bulunduk. Ancak görmezden gelindik. Köyde halen telefon, elektrik hizmetleri yoktur. Yol, son derece kötü bir yoldur ve insan güvenliğini riske atan durumdadır. Suyu da taşıma suretiyle barındığımız çadırlara ulaştırmak zorunda kalıyoruz. 5 yıl boyunca talep ettiğimiz hiçbir hizmet yerine getirilmedi.

Son olarak bu yıl (2007) güvenlik görevlileri, üç defa köyü zorla boşaltmak istediler. Mezranın dışında bulunup da mezraya gitmek isteyen köylüler, askerler ve korucularca engellenmiş ve bunu şikayet için gidilen makamlarca da terslenmişlerdir. TBMM’ce kabul edilen tarım ve hayvancılık destekleme fonundan önceki yıllarda faydalanmamıza rağmen, son dönemlerde faydalanamadık. Faydalanmamamız için mezra sahiplerince ekilen ekinlerin keşfinin yapılması talebimiz 2006 sonbaharında reddedildi. Ayrıca çevre köylerde bulunan hayvan sürülerinin, ekili arazilerimizi talan etmesi adeta teşvik edildi. Buna dayalı olarak yaptığımız suç duyuruları hiçbir sonuç doğurmayıp ekonomik olarak cezalandırılmamız sağlanmıştır. Ekim için kiraladıkları traktörler için ödeme yapamadık ve tohum paralarını ödeyemedik. Bizler şu anda açlık sınırının altında yaşamaktayız. Adli makamlar nezdinde dava açabilmemiz için gerekli olan mahkeme harç masraflarını ödeyemediğimiz için hukuk yollarının tamamını tüketemekteyiz. Köylülerin büyük bir çoğunluğu köye gitmek istediğinde Ekindüzü karakolunca engellenmekte ve haklarında haksız cezalar verilmektedir.

Genelkurmay Başkanlığının Haziran ayının başında ilan ettiği Yüksek Güvenlikli Bölgeler sınırlarına girdiği gerekçesiyle mezramız 26 Haziran 07’de askerler ve korucularca boşaltılmak istenmiştir. Mezra halkı buna itiraz etmiş; bunun üzerine asker ve korucuların saldırısına maruz kalmıştır. İtiraz edenlerin üzerine ateş açılmış ve korkutma ve tehdit suretiyle askeri birlikler tarafından getirilen 3 adet kamyon ve 10’a yakın sivil minibüslere yükletilerek eşyalar Pervari İlçe Jandarma Karakoluna getirilmiştir. Bu esnada mezra halkı yatacak ve yiyecek eşya olmaksızın perişan vaziyette bırakılmıştır. Tüm gerekli ihtiyaç maddeleri (gıda, temizlik, battaniye, döşek, vb) alınan köylüler sabaha kadar o vaziyette bekletilmişlerdir. Ertesi gün (28 Haziran 2007’de) köylülerin bir kısmı Pervari ve Siirt’e giderek Pervari Kaymakamlığı, Siirt Valiliği ve Jandarma Komutanlığıyla çeşitli görüşmeler yapmışlar; bunun üzerine yaylaklarına geri dönebilmişlerdir.

Bu olaydan kısa bir süre sonra da Pervari ilçesi ile Çemekare mezrası (Yaylağı) arasındaki yol, belirli bir noktadan sonra yaklaşık 5 km boyunca kepçelerle kaya, çakıl taşları ve toprak doldurularak askerler ve korucular tarafından kapatılmıştır. Bu kapatılan noktanın ismi Meydana Süleyman (Süleyman Meydanı)’dır. Bunu iki defa yaparak yolun tamamen araçlara kapanmasını sağladılar. Böylelikle mezra halkı olarak bizim dış dünyayla bağlantımız kesilmiş, zorunlu göçe zorlanmış olduk. Biz mezramızı terk etmek istemediğimiz, gidecek bir yerimizin de olmaması ve çocuklarımızın aç kalma riskiyle karşı karşıya olduğunu bildiğimiz için daha sonra kürekler marifetiyle kendi olanaklarımızla 5 km. lik kapatılan yolu çakıldan, toprak ve taştan temizlemeye çalıştık.

2 Ağustos 2007’de askerler ve korucular tarafından aynı yol Pervari Belediyesine ait JCB Loder marka iş makinesiyle jandarmanın talimatıyla İnsanlar tarafından tekrar açılmayacak şekilde toprak dolgu ve kayalarla kapatılmıştır. Böylece mezra halkının hiçbir koşulda Pervari’ye gitmemesi, ihtiyaçlarını karşılayamaması hedeflenmiş oldu.

8 Ağustos 2002’de mezra halkı adına ben, Pervari Kaymakamlığına dilekçe vererek yolun açılmasını talep ettim. Aynı dilekçeyi posta yoluyla Siirt Valiliğine de yolladım. Bu dilekçe üzerine Pervari Jandarma Karakolu, beni ve 15 köylüyü gözaltına aldı. Gece saat 00.22’ye kadar karakolda bekletildikten sonra hakkımızda yasak askeri bölgeye girdiğimiz gerekçesiyle yasal işlem başlatıldı.

Tüm ısrarlarımıza rağmen mezranın yolu açılmadığı için ve bir hafta boyunca mezranın dışına çıkmamıza izin de verilmediği için köylülerden Ahmet Çakır’ın 6 aylık bebeği hastalanmasına rağmen doktora götürülemedi ve hayatını kaybetti. Köye giriş çıkış sorunları yaşandığı için bebeğin nüfusa kaydı da yapılamamıştı ancak bebeğe Ünal isminin verildiğini biliyorum. Sağlıksız koşullardan dolayı bebek yüksek ateş ve ishal hastalığına yakalandı ve daha doktora götürülemeden yolda hayatını kaybetti. Ben aynı zamanda bebeğin dayısı olduğum için, yaşadığımız bu gayriinsani muameleleri suç duyurusuyla savcılığa bildirmek istediğimiz esnada Hacı isimli uzman çavuş, bana 0505 445 4746 no’lu telefon numarasını verdi ve Bedri isimli üsteğmeni aramamı istedi. Ben de Bedri Üsteğmeni aradım ve bunun üzerine Üsteğmen; ‘.....Duyduğuma göre suç duyurusunda bulunacakmışsınız. Ben suç duyurusunda bulunmaması için bebeğin babasını aradım. Siz de bulunmayın. Dilekçe verdiğiniz takdirde çadırlarınızı yakarım. Sizi de öldürürüm. Zaten bana kelle de getirmediğiniz için elimden gelen tüm kötülüğü size yapacağım. Bana getirdiğiniz her teröristin kellesi başına size 20.000 YTL vereceğim. Kelle getirmediğiniz takdirde hepinizi öldüreceğim...’ şeklinde tehditlerde bulundu.

Daha sonra üsteğmen, yine Hacı isimli uzman çavuş aracılığıyla köylülerden Ahmet Kaya’yı Pervari Jandarma Karakoluna çağırdı. Ahmet Kaya ve mezranın muhtarı olan Agit Ruvanas birlikte Pervari Jandarma Komutanlığına gittiler. Onlar İlçe Jandarma Komutanlığından Komando Birliğine götürülmüşler. Yine aynı Üsteğmen, Komando Birliğinde Ahmet Kaya Agit Ruvanas’ı ölümle tehdit etmiş ve ‘....bana kelle getirmediğiniz takdirde hepinizi geberteceğim!’ şeklinde bağırıp çağırmıştır.

Biz savcılıkta ifade verirken üzerinde kurşunu renkli bir eşofman olduğu halde Bedri Üsteğmen Adliyeye geldi ve Abdalcabbar İğdi isimli köylüyü ensesinden tutarak tartakladı ve ‘....seni şu polis kulübesinde biraz dövüyüm. Sen çok oldun artık. Hata yapıyorsun; halkı kışkırtıyor ve Roj TV’ye haber veriyorsun. Sana daha önceden sıkılmış

olduğum üç kurşun bu sefer boynuna saplanacak; devrileceksin. Ayağımı denk al. Zamanın az kaldı!’ şeklinde hakaret edip tehditlerde bulundu. Daha önce Bedri Üsteğmen mezraya gelerek köylülerin yanında Abdulcabbar İğdi’ye üç adet kaleşnikof mermisi sıkıyordu. Bu mermiler halen yanımızdadır.

Mezra halen ulaşıma kapalıdır. Mezrada bulunan Türkan Kaya isimli kadın hamile olup bugünlerde doğum yapması beklenmektedir. Yol halen kapalı olduğu için ve bize doktora ulaşma hakkı tanınmadığı için kadının da sağlığı risk altındadır. Savcılıkla görüşme yapıp suç duyurusunda bulunduğumuz esnada istendiği takdirde bu boş kovanları kendilerine teslim edebileceğimizi de belirttik.

Mezramızda halen 11 yerleşik ve 38’i de geçici (çadır) olmak üzere toplam 49 hane ve 403 nüfus yaşamaktadır. Başta çocuklar olmak üzere tüm mezra halkı travma yaşamaktadır. Can ve mal güvenliğimiz söz konusu değildir. Bize bu onur kırıcı ve insanlık dışı muameleyi uygulayan ve köyümüzü boşaltmak isteyen güvenlik görevlilerinden şikayetçiyiz....”

Mağdurun yaşadıklarının etkisiyle çok ağır bir psikolojik travma yaşadığı, gelecek kaygısı duyduğu, yapacak başka işlerinin olmaması ve ata toprakları olması nedeniyle mezralarını terk etmek istemedikleri, ancak ciddi şekilde can ve mal güvenliği kaygısı yaşadığı gözlenmiştir.

2.Abdulcabbar İĞDİ : Başvurucu Abdulcabbar İğdi, diğer köylülerle benzer yakınmalarda bulunmuş ve özette sunuları eklemiştir:

“...Mezramız, Genelkurmay Başkanlığı tarafından Geçici Yüksek Güvenlikli Bölge ilan edildikten sonra bize ciddi baskılar ve tehditler gelmeye başladı. İlk olarak Ekindüzü Karakolu tarafından 12 aile, hayvanlarıyla birlikte köy dışına zorla çıkartıldı. Çemekare aşiretinden 17 kişi, 2 boyunca Karakolda keyfi olarak tutulduk. Hayvanlarımızı üç gün boyunca sağmamıza izin vermedikleri için hayvanlarımızın memelerinde bozulmalar, sarılık hastalığı gibi sorunlar baş göstermeye başladı. Hayvanların yaklaşık 89 kadarı memelerinden yara aldı ve sakatlandı. 22 tanesi de sarılık (halk arasında Zerif) nedeniyle telef oldu. Oysaki hayvanlarımız sağlıklıydı; Cizre İlçe Tarım Müdürlüğü veterinerleri tarafından kontrol edilmiş, aşılanmış ve sağlık raporu tanzim edilmişti. Havyalarımızın hastalanıp telef olmasının tek nedeni, Karakol etrafında sağlıklı, yemsiz ve susuz koşullarda bekletilmesidir.

Daha sonra yine Ekindüzü’nde 6 gün boyunca 53 köylü bekletildi ve yine herhangi bir üretim sürecini yerine getirmemiz, hayvanlarımızla ilgilenmemiz engellendi. Bunun üzerine birkaç defa Pervari İlçe Jandarma Merkez Komutanlığına giderek şikayetlerimizi bildirdik. Yüzbaşı bize mezraya dönmek için bir daha izin vermeyeceğini söyledi. Biz de daha sonra korucu ve askerlerden kendimizi gizleyerek Çemekare’ye gittik. Daha sonraki tarihlerde mezraya gelen korucu ve askerler, yanlarında getirdikleri 3 kamyon ve 10’u aşkın sivil minibüslere zor kullanarak eşyalarımızı yüklediler. Geldiklerinde zorluk çıkartmamamızı, mezrayı terk etmemizi, itiraz etmemiz durumunda zor kullanacaklarını söyleyerek tehdit ettiler. Bedri Üsteğmen’in talimatıyla korucu ve askerler, çadırlarımızın iplerini yırtıp, yorgan, döşek, battaniye, un, yiyecek maddeleri ve çadırları kamyonlara ve minibüslere yükletti. Buna karşı çıktığımızda bizi tartaklayıp darp ettiler, tartaklama esnasında Halil Çakır isimli köylüye ait kamerayı da kırdılar. Yükleme kabul etmeyen bir korucunun ve mezradaki bazı ruhsatlı silah sahiplerinin silahlarına el koydular. Bu esnada kadın ve çocukları da zor kullanarak araçlara bindirmek isteyince bizler mezrayı terk etmeyeceğimizi söyledik ve direndik. Bunun üzerine başta Bedri Üsteğmen ve bazı askerler havaya ateş açtılar. Bundan korkan çocuklar ve kadınlar karşı tepeye doğru kaçmaya başladılar. Daha sonra çadırlarımız, içinde bulunan tüm eşyalarımız, yiyecek ve gıda maddeleri, vs arabalara yüklendi. Yapılan bu gayriinsani muameleye karşı çıkan Ahmet Çakır ile Halil Çakır, Doğan Jandarma Karakoluna götürüldüler. Orada bulunan Bedri Üsteğmen, “...siz benim korucu ve askerlerime karşı çıktınız. Bu nedenle silahlarınızı vermeyeceğim. Sizi mahkemeye vereceğim, eşyalarınızı da Pervari” ye götürüyorum. Yarın Pervari’ye gelin, orada ifadeniz alınacak” şeklinde bizi tehdit etmeye devam etti.

O gece mezrada bulunan 38 aile, battaniyesiz ve yorgansız, döşeksiz bir vaziyette kaldı. Ertesi gün İlçe Jandarma Merkez Komutanı olan Levent isimli yüzbaşıyla görüşmeye gittiğimizde bizi yine Üsteğmene yönlendirdi. Sonuçta araçların parasını biz ödedik ve araçlara binip mezraya geri döndük. Daha sonraki gün ruhsatlı silahlarımız bize geri verildi.

Son olarak Ağustos ayının başında Meydana Süleyman denilen ve mezraya 5 km ‘de bulunan mevkide yolun kapatıldığını ve korucu ve askerlerin geçişlere izin vermediğini gördük. Geçebilmek için kazma-küreklerle kendi olanaklarımızla yolun bir kısmını biz açtık. Ancak tekrar birkaç gün sonra aynı yolun Pervari Belediyesine ait JCB marka kepçe ile toprak ve taşla tekrar kapatıldığını gördük.

8 Ağustosta Halil Çakır ile bazı mezra sakinleri, Jandarma Merkez Komutanı Levent Yüzbaşı ile görüştüler ve yolun açılmasını istediler; ancak O da yolun açılmasını reddetti. Bunun üzerine mezradan 17 kişi Komutanlığa

gelerek kendisiyle görüşmek istediler; ancak O, köylülerin randevu istediği 3 defa reddetti. Bunun üzerine bizler Kaymakamlık makamına dilekçe yazdık ve yolların açılmasını istedik. Kaymakam, bizimle yüzyüze görüşmeyi reddedince biz de dilekçeyi oradaki görevlilere sunduk. Aynı dilekçeyi Siirt Valiliğine de spota yoluyla gönderdik. Ancak köylülerden 15'i aynı gün saat 18.00'da Merkez Komutanlığına çağrıldılar ve kendilerine Mera Kanununa muhalefetten haklarında dava açıldığı söylendi. 15 köylü, saat 18.00'den 00.30'a kadar yani 9 Ağustos'a kadar Karakolda tutuldular. Köylüler olarak ertesi gün ifade vermek üzere Savcılık bahçesinde beklerken, gelen telefon üzerine Ahmet Çakır'ın 6 aylık oğlunun hastalandığı ve doktora getirilemeden yolda yaşamını yitirdiğini ve köyde gömüldüğünü öğrendik. Bunun üzerine orada bulunan ve bebeğin dayısı Halil Çakır, yol kapalı olduğu için bebeğin hastaneye yetişmemesine neden olan yetkililer hakkında suç duyurusunda bulunmak istedi. Bunun üzerine Hacı isimli jandarma uzman çavuş, 0505 4454746 no'lu telefonun Bedri Üsteğmene ait olduğunu ve kendisini aramasını söyledi. Halil Çakır, telefonla Üsteğmeni aradı ve Üsteğmen kendisine, "...ben Ahmet Çakır'ı da aradım, bu konuyla ilgili suç duyurusunda bulunmayacak. O nedenle sen şikayetçi olursan hepinizi öldürürüm. Çadırlarınızı da yakarım!" dedi. Daha sonra Üsteğmen, yine Hacı isimli uzman çavuş aracılığıyla Ahmet Kaya isimli köylüyü yanına çağırıldı. Ahmet Kaya ile mezra muhtarı Agit Ruvanas J. Mrk. Komutanlığına gittiler. Onlar, oradan Komando Komutanlığına götürüldüler. Orada bulunan Bedri Üsteğmen, Ahmet Kaya'ya hitaben "... bana terörist kellesi getirmezsen seni öldürürüm; getirdiğin her kelle için 20.000 YTL vereceğim" demiş. Bunun üzerine Kaya ve Ruvanas, geri geldiler.

Daha sonra Savcılık koridorunda ifade vermeyi beklerken, üzerine giydiği kurşunu renkli eşofmanla Adliye binasına gelen Bedri Üsteğmen, ensemden tutarak bana bağırıyordu ve işleri benim karıştırdığımı, Roj TV'ye haber vererek orada olup bitenleri söylediğimi, bana daha önce sıkıttığı üç kurşunla yetinmeyeceğini ve bu defa boynuma saplayacağı kurşunlarla beni öldüreceğini; ayağımı denk almam gerektiğini söyledi. Daha önceleri de defalarca kez Jandarma Komutanlığından Astsubay Ender isimli biri beni 0537 7930514 no'lu telefonla arayarak Siirt Jandarmasına gitmemi istedi. Ben güvenemediğim için gitmedim. Ancak geçen ilkbaharda kendilerini TEDAŞ görevlisi olarak tanıtan 3 kişi, Kazım Eren isimli biri aracılığıyla mezraya geldiklerini söylemişler ve kardeşim Lokman İğdi ile görüşmüşler. Kardeşime beni kastederek, "...Ağabeyine söyle, ayağımı denk alsın. Seni ve onu 2 kurşuna harcarız. Bizim için iki kurşunun değeri 2,5 YTL'dir" şeklinde tehditlerde bulunmuşlar. Biz bu üç şahsın aslında TEDAŞ görevlisi olmadıklarını; JİTEM adına geldiklerini tahmin ediyoruz. Nitekim içlerinden birinin Ender astsubayın adamı olarak bilinen Mustafa isimli uzman çavuş olduğunu ve birçok köylüyü defalarca kez Ekindüzü Karakolunda keyfi olarak saatlerce beklettiğini biliyoruz. Bir defasında Doğan mevkiinde bekletildiğimizde bu şahıs, gıda maddelerini köye götürülebilmek için Bedri Üsteğmen'den izin almam gerektiğini söylemişti. Ben de kendisiyle görüşünce bana ajanlık teklif etti ve işbirliğini kabul etmemem durumunda öldürüleceğimi söyledi.

Daha önce mezra halkının yanında bana doğru kalesnikofla üç kurşun sıkan Bedri Üsteğmen'in tehditleri artık bizi bezdirmişti. Bu boş kovanlar halen bendedir. Delil olarak kendilerine sunabileceğimi savcılığa da bildirdim. Ciddi tedbirler alınmazsa mezrayı terk etmek zorunda kalacağız. Zaten tarım ve hayvancılık konusunda da gördüğümüz engellemeler ve diğer muameleler nedeniyle geri kaldık ve ciddi şekilde borçlandık. İnsan hakları savunucularından yardım bekliyoruz."

Başvurucunun çok gergin ve kaygılı olduğu, kendisini çaresiz hissettiği gözlenmiş ve Pervari'de ilgili makamlara şikayetçi olmaktan korktukları için de Siirt Savcılığına giderek şikayetçi oldukları anlaşılmıştır.

3. Agit RUVANAS : Heyet, aynı zamanda mezra muhtarı olan Ruvanas ile yaptığı görüşmede diğer köylülerle aynı yakınmalarda bulunmuş ve ek olarak şunları belirtmiştir:

"...Diğer arkadaşlarımızın söyledikleri olduğu gibi doğrudur. Ekonomik, moral ve maddi ihtiyaçlarımız bakımından çöküntü içindeyiz. Türkan Kaya isimli kadın doğum yapmak üzeredir, kendisi doktora ulaştırılmazsa yaşamından endişe etmekteyiz. Tüm mezra halkı her gece kabuslar görmektedir. Çocuklar sürekli ağlamakta ve korkmaktadır. Can ve mal güvenliğimiz yoktur; hayvanlarımızın çoğu zaten telef oldu. Adli makamların en kısa zamanda gelip keşifte bulunarak zararlarımızın tespitini yapmaları gerekmektedir. Zaten 1988'den 2002'ye kadar mezramıza giremedik; topraklarımızı ekip biçemedik. Varolan evlerin ve mekanların çoğu da yıkıldı. Şu anda sadece 11 hane evde yaşamakta; diğer aileler çadırlarda yaşamaktadır. 2002'den sonra yaylak olarak kullandığımız mezramızda hayvancılık yapmak ve tarlalarımızı ekip biçmek dışında hiçbir gelirimiz yoktur. Açlık sınırının altına düşmüş durumdayız. Halen köye herhangi bir gıda veya ihtiyaç malzemesi de alınmamaktadır."

Mağdurun son derece kaygılı olduğu, bundan sonraki gelişmelerden dolayı endişe duyduğu, travmatik bir ruh hali yaşadığı gözlenmiştir.

4. Abdulaziz BAŞARAN : Yaşadıkları mağduriyetin artık katlanılamaz boyutta olduğunu belirten mağdur köylü, diğer ifadelerle benzer yakınmalarda bulunmuş ve İnsan hakları Heyetinden hukuksal destek talep etmiştir.

5. Mehmet ENGİN : Diğer başvuru sahipleriyle aynı ifadelerde bulunan Engin, son derece kaygılı olduklarını, çocukların sürekli ağladıklarını ve çok korktuklarını belirterek, kendilerine yapılan gayriinsani muamelenin son bulmasını istemiş; mezrayı boşaltmaları durumunda açlıkla karşı karşıya kalacaklarını; şu anda dahi ciddi maddi kayıplarının olduğunu belirtmiştir.

HEYETİN ÇEMEKARE MEZRASINA GİDİŞİ

Heyet, 13 Ağustos'ta mağdurlarla görüşükten sonra bir araç kiralayarak yukarıda ismi geçen beş mağdur ile birlikte saat 12.30 sıralarında Mezraya gitmek üzere yola çıkmıştır. Rapor ekinde de bulunan bazı fotoğraflarda görüldüğü üzere, Heyet, Çemekare Mezrasına 5. km kala Meydana Süleyman (Süleyman Meydanı) olarak bilinen noktada dört korucu ve isminin Deniz olduğunu belirten bir uzman çavuş tarafından durdurulmuştur. Heyet, 10 Ağustos 2007'de İnsan Hakları Derneği Genel Merkezince ilgili makamlardan randevu istendiğini, bahsedilen iddialarını yerinde incelemek için mezraya gidip gözlemler yapmak ve oradaki köylülerle görüşmek istediklerini; köyde bulunan ve doğum yapmak üzere olan bir kadının durumundan dolayı endişe ettiklerini, köylülerin gıda ve ihtiyaç malzemelerinin bitmesi nedeniyle heyetin yanında bulunan köylülerin mezraya girmesi gerektiğini orada bulunan askeri görevliye bildirmiştir. Buna rağmen, heyetin köye girişi yolların mayınlı olabileceği gerekçesiyle reddedilmiş ve Pervari'ye geri dönerek Köye giden başka bir yolun; Doğan yolunun kullanılması söylenmiştir. Oysaki aynı gün sabah saatlerinde ve heyetin geri çevrilmesinin ertesi günü olan 14 Ağustos'ta bazı köylülerin köyün dışına çıktığı ve aynı yolu kullandıkları sonradan öğrenilmiştir. Gerçekten mayınla ilgili bir endişe var idiyse niçin bazı köylülerin aynı yol kullanılarak köyden çıkartıldığı konusu, aydınlatılması gereken bir husustur. Heyetin yanında bulunan başvuru sahipleri köylüler ise Doğan Köy yolu kullanılarak mezraya gitme girişiminde bulunulsa dahi yine izin vermeyeceklerini, nitekim daha önceden de Doğan Köy yolunu kullanmak istediklerinde engellendiklerini belirtmişlerdir.

PERVARI ve SİİRT'DE YAPILAN RESMİ GÖRÜŞMELER

1. Pervari Cumhuriyet Savcısı Ahmet ATAMAN : C. Savcısı Ahmet Ataman ile görüşmek üzere **Hükümet Konağına giden heyet üyeleri, bekletilmeksizin savcılık odasına alınmış ve görüşme gerçekleştirmiştir. Heyet üyeleri, özetle, aldıkları başvuruların ciddiyetini, içeriğini ve kaygılarını iletmış ve konuyla ilgili etkili ve yeterli bir adli soruşturmanın başlatılması gerektiğini ifade etmiştir. Bunun üzerine Savcı Ataman, iddiaların ciddi oluşuna katıldığını, Siirt Savcılığınca alınan ifadelerin kendisine gönderildiğini, dosyayı kendisinin takip edeceğini; ancak Geçici Güvenlikli Bölge ilanının savcılıkla ilgisi olmadığını ve askeri makamların kararı olduğunu; bölgede savcılık görevlerini ifa ederken ciddi engellerle karşılaştıklarını, çoğu kere güvenlik koşullarından dolayı gitmeleri gereken yerlere gidemediklerini ve keşif yapamadıklarını, bu nedenle birçok dava dosyasının halen bitirilemediğini ifade etmiştir.**

2. Pervari Kaymakamı Hakan BİLGİN : Heyet üyelerinin daha önceden randevu almak istemelerine rağmen, Kaymakamlık makamına gittiklerinde Kaymakam Bilgin'in ihale konulu bir toplantıda olduğu belirtilmiş ve heyetin görüşme isteği geri çevrilmiştir.

3. Siirt Valiliği : Heyet üyeleri, diğer resmi makamlarla olduğu gibi Siirt Valiliğine de yazılı olarak müracaatta bulunmuş ve randevu talep etmiştir. Siirt Valiliği ile İHD Genel Merkezi arasında yapılan telefon görüşmesinde heyetin Siirt'e dönmüş olduğu ve Valilik makamıyla görüşme yapmak isteği iletilmiş; yanıt olarak Vali Hüseyin Avni MUTLU'nun il dışında olduğu ve yerine vali vekilinin baktığı; ancak o esnada bir toplantıda olduğu bilgisi verilmiştir.

HEYETİN YAPTIĞI TESPİTLER

1. Heyetimiz, söz konusu mezrada bizzat bulunarak incelemeler yapmak istemiş ancak Pervari'den itibaren yaklaşık 1 saatlik yolculuk sonrasında aralarında dört korucu ve bir uzman çavuşun bulunduğu askeri grup tarafından durdurulmuş; yolun mayınlı olması ihtimaline binaen heyetin köye girişi engellenmiştir. Ancak ekteki iki fotoğraf karesinde de görüldüğü gibi, bu nokta, sadece heyetin köye girişini engellemek için konulan geçici bir noktadır. Çünkü herhangi bir kulübe, vs aşırı sıcak ve güneşten koruyacak kalıcı bir barınaktan yoksun bir nokta olup sadece bez bir çarşaf kullanılarak dinlenme noktası gibi kurulan bir yerdir.

2. Heyetin yanında bulunan başvuru köylüler, noktada durduran uzman çavuşa, normalde o yolda mayın ihtimali varsa neden diğer köylülerin aynı gün sabah çıkabildikleri sorusunu sormuş ancak yanıt alamamışlardır.
3. Heyetin geri çevrildikten sonra yönlendirildikleri yol olan Doğan Köy yolunun ne kadar güvenli olduğu belli değildir.
4. Heyeti durduran Pervari Jandarma Komutanlığında görevli Uzman Çavuş, yanında bulunan korucuların kendileriyle bir ilgisinin olmadığını; onların kendi işlerini, kendisinin ise kendi işini yaptığı bilgisini vermiştir. Bunun üzerine neden aynı anda bir arada buldukları sorusunu yönelten heyete cevap verilmemiştir.
5. Köyde birkaç gün önce yaşamını yitiren bir bebek olduğu ve doğum yapma ihtimali olan bir kadından bahsedilince, söz konusu uzman çavuş gayet kayıtsız kalmış ve kendisinin bu konuyla ilgilenemeyeceği bilgisi verilmiştir.
6. Bölgedeki koşullar nedeniyle adli makamların etkili ve yeterli olarak görevlerini yerine getiremedikleri, örneğin mahkemede devam eden davalar için yapılması gereken keşif gibi işlemlerin yapılamadığı anlaşılmıştır.
7. Heyet, gün boyunca Pervari’de iken sivil giyimli güvenlik görevlilerince izlenmiş; Pervari’den ayrıldığında da Siirt–7 km. noktasına kadar (Danilla Geçidi) içinde sivil giyimli güvenlik görevlilerinin olduğu beyaz bir Ford Connect minibüsle takip edilmiştir.
8. Heyet, Pervari’den ayrıldıktan sonra başvuru köylüler Doğan Köy yolunu deneyerek Mezralarına ulaşmak istemişler ancak orada da engelleneceklerini düşünmüşlerdir. Heyete daha sonradan ulaşan bilgilere göre, aynı gün Doğan Köy yolundan mezraya gitmek isterken askeri görevlilerce önce engellenmişler ancak sonradan geçişlerine izin verilmiş; mezraya ulaşmadan araçları bozulduğu için geri dönmek zorunda kalmışlardır.
9. Ertesi gün (14 Ağustos) mezraya Doğan Köy yolunu kullanarak gidebilen köylüler, Pervari Jandarma Komutanlığınca ifade vermeye çağırılmışlar; ifadelerini verdikten sonra mezraya gitmişlerdir.
10. İnsan hakları heyeti, savcılık ile hiç bekletilmeden görüşme gerçekleştirebilmesine rağmen Kaymakamlık ve Valilik ile görüşme gerçekleştirememiştir.

AYDINLATILMASI GEREKEN NOKTALAR

1. 2002 yılında Siirt valiliği tarafından Çemekare Yaylası Festivalinin kabul edilmesine ve o tarihten itibaren köylülerin tekrar yaz aylarında mezraya girmelerine olanak sağlanmasına rağmen, Haziran 2007’de Genelkurmay’ın Geçici Güvenlikli Bölge ilan edilmesi nedeniyle mi Çemekare yaylası tekrar boşaltılmak istenmektedir?
2. İnsan Hakları Heyetinin durdurulduğu nokta olan Meydana Süleyman (Süleyman Meydanı)’daki nokta sadece heyetin mezraya girmesini engellemek için mi konuldu? Heyetin mezraya girmesinin engellenmesindeki amaç neydi? Başvuru köylülerin yakınma nedenlerinin heyet tarafından gözlenmesi mi istenmedi?
3. Mezranın dış dünyaya bağlantısının kesilmek istenmesi nedeniyle bir bebeğin doktora götürülebilmesi ve yaşamını yitirmesiyle ilgili etkin ve yeterli bir adli ve idari soruşturma yürütülmekte midir?
4. Başvuru köylülere tehditte bulunan, üzerlerine ateş açan askeri personeller hakkında herhangi bir adli takibat yapılmış mıdır?
5. Köylülerin keyfi olarak Karakolda bekletilmeleri esnasında telef olan hayvanların zararı neden karşılanmamıştır?
6. Heyete söylendiği gibi Süleyman Meydanından sonraki 5 km lik alanın gerçekten mayınlı olma ihtimali varsa, neden koruyucu tedbir olarak herhangi bir işaret veya levha konulmamıştır? Diğer köylülerin aynı gün aynı yoldan geri gelmesine neden karşı çıkmamıştır?
7. Çemekare Mezrasında yaşayan yurttaşlarımıza yaşam alanı tanınmamakla, temel gıda ve diğer ihtiyaçların temini engellenmekle hedeflenen, köyü boşaltma ve bölgeyi insansızlaştırma mıdır? Böylelikle 1990’lı yıllarda yaşanan köy boşaltmalar farklı bir yöntemle mi denenmektedir?
8. Bölgede son günlerde orman yakma filleri, ciddi ve sistematik ihlallerin yaşanacağı yeni bir dönemin işareti sayılabilir mi?

9.Askeri yetkililer korucuların kendileriyle bir ilgilerinin olmadığını söylerken neyi amaçladılar? Bu söylem, bundan sonra daha ciddi hak ihlallerinin yaşanacağı anlamına mı gelmektedir?

10.Heyetin Pervari’de çalışmalarını yürüttüğü esnada sürekli olarak güvenlik görevlilerince izlenmesindeki amaç nedir?

KANAAT VE SONUÇ

Kanaat

Heyetimiz tüm incelemeler sırasında yaptığı görüşmeler, edindiği bulgular ve gözlemlerinden hareketle, Çemekare mezarının tekrar zorla boşaltılarak, insanların üretim araçlarından yoksun bırakılmasının ve bölgenin insansızlaştırılmasının hedeflendiği düşüncesini taşımaktadır. Heyet gerekli adli ve idari önlemler alınmadığı ve sorumlular derhal görevlerinden uzaklaştırılmadığı sürece Çemekare Mezarısı halkının yaşam hakkının, seyahat özgürlüğünün ve tehdit/kötü muamele yaşağının tekrar ihlal edileceği kanaatine varmıştır.

İnsan Hakları heyeti, söz konusu bölgede köylüler üzerinde çok ciddi bir baskı ortamının ve keyfiyetçi uygulamaların mevcut olduğunu gözlemlemiştir. Aynı şekilde yaşam hakkı, işkence yaşağı ve mülkiyet hakkının sürekli bir biçimde ihlal edilme riski ile karşı karşıya olduğu tespitini yapmaktadır.

Sonuç

Zorla göçe zorlama, insanların yaşam hakkının ihlaliyle de sonuçlanabilecek seyahat özgürlüğü, temel insani gıdalara ve ihtiyaç malzemelerine erişim hakkının engellenmesi, ciddi sonuçları olan ve 24 saate yayılan işkence olarak değerlendirilir. Deliller karartılmadan hazırlık soruşturması tamamlanmalı ve adı geçen failer yargılanarak hak ettikleri cezaya çarptırılmalıdır. Ciddi hak ihlallerine maruz kalan diğer köylülerin de yaşam hakkının, gıdalara erişim hakkının korunması ve hayvancılık ve tarım faaliyetlerini yerine getirmelerinin sağlanabilmesi için başta Pervari Jandarma Komutanlığında görevli tüm güvenlik görevlilerinin ve korucuları hakkında etkili bir soruşturma yürütülmeli; sorumlular görevlerinden alınmalıdır.

Güvenlik görevlilerinin yurttaşla ilişkilerinde, ideolojik davranma, görev ve yetki sınırını aşmasına, aşırı güç kullanmasına, işkence ve gayri insani muamele uygulamasına, mülkiyet hakkını gasp etmesine göz yumulmamalıdır. Hukukun kayırmacılık özelliği yoktur, olmamalıdır. Hukukun bağlayıcılığı herkes için geçerlidir. Yargı mekanizması en etkin şekilde ve kısa zamanda adil sonuca ulaşmalıdır. Hukuk kurumu olması nedeniyle ve yasaca insan haklarını koruma göreviyle yükümlü kılınan barolar, iç hukukun etkin sonuca ulaşımı için Çemekare’de başlatılan yargısal sürecin takipçisi olmalıdır.

Son iki aylık zaman dilimi içerisinde bölgede gerçekleşen ciddi insan hakkı ihlallerinin açığa çıkması, sorumlular hakkında hukuksal ve idari kovuşturmanın yapılması için TBMM İnsan Hakları İnceleme Komisyonu ivedilikle yerinde inceleme başlatmalıdır.

İHD ve Mazlum-Der, Siirt’te ve yöresinde yaygın ve sistematik hale dönüşen ve toplumsal barış ortamını bozmaya dönük bu tür hukuk dışı provokatif girişimlerin ve hak ihlallerinin ulusal ve uluslar arası alanda takipçisi olmaya devam edecektir.

Av. Reyhan YALÇINDAĞ

İHD Genel Başkanı

Vetha AYDIN

İHD Siirt Şb. Bşk. ve MYK Üyesi

Av. Selahattin ÇOBAN

Mazlum-Der D.Bakır Şb. Bşk. ve GYK Üyesi

Raci BİLİCİ

İHD D.Bakır Şb. YK Üyesi

ULUSLARARASI İLİŞKİLER

Dernek Yetkililerinin Görüşmeleri

Derneğimiz Türkiye’ye gelen yabancı ülkelerin yetkilileri ve bu ülkelerin Türkiye’deki diplomatları tarafından da sık sık ziyaret edilerek insan hakları ile ilgili olarak görüşlerine başvurulmaktadır. Dernek yetkilileri ile anılan çerçevede bu dönemde yapılan görüşmelerin listesi aşağıdadır.

08 Kasım 2006 AB Türkiye Delegasyonunda Projenin uygulamasındaki operasyonel ve finansal yönler ile ilgili eğitim toplantı. (Nejat Taştan)

08 Kasım 2006 Jochem Beunderman ile görüşme. (Yüksel Mutlu ve Emir Ali Türkmen)

- 09 Kasım 2006** Macaristan Büyükelçiliğinde 3. kâtip Tomaş Tomah ile görüşme. (Nejat Taştan)
- 13 Kasım 2006** Avrupa Konseyi ile toplantı (Strasborg) (Yusuf Alataş)
- 24 Kasım 2006** Medlink toplantısı. (Roma) (Yusuf Alataş)
- 27 Kasım 2006** İngiltere Büyükelçiliğinde 2. Sekreter Philippa Saunders ile görüşme. (Yusuf Alataş)
- 28 Kasım 2006** İtalyan Gazeteci Tiziana Prezzo ile görüşme. (Nejat Taştan)
- 28 Kasım 2006** Uluslararası Af Örgütü Chris ile görüşme. (Nejat Taştan)
- 05 Aralık 2006** Slovak Gazeteci Dejan Ladika ile görüşme. (Yusuf Alataş)
- 07 Aralık 2006** Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (OSCE-AGİT) Ulusal Azınlıklar Yüksek Komiseri Rolf Ekeus ile görüşme. (Yusuf Alataş)
- 12 Aralık 2006** Ayrımcılık ve Yabancı Düşmanlığı İzleme Merkezinde Tomaz Trplan ile görüşme. (Nejat Taştan)
- 13 Aralık 2006** Danimarkalı Gazeteci Sara Egelund ile görüşme. (Yusuf Alataş)
- 14 Aralık 2006** Litvanya Radyosunda Vaida Pilibairyte ile görüşme. (Nejat Taştan)
- 19 Aralık 2006** Kanada Büyükelçiliğinde 2. Katip Christian Ranger ile görüşme. (Yusuf Alataş)
- 22 Ocak 2007** Macaristan Büyükelçiliği 3. Katip AB Ateşesi Monika Felföldi ile görüşme. (Yüksel Mutlu)
- 22 Ocak 2007** Fransa ile Almanya arasında imzalanan Elysee antlaşmasınının 44. yıldönümü vesilesiyle düzenledikleri gece. (Yusuf Alataş)
- 22 Ocak 2007** Merkezi Stockholm’de bulunan Lawyers Without Borders (Uluslararası Sınır Tanımayan Hukukçular) yöneticilerinden Av. Claes Forsberg ile görüşme. (Reyhan Yalçındağ)
- 30 Ocak 2007** Avrupa Birliğinden Sorumlu İsveç Bakanı Cecilia Malmstrom ile akşam yemeği. (Yusuf Alataş)
- 31 Ocak 2007** EMHRN Başkan Yardımcısı Eva Norström ile görüşme. (Yusuf Alataş ve Feray Salman)
- 31 Ocak 2007** EMHRN Başkan Yardımcısı Eva Norström ile akşam yemeği. (Yusuf Alataş ve Feray Salman)
- 31 Ocak 2007** İngiltere Büyükelçiliğinin hazırladığı, İçişleri Bakanlığı Dernekler Dairesi ve İngiltere Büyükelçiliği “Eğitim İhtiyaçları Analizi Güncellemesi ve Etki Analiz Projesi” konulu toplantı. (Feray Salman)
- 05 Şubat 2007** Konrad’ın düzenlediği “Almanya’nın AB Konseyi Başkanlığı-Hedefler ve Beklentiler konulu panele. (Yusuf Alataş)
- 05 Şubat 2007** Almanya Hristiyan Demokrat Partisinde 2 Milletvekili ile görüşme. (Yusuf Alataş)
- 07 Şubat 2007** Brüksel’deki Avrupa Parlamentosunda kadın konulu konferansa katıldı. (Reyhan Yalçındağ)
- 27 Şubat 2007** Fransa heyet ile görüşme. (Yusuf Alataş)
- 28 Şubat 2007** Hollanda Kraliçesi Beatrixın resmi gezisi nedeni ile Hollanda Nefesli Çalgılar topluluğu Konseri ve Resepsiyonu. (Yusuf Alataş)

- 28 Şubat 2007** İsveç'ten Palmacenter ve SIDA temsilcileri Nivin Yasef ve Anna Rosendahl ile İsveç Büyükelçiliği görevlisi Josa Köre ile Türkiye'deki insan hakları ve kadının statüsü konulu görüşme. (Reyhan Yalçındağ)
- 06 Mart 2007** Fransa Büyükelçiliği Basın Müsteşarı, 1. Katip Bertrand Buchwalter ile görüşme. (Yusuf Alataş)
- 06 Mart 2007** ABD Büyükelçiliğinde Baş Katip Jeff Collins ile görüşme. (Yusuf Alataş)
- 15 Mart 2007** İrlanda Büyükelçiliğın düzenlediğı resepsiyon. (Yusuf Alataş)
- 20 Mart 2007-** Uluslararası Sınır Tanımayan Hukukçulardan Asa Malmros ile düşünce ifade özgürlüğü ile ilgili görüşme. (Reyhan Yalçındağ)
- 20 Mart 2007** Time's Zaman isimli derginin muhabiriyle görüşme. (Reyhan Yalçındağ)
- 20 Mart 2007** PBI Brüksel Seksiyonundan Pascale Boosten ve PBI Almanya Seksiyonunda Christoph Klotz ile Türkiye'deki insan hakları meseleleriyle ilgili görüşme. (Reyhan Yalçındağ)
- 19 Mart 2007** Merkezi Brüksel'de olan PBI (Peace Brigade International) yöneticilerinden Pascale Boosten ile insan hakları savunucuları hakkında açılan davalarla ilgili görüşme. (Reyhan Yalçındağ)
- 22 Mart 2007** Doktora öğrencisi Melinda Negron ile görüşme. (Yusuf Alataş)
- 22 Mart 2007** Belçika Büyükelçiliğinden 1. Katip ile görüşme. (Yusuf Alataş)
- 25 Mart 2007** Almanya Federal Cumhuriyeti Büyükelçiliğın Düzenlediğı Konser ve Resepsiyon (Yusuf Alataş)
- 26 Mart 2007** Yunanistan Büyükelçiliğın düzenlediğı resepsiyon. (Yusuf Alataş ve Nejat Taştan)
- 27 Mart 2007** AB Türkiye Delegasyonu Başkanı Büyükelçi Mare Pierini ve STK ile yuvarlak masa toplantı. (Yusuf Alataş)
- 28 Mart 2007** Danimarka heyeti ile görüşme. (Yusuf Alataş ve Feray Salman)
- 29 Mart 2007** Danimarka Heyeti ile görüşme. (Yusuf Alataş, İsmail Boyraz ve Feray Salman)
- 30 Mart 2007** Uluslararası Af Örgütünden Emel Üresin ve Norveç'ten gelen John Peders ile görüşme. (Yusuf Alataş)
- 02 Nisan 2007** İsviçre Büyükelçiliği 1. Katip Urs Beer'in düzenlediğı öğlen yemeğı. (Yusuf Alataş)
- 02 Nisan 2007** Almanya Büyükelçiliğın Yeşiller Partisi Milletvekilleri (Ekin Deligöz, Silke Stokar ve Rainer Steenblock) Onuruna verdiğı yemek. (Yusuf Alataş)
- 04 Nisan 2007** Almanya Türkiye Parlamenterler ile Kahvaltı. (Yusuf Alataş)
- 10 Nisan 2007** Almanya Federal Meclisinde 7 Kişi ile Akşam Yemeğı. (Yusuf Alataş)
- 13 Nisan 2007** İran-Tahran, heyet ziyareti. (Yusuf Alataş)
- 18 Nisan 2007** 18-26 Nisan 2007 tarihleri arasında Portekiz Lizbon'daki FIDH Genel Kuruluna katılım. (Yusuf Alataş ve Reyhan Yalçındağ)
- 18 Nisan 2007** TNS Piyer Araştırmada Şirketi ile görüşme. (Sevim Salihoğlu)

- 24 Nisan 2007** AB Türkiye Delegasyonunu düzenlediği, Brüksel Genel Merkezi Avrupa Komisyonu Genişleme Genel Müdürlüğü Türkiye masası görevlisi, Bay Julien Desmedt ile yuvarlak masa toplantısı. (Ferah Salman)
- 26 Nisan 2007** Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği toplantı. (Yusuf Alataş)
- 27 Nisan 2007** Hollanda Büyükelçiliğın düzenlediği resepsiyon. (Yusuf Alataş ve Nejat Taştan)
- 28 Nisan 2007** Almanya Sosyal Demokrasi Partisi Üyesi bir grup Milletvekili ile görüşme. (Yusuf Alataş)
- 02 Mayıs 2007** Kanada Büyükelçiliğinde 2. Katip Christian Ranger ile öğlen yemeği. (Yusuf Alataş)
- 03 Mayıs 2007** İsveç Büyükelçiliğinde toplantı. (Yusuf Alataş)
- 07 Mayıs 2007** AI Almanya Seksiyonundan Dr. Barbara Neppert ile Türkiye'deki son gelişmeler hakkında görüşme. (Reyhan Yalçındağ)
- 09 Mayıs 2007** Raymand To ile görüşme. (Öğrenci) (Yüksel Mutlu)
- 15 Mayıs 2007** Uluslararası Sınır Tanımayan Hukukçulardan Berenike Alfvén ile görüşme. (Reyhan Yalçındağ)
- 27 Mayıs 2007** 27-28 Mayıs 2007 tarihinde EMHRN toplantısı. Yer: Beyrut. (Sevim Salihoğlu)
- 01 Haziran 2007** OSCE/ODIHR Seçimler Birimi Başkanı, Bay Gerold Mitchell, Bay Julian Peel Yeates ve Bay Konrad olszewski ile görüşme. (Yusuf Alataş)
- 05 Haziran 2007** Avrupa Parlamentosunu tarafından düzenlenen toplantı. Yer: Brüksel. (Yusuf Alataş)
- 12 Haziran 2007** İngiltere Büyükelçiliğinde toplantı. (Yusuf Alataş)
- 19 Haziran 2007** Avrupa Komisyonu Türkiye Delegasyonu Başkanı Büyükelçi Marc Pierini ile toplantı. (Yusuf Alataş)
- 25 Haziran 2007** 25–26 Haziran 2007 tarihinde, Avrupa Konseyi Irk Eşitliği Direktifi Seminerine katılım. (Ferah Salman ve Nejat Taştan)
- 26 Haziran 2007** Avrupa Parlamentosu üyesi ve Dış ilişkiler Komitesi Türkiye Raportörü Bayan Ria Oomen-Ruijten ile görüşme. (Nejat Taştan)
- 28 Haziran 2007** AB'nin düzenlediği, Mrs Emmanuelle Dawson'a veda yemeği. (Yusuf Alataş)
- 17 Temmuz 2007** Bllomberg News Gazetesi muhabiri ile görüşme. (Reyhan Yalçındağ)
- 20 Temmuz 2007** Avrupa Parlamentosu Komisyon Üyeleri ile görüşme. (Öztürk Türkdoğan)
- 26 Temmuz 2007** Avrupa Parlamentosu üyesi Stefan Pfitzner ile bir görüşme. (Reyhan Yalçındağ)
- 06 Ağustos 2007** İtalyan Büyükelçiliği siyasi işler ataşesi ile görüşme. (Reyhan Yalçındağ)
- 06 Ağustos 2007** Danimarka Büyükelçiliği siyasi işler ataşesi ile görüşme. (Reyhan Yalçındağ)
- 06 Ağustos 2007** ABD Büyükelçiliği İnsan Haklarından Sorumlu ataşe ile görüşme. (Reyhan Yalçındağ)
- 08 Ağustos 2007** Avrupa Konseyi Yerel Yönetimler ve Bölgesel Yönetimler Komisyonu ile görüşme. (Reyhan Yalçındağ)
- 12 Eylül 2007** Avrupa Konseyi Türkiye Delegasyonu Siyasi Bölüm Başkanı Diego Mellado ile görüşme. (Reyhan Yalçındağ)
- 20 Eylül 2007** Danish Human Rights Committee Yönetim Kurulu Üyesi Francesco Catelianni ile görüşme. (Reyhan Yalçındağ)